

**Edgar Rice Burroughs**

**Vražedná šachovnice na Marsu**

THE CHESSMEN OF MARS

Copyright © 1922 Edgar Rice Burroughs

Translation by Dr. Jirka Macák and Ivan Beránek

Copyright © 1998 Edgar Rice Burroughs, Inc.

Illustrations by Zdeněk Netopil

Copyright © 1998 Edgar Rice Burroughs, Inc.

Layout by Pavel Štefan

Copyright © 1998 Edgar Rice Burroughs, Inc.

All rights reserved

BARSOOM™ and JOHN CARTER, WARLORD OF MARS™  
are trademarks owned by EDCAR RICE BURROUCHS, INC.  
and used by permission

**ISBN 80-7185-166-3**

# Obsah

|                                              |     |
|----------------------------------------------|-----|
| Předehra: John Carter se vrací na Zemi ..... | 4   |
| TARA Z HELIA .....                           | 7   |
| VE SPÁRECH ORKÁNU .....                      | 17  |
| LIDSKÉ BYTOSTI BEZ HLAV .....                | 26  |
| ZAJATA .....                                 | 36  |
| DOKONALÝ MOZEK .....                         | 46  |
| V POUTECH HRŮZY .....                        | 55  |
| ODPUDIVÝ POHLED .....                        | 66  |
| DOKONALÁ PRÁCE .....                         | 76  |
| NAD NEZNÁMÝMI KONČINAMI .....                | 85  |
| POLAPEN DO LÉČKY .....                       | 95  |
| TAŘINA VOLBA .....                           | 104 |
| GHEK SI TROPÍ ŽERTY .....                    | 114 |
| ZOUFALÝ ČIN .....                            | 122 |
| NA GHEKŮV ROZKAZ .....                       | 132 |
| STARÝ MUŽ V PODZEMÍ .....                    | 142 |
| DALŠÍ ZMĚNA JMÉNA .....                      | 152 |
| HRA SMRTI .....                              | 162 |
| NEBEZPEČNÝ ÚKOL .....                        | 171 |
| HROZBA MRTVÉHO MUŽE .....                    | 182 |
| BŘEMENO ZBABĚLOSTI .....                     | 190 |
| VŠE PRO LÁSKU .....                          | 200 |
| OKAMŽIK SVATBY .....                         | 209 |
| Jetan neboli mart'anské šachy .....          | 221 |

## Předehra: John Carter se vrací na Zemi

Shea mě právě jako obvykle porazil v šachu a já, rovněž jako obvykle, jsem zvažoval, mám-li si dopřát ono pochybné zadostiučinění a škodolibě s ním pohovořit o této známce duševní nedostatečnosti – mohl jsem jej totiž po n-té upozornit na teorii prosazovanou jistými vědci, jež je založena na tvrzení, že fenomenální šachisté se vždy rekrutují z řad dětí do dvanácti let, dospělých přes dvaasedmdesát nebo mentálně vadných jedinců – teorii, kterou jednoduše opomímám v oněch řídkých případech, kdy vyhrávám. Shea odešel do postele a já bych byl udělal nejlépe, kdybych ho následoval, neboť jsme museli být již před svítáním v sedle; místo toho jsem však seděl v knihovně před šachovým stolem, zbůhdarma vypouštěje dým na zneuctěnou hlavu svého poraženého krále.

Zatímco jsem byl takto užitečně zaneprázdněn, slyšel jsem, jak se východní dveře obývacího pokoje otevřely a kdosi vstoupil. Myslel jsem, že to je Shea, jenž se vrací, aby se mnou prohodil nějakou záležitost týkající se zítřejší práce; ovšem když jsem zdvihl oči ke vchodu, který spojuje oba pokoje, spatřil jsem v něm zarámovanou postavu bronzového obra. Jeho jinak nahé tělo bylo ověšeno drahokamy vykládanou zbrojí, po jednom boku měl zdobený krátký meč a po druhém pistoli podivného tvaru. Černé vlasy, ocelově šedé oči, odvážné a usměvavé ušlechtilé rysy – poznal jsem jej okamžitě, a vyskočiv na nohy, šel jsem mu vstříc s rozpřaženýma rukama.

„Johne Cartere!“ zvolal jsem. „Ty?“

„Nikdo jiný, můj synu,“ odpověděl, uchopiv mou dlaň jednou rukou a položiv druhou na mé rameno.

„A co zde děláš?“ tázal jsem se. „Uplynulo již mnoho let od doby, kdy jsi naposledy navštívil Zemi, a ještě nikdy v marťanské zbroji.“

Bože, je skvělé tě znovu vidět – a nevypadáš ani o den starší než tehdy, když jsi mě v dětství houpal na kolenou. Máš pro to vysvětlení, John Cartere, Vládce Marsu, nebo ho alespoň hledáš?“

„Proč se pokoušet vysvětlit nevysvětlitelné?“ odpověděl. „Jak jsem ti již kdysi řekl, jsem velmi letitý člověk. Nevím, jak jsem stár. Nepamatuji se na žádné dětství; vzpomínám si pouze, že jsem byl vždy takový, jak mě vidíš nyní a jak jsi mě viděl poprvé, když ti bylo pět let. Ty

sám jsi zestárl, ačkoliv ne o tolik jako většina lidí za tentýž počet roků, což lze připisovat faktu, že v našich žilách koluje stejná krev; já jsem však nezestárl vůbec. Hovořil jsem o této otázce se svým přítelem, proslulým martánským učencem; leč i jeho domněnky jsou dosud pouze teoriemi. Nicméně jsem s touto skutečností spokojen – nikdy nezezstárnu, a já miluji život a energii mládí.

A nyní k tvé otázce, jež je zcela přirozená, totiž co mě přivádí znovu na Zemi, v tomto pro pozemské oči nezvyklém rouchu. Můžeme za to děkovat Kar Komakovi, lučištníku z Lotharu. Byl to on, jenž mi vnukl nápad, na jehož základě jsem experimentoval, až jsem konečně docílil úspěchu. Jak víš, již dlouho disponuji silou, kterák pomocí svého ducha překračovat prázdný prostor, ovšem nikdy předtím jsem nebyl schopen udělit podobnou moc neživým předmětům. Nyní však mě poprvé vidíš přesně tak, jak mě vídají moji martánští druhové – zříš skutečný krátký meč, který ochutnal krev mnoha divokých nepřátel; zbroj s odznaky Helia a insigniemi mé hodnosti; pistoli, kterou mi daroval Tars Tarkas, jeddak Tharků.

Kromě touhy spatřit tě, což je hlavní důvod mého pobytu zde, a uspokojení, že mohu dopravit neživé věci z Marsu na Zemi, a tudíž i věci životné, pokud si to budu přát, nemám žádnou jinou pohnutku. Země není pro mne. Můj veškerý zájem je na Barsoomu – má žena, mé děti, má práce; všechno je tam. Strávím s tebou jeden klidný večer a pak se vrátím zpátky na svět, který miluji dokonce víc než život sám.“

Zatímco hovořil, usedl do křesla na opačné straně šachového stolu.

„Zmínil ses o dětech,“ řekl jsem. „Máš snad kromě Carthorise ještě další?“

„Dceru,“ odvětil, „jen o málo mladší než Carthoris, a s výjimkou jediné ženy nejkrásnější bytost, jaká kdy dýchala řídký vzduch umírajícího Marsu. Pouze Dejah Thoris, její matka, je snad ještě půvabnější než Tara z Helia.“

Chvilí si prsty nedbale pohrával s šachovými figurkami. „Máme na Marsu podobnou hru,“ poznamenal, „velice podobnou. A existuje tam rasa, která ji hraje neobyčejně krutým způsobem, s lidmi a obnaženými meči. Nazýváme onu hru jetan. Provozuje se na desce, jako je vaše, až na to, že má sto polí a na každé straně používáme dvacet figur. Kdykoliv ji vidím hrát, vzpomenu si na Taru z Helia a na to, co se jí přihodilo mezi šachisty Barsoomu. Chceš si poslechnout její příběh?“

*Přisvědčil jsem, a tak mi jej vypověděl; a já se nyní pokusím převyprávět jej vám slovy natolik podobnými slovům Vládce Marsu, jak si na ně dokáží vzpomenout, ovšem ve třetí osobě: Budou-li zde nesrovnalosti a chyby, nechť vina padne nikoliv na Johna Cartera, nýbrž po právu spíše na moji nedostatečnou paměť. Je to příběh zvláštní a veskrze barsoomský.*

# TARA Z HELIA

Tara z Helia vstala z lůžka, pokrytého hromadou kožešin a hedvábných pokrývek, na němž odpočívala, protáhla své pružné, svěží tělo a pokročila ku středu místnosti, kde byl nad velkým stolem zavěšen oválný bronzový disk. Tara byla ztělesněným symbolem svrchovaného zdraví – veškeré složky přímo božské krásy utvářely její tělo v nevyrovnatelnou harmonii. Přes jedno rameno jí splývala hebká hedvábná látka, která objímala nádherné kontury její postavy; husté černé vlasy měla upraveny ve vysoký účes. Udeřila zlehka dřevěnou hůlkou na bronzový disk. Ozval se temný zvuk a vzápětí nato vstoupila do komnaty usmívající se otrokyně.

„Sjíždějí se již hosté mého otce?“ zeptala se princezna, vítajíc dívku rovněž úsměvem.

„Ano, Taro z Helia, již přicházejí,“ odvětila služebná. „Viděla jsem Kantos Kana, vrchního velitele vzduchoplavecké eskadry, prince Sorana z Ptarthu a Djor Kantose, syna Kantos Kana...“ při vyslovení jména Djor Kantose podívala se mladá otrokyně šelmovsky po své paní, „a kromě nich ještě mnohé jiné, kteří přišli současně nebo dříve.“

„Připravte mně tedy lázeň, Uthio,“ řekla Tara. „A proč se na mne tak podivně díváte a proč se usmíváte, když vyslovíte jméno Djor Kantose?“ dodala po chvíli.

Uthia se vesele zasmála. „Všem je tak zřejmé, že vás zbožňuje,“ odvětila upřímně.

„Mně to však zřejmé není,“ řekla Tara z Helia. „Je přítelem mého bratra Carthorise, a proto je zde ctěn a vážen; nepřichází však do paláce mého otce tak často kvůli mně, nýbrž kvůli svému přátelství s Carthorisem.“

„Nezapomínejte však, že Carthoris dnes dlí na lovu na dalekém severu s Taluem, jeddákem Okaru,“ připomněla Uthia svojí velitelce.

„Připravte lázeň, Uthio!“ zvolala Tara z Helia. „Váš všetečný jazyk vás jistě ještě přivede do nějakého nepříjemného dobrodružství.“

„Lázeň je připravena, Taro z Helia,“ odvětila služebná, očima jiskřícíma veselím, neboť věděla, že žádná chvilková nelibost nemůže v srdci její velitelky potlačit lásku, kterou vůči ní chová. Otevřela poté

před dcerou Vládce Barsoomu dveře přilehlé menší místnosti, kdež byla připravena vonná lázeň v nádherném mramorovém bazénu. Masívní zlaté sloupky podpíraly řetěz z téhož kovu, který obepínal nádrž ze všech stran a vedl i dolů podél zábradlí, vroubícího po obou bocích mramorové stupně nořící se do lázně. Místnost byla překlenuta skleněnou kupolí, již dovnitř zářily sluneční paprsky, míhající se po bílých, hlazených mramorových stěnách. Na nich se leskly nádherné reliéfy, zobrazující zástupy koupajících se lidí a ryb, které byly vykládány ryzím zlatem a obepínaly širokým pásem celou místnost.

Tara z Helia sejmula ladným gestem ze sebe oděv a podala jej otrokyni. Pak zvolna sestupovala po stupních do lázně, jejíž teplotu zkoušela svojí nádhernou symetrickou nožkou, nezdeformovanou úzkými střevíci a vysokými podpatky – rozkošnou nožkou, jaké Bůh na počátku stvořil a s jakými se nyní shledáváme tak zřídka. Voda byla příjemně vlhák – Tara plula zálibně v bazénu sem a tam. Plavala mrštnými, ladnými pohyby jako vydra, hned se hroužila pod hladinu, hned opět se vynořovala na povrch. Ušlechtilé formované svaly jejího urostlého těla tvořily dokonalou harmonii – byla to skutečná píseň beze slov, vyjadřující zdraví, štěstí a grácii. Když vystoupila z lázně, svěřila se péči své věrné služebné, která jí okamžitě třela tělo sladce vonící polotekutou hmotou, již vybírala ze zlaté nádoby. Dívčina žhnoucí kůže se celá pokryla hebkou pěnou. Pak následoval rychlý skok do bazénu, otření hebkými osuškami a koupel byla skončena. Princeznina lázeň, podobně jako celý její život, se vyznačovala prostotou a elegancí – nebylo zde zbytečných služek, obřadů, ani marné maření času. Za půl hodiny poté byl vlas Tary usušen a upraven do zvláštní, leč velmi slušivé a líbivé frisury; nato oblékla na sebe svůj kožený oděv, bohatě zdobený zlatem a drahokamy, a byla připravena objevit se mezi hosty, kteří onoho dne přeplňovali palác Vládce Barsoomu.

Když opustila své komnaty, aby se odebrala do zahrad, kde se právě hosté shromažďovali, dva bojovníci s odznaky královského domu helijského prince kráčeli několik stop za ní – a připomínali tím ponurou skutečnost, že na Barsoomu je vždy nutno se mít na pozoru před vrahovou dýkou a opatrnosti nikdy nezbyvá. Ostatně vraždy na této planetě vyrovnávají nemožně dlouhý přirozený lidský věk, který dosahuje v průměru jednoho tisíce let.

Když se princezna přiblížila ke vchodu do zahrady, jiná žena, rov-

něž doprovázená strážemi, přicházela do dvorany z jiného křídla rozlehlého paláce. Sotvaže ji Tara z Helia spatřila, rozběhla se k ní a s radostným úsměvem na rtech ji zdravila. Její strážci okamžitě klesli na kolena a se schýlenými hlavami vzdávali dobrovolnou úctu své milované paní – Dejah Thoris. Helijsťí bojovníci, poslušni toliko příkazů svého srdce, si totiž nikdy nenechali ujít příležitost, aby své vládkyni, jejíž nesmrtelná krása je více než jednou uvrhla do krvavých střetů s jinými národy Barsoomu, nevzdali hold své úcty a oddanosti. Helijský lid skutečně choť Johna Cartera nejen ctil a miloval, ba bylo to doslovné zbožňování – jako by doopravdy byla bohyně, jak její vzhled napovídal.

Matka i dcera vyměnily si navzájem roztomilé barsoomské „kaor“ a políbily se. Poté společně vstoupily do zahrad, kde již byli shromážděni hosté. Jeden z bojovníků – byl to chlapík obrovité postavy – ledva je spatřil, tasil svůj krátký mečík a udeřil jeho plochou hranou o svůj štít. Zvonivý zvuk kovu přehlušil hlahol a smích shromážděné společnosti.

„Přichází princezna Dejah Thoris!“ zvolal bojovník hlasitě. „Přichází princezna Tara z Helia!“ – tak totiž bylo v Heliu zvykem označovat příchod členů královské rodiny. Všichni hosté povstali; obě ženy, Tara i Dejah Thoris, poděkovaly za poctu lehkým úklonem hlavy. Stráže zůstaly stát vřadu, po stranách vstupu do zahrady. Hloučky šlechticů přicházely a vzdávaly urozeným ženám svůj hold. Hovor a smích opět zavládl mezi shromážděnými, mezi něž se Tara i Dejah Thoris vmísily, nedávající nikterak na odiv jakoukoliv povýšenost, přestože mezi početnými návštěvníky mnohý jeddak a šlechtic získal svoji hodnost pouze svou statečností a chrabřými skutky, a nezdědil ji po svém otci či dědu. Na Marsu je totiž zvykem měřit lidi podle jejich činů, a nikoliv podle činů jejich prarodičů, ať je původ dotyčných předků jakkoliv vznešený.

Tara zvolna klouzala svými zraky po shromážděných hostech, až posléze její pohled spočinul na jednom z nich. A vtom její zraky potemněly. Byl to nesmělý stín rozladění, jenž jí přeběhl přes obočí, když se její zraky setkaly s jeho pohledem, či snad bylo toho příčinou příliš ostré polední slunce? Kdo to může říci? Bylo již totiž téměř hotovou věcí – a Tara tak byla vychována – že se jednoho dne provdá za Djor Kantose, syna jednoho z nejlepších přátel jejího otce. Kantos Kan i Vládce Barsoomu si toužebně přáli toto spojení, a ani Tara z

Helia nic proti němu nenamítala a považovala je za zcela přirozené a samozřejmé. A právě tak nazíral na tuto záležitost i Djor Kantos. Oba, Tara i Djor Kantos, hovořili často o svém budoucím sňatku jako o něčem samozřejmém, o čem byli přesvědčeni, že v blíže neurčené budoucnosti přijde, nevěděli však kdy. Bylo to dle jejich názoru něco obdobného jako Djor Kantosovo povýšení na velitele vzdušné eskadry, v níž nyní sloužil jako padwar, či ustálený běh věcí na dvoře jejího děda Tardos Morse, jeddaka Helia, anebo smrt. Nikdy spolu oba budoucí snoubenci a manželé nemluvili o lásce – Tara se tomu někdy při oněch řídkých příležitostech, kdy o podobných věcech přemýšlela, v duchu divívala, neboť slýchala, že předmětem rozhovorů snoubenců bývá povětšinou láska. A pak, Tara byla ženou, a jako taková hořela nedočkavostí a zvědavostí poznat, co to vlastně láska je. Djor Kantos jí byl velice milý a byla pevně přesvědčena, že i ona je mu velmi sympatickou. Byli rádi spolu, neboť jejich touhy se nesly k týmž věcem, k týmž lidem i knihám. Když Tara s Djor Kantosem tančila, byla tato hra nejen potěšením pro oba zúčastněné, ale i pro ty, kdož se na ně dívali. Tara si nedovedla ani dobře představit, že by se měla provdat za někoho jiného než Djor Kantose.

A proto lze soudit, že jen slunce bylo příčinou ztemnění jejích zraků a jemného pokrčení obočí, když spatřila, jak Djor Kantos sedí s Olvií Marthis, dcerou jeda z Hastoru, jsa s ní zabrán do vážného rozhovoru. Povinností Djor Kantosovou bylo však okamžitě vzdát hold a čest dceři i choti Vládce Barsoomu; leč Djor Kantos tak neučinil, a Tara se proto nyní doopravdy zachmuřila. Pohlédla znovu pozorněji na Olvii Marthis, a přestože ji předtím již nesčetněkrát viděla a dobře ji znala, zřela ji dnes novými zraky; poprvé si všimla, že princezna z Hastoru je pozoruhodně krásnou a že svojí krásou znatelně vyniká nad ostatní půvabné ženy v Heliu. Tara z Helia byla v nitru zmatena. Snažila se podrobit své city upřímnému rozboru, leč nebyla toho schopna. Olvia Marthis byla její přítelkyní – Tara ji měla dokonce ráda a necítila vůči ní v nitru žádné zloby. Horšila se tedy snad na Djor Kantose? Musela si posléze doznat, že nikoliv. Byla pouze překvapena nenadálou skutečností, že totiž Djor Kantos se o jinou dívku zajímá více než o ni samu. Chtěla se již rozběhnout zahradou k Djor Kantosovi a Olvii, když vtom zaslechla otcův hlas, jenž ji volal:

„Taro z Helia!“

Tara, obrátivši se, zřela, jak se k ní blíží její otec a přivádí s sebou

neznámého cizího bojovníka, jehož zbroj nesla na sobě znak, jaký dívka dosud nespátřila. Oděv příchozího se nápadně lišil svojí barbarskou nádherou od oděvů shromážděných helijských šlechticů a jejich hostů, o nichž rozhodně nebylo lze říci, že by byly chudě vypraveny. Kůže jeho zbroje byla zcela zakryta platinovými ozdobami, které byly hustě posety zářícími brilianty. Právě tak skvěle byla ozdobena pochva jeho meče a torba na dlouhou marťanskou pistoli. Když tak krácel po boku Vládce Barsoomu zahradou zalitou slunečním jase, paprsky odrážející se od nesčetných lesknoucích se drahokamů jeho zbroje tvořily kol něj světelnou aureolu, jež jej oblévala jako nějakého boha.

„Taro z Helia, přivádím k vám Gahana, jeda Gatholu,“ řekl John Carter, představuje své dceři po prostém barsoomském způsobu hosta. „Kaor, Gahane, jede Gatholu,“ odvětila Tara z Helia.

„Můj meč je vždy připraven u vašich nohou, Taro z Helia,“ pravil lepy náčelník.

Vládce Barsoomu oba mladé lidi opustil, načež tito usedli na ersitovou lavici pod rozložitým sorapovým stromem.

„Vzdálené končiny Gatholu,“ řekla dívka zasněně. „Ona země byla vždy v mé mysli nerozlučně spjata s tajemností, romantikou a starobylými, téměř zapomenutými bájemi. Neumím si představit, že Gathol skutečně ještě dnes existuje, zřejmě proto, že jsem dosud nikdy v životě nespátřila živého Gatholiana.“

„A snad také proto, poněvadž Helium dělí od Gatholu nesmírná vzdálenost, nehledě ani k nepatrné rozloze mé svobodné země, která by se lehce ztratila v některém cípu mocné helijské veleříše,“ dodal Gahan. „Co nám však schází na skutečné moci, to nám nahradí naše hrdost a pýcha,“ pokračoval napůl žertem a napůl doopravdy. „Věříme, že Gathol je nejstarším obývaným městem na Barsoomu. Je jedním z mála sídel, jež si vždy zachovalo svoji neodvislost a svobodu, a to navzdory skutečnosti, že naše diamantové doly jsou nejstaršími a nejznámějšími nalezišti drahokamů na povrchu Barsoomu a na rozdíl od jiných polí jsou dosud prakticky stejně nevyčerpatelné jako kdysi.“

„Vyprávějte mně o Gatholu,“ naléhala Tara. „Zajímám se svrchovaně o vaši zemi.“ Bylo zřejmé, že pohledná tvář mladého jeda neubírá nic z magického kouzla vzdáleného Gatholu.

Rovněž Gahan byl velmi potěšen, že má takto alespoň důvod k se-

trvání ve společnosti rozkošné Tary z Helia. Nemohl své zraky ani odpoutat od půvabů krásné společnice – oblá ňadra, napůl zakrytá stříbrnými krunýři posetými drahokamy, a pružné, nahé paže, sevřené řadami náramků barbarské nádhery, zářily svěžestí a mládím.

„Jak vám zajisté již v hodinách historie vaši učitelé vyprávěli, Gathol byl zbudován na ostrově v oceánu Throxus, který býval největším z pěti moří starobylého Barsoomu. Když vody oceánu opadaly, Gathol se rozšiřoval směrem dolů po úbočích hory, jejíž vrcholek tvořil ostrov, na kterém bylo město založeno, takže dnes se Gathol rozprostírá po povrchu celé hory, od jejího vrcholku až po úpatí, zatímco nitro skály je provrtáno chodbami našich dolů. Celý Gathol je obklopen rozlehlou solnou bažinou, která nás chrání před pozemními nepřátelskými útoky, kdežto rozervaná a většinou vertikální topografie naší hory činí přistání nepřátelských letounů téměř nemožným.“

„Nuže, a což vaši stateční bojovníci?“ prohodila Tara.

Gahan se usmál. „O nich mluvíme pouze s nepřáteli – a to spíše ocelí než slovy.“

„Jaké však můžete mít válečné zkušenosti, když příroda sama vás tak dokonale ochránila před útoky nepřátel?“ otázala se Tara z Helia, již se líbila odpověď mladého jeda na předešlou otázku, leč přesto v duchu chovala jisté podezření, jež jí nepochybně vnukla barbarská nádhera jeho zbroje, že její společník je patrně povahy zženštilé a že jeho zbraně jsou určeny spíše na odiv než k vážné půtce či boji.

„Naše přirozené hradby nás sice často, a to vydatně ochránily před vpády cizích nájezdníků, v žádném případě však úplně nezabránilly nepřátelským útokům,“ vysvětloval Gahan, „neboť bohatství gatholských diamantových pokladů je tak nezměrné, že se stále naleznou pošetilci, kteří se odvažují i za cenu téměř jistého neúspěchu útočit na naše nedobytné město; a za takových okolností se nám naskytá příležitost cvičit se v používání našich zbraní. Gathol však není pouhým městem na skále. Končiny mé země se rozprostírají od rovníku deset karadů k severu a od desátého karadu západně od Horzu až k dvacátému západnímu, čili asi na rozloze miliónu čtverečních haadů, z nichž většinu tvoří pastviny, na kterých se prohánějí početná stáda thoatů a zitidarů.“

Jelikož jsme obklopeni loupeživými sousedy, musí naši pastýři být zároveň dobrými bojovníky, neboť bychom jinak brzy o svá stáda přišli – a vězte, že příležitostí k bitce není věru málo. A pak, neustále

potřebujeme množství pracovních sil do dolů. Gatholští se považují za národ válečníků, a proto se zdráhají pracovat v dolech. Zákon ovšem praví, že každý gatholský muž je povinen každodenně jednu hodinu pracovat ve prospěch státu. Prakticky je to jediná daň, kterou státu odvádějí a kterou stát od nich vyžaduje. Tuto práci však nevykonávají osobně a najímají si za sebe náhradní síly. Jelikož naši lidé v dolech pracovat odmítají, je nutno získat otroky – a jak víte sama, otroky nelze získat bez boje. Prodáváme tyto nevolníky na veřejných trzích, zisk za ně připadá pak rovným dílem státu a bojovníkům, kteří je zajali. Kupující vlastně získávají úvěr v hodnotě práce, již jejich jednotliví otroci odvedou. Zdatný otrok vykoná za jediný rok práci, která připadá na jeho pána za šest let; je-li pak otroků nadbytek, propouštíme je na svobodu a dovolujeme jim, aby se navrátili ke svým kmenům a do svých domovů.“

„A vy bojujete ve zbroji, která je poseta platinou a diamanty?“ zeptala se Tara, prohlížeje si zkoumavě a s kritickým úsměvem Gahanovu oslnivou výstroj.

Gahan se zasmál. „Jsme věru marnivým národem,“ přiznal doborosrdečně, „a připouštím, že až přespříliš si necháváme záležet na svém osobním vzhledu. Za normálních okolností snažíme se jeden nad druhého vyniknout nádherou svého oděvu, když však táhneme do boje, je naše kožená zbroj nejprostší výbavou, jakou lze na Barsoomu spatřit. Honosíme se též svojí fyzickou úhledností a hlavně si zakládáme na kráse našich žen. Smím doufat, Taro z Helia, že i vy jednoho dne pocítíte svojí návštěvou vzdálené končiny Gatholu, aby se moji krajané mohli alespoň pokochat pohledem na skutečnou krásu?“

„Helijské ženy však se učí, aby opovrhovaly pochlebnými řečmi,“ odvětila Tara. Gahanovi, jedu Gatholu, ovšem neušlo, že se při těchto slovech roztomile usmála.

A vtom se ozval jasný zvuk gongu – náraz ustal hovor a smích společnosti. „Tanec Barsoomu!“ zvolal mladý náčelník. „Prosím vás o tanec, Taro z Helia.“

Tara se ohlédla směrem k lavici, kde naposledy zřela Djor Kantose. Nespatřila jej. A přikývla proto Gahanovi z Gatholu na znamení souhlasu. Mezi hosty procházeli otroci a rozdávali tanečníkům malé jednostrunné nástroje. Na každém nástroji byla znakem označena výška tónu, který bylo lze z nástroje vyloudit. Nástroje byly zhotoveny z kosti, struna pak ze střeva; tanečníci je měli při tanci řemínkem při-

pevněny k předloktí levé ruky. Tóny se vyluzovaly kroužkem, který měl tanečník přivázán mezi prvním a druhým kloubem ukazováčku pravé ruky a kterým přejížděl strunu nástroje.

Hosté vstávali z ersitových sedátek a zvolna se ubírali k oválné prostore nachového trávníku v jižním cípu zahrady, kdež se mělo tančit. A vtom přispěchal k Taře z Helia Djor Kantos. „Prosím vás o...“ zvolal ještě dříve, než k ní došel; leč Tara mu ani nedala domluvit.

„Přicházíte příliš pozdě, Djor Kantosi,“ zvolala dívka pohněvaně. „Nečekám na ty, kdož se opozdí; pospěšte si však, abyste nepřišel též pozdě k Olvii Marthis – vím, že ona také není zvyklá čekat.“

„U té jsem se již opozdil,“ přiznal se lítostivě Djor Kantos.

„A vy mně snad chcete naznačit, že přicházíte pro Taru z Helia až poté, co jste promeškal Olvii Marthis?“ naléhala dívka, dosud předstírajíc rozladění.

„Ó, Taro z Helia, vy víte sama nejlépe, jak to myslím,“ omlouval se mladík. „Nebylo zcela přirozené, že jsem předpokládal, že budete čekat na mne, který vás v minulosti požádal o Tanec Barsoomu již nejméně dvacetkrát?“

„A měla jsem snad sedět a hrát si se svými prsty, dokud neuznáte za vhodné přijít pro mne?“ otázala se. „Ach ne, Djor Kantosi, Tara z Helia není pro opozdilce.“ A opustila jej se sladkým úsměvem a připojila se ke shromážděným tanečníkům s Gahanem, jedem vzdáleného Gatholu.

Tanec Barsoomu má pro obyvatele Marsu podobný význam jako pro nás slavnostní pochod, je však neskonale složitější a krásnější. Než marťanský mladík nebo děvče smí navštívit jakoukoliv důležitou společenskou událost, s níž je spojen tanec, musí prokázat dovednost alespoň ve třech druzích tohoto umění – v Tanci Barsoomu, ve svém národním tanci a v tanci svého města. V těchto třech tancích sami jejich účastníci obstarávají hudbu, která se nikdy nemění, stejně jako kroky a taneční figury, jež jsou dané od nepamětných dob. Všechny barsoomské tance jsou krásné a okázalé, avšak Tanec Barsoomu je nádhernou symfonií pohybu a harmonie – nejsou zde žádné groteskní figury ani vulgární či svůdné pohyby. Má zobrazovat a vykládat nejvyšší ideály světa, jež oceňuje půvab, krásu a cudnost u žen a sílu, důstojenství a věrnost u mužů.

John Carter, Vládce Barsoomu, a jeho choť Dejah Thoris dnes vedli tanečnímu reji, a byl-li jde ještě jiný pár, jenž s nimi soutěžil v

zájmu a tichém obdivu hostí, byl to skvělý jed Gatholu a jeho krásná partnerka. V neustále se měnících figurách tance muž co chvíli uchopil dívčinu ruku do své nebo ovinul celou paži kolem pružného těla, které drahokamy posázený oděv zakrýval jen nedostatečně, a dívka, ačkoliv v minulosti při různých příležitostech tančila již tisícekrát, poprvé ucítila osobní dotyk mužské dlaně na svém nahém těle. Znepokojovalo ji to a měla pocit, že by jej snad na to měla upozornit. Pohlédla tázavě a téměř s nelibostí na muže, jako by to byla jeho chyba. Jejich zraky se setkaly a ona v jeho očích spatřila cosi, co dosud nikdy neviděla v očích Djor Kantose. Přihodilo se to na samém konci tance, a jakmile hudba zmlkla, oba náhle zůstali stát a hleděli si navzájem upřeně do očí. Gahan z Gatholu promluvil jako první. „Miluji vás, Taro z Helia!“ řekl.

Dívka se narovнала v celé své výši. „Zapomínáte se, jede z Gatholu,“ zvolala povzneseně.

„Jed z Gatholu může zapomenout na vše kromě vás, Taro z Helia,“ odvětil. Divoce tiskl něžnou ručku, kterou dosud držel od poslední figury tance. „Miluji vás, Taro z Helia,“ opakoval. „Proč vaše uši odmítají slyšet to, co vaše oči před okamžikem neodmítly spatřit – a odpovédět?“

„Co tím míníte?“ vzkřikla. „Jsou snad všichni muži Gatholu takovými hrubiány a neotesanci?“

„Nejsou ani hrubiáni, ani pošetilci,“ odpověděl tiše. „Poznají, když milují nějakou ženu – a když ona miluje je.“

Tara z Helia hněvivě dupla svou malou nožkou. „Jděte!“ řekla. „Než budu nucena oznámit svému otci, jakého zneuctění se mně dostalo od jeho hosta.“

Odvrátila se a kráčela pryč. „Stůjte!“ zvolal muž. „Ještě jedinou větu.“

„Chcete se omluvit?“ otázala se.

„Ne, chci vám něco předpovědět,“ odvětil klidně Gahan.

„Nechci slyšet vaše slova,“ odpověděla Tara z Helia a odešla od Gahana, zanechavši jej samotného. Byla podivně rozladěna a krátce poté se vrátila do palácového křídla, kde byly její komnaty. Stála drahounu chvíli u okna a zírala přes šarlatovou věž Většího Helia k dalekému severozápadu.

A poté se rozzlobeně odvrátila od výklenku. „Nenávidím jej!“ zvolala nahlas.

„Koho?“ zeptala se zvědavě Uthia, která požívala u své paní značných výsad.

Tara dupla opět rozmrzele nožkou. „Toho nevychovaného hrubiána – jeda z Gatholu!“

Uthia přimhouřila oči a lehce pozvedla svá tenká obočí.

Zároveň s princezniným zlostným dupnutím zdvihlo se v koutě komnaty ležící obrovské zvíře a přiblížilo se k Taře. Zastavilo se před dívkou, hledíc jí přímo do obličeje. Tara položila svoji něžnou ruku na ošklivou hlavu netvora. „Milý, starý Woolo,“ řekla, „ničím láska nemůže být hlubší než tvoje – a přesto nikdy nezraňuje. Kdyby tak všichni lidé byli tak věrní a opravdoví jako ty!“

## VE SPÁRECH ORKÁNU

Tara z Helia se již nevrátila mezi otcovy hosty, nýbrž čekala ve svých komnatách na vzkaz Djor Kantose, kterým by se jí omluvil a požádal ji, aby se vrátila do zahrady. Ovšemže by jeho prosbu hrdě odmítla. Leč Djor Kantos nevzkázal ani slova. Tara z Helia byla zprvu rozzlobena, pak se cítila uražena – a stále byla zmatena. Krátce a dobře, nechápala Djor Kantosovo počínání. Když si pak chvílemi vzpomněla na jeda z Gatholu, dupla si opět rozzlobeně nožkou o zem. Skutečně se na Gahana velmi hněvala. Jak byl domýšlivý! Snažil se jí namluvit, že vyčetl v jejích očích, že jeho lásku opětuje. Dosud nikdy nebyla tak pohaněna a ponížena. Uvědomovala si, že doposud k nikomu necítila tak hlubokou nenávist jako nyní k jedu z Gatholu. A rázně se obrátila k Uthii a poručila jí:

„Můj letecký úbor!“

„Vždyť jsou zde hosté,“ odvětila služka. „Váš otec, Vládce Barsoomu, očekává, že se vrátíte.“

„Bude tedy zklamán – co na tom,“ odsekla Tara z Helia. Otrokyně váhala vykonat rozkaz své velitelky. „Váš otec nevidí rád, když létáte sama,“ připomínala.

Princezna se rozhněvaně vrhla na nešťastnou služku a prudce jí začloulala. „Stáváte se nesnesitelnou, Uthio,“ zvolala. „Brzy mně nezbude nic jiného než vás poslat na veřejné tržiště otroků. Tam si snad najdete novou velitelku, která se vám bude zamlouvat.“

Uthia se jala ronit hořké slzy. „To je proto, že vás mám ráda, moje princezno,“ pravila něžně. Tara z Helia rázem změkla. Objala mladou otrokyni a políbila ji.

„Jsem prchká jako thoat, Uthio,“ řekla Tara. „Odpusťte mně moji unáhlenost. Mám vás ráda a učinila bych pro vás vše, jen aby vám nebylo ublíženo. Chcete-li, propustím vás okamžitě na svobodu, jak jsem vám již mnohokrát nabízela.“

„Nepřeji si být na svobodě, poněvadž bych pak musela žít odloučeně od vás, Taro z Helia,“ odvětila Uthia. „Jsem zde s vámi dokonale šťastna – kdybych měla žít bez vás, asi bych zemřela.“

Obě dívky se znovu upřímně políbily. „A nepoletíte nyní sama?“ zeptala se posléze Uthia.

Tara z Helia se zasmála a odvětila vesele: „Jste vy ale vytrvalá! Ovšemže poletím sama – vždyť Tara z Helia vždy činí vše, co si usmyslí!“

Uthia smutně potřásla hlavou. „Bohužel, je tomu tak,“ dodala. „Vládce Barsoomu je mužem ocelové vůle – vůči přáním Dejah Thoris a Tary z Helia je však křehký jako hliněný džbán.“

„Nuže, buďte tedy hodná služebná a podejte mi již rychle můj letecký úbor,“ přikázala netrpělivě Tara.

Daleko nad dny vyschlých oceánů, porostlými okrově žlutou vegetací, letěl s rychlostí vystřeleného šípů malý letoun Tary z Helia. Princezna stiskla rychlostní páku na nejzazší stupeň a vzcné nádrže nařídila na nejvyšší výkonnost. Zamířila k severozápadu. Neuvažovala ani příliš o tom, proč zvolila právě tento směr. Snad proto, že oním směrem se rozkládaly nejméně známé prostory povrchu Barsoomu, které slibovaly prožít romantická a tajemná dobrodružství. Oním směrem také vedla vzdušná cesta do dalekého Gatholu; tato myšlenka však Taru ani nenapadla.

Sice si chvílemi náhodně vzpomněla na jedu onu vzdálenou zemi, leč následky těchto vzpomínek byly spíše nepříjemné než příjemné. Kdykoliv si vybavila jeho poslední slova, nahnula se jí krev do tváře a v duchu se horšila. Hněvala se zcela opravdově na jedu Gatholu, a přestože jej viděla jen jedenkrát v životě a možná jej již nikdy nepatří, byla přesvědčena, že jeho tvář jí utkví v paměti navždy. Její myšlenky se spíše vracely k někomu jinému – byl to Djor Kantos. A kdykoliv myslela na něj, vzpomněla si na Olvii Marthis z Hastoru. Tara si uvědomila, že žárlí na Olvii, a rozžlobila se sama na sebe. Měla sice proč se zlobit na Djor Kantose a sebe samu, Olivia Marthis, která byla její přítelkyní, však za nic nemohla. Nejhorší na všem bylo pro Taru to, že neprosadila svoji vůli; Djor Kantos k ní nepřiběhl jako zamilovaný otrok, jak očekávala, a – ach, v tom bylo jádro věci! – Gahan, jed Gatholu, cizinec, byl svědkem jejího ponižení. Zřel, že při počátku obřadního slavnostního tance nikdo pro ni nepřišel, a nepochybně se rozhodl, že ji svou vlastní výzvou vysvobodí před podobnou potupou. Při vzpomínce na onu trapnou chvíli cítila Tara z Helia, jak celé její tělo rudne hanbou – a rázem vzplanula nevýslovnou zlostí. A nato obrátila své letadlo tak prudce, div že ji náhlé zakymáčení nestrhlo z úzké paluby. Přilétla domů těsně před soumrakem. Hosté se

již rozešli. Tiše sestoupila na střechu paláce. Za hodinu poté se sešla se svými rodiči u večeře.

„Opustila jste nás, Taro z Helia,“ řekl John Carter. „Toho se hosté Vládce Barsoomu nejméně nadáli.“

„Nepřišli sem přece kvůli mně,“ odvětila ostře Tara z Helia. „Já jsem si je přece nepozvala.“

„Nicméně, byli-li mými hostmi, byli i vašimi,“ odpověděl John Carter.

Dívka vstala, popošla k otci a ovinula mu své paže kolem krku. „Můj drahý, starý, virginský tatíčku,“ řekla, pohrávající si s bohatými kadeřemi jeho černých vlasů.

„Kdybychom byli ve Virginii, přehnul bych vás přes koleno a nasekal bych vám,“ pravil John Carter s úsměvem.

Tara se mu vyhoupla na klín a políbila jej. „Vy mne již nemáte rád,“ řekla lítostivě. „Mne již vlastně nikdo nemá rád,“ dodala, snažíc se vzbudit dojem ztrápenosti, leč přes tesklivý výraz její tváře se dral ven veselý smích.

„Mně se naopak zdá, a v tom je celý problém, že vás má rádo příliš mnoho lidí,“ řekl John Carter. „Nedávno do jejich řady přibyl opět jeden.“

„Vskutku?“ zvolala Tara. „A kdo?“

„Gahan z Gatholu mne požádal o svolení, aby se směl o vás ucházet.“

Tara se napřímila a zdvihla hrdě hlavu. „Nechci se provdat za chodící diamantový důl. Nelíbí se mi.“

„Řekl jsem mu totéž,“ odvětil John Carter, „a mezi jiným i to, že jste zaslíbena jinému. Gahan z Gatholu hovořil o této věci velmi dvorně, dal mně však též najevo, že je zvyklý dosáhnout to, co chce – a zřel jsem na něm, že vás chce více než cokoli jiného. Zdá se mi, že budete příčinou nové války. Krása vaší matky přivedla Helium do mnohaletých svárů – a věřte, Taro z Helia, kdybych byl mladým mužem, zapálil bych třebas i celý Barsoom, kdyby toho bylo zapotřebí, abych vás získal, jako bych to stále ještě učinil pro vaši božskou matku,“ usmál se John Carter přes sorapový stůl, plný zlatého nádobí, na nejkrásnější ženu Marsu, jejíž půvab během let ani v nejmenším neuvadal.

„Naše malá holčička se ještě podobnými záležitostmi nemusí trdit,“ řekla Dejah Thoris. „Pamatujte, Johne Cartere, že se nejedná o

pozemské dítě, jehož životní věk z poloviny uplyne, dříve než dcera Barsoomu doopravdy dospěje.“

„Což se dcery Barsoomu někdy též neprovdávají ve věku pouhých dvaceti let?“ trval na svém John Carter.

„Ano, ale v očích mužů zůstávají stále ještě žádoucími, když čtyřicet lidských generací na Zemi se již rozpadlo v prach – proto u nás na Barsoomu není s vdavkami tak naspěch. Nevadneme a netrouchnivíme zde tak jako lidé na vaší planetě, jak znám z vašeho vyprávění. Až přijde pravý čas, Tara se provdá za Djor Kantose – prozatím si nelamte hlavu těmito starostmi.“

„Ne,“ odvětila zatvrzele Tara, „ta záležitost mě nudí. Neprovdám se ani za Djor Kantose, ani za kohokoliv jiného – nemíním se vůbec provdat.“

John Carter i Dejah Thoris pohlédli na svoji dceru a usmáli se. „Až se opět vrátí Gahan z Gatholu, dovolím mu, aby si vás odnesl s sebou,“ řekl vesele John Carter.

„On již odešel?“ zeptala se dívka.

„Jeho letoun odletí do Gatholu časně ráno,“ odvětil John Carter.

„Viděla jsem jej tedy v životě poprvé a naposledy,“ prohodila Tara, oddychnuvši si.

„On však tvrdí něco zcela jiného,“ opáčil John Carter.

Tara pokrčila rameny a již nic neodpověděla, načež se hovor přenesl na jiné pole. Přišel dopis od Thuvie z Ptarthu, která právě byla na návštěvě na dvoře svého otce, zatímco Carthoris, její choť, lovil v Okaru. Hovořilo se též o tom, že došly do Helia zprávy, že Tharkové a Warhoonové se opětně utkali v bratrovražedném boji. Vlastně to byla pouhá nová fáze odvěké bitvy, neboť válka byla pro ně obvyklým stavem. Pokud paměť Barsoomianů sahala, nedošlo nikdy mezi oběma kmeny k trvalejšímu míru. V Hastoru byly dohotoveny dvě nové bitevní vzducholodi. Malá hrstka Svatých Thernů se snažila obnovit staré a zdiskreditované náboženství bohyně Issus, o níž tvrdili, že její duch dosud žije a je s nimi ve stálém spojení. Došly též zvěsti o bojích v Dusaru. Jakýsi dosud neznámý učenec tvrdil, že objevil lidský život na vzdálenějším měsíci. Nějaký blázen se pokusil vyhodit do povětří továrnu na ovzduší, v čemž mu naštěstí bylo zabráněno. Během posledního dne bylo ve Větším Heliu zavražděno sedm lidí.

Po večeři Dejah Thoris a Vládce Marsu jali se spolu hrát *jetan*, což je barsoomská hra podobající se pozemskému šachu a hraná na ša-

chovnici o jednom stu černých a oranžových polí. Jeden hráč má dvacet černých kamenů, druhý dvacet oranžových. Stručný popis této hry by mohl zajímat ty pozemské čtenáře, kteří se zabývají šachem, a nebude zbytečný ani pro ostatní, kdož hodlají sledovat toto vyprávění až do konce, neboť již záhy shledají, že znalost jetanu dodá příběhu na zajímavosti a napínavosti.

Kameny, představující figury, jsou jako při šachu umístěny v prvních dvou řadách při hráčích. Odleva doprava v první řadě, bližší k soupeřům, nazývají se jednotlivé figury: bojovník, *padwar* neboli poddůstojník, *dwar* neboli důstojník, letec, vůdce, princezna, opět letec, *dwar*, *padwar* a bojovník. V druhé, přední řadě jsou *panthané* čili žoldnéři, až na prvou a poslední figuru, jež se nazývají *thoatové* a představují jízdní válečníky.

Žoldnéři jsou obvykle znázorňováni jako bojovníci s jedním perem a směřují se pohybovat o jedno pole kterýmkoliv směrem, vyjímaje nazad; *thoatové* jsou označeni třemi pery a mohou se pohybovat o jedno pole přímo a jedno úhlopříčně a mohou též přeskakovat kameny, které jim stojí v cestě. Bojovníci, značící opěšalé vojíny s dvěma pery, pohybují se přímo nebo úhlopříčně, vždy o dvě pole; poddůstojníci mají dvě pera a pohybují se o dvě pole diagonálně; důstojníci mají tři pera a pohybují se vždy o tři pole přímo; letci jsou označeni třímramennou vrtulí, pohybují se o tři pole v kterémkoliv směru a mohou přeskakovat v cestě stojící kameny; vůdce, označený diadémem s deseti drahokamy, pohybuje se vždy o tři pole přímo nebo úhlopříčně, libovolným směrem; princezna, označená diadémem s jedním drahokamem, pohybuje se stejně jako vůdce a může přeskakovat mezilehlé kameny.

Partii vyhrává ten, komu se podaří umístit některý ze svých kamenů na pole, které je vykázano protivníkovi princezně, nebo když vůdce jedné strany vezme neboli „zajme“ vůdce druhého; k remíze dojde, když je vůdce zajat jakoukoliv nižší figurou protivníka, případně když obě strany mají jen tři kameny stejné hodnoty nebo ještě méně a v nejbližších deseti tazích nedojde k rozhodnutí. Svrchu uvedené vylíčení hry je pouze letmé, načrtnuté v obecných rysech.

Tuto partii hráli tedy Dejah Thoris a John Carter, když jim Tara z Helia dávala dobrou noc a ubírala se do svých komnat ke spánku. „Zítra ráno na shledanou, moji milovaní!“ volala na rozloučenou a netušila ani ona, ani její rodiče, že se vidí onoho večera na dlouhé měsíce naposledy.

Příští jítro se rozbřesko ponuře a šedě. Zlověstné mraky se honily nízko po obloze. Roztrhané chuchvalce mlhy se válely plochou krajínou k severozápadu. Tara z Helia zírala z okna své komnaty na tuto nezvyklou scénu. Husté mraky se totiž na Barsoomu jen velmi zřídka kdy vyskytují. Obvykle ráno touto dobou si Tara vyjížděla na malém thoatu, jaké rudí Mart'ané podomácku chovají na svých dvorcích a farmách, leč pohled na ponuré mraky, honící se po obloze, jí vnukl myšlenku na jiné dobrodružství. Uthia dosud spala a Tara se ji nesnažila probudit. Oblékla se tiše sama a vystoupila nahoru do hangáru, který se nalézal na střeše paláce právě nad oním křídlem budovy, v němž se nacházely její komnaty. Stanula před svým lehkým letadlem. Dosud nikdy nelétala v mracích. Šlo zde o dobrodružství, o kterém již dávno snila. Vichr vál tak silně, že se jí jen s valnými obtížemi podařilo vytáhnout letadlo z hangáru. Sotvaže se však vzneslo do vzduchu, letělo nad oběma helijskými městy jako vystřelený šíp. Vítr je nadnášel a pohazoval jím z boku na bok – Tara se nahlas smála, neboť byla radostně vzrušena nečekaným dobrodružstvím. Ovládala svůj stroj jako starý zkušený letec – ovšem starý, ostřílený letec by se nebyl vydal do takového nečasu, který byl s to povážlivě ohrozit bezpečnost křehkého letounu. Jako blesk vyrazila vzhůru k mrakům, jimiž byla za okamžik pohlcena jako kapka v moři. Tam nahoře byl pro ni nový svět, svět neznámého chaosu, v němž byla ona jediným živoucím tvorem; byl to svět chladu, vlhka a ponuré osamělosti. Tara si po chvíli uvědomila, že je jí smutno a teskno mezi sveřepými živly, a připadala si neskonale malou a nicotnou.

Vznesla se se svým letadlem ještě výše, až nad mraky, kde zář planoucího slunce měnila níže ležící oblačné masy v moře lesknoucího se stříbra. I zde, v nesmírně výši, bylo velmi chladno, ne však již tak ponuře a vlhko; hladina Tařiny nálady se zdvihala spolu s ukazatelem výškoměru. Zírajíc na mraky, valící se v hlubinách pod letadlem, měla pocit, že visí mezi nebem a zemí; rachot vrtule, nárazy větru a nemožně vysoká čísla palubních měřičů ji však přesvědčovaly, že rychlost jejího letu je vskutku příšerná. A tu se rozhodla, že se vrátí domů.

Pokusila se obrátit kormidlem příd' svého letounu nejprve ve vysokém bezmračném pásmu, leč nezdařilo se jí to. Ke svému nemalému překvapení shledala, že stroj na obraty kormidla vůbec nereaguje. Vichřice si pohrávala s letadlem jako s papírovou hračkou. Tara zamířila do nižšího pásu, kde mraky byly tak husté, že bylo úplné šero, a

pokusila se znovu obrátit před svého letadla nazpět k Heliu leč marně. Uragán se opět zmocnil jejího letounu a cloumal jím znovu a znovu, převracel jej, zmítaje lehkým strojem jako moře korkovou zátkou. Posléze se dívce zdařilo klesnout s letadlem až téměř k zemi, šedivé a ponuré pod oblačným příkrovem. Teprve těsně nad povrchem se divoký let poněkud srovnal. Dosud nikdy nepocítila Tara blízkost smrti tak jako nyní – nepoděsila se však. Její chladnokrevnost ji zachránila – ovšem nebyla to jen její chladnokrevnost, nýbrž i provazy, jimiž byla připoutána k palubě. Dokud poletí tímž směrem jako vichřice, nehrozí jí žádné nebezpečí, kam však ji uragán zanesl? Představovala si již v duchu zděšení svých rodičů, když ji nenaleznou u snídaně. Přijdou na to, že její letadlo není v hangáru, a vytuší, že ji orkán zanesl ve svých stopách do neznáma a že její mrtvola leží kdesi v dáli na pusté pláni pod troskami zničeného letadla; stateční helijisti bojovníci půjdou ji hledat a budou pro ni riskovat své životy. Bude prolita nevinná krev, neboť za celý svůj život nepamatovala, že by nad Barsoomem zuřila tak hrozná vichřice.

Musí se navrátit za každou cenu! Musí stihnout Helium, dříve než bude kvůli její nesmyslné touze po vzrušení zmařen byt i jen jediný život. Usoudila, že ve výši nad oblaky je bezpečnější pásmo a že tam jí spíše může kynout úspěch, a proto sychravou vířící mlhou opět zamířila vzhůru. Rychlost jejího letu byla stále hrůzná, neboť víchř byl spíše divější než před chvílí a nikterak se nezdálo, že by slábl.

Dívka se snažila postupně ovládnout letoun a posléze zapnula motor na zpětný chod, orkán ji však dále unášel jako cár papíru. A tu Tara z Helia došla trpělivost. Což se vždy nesplnilo každické její přání? Jak se jen živly mohou tak drze opovážit křížit její vůli? Ona jim ukáže, že dcera Vládce Marsu se nedá pokořit či ovládat ani samotnou přírodou!

A znovu, zaskřípavši svými skvělými bílými zuby, zapnula motor na přední tah, a opřevši se vši silou do kormidelní páky, snažila se násilím obrátit před svého letounu proti větru, víchř však jím zatočil několikrát kolem osy a strhával křehký stroj dále s sebou. Vtom se vrtule dostala do vzdušného víru, uragán ji vyrval z ložiska a rozštípl ve dvě. Bezmocná dívka zůstala připoutána k vratkému kousku hmoty, který se zmítal sem a tam, jsouc bezmocnou hříčkou živlů, jimž se chtěla postavit. Tara cítila v nitru zoufalou zlost a především údiv, že podlehla běsnícím živlům a že se jí nepodařilo prosadit svou vůli. Ne-

obávala se nyní ani tak o svou bezpečnost, jako se kormoutila myšlenkami na zoufalé obavy svých rodičů a riziko, které nevyhnutelně musí podstoupit její zachránci. Svě vlastní ohrožení si sice také uvědomovala, nestrachovala se však o sebe – byla to pravá hrdá dcera Dejah Thoris a Johna Cartera. Věděla, že vznosné nádrže jejího letadla ji udrží ve výši po neomezenou dobu, postrádala však pokrm a vodu, což bylo tím tragičtější, že uragán ji unášel kamsi k nejpustším a nejméně probádaným končinám Barsoomu. Uvažovala o tom, zda by snad nebylo rozumnější okamžitě přistát a vyčkat příchodu záchranců, neboť čím dále ji uragán od Helia odnese, tím více bude pátrání po ní ztíženo; jakmile však se pokusila sestoupit k zemi, shledala, že prudkost větru činí jakékoliv přistání zcela nemožným, a raději rychle obrátila před letounu vzhůru.

Když se ocitla několik set stop nad povrchem, poznala teprve titánskou sílu orkánu, která nahoře v nadmračném pásmu nebyla tak znatelnou. Účinky vichřice byly vskutku děsivé. Ovzduší bylo naplněno prachem a cáry vegetace vznášely se v chuchvalcích sem a tam. Vzdušné víry, tančící nad zemědělskými usedlostmi, unášely s sebou keře a stromy, vyvrácené z kořenů jako stébla slámy, bořily kamenné zdi a domy, jejichž trosky rozsévaly po zničené zemi. Vidouc toto hrůzné divadlo rozkacených živlů, uvědomovala si Tara z Helia, že je vlastně malou, bezmocnou a bezvýznamnou osůbkou. Byla to těžká rána pro její samolibost a pýchu, jež se jí doposud zdály být nedotknutelnými.

Až do večera nic nenasvědčovalo tomu, že by síla bouře ustávala. Dívka se pouze dohadovala, jakou vzdálenost asi urazila, neboť nechtěla věřit nesmyslně vysokým cifrám svého dálkoměru. A přec byly zcela pravdivými – aniž to tušila, urazila za dvanáct hodin s pomocí uragánu plných sedm tisíc haadů. Když se den chýlil k večeru, bouře ji zanesla nad jedno z opuštěných, vymřelých měst Marsu. Byl to Torquas – Tara to ovšem nevěděla. Kdyby byla věděla, kde se nalézá, byla by se vzdala posledního atomu naděje na záchranu, neboť pro Helijské zdál se být Torquas stejně vzdálen jako pro Newyorčana Jižní souostroví v Tichém oceánu. A uragán ji s nepolevující zuřivostí unášel dále.

Po celou noc řítla se temnými mračny stále kupředu; chvílemi se vznesla do výše, vzhůru k oběma zářícím barsoomským měsícům. Dívce byla zima a pocítovala nesmírný hlad a žízeň; přesto však, že se

cítila být celkově velmi ubohou, nevzdávala se naděje na záchranu. Chladný rozum ji sice přesvědčoval o krajně nepříznivé situaci, v duchu však odmítala věřit, že by byla zcela bezvýchodnou. Houževnatě a tvrdošíjně si stále opakovala slova svého hrdinného otce, jež užíval tváří v tvář jisté záhubě: „Vždyť dosud žiji!“

Onoho jitra objevil se v paláci Vládce Marsu časný návštěvník. Byl to Gahan, jed Gatholu. Přišel brzy poté, kdy bylo zpozorováno zmiizení Tary z Helia. Za nastalého zmatku jej neměl kdo ohlásit, a tak se stalo, že John Carter jej potkal na chodbě před audienční síní, když spěchal do hangárů, aby řídil postup záchranných prací.

Gahan vytušil znepokojení Vládce Marsu z jeho zkormoucené tváře. „Promiňte, Johne Cartere, že přicházím v tak nevhodný okamžik,“ řekl, „leč dovolte, abych zůstal u vašeho dvora o den déle, neb nemožu se se svým letadlem vydat do takové nepohody.“

„Zůstaňte, Gahane, naším vítaným hostem, dokud vám bude libo,“ odvětil John Carter. „Promiňte však, že vám nebude věnována příslušná pozornost, dokud se nenalezne moje dcera.“

„Vaše dcera! Nenalezne! Co tím chcete říci?“ zvolal Gahan z Gatholu. „Nerozumím vám dobře.“

„Zmizela, a s ní zmizelo i její lehké letadlo. Nic více nevíme. Tušíme pouze, že odlétla brzy před snídání a že ji uchvátila bouře. Promiňte nyní, Gahane, že vás tak rychle opouštím – musím zorganizovat záchrannou výpravu.“

Gahan, jed Gatholu, vyslechnuv kormutlivou zprávu Vládce Marsu, však již chvátal k palácové bráně. Vyšvihl se na čekajícího thoata, a následován jsa dvěma bojovníky v gatholské zbroji, hnal se ulicemi Helia k paláci, který mu byl dán k dispozici.

## LIDSKÉ BYTOSTI BEZ HLAV

Nad střechou paláce, jenž hostil jeda z Gatholu a jeho družinu, stálo bitevní letadlo *Vanator*, připravené k odletu. Lana, jimiž byl křížník připoután, byla napjata k prasknutí – v zachmuřených tvářích těch členů posádky, jejichž povinnosti vyžadovaly jejich přítomnost na zmítající se lodi, se zřetelně zračila vážnost situace. Bojovníci byli k palubě připoutáni pevnými provazci, jinak by je byl uragán smetl dolů, a rovněž muži na střeše se vši silou přidržovali zábradlí a pilířů, aby je nový nápor rozběsněného živlu neodnesl pryč. Na přídi *Vanatoru* byl namalován odznak Gatholu, leč nebylo možno na žerď vyvěsit praporec, neboť vichřice jej roztrhala na cáry, sotvaže byl vytažen vzhůru. Nebylo ostatně divu – přihlížející mužstvo se obávalo, že orkán odnese každou chvíli i samotné letadlo. Nikdo nevěřil, že lana dlouho obstojí před titánskou zlobou živlů. U každého z dvanácti provazců stál bojovník s taseným krátkým mečíkem. Kdyby jedno z lan prasklo, jedenáct mečů by jedním rázem přesešlo ostatní; pokud by se totiž letoun uvolnil jen částečně, hrozila by mu jistá záhuba, kdežto jsouce zcela osvobozeni, mohli si muži na palubě zachovat alespoň částečnou naději na záchranu.

„Věřím při krvi Issusině, že lana obstojí!“ zvolal jeden bojovník na druhého.

„A neobstojí-li, nechť duše našich předků bdí nad osudy statečné posádky *Vanatoru*,“ odpověděl jiný válečník ze střechy paláce. „Věřím však, Tanusi, že přece jen vydrží. Vzdejte alespoň díky za to, že jsme nemuseli odplout předtím, než bouře počala zuřit, neboť takto snad máme zachovánu naději na život.“

„Ano, máte pravdu,“ odvětil Tanus. „Věru nerad bych dnes byl v ovzduší i na nejbytelnějším letadle Barsoomu.“

A vtom se objevil na střeše paláce jed Gahan se svojí družinou a asi tuctem helijských bojovníků. Mladý velitel se obrátil ke svým lidem a řekl:

„Vyrázím okamžitě s *Vanatorem* a budu pátrat po Taře z Helia, která prý byla uragánem zanesena na jednomístném letadle neznámo kam. Nemusím vám vysvětlovat, že *Vanator* má vůči běsnícím živlům velmi sporou naději na úspěch, a nechci vás svým rozkazem uvrhnout

do záhuby. Ti, kteří se mnou nepůjdou, nestanou se tím nečestnými. Ti z vás, kdož chtějí, nechť mne následují,“ a mrštně se vyhoupl na palubní žebřík *Vanatoru*, zmítající se divoce v bouři.

První jej následoval Tanus a po něm i ostatní, takže když poslední muž vyšplhal na palubu křižníku, na střeše paláce zůstalo jen dvanáct helijských bojovníků, kteří s tasenými meči zaujali místa gatholských strážců u kotevních lan. Ani jediný muž z *Vanatoru* neopustil palubu svého letadla.

„Jsem na vás hrd,“ řekl Gahan, když se se svým mužstvem připoutal k palubě. Velitel *Vanatoru* potřásl nedůvěřivě hlavou. Miloval svůj pěkný letoun, jenž byl pýchou malé gatholské eskadry. Pomýšlel na osud křižníku – jeho vlastní osobní bezpečnost mu nebyla ničím. Zřel již své letadlo rozbité na pusté okrové pláni některého dalekého vyschlého oceánu, obklopené sveřepou loupeživou hordou zelených bojovníků. A pohlédl tázavě na Gahana.

„Jste připraven, San Tothisi?“ zeptal se jed. „Vše je připraveno.“

„Nuže, nemeškejte a přeřízněte lana!“

Tento rozkaz nesl se od úst ústům až k helijským bojovníkům, třímajícím obnažené meče. Dvanácte ostrých čepelí muselo jedním rázem a touže silou přetnout tři prameny tlustého lana, aby některý nedoříznutý provaz nezpůsobil náhlou záhubu *Vanatoru*.

*Bum!* Ječícím vichrem pronikla rána z děla, která byla signálem dvanácti čekajícím mužům. *Bum!* Dvanáct mečů se zdvihlo nad dvanáct svalnatých ramen. *Bum!* Dvanáct ostří přeřalo jedním rázem dvanáct lan, jako by to bylo lano jediné.

*Vanator* uvedl své vrtule v chod a vystřelil do bouře rychlostí blesku. Uragán narazil do zádě křižníku tak prudce, že se jeho paluba postavila téměř kolmo k zemi; poté bouře zatočila letadlem několikrát kolem osy jako dětskou hračkou a mrštila jím vpřed. Na palácové střeše přihlíželo dvanáct helijských bojovníků v zoufalé bezmocnosti gigantickému boji posádky *Vanatoru* s rozkacenými živly a modlilo se za duše statečných mužů, zírajících tváří v tvář smrti. Ze všech helijských přístavišť a hangárů, z tisíců helijských střech přihlížely stovky lidí hrůznému divadlu. A nedaleko na jiném přístavišti děly se přípravy k odletu další záchranné expedice, jež se měla rovněž vrhnout do onoho děsivého maelströmu, za téměř beznadějným cílem – taková je již neohrožená povaha Barsoomianů.

Leč *Vanator* se nezřítíl k zemi – alespoň ne v dohledu Helianů,

přestože ani na okamžik nesetrval v přímé poloze a kymácel se z boku na bok, z přídě na zád', ba i kolem kýlu, jsa pouhou hříčkou unášejíciho jej uragánu. Užaslí diváci si uvědomovali, že pyšné letadlo bude za chvíli, ať již dříve či později, rozmetáno v trosky. Dosud nikdy v paměti lidí, ba ani v análech Barsoomu nebyla zaznamenána zmínka o tak příšerném orkánu.

Za chvíli však Helišští zapomněli na neblahý osud *Vanatoru*, neboť štihlá, vysoká šarlatová věž, která byla po věky charakteristickou známkou Menšího Helia, se zřítila s ohlušujícím rachotem k zemi, šíříc kolem sebe smrt a zkázu. Nastala zoufalá panika. V troskách zdiva vypukl oheň. Zdálo se, že celá životní síla města je ochromena. A tu Vládce Marsu, vida neštěstí, které stihlo celý národ, nařídil mužstvu, jež se mělo vydat na záchrannou výpravu za Tarou z Helia, aby věnovali své úsilí záchraně města – byl totiž také svědkem startu *Vanatoru* a uvědomoval si zbytečné mrhání lidskými životy, jichž nyní bylo spíše zapotřebí k záchraně města.

Brzy po poledni druhého dne zuřivost orkánu ochabla, a dříve ještě než slunce zapadlo, malé letadlo, na němž se Tara z Helia mnoho nekonečných hodin kymácela mezi životem a smrtí, vznášelo se zvolna, jsouc poháněno slabým větrem, nad pahorčitou krajinou, jež kdysi tvořila pobřežní útesy marťanské pevniny. Tara byla vyčerpána nedostatkem spánku, hladem a žízní – kromě toho i její nervy byly otrženy hrůzami, které musela prožít. Za nejbližším pahorkem zahlédla dívka vyčnívat cosi, co vypadalo jako kupolí zakončená věž. Okamžitě se snesla s letadlem tak nízko, aby byla zakryta úbočím kopce, v obavě, aby ji snad případní obyvatelé věže předčasně nespatriili. Věž byla nepochybně lidským obydlím a nedaleko ní nebo v ní snad mohla objevit jídlo a pití. Byla-li věž dávno opuštěnou zříceninou, jakých bylo lze na povrchu Barsoomu nalézt mnoho, pak ovšem neměla valnou naději, že uvnitř získá pokrm, doufala však přece, že někde nablízku bude pramen pitné vody. Byla-li věž přece jen obydlena, musela se k ní přiblížit velmi opatrně, neboť v tak vzdálené končině mohli přebývat jen nepřátelé. Tara z Helia sice věděla, že je velmi vzdálena od svého rodného města, kdyby však byla i jen tušila onu gigantickou cifru, byla by si snad zoufala nad bezútěšností své situace.

Plížila se s letadlem poměrně velmi nízko nad zemí – vzosné nádrže byly dosud úplně neporušeny – až posléze dík lehkému větru

šesla se u posledního pahorku před stavbou, která se jí zdála být lidským obydlím. Tam zakotvila u skupiny košatých stromů a keřů, skryla mezi nimi letadlo, tak aby nemohlo být shůry od jiného stroje spatřeno, náležitě je upevnila a vydala se na výzvědy. Jako většina barsomských šlechtických dívek byla ozbrojena pouze krátkou dýkou, takže se musela mít velmi na pozoru, aby nepadla do rukou nepřátel, neboť s tak nepatrnou zbraní by byla po ní poměrně velmi brzy veta. Musela se proto spoléhat především na svoji chytrost. Se svrchovanou obezřetností se plížila na vrchol pahorku, skrývají se za každou přirozenou nerovnost půdy, aby tak spíše ušla pozornosti neznámých obyvatel této končiny. Chvillemi se opatrně ohlížela i nazad, aby ji snad někdo znenadání nezaskočil z opačné strany.

Posléze došla na temeno kopce, kdež, jsouc skryta za nízkým křoviskem, mohla zcela dobře pozorovat krajinu před sebou. Pod pahorkem se rozkládalo krásné údolí, vroubené věncem hor. Uprostřed prolákliny čnělo do výše množství kruhovitých věží, zakončených kupolemi. Kolem každé věže byla kamenná ohrada, uzavírající svým obvodem několik akrů půdy. Celé údolí se jevilo velmi kultivovaným. Těsně pod místem, kde byla Tara skryta, stála ona věž s ohradou, jejíž střechu již prve spatřila. Podobala se všem ostatním stavbám v údolí – vysoká, omítnutá zeď masivní konstrukce obepínala mohutnou oválnou baštu, na jejímž šedavém povrchu byl pestrými barvami namalován podivný znak. Všechny věže v údolí měly asi čtyřicet sofadů čili zhruba čtyřicet pozemských stop v průměru a čněly do výše nejméně šedesáti stop. Pozemšťanovi by ony budovy okamžitě připomněly sýpky, v nichž farmáři přechovávají zásoby pro krmení svých stád; při bližším ohledání však by jeho prvotní názor změnila zvláštní výklenky či otvory do věže a kromobyčejně nezvyklá konstrukce klenby. Tara z Helia si všimla, že kupole věží jsou jakoby posety nesčetnými skleněnými hranoly, které se v záři zapadajícího slunce oslnivě leskly – lesk blyštícího se skla vyvolal v Tařině nitru vzpomínku na skvělou zbroj Gahana z Gatholu. Dívka ihned zlostně vypudila myšlenku na mladého jedá z hlavy a přiblížila se opatrně k okraji plošiny, jež se svažovala k nejbližší ohradě a věži, aby si obě mohla pozorněji prohlédnout.

Když Tara z Helia pohlédla do nádvoří u věže, zachvěla se v prvním okamžiku překvapením a vzápětí neskonale hrůzou. Její zornice se rozšířily děsem – nemohla ani věřit svým vlastním zrakům: v ohradě

ležely asi dva tucty nahých a bezhlavých lidských těl. Tara na ně chvíli zírala se zatajeným dechem, nejsouc s to uvěřit svým očím. Ona příšerná těla se pohybovala jako živá! Lezla po rukou a nohou přes sebe a kolem sebe, hledající pomoci prstů cosi na zemi. Zřela, jak se některá z nich tísní kolem jakýchsi žlabů, které zřejmě ony ostatní bytosti hledaly. Těla, jež ležela u koryt, z nich cosi rukama nabírala a vkládala do otvoru v místech, kde za normálních okolností bývá na krku nasazena hlava. Celá tato hrůzná scéna nebyla od Tary příliš vzdálena, takže ji dívka viděla zcela zřetelně. Byla to těla obou pohlaví, ženská i mužská, velmi pěkně urostlá, i jejich pleť byla podobná pleti rudých Mart'anů, pouze o odstín světlejší.

V prvním okamžiku se Tara domnívala, že snad v ohradě došlo k hromadnému masakru a že se těla bez hlav pohybují sem a tam pouhou svalovou reakcí; brzy si však uvědomila, že stav, na který zírá, je jejich normálním stavem. Hrůza tohoto příšerného divadla fascinovala dívku tak, že od něj nemohla odvrátit zraky. Z tápajících rukou oněch bizarních bytostí bylo zřejmé, že nemají oči, a z jejich pomalých, netečných pohybů bylo lze usoudit, že jejich nervová soustava je velmi primitivní a že mají pravděpodobně jen nepatrný mozek. Tara se podívovala, jak se tyto bytosti mohou samy uživit, neboť si je nikterak nedovedla představit jako zdatné pěstitele rolí. A přece půda v údolí byla velmi pečlivě obdělána – a pak, ony bytosti měly před sebou koryta s jídlem. Kdo však vzdělával půdu v údolí? Kdo krmil a pečoval o tyto nešťastné bytosti a proč tak činil? Tato tajemná hádanka byla pro Taru prozatím nerozřešitelnou.

Pohled na žlaby s pokrmem rozjitřil Tařinu žízeň a hlad, který svíral její útroby. Viděla jídlo i vodu v ohradě před sebou. Může se však odvážit vstoupit za její zdi, i kdyby objevila vchod? Tara o tom valně pochybovala, neboť i pouhé pomyšlení, že by se jí měla dotknout ona příšerná bezhlavá těla, ji naplňovalo odporem a hrůzou.

Její zraky zabloudily dále do údolí a spočinuly na malém potůčku, který se vinul právě středem obdělávaných rolí – což bylo na Barsoomu velmi neobvyklé. Ach, kdyby tak v potůčku skutečně proudila voda! Pak by mohla doufat, že nakonec přece jen obstojí v této nehostinné zemi; v polích by za noci jistě našla plodiny, kterými by ukojila svůj hlad, za dne pak by se skryla ve skaliskách okolních pahorků. A jednoho dne – ano, jednoho dne jistě přijdou její zachránci. Tara pevně věřila, že John Carter, Vládce Marsu, neustane v pátrání po své dceři

dříve, dokud neprohledá každou čtvereční stopu povrchu Barsoomu. Zнала jej a znala i věrné helijské bojovníky, a proto si uvědomovala, že bude zachráněna jen tehdy, obстоjí-li bez úhony do jejich příchodu – a že nakonec přijdou, o tom byla neochvějně přesvědčena.

Usoudila, že musí sečkat, dokud se úplně nesetmí, dříve než se může odvážít dolů do údolí; mezitím se musí uchýlit do nějakého úkrytu, kde by byla alespoň trochu bezpečna před divokými zvířaty. Bylo sice možno, že v tamější krajině se vůbec šelmy nevyskytují, leč opatrnosti v cizím kraji nikdy nezbyvá. Když se již chtěla vrátit zpátky za hřeben pahorku, byla její pozornost opět upoutána k ohradě. Z věže vyšly dvě bytosti. Jejich urostlá těla se jevila být těchže tvarů jako těla bezhlavých bytostí v ohradě – leč oba nově příchozí nebyli bez hlav. Na ramenou jejich trupů seděly hlavy, které se sice v prvním okamžiku zdály být lidskými hlavami, o nichž však Tara intuitivně vycítila, že lidskými nejsou. Obě postavy byly jednak od dívky příliš vzdáleny, jednak se již valem šefilo, aby mohla podrobnosti jejich útvaru v bledém světle umírajícího dne jasně rozeznat. I tak si všimla, že jsou nepoměrně velké vzhledem k souměrným tělům a příliš zploštělé. Zřela, že ony bytosti jsou oblečeny v jakousi zbroj, na níž byly zavěšeny obvyklé barsoomské zbraně, krátký a dlouhý meč, a kol jejich krátkých šípů byly nasazeny masivní kožené límce, ne nepodobné chomoutům, které tvořily těsné spojení mezi trupem a hlavou. Též tváří nebylo možno pro nastalé šero rozeznat, přesto však Tara tušila, že jsou svrchovaně odporné a groteskní.

Obě bytosti, vyšedší z věže, nesly dlouhý, silný provaz, na němž byly v pravidelných mezerách asi dvou stop připevněny kovové náramky. Oba bojovníci se přiblížili k nebohým bezhlavým tvorům v ohradě a uzavřeli náramky kolem zápěstí jednoho každého z nich. Když takto všechny připoutali k provazu, jeden z bojovníků jal se volným koncem lana škubat a cloumat, snaže se vtáhnout tlupu bezhlavých do nitra věže. Druhý pak ubožáky švihal důtkami po nahých tělech a popoháněl je. Bezhlavé bytosti zvolna a těžkopádně povstávaly ze země a – vlečeny z jedné strany a mrskány z druhé – tápavými kroky konečně vešly do věže. Tara z Helia se zachvěla hrůzou a odvrátila své zraky od hnusného divadla. Jací jsou to asi tvorové?

A pojednou nastala noc. Barsoomský den skončil a krátké období soumraku změnilo světlo v tmu tak rychle, jako když se otočí elektrickým vypínačem. Tara z Helia dosud nenalezla bezpečný úkryt.

Doufala, že snad přece nebudou nablízku divoké šelmy, kterých by se musela obávat – vlastně před nimiž by se musela mít na pozoru; Tara z Helia totiž nenáviděla slovo strach. Byla by ovšem bývala ráda, kdyby na jejím letadle byla alespoň malá kabina – leč nic takového na letounu nebylo. Vnitřek trupu byl zcela zaplněn vzosnými nádržemi. A vtom ji napadla spásná myšlenka. Divila se sama sobě, že na to již dříve nevzpomněla. Mohla uvázat letadlo za lano ke stromu, pod nímž bylo skryto, a pak se vznést o několik metrů do výše. Tak, připoutána k palubním kruhům, by byla bezpečna před útokem jakékoliv divoké šelmy, která by náhodou zabloudila v tato místa. Za jitra se pak může spustit k zemi a skrýt letadlo před nepovolanými zraky.

Když se Tara z Helia obezřele plížila po úbočí pahorku dolů do údolí, aby uhasila palčivou žízeň, byla skryta temným pláštěm noci před zraky náhodných pozorovatelů z nitra nedaleké věže. Cluros, vzdálenější měsíc, se právě vyhoupl nad obzor a vydal se na svoji obvyklou cestu po obloze. Za osm zod, to jest asi za devatenáct a půl pozemské hodiny zapadne – během této doby Thuria, jeho hbitá družka, obejde planetu Mars dvaapůlkrát. Thuria byla právě pod obzorem. Teprve za tři a půl hodiny se vynoří nad protějším horizontem a ozáří povrch umírající planety. Během této doby doufala Tara z Helia, že nalezne v údolí pokrm i nápoj a bezpečně se vrátí na palubu svého letadla.

Kráčela temnotou zvolna kupředu, snažíc se pokud možno vyhnout se ohradě a věži. Chvillemi klopýtla, neboť dlouhé stíny, vrhané vycházejícím Clurosem, vytvářely groteskní obrazce a měnily předměty v bizarní příšery. Přesto světlo měsíce bylo tak chabé, že Taře nebylo valně nápomocno. Ostatně ani si světla nepřála, neboť si byla jista, že najde potůček zcela dobře i potmě, půjde-li stále přímo údolím. Na stromech pak, jimiž bylo údolí hojně porostlé, doufala, že najde ovoce nebo jiné plody. Kdyby měsíc svítil jasněji, byl by ji sice uchránil před náhodným klopýtnutím či pádem, riskovala by však též, že podivní obyvatelé věže ji mohli snáze zpozorovat, což si pochopitelně nepřála. Kdyby byla mohla vyčkat příští noci, byla by měla příznivější podmínky, neboť Cluros by se vůbec nebyl objevil na obloze a během nepřítomnosti Thurie by panovala naprostá temnota; prudká žízeň a sžíravý hlad však byly příliš mocnými pány, než aby je dovedla přemoci, obzvláště když vodu i ovoce měla na dosah před sebou. Rozhodla se proto, že raději bude riskovat prozrazení, než aby trpěla déle.

Když přešla bezpečně kolem nejbližší věže, spěchala, aby se co nejdříve dostala do stínu stromů, které tu ve skupinách rostly, doufajíc, že tak zároveň najde kýženou potravu. A štěstí jí přálo. Již třetí strom, ke kterému došla, byl obtěžkán zralými plody. Tara z Helia si uvědomovala, že její patro ani jazyk dosud nikdy nezažily tak slastný pocit jako nyní, když se její zuby zabořily do ovoce, které utrhla ze stromu. A přece to byl jen prostý plod, téměř bez chuti, který se na Barsoomu požívá pouze vařený nebo pečený a slove *usa*. Strom *usa* roste i při nedostatečné vláze a jeho plody jsou velmi hojné. Výživná hodnota tohoto plodu je poměrně značná; pro svoji láci a výživnost je hlavní složkou potravy středních vrstev Barsoomianů, zejména však vojáků a příslušníků vzdušných sil, a bylo by lze jej srovnat s pozemskými brambory. Však také volný překlad marťanského lidového označení tohoto plodu by mohl znít *vojenská brambora*. Tara byla natolik moudrá, že pojedla pouze málo, dříve však, než se vydala na další cestu, naplnila si svůj vak, zavěšený na opasku, plody *usy*.

Než konečně došla k potůčku, musela přejít těsně kolem dvou věží; u pramene pila také velmi střídme a zvolna, spokojujíc se pouze opakováním svlažením úst – omyla si však tváře, ruce i nohy. Přestože noc, jako všechny barsoomské noci vůbec, byla velmi chladná, cítila se po této improvizované koupeli neobyčejně svěží. Poté, navléknuvši si na nohy sandály, poohlédla se kolem potůčku po jedlých hlízách či bobulích, jež zde mohly být pěstovány – a skutečně našla několik druhů podobných plodin, které bylo lze pojídat syrové. Vyměnila několik plodů *usy* ze svého vaku za ony bobule, poněvadž byly chutnější a jedlejší a zaručovaly jí změnu jídelního lístku pro pozdější dobu. Mezitím se několikrát vrátila k potůčku a opět mírně svlažila svoji žízeň. Stále se obezřele dívala na všechny strany, leč ani nezřela, ani neslyšela nic podezřelého. A pak nadešla chvíle, kdy si uvědomila, že se musí navrátit ke svému letadlu, aby ji nepřekvapilo jasné světlo po obloze nízko se šinoucí Thurie. Nechtělo se jí opustit potůček, poněvadž věděla, že bude velmi trpět žízní, dříve než jí opět bude možno navrátit se k prameni. Kdyby měla s sebou alespoň malou nádobku, stačilo by jí přes den i nepatrné množství vody, aby se osvěžila před následující nocí; leč neměla u sebe zhora nic, a proto se musela spokojit šťávou z ovoce, které si ve vaku nashromáždila.

Když se osvěžila u potůčku posledním dlouhým a vydatným douškem, vydala se na zpáteční cestu k pahorku; sotva však vykročila, za-

hlédla něco podezřelého. Co to bylo? Byla by mohla přísahat, že zřela cosi se pohnout ve stínu nedalekého stromu. Tara zůstala strnule stát a dlouhou dobu se ani nepohnula – sotva dýchala. Její zraky zůstaly upřeny na temný stín pod stromem a napínala sluch, aby zachytila byť i sebeslabší šelest. Od pahorku, kde bylo ukryto její letadlo, se ozvalo tiché zakňučení. Tara znala velmi dobře tento zvuk byl to tajuplný hlas bantha, jdoucího za svojí kořistí. A tento barsoomský lev jí byl právě v cestě. Leč přesto nebyl tak blízko jako ono neznámé, co se skrývalo ve stínu nedalekého stromu. Co to asi jen bylo? Nejistota je nejtrapnější věcí na světě. Kdyby byla věděla, jaké nebezpečí na ni číhá, polovina děsivosti by okamžitě zmizela. Ohlédla se kolem sebe, zda snad není nablízku nějaký vhodný úkryt – pro případ, že se ona věc ukáže být vskutku nebezpečnou.

Zakňučení na pahorku se ozvalo znovu, tentokrát však již mnohem blíže. A téměř současně zazněla podobná odpověď z druhého konce údolí, a vzápětí další po její pravici a dvojnásobná po levici. Konečně spatřila blízko sebe strom. Zvolna a nespouštějíc oči ze stínu u onoho vzdálenějšího stromu, blížila se k převislým větvím, které jí v případě potřeby měly sloužit za úkryt. A tu se ozvalo z podezřelého místa temné zamručení a šelest pohybujícího se mohutného těla. Obrovská bestie, ozářená nyní měsíčním jasem, se vrhla na svoji oběť. S napřímeným ocasem, nastraženými slechy, rozšklebenou tlamou plnou několika řad ostrých tesáků a s naježenou hřívou se hnala mohutnými skoky vpřed, nadlehčujíc se svými deseti tlapami. Z hrdla šelmy – byl to skvěle vyvinutý banth, barsoomský lev – dral se příšerný řev, který měl omráčit vyhlédnutou kořist.

Tara z Helia, zpozorovavši řítící se na ni nebezpečí, utíkala ke stromu, v jehož větvích hodlala nalézt útočiště. Banth pochopil její úmysl a zdvojnásobil svoji rychlost. Jeho příšerný řev rozléhal se po celém údolí a ze všech stran mu odpovídali jeho druhové, kteří tak tvořili mnohonásobnou živoucí ozvěnu. Zdálo se, že nemilosrdný osud uvrhl Taru z Helia do opravdové jámy lvové.

Rychlost a mrštnost útočícího bantha je skutečně neuvěřitelná. Štěstí ještě, že šelma Taru nepřepadla dále na volném prostranství, kde by se neměla kam skrýt. Sotva se dívce podařilo vyšvihnout se na nejnižší větve stromu, lev se již již po ní sápal, snaže se ji tlapami stáhnout dolů. Jen její obvyklé štěstí a pružnost jejích svalů ji zachránily. Silná větev zabránila, aby se obrovské drápy zařaly do dívčina těla –

šelma pouze zavadila tlapou o její kůži. Za okamžik nato byla již Tara nahoře ve vysokých větvích.

Oklamáný banth dal najevo svoji zlost a nelibost příšerným řevem, kterým se otrásla sama země. Jemu v odpověď se ozýval řev a mručení jeho druhů, kteří se blížili ze všech stran, doufajíce, že mu uloupí jeho kořist – ať již ulovil cokoliv. Lev pod stromem se výbojně a zároveň výhrůžně ohlížel po svých družích, již se shromažďovali všude okolo, zatímco Tara zírala s úzkostí dolů z větví na vyzáblé žluté příšery, pobíhající tiše jako démoni v soustředných kruzích kolem stromu. Divila se v duchu, že osud byl vůči ní dosud tak milostiv, že se jí podařilo za tmy dojít bez úhony dolů z pahorku až k potůčku do středu údolí – trapnější ovšem bylo, jak se navrátí do kopců ke svému letadlu. Uvědomovala si, že se za noci nemůže oné cesty odvážit, den však pro ni mohl znamenat ještě horší nebezpečí. Život v tomto údolí byl téměř nemožný, poněvadž za noci ji budou ohrožovat lvi, takže nebude moci ani pro pokrm, ani ukojit v potůčku svoji žízeň, za dne pak jí totéž znemožní záhadní obyvatelé věží, kteří vůči ní zajisté nepřátelsky vystoupí. Její zoufalá situace měla jediné východisko: totiž navrátit se k letadlu a prosit osud, aby ji příznivým větrem odvál do nějaké méně hrůzné a méně nebezpečné končiny. Podaří se jí však skutečně dosáhnout letadla? A kdy? Lvi se očividně nechystali k odchodu – a pak, mohla se odvážit ze stromu dolů, i když šelmy odejdou z dohledu? Tara o tom valně pochybovala.

Její situace byla věru zoufalá.

## ZAJATA

Když se Thuria, neúnavný noční poutník, opět objevila na obloze, razíc si rychle vpřed svoji dráhu, změnila se celá scéna. Tvář přírody se proměnila jakoby náhlým švihnutím magického proutku – divák by měl dojem, že jej jakási tajemná síla přenesla na jinou planetu. Byl to odvěký, a přece pokaždé nový zázrak martʼanských nocí, který obdivují i sami Martʼané – dva měsíce, zářící na obloze, z nichž jeden se rázem objevuje a rázem mizí; i stíny se mění jako světelné efekty na divadelní scéně. Vzdálený Cluros pluje majestátně po obloze, takže se zdá, že se téměř nehýbe, a zalévá svým klidným světlem celý povrch Marsu; Thuria, velký zářící kotouč, šinoucí se rychle svojí drahou po modravě černé klenbě nebes tak nízko, až se zdá, že se smýká po pahorcích, spěje rychle kupředu. Tara zírala se zalíbením na skvostné divadlo na nebeské báni, které ji svým kouzlem vždy očarovalo.

„Ach, Thurie, pošetilá královno nebes!“ zašeptala Tara z Helia. „Pahorky míjejí pod tebou, zdvihající své výšiny a doliny; stromy putují kol tebe v soustředných kruzích; i hebké traviny opisují malé obloučky; vše pod tebou a kolem tebe je věčný, tajemný, neslyšný pohyb...“

Dívka si vzdychla a zahleděla se opět pod sebe na trapnou skutečnost. Na obrovských lvech nebylo nic tajemného. Banth, který ji objevil, se uvelebil pod stromem, zíraje hladově vzhůru do větví. Většina ostatních lvů se rozešla za jinou kořistí – zůstali na místě pouze málokteří, již přece doufali, že své drápy zaryjí do hebkého masa nebohé oběti.

A noc plynula dále. Thuria na obloze opět ustoupila Clurosů, svému pánu a veliteli, ubírajíc se do protilehlých končin nebes na schůzku se sluncem. Jediný lev číhal netrpělivě pod stromem, na nějž se Tara z Helia uchýlila. Ostatní se již rozeběhli, jejich řev a mručení se však ozývalo po celém údolí jako rachocení hromu. Jakou asi kořist nalézají v této malé kotlině? Jistě zde cosi mají, co jsou zvyklí lovit, jinak by se tu v tak značném počtu nezdržovali. Taru svrchovaně zajímalo rozřešení této záhady.

Noc se dívce zdála být nekonečnou. Vyčerpaná, prostydlá, umořená, držela se křečovitě větví stromu – v jedné chvíli téměř usnula a

málem spadla dolů. Do jejího malého, statečného srdce se zvolna vkrádala beznaděj. Jak dlouho ještě vydrží tyto útrapy? Položila si tuto otázku, vzápětí však odhodlaně v odpověď potřásla hlavou a pronesla nahlas, aby si dodala odvahy: „Vždyť dosud žiji!“

Lev pod stromem obrátil hlavu vzhůru a zavrčel.

A na obloze se opět objevila Thuria a za ní se vyhouplo slunce - obrovský plamenný kotouč. Přitom Cluros, chladný obyvatel noční oblohy, šinul se klidně dále, jako by ani slunce nenarušilo jeho vládu. Na nebesích zářily nyní tři světelné kruhy – oba měsíce i slunce, ozařující magické marťanské svítání. Tara z Helia se rozhlédla po nádherném údolí, jež se rozprostíralo všude okolo ní. Mimoděk se zachvěla, neboť si vzpomněla na bezhlavé bytosti, obývající podivné věže. Oni tajemní tvorové ji ohrožují za dne a lvi za noci – může v této končině vůbec existovat?

Když slunce vyšlo, velký barsoomský lev pod stromem vstal, zlověstně pohlédl na Taru, sedící ve větvích, příšerně zařval a zvolna odtáhl k pahorkům. Dívka jej pozorovala a všimla si, že se vyhýbá věžím velkým obloukem a že z žádné z nich nespustil zraky, dokud se neocitl dostatečně daleko. Pravděpodobně i tento divoký dravec měl z obyvatel ponurých staveb strach. A vtom již banth zmizel v úzké soutěsce mezi pahorky a žádný další nebyl v dohledu. Krajina v údolí byla nyní opuštěna. Tara váhala, zda se má odvážit navrátit se k leťadlu. Obávala se, že obyvatelé věží vyjdou do polí – byla si tím takřka jista. Děsila se, že opět spatří ony bezhlavé bytosti – a zároveň byla zvědavá, jak budou tvorové bez očí obdělávat role. Pohlédla k nejbližší věži. Nikde nebylo vidět známky života. Údolí bylo tiché a opuštěné. Dívka se namáhavě svezla ze stromu na zem. Měla ztuhlé svaly a každý pohyb ji bolel. Popošla k potůčku, osvěžila se vodou a pak se obrátila bez váhání zpět k pahorkům. Uvědomovala si, že jediná její záchrana spočívá nyní v rychlosti. Stromy jí již neposkytovaly úkrytu a proto se nesnažila jít blízko nich. Pahorky jí teď připadaly velmi vzdáleny. Minulé noci se jí ona cesta nezdála tak dlouhou., Ovšem vzdálenost od potůčku k pahorku nebyla ve skutečnosti tak značnou, pouze nebezpečí ji zvětšovalo, neboť musela projít kolem tří věží za plného denního světla.

Druhá věž ležela Taře přímo v cestě. Kdyby se jí obloukem vyhnula, neušla by tím hrozícímu nebezpečí prozrazení, pouze by prodloužila dobu, po kterou trvalo – proto nedbala blízkosti věže a krá-

čela přímo ke svému letadlu. Když mījela první ohradu, zdálo se jí, že slyší zevnitř jakýsi zvuk a pohyb – leč bytelná vrata se neotevřela a Tara si spokojeně oddychla. Přišla k druhé ohradě, jejíž zeď musela obejít, neboť jí ležela přímo v cestě. Zde zaslechla nejen šelest, ale i zcela zřetelné hlasy. Kdosi – hovořící univerzálním barsoomským jazykem – vydával rozkazy: ti měli sbírat plody usy, ti měli zavlažovat role, ti měli okopávat zahrady, a tak to šlo dále, jak předák udílel pokyny k práci na tento den.

Tara z Helia stála v onom okamžiku právě naproti vratům, vedoucím z ohrady ven. A vtom, bez jakéhokoliv varování, se již brána otevřela dokořán směrem k ní. Dívka si uvědomila, že rozevřená křídla vrat ji alespoň na chvíli skryjí před prozrazením, a proto chvatně prchala těsně kolem zdi budovy, až se dostala za ohyb a doběhla k protilehlé straně ohrady. Tam, vyčerpána jsouc a uštvána až k smrti, vrhla se do vysoké trávy, která rostla těsně u paty zdi. Zde chvíli ležela, neodvažujíc se ani pozdvihnout hlavu a ohlédnout se. Dosud nikdy Tara z Helia nepocítila na sobě paralyzující účinky hrůzy. Byla otfesena a zlobila se na sebe, že ona, dcera Johna Cartera, Vládce Barsoomu, cítí ve svém nitru strach. Ani skutečnost, že zde nebyl nikdo, kdo by byl svědkem jejího děsu, nezmenšila její stud a zlost na sebe samu – a nejhorší ze všeho bylo, že věděla, že se příště za podobných okolností znovu zachová stejně zbaběle. Nebyl to strach před smrtí, nebyl to ani strach ze vzpomínky na bezhlavé bytosti – chvěla se před pomyslením, že by se jí ony hrůzné bytosti moly dotknout, hmatat po jejím těle, či dokonce se jí zmocnit. Znovu se otřásla při této představě.

Teprve po chvíli se vzpamatovala, zdvihla hlavu a rozhlédla se kolem sebe. Ke své nemalé hrůze všude okolo zřela v polích pracující netvory s neforemnými hlavami. Dělníci vycházeli i z ostatních věží. Malé hloučky kráčely po polích sem a tam. Některé z nich byly od ní vzdáleny sotva pouhých třicet adů, to jest přibližně jedno sto yardů. V nejbližší skupině jich bylo asi deset – muži i ženy, všichni krásných tělesných tvarů a groteskních tváří. Jejich oděv byl tak skrovný, že bylo lze o nich říci, že jsou téměř nazí – to ovšem nebylo na Marsu nic kromobyčejného, zvláště u zemědělských dělníků. Každý z tvorů měl na krku vysoký kožený límec, který úplně zakrýval jejich šíji; kromě toho nosili další kožený řemen, na němž měli zavěšen meč a vak. Kůže na všech těchto předmětech byla velmi stará a odřená – její zevněj-

šek svědčil o častém užívání – a zcela bez ozdob, kromě vyrytého znaku na levém rameni. Jejich hlavy však byly pokryty hojnými ozdobami z cenných kovů a drahokamů, takže bylo lze sotva co rozeznat, kromě očí, nosu a úst. Tyto orgány byly hnusně nelidské a zároveň groteskně lidské. Oči posazené daleko od sebe vyčnívaly značně do stran a nos byl vytvořen dvěma úzkými, vertikálními zářezy nad kulatým otvorem, jenž představoval ústa. Celek hlavy pak působil velmi odporným dojmem – zvlášť nápadný byl kontrast s lepými těly, takže se dívce zdálo, že obě součásti k sobě ani nepatří.

Tara z Helia byla nezvyklým pohledem tak fascinována, že nemohla od oněch bytostí ani odpoutat své zraky, což ovšem jí samotné bylo na škodu, neboť aby je mohla vidět, musela zdvíhat hlavu z porostu. A tu ke svému zděšení zřela, že jedna z oněch podivných bytostí ustala v práci a zírala přímo na ni. Dívka strnula a zůstala ležet bez pohnutí, neboť bylo zcela dobře možno, že ohavný tvor ji vůbec neviděl, nebo že měl jen podezření, že v trávě se něco hýbe. Kdyby se Tarě podařilo svojí naprostou nehybností rozptýlit jeho pochyby, jistě by po chvíli uvěřil, že se zmýlil, a pokračoval by klidně dál ve své práci; leč ve skutečnosti tomu tak nebylo. Tvor, který ji spatřil, upozornil na svůj objev své druhy a téměř vzápětí nato se asi pět či šest tvorů jalo přibližovat k ní.

Nyní bylo zhola nemožno vyhnout se prozrazení. Její jediná naděje spočívala v útěku. Podaří-li se jí prchnout a dostihnout pahorek s letadlem dříve než oni – pak bude mít vyhráno a spasí se rychlým odletem. Rychle vstala z trávy a pustila se úprkem směrem ke skaliskům; musela ovšem obejít ohradu, neboť její cíl ležel na opačné straně. Její počínání bylo provázeno zvláštním hvízdavým zvukem, který vyluzovali ze svých hrdel groteskní tvorové. A ohlédnuvši se přes rameno, zřela, že všichni se pustili za ní. Slyšela, jak na ni hlasitě volají, aby se zastavila, čemuž ona však nevěnovala pozornost. Sotvaže uběhla polovinu cesty kolem zdi, uvědomila si, že má velké naděje na úspěšný útek, neboť zpozorovala, že její pronásledovatelé nejsou tak hbití jako ona. Jakmile před sebou spatřila pahorek, radovala se již v duchu, že je zachráněna, leč její radost neměla valné trvání, neboť spatřila v polích, jimiž musela proběhnout, asi sto identických bytostí, které byly všechny ve střehu, očividně varovány hvízdáním svých druhů. Ze všech stran se ozývaly rozkazy a výkřiky. Za chvíli ji tvorové obklíčili v širokém půlkruhu a obklopili ze všech směrů. Leč Tara z Helia se

nedala jen tak polapit. Bez dlouhého rozmýšlení se vrhla proti středu zužujícího se kruhu, za nímž se nalézala její jediná naděje na útěk a spásu. Přitom vytrhla z opasku svoji břitkou dýku. Ano, musí-li opravdu zemřít, zemře statečně, jak by učinil její udatný otec – v boji. A zamířila k nejširší mezeře v kruhu svých pronásledovatelů. Podivní tvorové okamžitě vytušili její úmysl, a proto se těsněji semkli – tím ovšem vznikla nová mezera v jiném místě. Tara, pochopivši svou výhodu, jala se kličkovat sem a tam, a pak se opět pustila přímo k pahorku. V onom kritickém okamžiku stál proti ní pouze jediný bojovník, hájící širokou ústupovou cestu – ostatní ovšem se hnali jako zběsilí za ní. Podaří-li se jí uniknout bez velkého zdržení tomuto osamocenému muži, zdaří se jí útěk. Její spása závisela od jediného okamžiku. Podivný tvor před Tarou si také uvědomoval vážnost chvíle, neboť postupoval opatrně, snaže se ji polapit, jako obezřelý hráč pozemského rugby, ocitnuvši se sám uprostřed protivníkovy mužstva.

Zprvu Tara z Helia doufala, že mu unikne, ježto byla pevně přesvědčena, že její svaly jí dovolují vyvinout mnohem větší hbitost než svaly oněch zvláštních tvorů; po chvíli však si uvědomila, že kličkováním ztrácí drahocenný čas, neboť ostatní jí byli již téměř v patách. Tvor před ní, vida, že dívka se rozhodla útočit přímo, roztáhl paže a čekal, chtěje ji zadržet. V jedné ruce měl meč. Vtom se však ozval velitelský hlas: „Zajměte ji živou! Neubližujte jí!“ Chlapík zasunul meč do pochvy a vzápětí již Tara z Helia byla u něj. Vrhla se jako kočka na jeho krásné tělo a v okamžiku, kdy ji sevřel rozpraženými rukama, vrazila mu svoji ostrou dýku do obnažené hrudi.

Prudkost nárazu strhla oba k zemi a tu, když Tara z Helia opět povstala, zřela ke své nemalé hrůze, že ohavná hlava bytosti se odkutálela od těla a lezla pryč na šesti krátkých, pavoukovitých nohách. Tělo se křečovitě chvělo a zůstalo ležet na zemi. Přestože tato srážka trvala pouhých několik vteřin, sesypaly se mezitím kolem Tary podivné bytosti jako hejno včel – náhle byla zcela obklopena. Ostří její dýky se ještě jedenkrát zarylo do obnaženého masa a opět jedna hlava se skutálela z trupu a odplazila dále. V příštím okamžiku však byla dívka přemožena nejméně stovkou oněch tvorů. Všichni na ni kladli své ohavné ruce. Zprvu se domnívala, že ji chtějí roztrhat na kusy v odvetu za to, že zabila dva z jejich druhů, leč brzy upozorovala, že jejich úmysly nejsou tak zlé a že jejich činy jsou puzeny spíše zvědavostí.

„Pojďme!“ vyzval dívku jeden z těch, kteří na ni vložili ruku. A přitom se snažil odvést ji k nejbližší věži.

„Náleží mně,“ zvolal jiný. „Což jsem ji nezajal já? Půjde se mnou do Moakovy věže.“

„Nikdy!“ trval na svém první. „Patří Luudovi. Odvedu ji Luudovi, a kdo se mně postaví na odpor, ten pocítí ostrost mého meče – a *to do hlavy!*“ Poslední slova téměř vykřikl.

„Pojďme! Dosti hádky,“ řekl kdosi jiný, na jehož hlase bylo znát autoritu. „Byla zajata na Luudových polích – patří proto Luudovi.“ „Byla však objevena na Moakových polích, přímo u úpatí Moakovy věže,“ namítl onen, který zřejmě trval na Moakově právu.

„Slyšel jste Nolachovo mínění,“ zvolal přívrženec Luudův. „Nechť se stane jeho vůle.“

„Ne, dokud tento Moak třímá v ruce meč,“ odvětil druhý. „Raději ji rozpůlím a odnesu svoji polovici Moakovi, než abych ji nechal celou Luudovi,“ a při těchto slovech povytáhl svoji zbraň, či spíše s varovným gestem položil dlaň na rukojeť. Vtom však Luudův zastánce vytrhl svůj meč a hrůznou ranou rozpoltil hlavu svého protivníka. Velká kulovitá hlava rázem splaskla jako protržený balón a vytekla z ní šedavá, polotekutá hmota. Vyčnívající oči bez víček tupě zíraly bez pohnutí, ústní otvor se otvíral a zavíral – poté se hlava skutálela z trupu na zem. Tělo zůstalo stát tupě a bez pohnutí, a poté jalo se bloumat bez cíle sem a tam, až kterýsi z přihlížejících je uchopil za ruku.

Jedna z obou hlav, lezoucích dosud po zemi, se přiblížila. „Tento rykor náleží Moakovi,“ prohlásila. „Já jsem Moak. Vezmu si jej,“ a bez dalších řečí vylezla po bezhlavém těle vzhůru, užívajíc svých šesti pavoukovitých nohou a pomáhajíc si jakýmsi dvěma silnými klepety, která vyrůstaly vedle ostatních okončetin a byly ne nepodobny klepetům pozemských raků. Tělo mezitím stálo zcela tupě, s rukama volně svěřenýma podél trupu. Hlava se vyšplhala na ramena a usadila se v koženém límci, který zakryl její klepeta i nohy. Tělo okamžitě počalo jevit známky inteligentního života. Zdvihlo ruce a upravilo si pohodlněji límec, uchopilo hlavu do obou dlaní a usadilo ji pevně ji v obojku. Netápalo již dále bez cíle, nýbrž chodilo jistě a cílevědomě jako rozumný tvor.

Tara zírala na všechny tyto zjevy s nelíčeným údivem; nyní, kdy již nikdo z Moaků neupíral Luudovi právo na ni, byla odvedena do nejbližší věže. Několik z přítomných ji doprovázelo – jeden pak dokonce

pod paží nesl hlavu onoho, kterého Tara skolila. Cestou tato hlava živě konverzovala s hlavou, jež spočívala na ramenou bytosti, která ji nesla. Dívka se chvěla hrůzou. Bylo to příšerné! Vše, co zde zřela, bylo tak odpuzující! A byla úplně v jejich moci, vydána jim na milost a nemilost. Při památce prvního předka! Co spáchala, že ji nemilosrdný osud tak krutě stíhá?

U zdi, obkličující věž, se na okamžik zastavili, zatímco jeden z provázejících otevřel vrata. Vstoupili do ohrady, která byla k dívčině nemalé hrůze plná bezhlavých těl. Tvor, který nesl hlavu bez trupu; položil svoje břímě na zem; hlava okamžitě lezla po svých pavoukovitých nohou k jednomu z těl, které leželo opodál a na rozdíl od ostatních bytostí, jež tupě bloumaly okolo, spočívalo klidně na zemi. Bylo to ženské tělo. Hlava přilezla až k němu a usadila se na ramenou, kdež se pohodlně uvelebila. Tělo se okamžitě napřímilo. Kdosi přinesl z pole zbroj a límec, které sejmul z mrtvého trupu, na němž hlava dříve spočívala. Nové tělo se chopilo zbraně i obojku a upravilo si obé na sobě. Tvor byl opět právě tak v pořádku jako předtím, než Tara z Helia jeho předchozí tělo probodla svojí ostrou dýkou. Byl zde však přece jen rozdíl. Dříve to byl muž – nyní to byla žena. Hlavě ovšem, jak se zdálo, tento rozdíl nikterak nevadil. Tara z Helia si všimla, že se o její zajetí přičiňovali jak muži, tak i ženy – bylo zřejmo, že pohlaví u této podivné rasy nehraje valnou roli.

Muži i ženy byli oblečeni v tutéž zbroj a nosili tytéž zbraně – při hrozící srážce pak tasili meče jak muži, tak i ženy.

Dívce však nebylo dopřáno příliš mnoho času k pozorování oněch příšerných tvorů, neboť ten, který ji zaval, nařídil okamžitě ostatním, aby se vrátili do polí ke své práci. Sám pak vstoupil s Tarou do věže, kdež ji zavedl do komnaty, široké asi deset stop a dvacet dlouhé, na jejímž jednom konci bylo schodiště vedoucí vzhůru a na druhém jiné schodiště, vedoucí dolů. Komnata, přestože byla položena na úrovni země, byla skvěle osvětlena okny ve vnitřní stěně, jimiž se linulo do místnosti jasné světlo z kruhovitého dvora uprostřed věže. Na první pohled se zdálo, že stěny šachty jsou zhotoveny z jakési lesklé, bílé hmoty – celý dvůr pak byl zalit oslňujícím jasem; nyní Tara pochopila účel skleněných hranolů, z nichž byly konstruovány věžní kupole. Velmi pozoruhodným jevem byly také schody, neboť v barsoomské architektuře se obvykle řeší spojení mezi jednotlivými podlažími pomocí šikmých chodeb. Zvláště pak to platí o nejstarších budovách či

stavbách v odlehlých oblastech, kam tak snadno nepřicházejí novinky, jež by narušovaly nebo měnily starobylé zvyky.

Podivný tvor vedl Taru z Helia po schodišti dolů. I nižší komnaty byly ozářeny oním skvělým světlem ze třpytivé šachty. Tu a tam se setkali s jinými tvory, kteří stoupali vzhůru – zvědavě si Taru prohlíželi a kladli jejímu průvodci spoustu otázek.

„Nevím o ní nic, kromě toho, že jsem ji našel v polích a že jsem ji lapil po boji, v němž zabila dva rykory a v němž jsem i já zabil jednoho z Moaků. Přivádím ji k Luudovi, jemuž po právu náleží. Chce-li se jí Luud na něco vyptávat, nechť tak učiní, mně po tom nic není.“ Tak odpovídal na všechny otázky.

Posléze přišli do komnaty, z níž vedl kruhovitý tunel pryč z věže; zavedl ji do této chodby, jež měla v průměru asi sedm stop a jejíž spodní část byla zploštělá, aby po ní bylo lze chodit. Po délce asi jednoho sta stop od jejího ústí byly stěny chodby obloženy toutéž bělavou, průzračnou hmotou jako světelná šachta, z níž se linulo jasné světlo pocházející ze stejného zdroje. Skrze tuto hmotu prosvítaly krásné, umně zabroušené a skvěle do sebe zasazené drahokamy rozličných tvarů a velikostí – byla to nádherná, libovolně poskládaná mozaika. Na některých místech se chodba rozvětvovala či křížovala s jinými koridory, kromě toho ve stěnách zelo množství otvorů, zvících jedné stopy v průměru a umístěných těsně u podlahy. Nad každým z těchto malých otvorů byl namalován odlišný znak, na křížovatkách a rozvětveních chodby pak se vyskytovaly zvláštní hieroglyfy. Tara těmto znakům sice nerozuměla, domnívala se však, že označují názvy tunelů, případně cíl určení, kam chodby vedou. Snažila se některé z nich rozluštit, leč ani jedna značka jí nebyla povědoma, což jí bylo velmi podivno, neboť přestože se písemné projevy jednotlivých barsoomských národů různí, mají přece jen mnoho znaků společných.

Pokusila se hovořit se svým strážcem, leč ten neměl valné chuti s ní rozprávět, a proto ustala. Dívka si všimla, že ji strážce nikterak neponižoval, ani vůči ní nebyl hrubým či krutým. Skutečnost, že Tara zavraždila svojí vlastní dýkou dvě těla, očividně nevzbudila v myslích podivných hlav, které byly k oněm trupům připoutány, žádnou zvláštní zášť nebo touhu po pomstě – ani u těch, jejichž těla byla zavražděna. Tara se nesnažila tento paradox pochopit, neboť nedokázala proniknout do tajemné záhady zvláštní symbiózy hlav a těl bytostí, o nichž ani v dávné historii Barsoomu nic neslyšela. Jejich chování vůči

ní dosud nebylo příčinou, aby před nimi měla strach. Snad dokonce může mluvit o štěstí, že ji osud zavál do rukou těchto bytostí, které ji ochrání a možná dokonce jí i pomohou dostat se zpět do Helia. Tvorové byli sice na pohled velmi odporní, neubližovali jí však, protože i jejich odpornost byla snesitelnou. Tyto úvahy dívce vnukly srdečnou náladu, takže následovala svého strážce téměř radostně kupředu. Cítila se tak bezstarostnou, že se dala do tichého zpěvu – pobrukovala si jakousi melodii, jež byla tehdy v Heliu populární. Strážce, krácející po jejím boku, na ni upřel své bezvýrazné oči.

„Co je to za hluk, který vyluzujete?“ zeptal se jí.

„Zpívám si píseň,“ odvětila Tara.

„Zpívat si píseň,“ opakoval strážce. „Nerozumím, co tím míníte; učíte však znovu totéž, líbí se mi to.“

Tentokrát Tara zapěla i slova, celou sloku, kterou její společník pozorně vyslechl. Na jeho tváři nebylo lze pozorovat, co se děje v jeho mozku. Byl to výraz stejně nehybný jako výraz pavouka. Ano, hlava dívce nesmírně připomínala pavouka. Když skončila, strážce se k ní znovu obrátil.

„Tento hluk byl zcela jiný,“ pravil, „a líbil se mně ještě lépe než onen prvý. Jak to činíte?“

„To není nic zvláštního,“ odtušila. „Cožpak vy nedovedete zpívat a nevíte, co to je píseň?“

„Ne,“ odvětil strážce. „Řekněte mně, jak to činíte.“

„To lze velmi těžko vykládat,“ odpověděla, „poněvadž jakýkoliv výklad předpokládá jakousi znalost melodie a hudby – vaše otázka však svědčí, že ony pojmy jsou vám naprosto neznámy.“

„Ano,“ přitakal. „Nevím, o čem mluvíte; chci však, abyste mně řekla, jak to činíte.“

„Jsou to pouze melodické modulace mého hlasu,“ vysvětlovala. „Poslyšte!“ a dala se opět do zpěvu.

„Nechápu,“ tvrdil strážce. „Líbí se mně to však nesmírně. Mohla byste mne to naučit?“

„Nevím, ráda se ale o to pokusím.“

„Uvidíme, co s vámi Luud učiní,“ řekl strážce. „Nebude-li vás chtít, ponechám si vás u sebe a vy mne pak naučíte vyluzovat ony zvuky.“

Tara vyhověla jeho přání a zpívala, když šli dále točitou chodbou, osvětlenou nyní tu a tam rádiovými žárovkami podobnými těm, které

důvěrně znala a které byly již od nepamětna obvyklým osvětlovacím prostředkem na Barsoomu. Jejich původ se ztrácel v šeru věků tak vzdálených, že nikdo nemohl říci, odkud vlastně pocházejí či kdo je vynalezl. Ony žárovky obvykle pozůstávají z polokulovité skleněné baňky, v níž je za silnými stěnami uzavřena hmota, obsahující dle názoru Johna Cartera rádium. Baňka je zasazena do těžké a pečlivě izolované kovové desky, která je vložena do zdiva stěn nebo stropu; vydává světlo silnější či slabší, dle intenzity náplně, po prakticky neomezenou dobu.

Cestou potkávali stále více obyvatel tohoto podzemního světa; Tara si všimla, že zbroj a odznaky některých z nich byly mnohem bohatší než zbroj a označení jiných, najmě pracovníků v polích, které viděla prve. Hlavy a těla byly ovšem tytéž – dokonce jí připadaly naprosto identické. Nikdo jí dosud neublížil a Tara se cítila zcela bezstarostná a téměř šťastná, když vtom její strážce náhle odbočil do otvoru po pravé straně chodby, jímž vešli do prostorné, jasně ozářené komnaty.

## DOKONALÝ MOZEK

Popěvek, který splýval Taře ze rtů, když vstoupila do komnaty, mrtvě dozněl – zachvátila ji mrazivá hrůza. Uprostřed místnosti leželo na podlaze bezhlavé tělo – tělo napolo okousané; kolem trupu a po něm plazilo se po krátkých pavoukovitých nohách asi půl tuctu hlav. Trhaly svými klepety ženské ostatky a podávaly si ona příšerná sousta do úst. Jedly lidské maso – a požívaly ho syrové!

Tara z Helia nemohla ani vydechnout hrůzou, a odvrátivši se, zakryla si oči dlaněmi.

„Pojďte!“ vyzval ji její průvodce. „Co se s vámi děje?“

„Ony jedí maso ženy,“ zašeptala nechápavě Tara, jsouc dosud jata děsem.

„A proč by nejedly?“ zeptal se průvodce. „Což si myslíte, že chováme rykory pouze pro práci? Ach, ne! Jsou skvělou pochoutkou, když jsou dobře vykrmeni, aby ztučněli. A ti z rykorů, kteří jsou určeni za pokrm, jsou šťastni, poněvadž stále jen jedí a nic jiného se na nich nepožaduje.“

„To je ohavné!“ zvolala Tara.

Tvor na dívku chvíli upřeně zíral, výraz jeho tváře se však neměnil – nebylo lze říci, zda vyjadřuje překvapení, zlost či politování. Poté ji vedl přes místnost kolem oné hrůzné mrtvoly – Tara odvrátila s hnusem oči. Blíže stěny na podlaze leželo asi tucet bezhlavých těl ve zbroji. Tara tušila, že ona těla byla pouze dočasně opuštěna hlavami, které se nyní krmily, aby pak znovu využily jejich služeb. Ve stěnách komnaty viděla větší množství malých, kulatých otvorů, které zřela již prve v různých částech chodby, nedovedla však pochopit, k jakému účelu slouží.

Poté prošli jinou předsíní do druhé komnaty, která byla prostornější než ona prvá a mnohem jasněji osvětlená. V sále bylo shromážděno několik kompletních těl s hlavami, zatímco množství trupů bez hlav leželo podél stěn. Tam se její průvodce zastavil a promluvil na jednoho z přítomných netvorů.

„Hledám Luuda,“ řekl. „Privádím Luudovi bytost, kterou jsem zajařil nahoře v polích.“

Přítomní se seskupili kolem Tary z Helia a zvědavě si ji prohlíželi.

Jeden z nich zahvízdl – a tu dívka teprve zvěděla, nač slouží ony malé otvory ve zdi, neboť okamžitě se z nich vyrojily spousty ohavných hlav, podobajících se obrovským lezoucím pavoukům. Každá z nich se uvelebila na jednom z ležících těl a připevnila se v límci. Těla okamžitě reagovala na inteligentní popudy hlav, vstala, upravila si kožené obojky a dala si do pořádku i ostatní zbroj. Poté zamířila přes místnost k dívce. Tara si všimla, že jejich řemení je mnohem bohatěji ozdobeno než výstroj oněch, které spatřila dříve, pročež se domnívala, že zajisté požívají větší hodnosti – a nemýlila se. Chování jejího průvodce ji o tom ujistilo. Mluvil s přítomnými jako s nadřizenými.

Někteří z těch, kteří si ji prohlíželi, na ni sahalí, ohmatávající její maso lehkými stisky palce a ukazováčku. Tara těžce nesla tuto důvěrnost. Odstrčila jejich ruce. „Nedotýkejte se mne!“ zvolala velitel-sky – což nebyla snad princeznou z Helia? Výraz nehybných, bezduchých tváří kolem ní se nezměnil. Nevěděla, zda se na ni zlobí, či zda je nezvyklá podívaná baví, zda ji ctí, či zda jí opovrhují.

Po chvíli jeden z nich promluvil.

„Bude muset více ztučnět!“ poznamenal.

Tařiny zornice se rozšířily hrůzou. Obrátila se ke svému uchváteli. „Což mne tyto ohavné bytosti chtějí sníst?“ zvolala.

„To rozhodne Luud,“ odvětil, a nakloniv se těsně k jejímu uchu, zašeptal: „Onen zvuk, který jste vyluzovala z hrdla a o kterém tvrdíte, že se jmenuje zpěv, se mně líbil – odvděčím se vám za to tím, že vás varuji před těmito kaldanei. Neodporujte jim. Jsou velmi mocní. Luud jim dopřává slechu. Neříkejte o nich, že jsou ohavní. Jsou velmi hezcí. Pohleďte na jejich nádhernou zbroj, jejich zlato a skvosty.“

„Děkuji vám,“ odpověděla Tara. „Vy jste je nazval kaldanei – co to znamená?“

„My všichni jsme kaldaneové,“ odvětil.

„Vy také?“ zeptala se Tara, ukazujíc při tom svým útlým prstem na jeho prsa.

„Ne, toto ne,“ vysvětloval, dotknuv se svého těla, „toto je rykor, ale toto“ – a dotkl se své hlavy – „je kaldane. Je to mozek, mysl, rozum, moc, která vše řídí. Rykor,“ ukázal znovu na své tělo, „nic neznamená. Nestojí ani tolik co skvosty na naší zbroji – ba ani nemá hodnotu samotné zbroje. Nosí nás pouze, dopravuje nás tam, kam chceme. Ovšem, připouštím, že se bez rykorů nemůžeme obejít – můžeme si jich však obstarat libovolné množství a jejich reprodukce je jedno-

dušší než výroba zbroje.“ A obrátiv se opět k ostatním kaldaneům, požádal: „Zpravíte, prosím, Luuda, že jsem zde?“

„Sept právě odešel k Luudovi. On mu vše oznámí,“ odvětil jeden z nich. „Kde jste našel onen podivný rykor se zvláštním neodpou-  
telným kaldaneem? Zdá se, že se nemůže sám oddělit.“

Tařin uchvatitel vyprávěl vše znovu od začátku – a to pravdivě, bez jakýchkoliv příkras, vše jak se doopravdy zběhlo. Tón jeho hlasu byl právě tak bez výrazu jako jeho tvář. Obličej posluchačů se rovněž ani nepohnuly. Podivní tvorové zřejmě naprosto postrádali jakékoliv city a emoce, či alespoň schopnost je vyjádřit. Z jejich výrazu nebylo naprosto možno posoudit, jaký dojem na ně vyprávění učinilo – Tara si ani nebyla jista, zda je skutečně poslouchali. Jejich vyčnívající oči tupě zíraly před sebe a svaly jejich úst se občas zachvěly. Dívce se hnusili tím více, čím déle na ně zírala, a nepomohla ani skutečnost, že jejich zjev pro ni již nebyl zcela neznámý. Chvěla se hrůzou, když pohlédla na odporné kaldanee, a pouze v okamžicích, kdy její oči zabloudily na urostlá těla a odmyslela si alespoň na chvíli hlavy, bylo jí poněkud lépe – spatřila-li však opět bezhlavé trupy, ležící bezvládně na podlaze, otrásla se znovu odporem. Nejhrůznější ovšem byl pohled na hlavy, lezoucí po zemi jako pavouci na krátkých nožkách. Když si Tara uvědomila, že některá z těchto pavoukovitých hlav by mohla na ni vlézt, omdlela téměř hnusem.

Sept se mezitím vrátil do komnaty. „Luud si přeje spatřit vás a z-  
jatkyni. Pojd’me!“ řekl a obrátil se k protilehlým dveřím, než byly ty, jimiž Tara z Helia vstoupila do místnosti. „Jak se jmenujete?“ Otázka byla určena dívčinu uchvatiteli.

„Jsem Ghek, třetí správce Luudových polí,“ odvětil.

„A jak se jmenuje ona?“

„Nevím.“

„Na tom nezáleží. Pojd’me!“

Tara se hrdě napřímila. Že na jejím jméně nezáleží?! Ona je helijská princezna, jediná dcera Vládce Barsoomu!

„Sečkejte!“ zvolala. „Na tom *velice* záleží, kdo jsem. Než mne přivedete před vašeho jeda, omamte, že k němu přichází princezna Tara z Helia, dcera Johna Cartera, Vládce Barsoomu.“

„Mlčte!“ okřikl ji Sept. „Mluvte pouze tehdy, jste-li vyzvána. Pojd’-  
te se mnou!“

Tara z Helia byla svrchovaně nakvašena. „Pojd’me!“ vyzval ji

Ghek a uchopil dívku za rameno. Tara jej následovala. Nemohla se vzpouzet – vždyť byla pouhou zajatkyní. Její hodnosti a vznešený rod neznamenal nic pro tyto nelidské příšery. Vedli ji krátkou esovitou chodbou do komnaty, jejíž stěny byly opět obloženy bělavou svítící hmotou. Těsně u spodního okraje zdí bylo množství malých kruhovitých otvorů, které přece jen však byly širší než ony, jež viděla předtím na chodbách. Většina otvorů byla pečlivě uzavřena a zapečetěna. Ústí díry, nalézající se přímo proti vchodu, bylo zlatě orámováno a nad ním byl ze zlatých ozdob vytvořen podivný znak.

Sept a Ghek stanuli uprostřed komnaty, majíce mezi sebou Taru, a všichni tři tiše zírali na otvor v protější zdi. Na podlaze nedaleko otvoru leželo bezhlavé mužské tělo obrovitých rozměrů a z obou stran vedle něj stáli na stráží dva po zuby ozbrojení bojovníci s tasenými meči. Asi po pěti minutách čekání se posléze v otvoru cosi pohnulo. Byl to pár velkých klepet, za nimiž se vynořil obrovský kaldane ohavného vzhledu. Byl mnohem, ba bylo lze říci o dobrou polovici větší než ti, které Tara z Helia dosud viděla, a daleko hnusnější. Plet' ostatních kaldaneů byla šedomodrá, kůže tohoto exempláře však byla téměř úplně modrá a kolem očí a úst se skvěly bílé a rudé pruhy, které se též táhly od nozder kol dokola celé hlavy.

Nikdo z přítomných se nepohnul ani nepromluvil. Hrůzný netvor dolezl k bezhlavému tělu a usadil se v límci. Poté povstal – či přesněji oba povstali jako jeden tvor – a přiblížil se k dívce. Bedlivě si ji prohlédl a pak oslovil jejího uchvatitele.

„Vy jste třetím správcem Luudových polí?“ otázal se.

„Ano, Luude. Jmenuji se Ghek.“

„Řekněte mně vše, co víte o této bytosti!“ přikázal, ukazuje na Taru z Helia.

Ghek vyhověl jeho přání, načež se Luud obrátil k dívce. „Co jste pohledávala na území Bantoomu?“ zeptal se jí.

„Byla jsem sem zanesena velkou bouří, která poškodila moje letadlo a vrhla mne do neznámých končin. Nevěděla jsem, kde se nalézám. V noci jsem sešla do vašeho údolí, abych se poohlédla po pokrmu a po nápoji. Ohrožovali mne banthové a musela jsem se před nimi uchýlit na strom. Když jsem pak chtěla údolí opustit a navrátit se ke svému letadlu, chytily mne vaši lidé. Nevím však, proč mne zajali. Nikomu jsem neublížila. Žádám vás pouze, abyste mne propustili a nechali v pokoji jít mojí cestou.“

„Kdokoliv vkročil na území Bantoomu, nikdy se nenavrátil, odkud přišel,“ odvětil Luud.

„Ale můj kmen není s vámi ve válečném stavu. Jsem helijská princezna; můj praděd je jeddajem; můj děd je jedem; můj otec je Vládce Barsoomu. Nemáte práva zdržovat mne zde, a žádám vás proto, abyste mne okamžitě pustili!“

„Kdokoliv vkročil na území Bantoomu, nikdy se nenavrátil, odkud přišel,“ opakoval monotónně Luud. „Není mně nic známo o nižších bytostech Barsoomu, o nichž hovoříte. Existuje pouze jediná vysoce kulturní rasa – rasa Bantoomianů. Celá Příroda existuje proto, aby jim sloužila. Váš osud se naplní – až později ovšem, až ztuchnete; jste nyní příliš hubená. Musíte ji vykrmit, Septe. Jsem již znechucen požíváním rykorů. Snad její maso bude mít odlišnou chuť. Maso banthů je příliš tuhé a jiné bytosti přicházejí do našeho údolí velmi zřídka. A vy, Gheku, budete odměněn. Nebudete již déle nucen dlít na polích – budete od nynějška v podzemí, kamž se každý Bantoomian touží dostat. Nebudete již déle nucen být vystaven nenáviděnému slunci a pohlížet na ohavnou oblohu či ony odporné rostoucí věci, které vegetují na povrchu. Nyní budete prozatím dohlížet na bytost, kterou jste ke mně přivedl, a budete dbát na to, aby dobře spala a jedla – a nic jiného nečinila. Rozumíte mně, Gheku – nic jiného!“

„Rozumím, Luude,“ odvětil oslovený.

„Odved'te ji!“ rozkázal netvor.

Ghek se obrátil a vyvedl Taru z Helia z místnosti. Dívka byla zděšená myšlenkami na žalostný osud, který ji očekával – osud, jemuž, jak se zdálo, nemohla uniknout. Bylo zřejmo, že tvorové, do jejichž moci upadla, neznají jakékoliv sentimentální nebo rytířské city, jichž by se mohla dovolávat; pokus pak o uniknutí z labyrintu podzemních chodeb a doupat byl holou nemožností.

Když vyšli z komnaty, přistoupil Sept ke Ghekovi a krátkou dobu s ním hovořil; poté vedl Ghek Taru spleť tunelů, až posléze vešli do malé kobky.

„Musíme zde chvíli zůstat. Možná že pro vás Luud opět pošle. Učiní-li tak, pravděpodobně nebudete vykrmována – použije vás k jinému účelu.“ Naštěstí Tara nepochopila pravý smysl Ghekových slov, což bylo jen dobře pro klid její duše. „Zazpívejte mně něco,“ dodal náhle Ghek.

Taře z Helia sice nebylo nikterak do zpěvu, leč přesto zpívala, ne-

boť doufala, že získá-li si či přátelsky si nakloní někoho z obyvatel tohoto podivného světa, její naděje na příležitostný útěk valně stoupne. Během této zkoušky odvahy – neboť čím jiným byl v takové situaci zpěv pro vyčerpanou dívku? – Ghek stál a upřeně na ni zíral.

„To je skvělé,“ pravil, když skončila; „neřekl jsem však o tom Luudovi – zajisté jste si toho všimla. Kdyby se to dozvěděl, chtěl by, abyste mu zpívala, a ponechal by si vás u sebe, aby mohl naslouchat vašemu zpěvu, kdykoliv by chtěl; takto však vás mám sám pro sebe.“

„Jak to víte, že by si Luud přál, abych mu zpívala?“ zeptala se Tara.

„Ó, ano,“ odvětil Ghek. „Líbí-li se něco mně, musí se to líbit i jemu – což nejsme všichni stejní?“

„Lidé mé rasy nemají všichni stejná přání,“ řekla dívka.

„Jak je to podivné!“ poznamenal Ghek. „Všichni kaldaneové si přejí totéž a nenávidí totéž. Objevím-li něco nového a líbí-li se mně to, vím, že se to bude líbit i ostatním kaldaneům. Proto vím, že by se Luudovi líbil váš zpěv. Jak vidíte, jsme opravdu všichni naprosto stejní.“

„Ale vždyť vy nevypadáte jako Luud,“ řekla Tara.

„Luud je král. Je větší a přepychověji označen; jinak však jsme oba identičtí – a proč bychom ostatně nebyli? Což Luud nezplodil vejce, z něhož jsem se zrodil?“

„Cože?“ zeptala se Tara. „Asi vás dobře nechápu.“

„Ano,“ vysvětloval Ghek, „my všichni pocházíme z Luudových vajec, právě tak jako soukmenovci Moakovi pocházejí z Moakových vajec.“

„Ach!“ zvolala Tara z Helia. „Chcete tím říci, že Luud má mnoho žen a vy jste jejich potomky?“

„Ne, tak tomu není,“ odvětil Ghek. „Luud nemá vůbec ženy. Sám klade vejce. Vy mně stále ještě nerozumíte.“

Tara z Helia musela doznat, že jej vskutku nechápe.

„Pokusím se vám to vysvětlit, ovšem pod tou podmínkou, že mně slíbíte, že budete později zpívat.“

„Slibuji vám to,“ řekla Tara.

„My nejsme jako rykorové,“ jal se vysvětlovat Ghek. „Rykorové jsou bytosti nižšího řádu, jako vy, banthové a jiná zvířata. My nemáme pohlaví, jsme bezpohlavní, kromě našeho krále, v němž jsou sloučena obě pohlaví. Náš král klade množství vajec, z nichž se rodíme

my, pracovníci a bojovníci; v každém tisíci zárodků je pak jedno královské vejce, z něž se vylíhne nový král. Všimla jste si zapečetěných otvorů v Luudově komnatě? V každém z oněch otvorů je uzavřen jiný král. Kdyby se některému z nich podařilo z doupěte uniknout, vrhl by se na Luuda a pokusil by se jej zavraždit – pokud by se mu to zdařilo, měli bychom nového krále; ovšem nic by se touto skutečností u nás nezměnilo. Nový král by se opět jmenoval Luud a vše by se dalo právě tak jako dříve – což nejsme všichni naprosto stejní? Luud žije již po dlouhá léta a přivedl na svět mnoho králů, a proto jich nechává naživu omezené množství, aby měl nástupce, až zemře. Ostatní zabíjí.“

„A proč tedy jich nechává naživu více, a ne pouze jednoho?“ zeptala se Tara.

„Někdy se stávají nehody,“ odpověděl Ghek, „že všichni králové, které kmen uchoval, jsou zabiti. V takovém případě musí si rod vyžádat jiného krále od sousedního kmene.“

„Což jste vy všichni děti Luuda?“ zeptala se Tara.

„Téměř všichni, až na několik málo, kteří pocházejí z vajec předešlého krále; než Luud již žije dlouho a potomků jeho předchůdce mnoho nezbyvá.“

„Vy žijete také tak dlouho, nebo jen krátce?“ otázala se Tara.

„Velmi dlouho.“

„A což rykorové? Žijí ti rovněž dlouho?“

„Ne; rykorové žijí asi deset let,“ odpověděl Ghek, „ovšem zůstanou-li po celou tu dobu silní a upotřebitelní. Když jejich služeb pro nemoc nebo stáří nemůžeme již potřebovat, necháváme je přes noc venku v polích a banthové je pozřou.“

„Jak hrozné!“ zvolala Tara.

„Hrozné?“ opakoval po ní Ghek. „Nevidím na tom pranic hrozného. Rykorové jsou jen masem bez mozku. Ani nevidí, ani necítí, ani neslyší. Kdyby nebylo nás, nemohli by se téměř ani hýbat. Kdybychom jim nepřinesli potravu, zemřeli by hladu. Nestojí ani za takovou péči, jakou věnujeme naší zbroji. Vše, co dovedou, spočívá v tom, že si berou potravu z koryt a vkládají si ji do úst; ve spojení s námi však – pohleďte!“ A napřímiv se, hrdě ukázal na svoje krásné tělo, kypící životem a energií.

„Jak to vše činíte?“ zeptala se Tara z Helia. „Nedovedu vás pochopit.“

„Ukáži vám to,“ řekl Ghek a položil se na podlahu. Poté se od-  
poutal od těla, které zůstalo ležet jako bezduchá mrtvola. A kráčel po  
svých pavoučích nohou k Taře. „A nyní pohleďte,“ upozornil dívku.  
„Vidíte toto?“ a vysunul ze zadní části hlavy cosi, co vypadalo jako  
svazeček spletených tykadel. „Vedle rykorových úst, právě nad jeho  
míchou, je otvor, do nějž vsunu svá citová vlákna, která zachytí míšní  
nervy rykora. Okamžitě pak zcela lehce kontroloju každý sval rykoro-  
va těla. Jeho tělo se stane mým tělem a ovládám je, jako by bylo částí  
mého já. Cítím totéž, co by cítil rykor, kdyby měl hlavu a mozek. Je-li  
poraněn, trpěl bych bolestí, pokud bych s ním zůstal spojen; proto je-li  
rykorovi nevolno, nebo cítí-li se sláb, opustím jej a přestěhuji se na  
jiného rykora. Právě tak jako bychom cítili tělesné strasti rykorů, pro-  
žíváme jejich tělesné rozkoše. Když je vaše tělo unaveno, nejste niče-  
ho schopna; je-li nemocno, jste i vy nemocna; je-li zabito, jste mrtva.  
Jste otrokyní tupého shluku masa, krve a kostí. Vaše tělo není o nic  
hodnotnější než tělo bantha. Pouze váš mozek vás vyvyšuje nad zvířa-  
ta, leč váš mozek je omezen hranicemi vašeho těla. U nás je vše jiné.  
My *jsme* mozek. Devadesát procent naší fyzické podstaty tvoří mozek.  
Máme pouze ty nejjednodušší a nejhlavnější životní orgány, které jsou  
navíc velmi malé, neboť nemusí vydržovat tak komplikovaný systém  
nervů, svalů, masa a kostí. Nemáme plíce, poněvadž nepotřebujeme  
vzduchu. Hluboko pod zemí, kam rykorové nemohou, je spleť úzkých  
chodeb, kdež kaldaneové žijí svým pravým životem. Tam by rykor,  
který potřebuje vzduch k dýchání, zahynul právě tak jako vy. V pod-  
zemí máme v hermeticky uzavřených komorách uloženy zásoby po-  
travin, které nám vydrží na věčnost. Hluboko pod našimi věžemi jsou  
prameny vody, které budou téci ještě dlouho poté, až voda na povrchu  
Barsoomu úplně vyschne. Připravujeme se na doby, o nichž určitě  
víme, že přijdou – na doby, kdy poslední atom dýchatelného ovzduší  
na Barsoomu bude vyčerpán – až nebude nahoře potravy ani nápoje.  
Právě z té příčiny jsme stvořeni, aby z naší planety nevymizel nejú-  
žasnější výtvar Přírody – dokonalý mozek!“

„Ale nač budete pak žít – jakému účelu budete sloužit, až ona doba  
nastane?“ zeptala se Tara.

„Vy mně nerozumíte,“ odvětil Ghek. „Věřím, je to pro vás příliš  
velké a nezvyklé, než abyste to mohla pochopit, pokusím se vám to  
však vysvětlit. Barsoom, měsíce, slunce, hvězdy, to vše bylo stvořeno  
pro jediný účel. Od prvopočátku času Příroda pracovala, aby dosáhla

onoho cíle. V prapočátku existovali živí tvorové, kteří však neměli mozek. Jejich primitivní nervový systém a miniaturní mozkové centrum se zvolna vyvíjely. A tento vývoj v průběhu věků pokračoval. Mozky se zvětšovaly a jejich schopnosti se stávaly mnohotvárnějšími. V nás vidíte vrchol dosaženého vývoje; jsou však mezi námi tací, kteří věří, že existuje ještě další stupeň – že jednou v budoucnosti se naše rasa vyvine v superbytosti, které budou pozůstávat z pouhého mozku. Klepeta, nohy a ostatní zbytečné životní orgány odpadnou. Budoucí kaldane se bude skládat výhradně z obrovského mozku – hluchý, slepý a němý bude ležet uzavřen v úzkých klenutých sklepeních hluboko pod povrchem Barsoomu. Dokonalý mozek, skvělý, ba nejskvělejší výtvar Přírody, nebude ničím a nikým vyrušován ze svých věčných myšlenek.“

„Vy se tedy domníváte, že tam bude jen a jen ležet a myslet?“ zvolala Tara z Helia.

„Přesně tak! Což může být něco nádhernějšího?“ otázal se Ghek.

„Ano,“ odvětila dívka, „znám a vzpomínám si na nespočetné jiné věci, které jsou tisíckrát nádhernější.“

## V POUTECH HRŮZY

Ghekovo vyprávění bylo pro Taru z Helia bohatým podkladem k úvahám a přemýšlení. Již od mládí ji učili, že každý tvor žije za jakýmsi užitečným účelem, a proto se snažila svědomitě objevit patričné místo kaldaneů v univerzálním řádu věcí. Věděla, že jejich život jistě má nějaký smysl, nedovedla však jej pochopit. Nakonec musela těchto úvah zanechat. Kaldaneové jí připomínali určitou skupinu lidí v Heliu, kteří zavrhovali všelike životní radosti a oddávali se jen a jen vědám. Ve stycích se svými bližními, o nichž se domnívali, že jejich stupeň intelektu není tak vyspělý jako ten jejich, jednali velmi svrchu – považovali se totiž za jakousi kastu nadlidí. Usmála se při vzpomínce na poznámku Johna Cartera, svého otce, kterou kdysi pronesl na adresu podobných lidí: kdyby se jediný z nich někdy vzdal své samolibosti a ta unikla do ovzduší, muselo by se celé Helium týden vykuřovat. John Carter nemiloval lidi, kteří věděli příliš mnoho nebo opět příliš málo. Tara z Helia sdílela názor svého otce – měla ráda vše přirozené a zdravé. Takový byl ostatně její otec, a takovou byla i ona sama.

Podivný svět kaldaneů ji svrchovaně zajímal, přestože její osobní bezpečnost byla valně ohrožena. Rykorů jí bylo upřímně líto a kromě toho byli pro ni záhadou. Jak se rodí a jak se vyvíjejí? Zeptala se na to Gheka.

„Zazpívejte mně ještě jednou a řeknu vám to,“ pravil. „Kdyby Luud dovolil, abych si vás ponechal, nedopustil bych nikdy, abyste zemřela. Musela byste mně stále zpívat.“

Tara se podívovala, jaký vliv má její hlas na onoho tvora. Někde v jeho obrovském mozku byl svazek nervstva, který byl zřejmě dotčen harmonickou melodií. Byl to jediný svazek, který ji sblížoval s Ghekem, když byl tento odpoután od rykoru. Kdyby onen svazek nervstva stále převládal, pak by byl kaldane schopen i jiných lidských citů – Tara se však bála na něco podobného jen pomyslet. Když dozpívala, čekala, co jí Ghek řekne. Ten dlouhou chvíli mlčel a pouze si ji pronikavě prohlížel svýma ohavnýma očima.

„Myslím, že může být docela příjemné být příslušníkem vaší rasy...“ pravil posléze. „Umí všichni vaši lidé zpívat?“

„Téměř všichni,“ odvětila Tara; „kromě toho však umíme ještě

mnoho jiných zajímavých věcí. Tančíme a hrajeme si, pracujeme a milujeme se a občas bojujeme, neboť náležíme k bojovné rase.“

„Láska!“ řekl Ghek. „Myslím, že znám smysl onoho slova; naštěstí však jsme povzneseni nad veškeren cit, jakmile se odpoutáme od rykorů. Jsme-li ovšem spojeni s rykorem, tu cítíme jinak – když vás slyším zpívat a zírám na vaše krásné tělo, vím, co míníte láskou. Dovedl bych vás milovat.“

Tara bezděky s hrůzou couvla. „Slíbil jste mi, že mně budete vyprávět o původu a vývoji rykorů,“ připomněla mu.

„Před dávnými věky,“ počal vysvětlovat Ghek, „naše těla byla větší a naše hlavy menší. Naše nohy byly velice slabé a nemohli jsme se rychle pohybovat, a to zejména na delší vzdálenosti. Kromě nás existovaly neohrabané, tupé bytosti, které používaly k pohybu čtyřech nohou. Ony bytosti žily v děrách v zemi, do nichž si zanašely svůj pokrm; proto i my jsme prorazili naše doupata do jejich děr a živili jsme se pokrmem, který ony bytosti přinesly; jídla však nebylo dosti pro všechny kaldanee, a proto jsme se museli sami vydávat ven za potravou. To byl velmi těžký úkol pro naše chabé nohy. A tu jsme počínali jezdit na hřbetech oněch primitivních rykorů. Minuly mnohé věky, až posléze kaldaneové našli způsob, jak by ovládli rykory, takže nadřazený mozek kaldaneů nakonec zcela poroučel rykorům a vodil je za potravou. Mozek rykorů tak během času zakrňoval. Uši i oči rykorů postupně odumřely, poněvadž jich nepotřebovali – kaldaneové slyšeli a viděli za ně. Rykorové se rovněž počali pohybovat na zadních okončetinách, takže kaldaneové měli z jejich těl lepší rozhled. Právě tak jako mozek rykorů, zakrňovaly i jejich hlavy. Z celé hlavy zůstala pouze ústa, neboť to byl jediný orgán, který používali. Čas od času padli do rukou našich předků příslušníci rudé rasy a dávní předchůdci kaldaneů zřeli, jak příroda vybavila rudou rasu krásným zevnějškem, do jakého by se možná časem vyvinuli i rykorové. Obezřelým křížením obou ras byl vzhled rykorů zdokonalen. Dnešní rykorové jsou tedy výhradně jedinečným výplodem superintelligence kaldaneů – jsou naším tělem, které vyhovuje a přizpůsobuje se naší vůli, právě tak jako vaše tělo slouží vám; naší výhodou ovšem – jak vidíte – je, že máme možnost používat neomezeného množství těl. Nechtěla byste i vy se stát kaldaneem?“

Jak dlouho ji drželi zavřenou v podzemní komnatě, Tara z Helia

nevěděla. Připadalo jí to věčností. Jedla a spala a zírala na nekonečné řady tvorů, kteří přicházeli ke vchodu do její kobky. Všichni jí přinášeli hromady jídla a vraceli se zpět s prázdnýma rukama. Kdykoliv je Tara zřela u dveří, uvědomovala si, že nahoře na povrchu je denní světlo. Když nepřicházeli, věděla, že je tma a že banthové požívají těla rykorů, kteří byli ponecháni v polích minulého dne. Dívka bledla a hubla. Pokrm, který jí přinášeli, jí nechutnal – nebyl vhodný pro lidi jejího druhu; ostatně ani by byla nejedla chutnější pokrm ze strachu, aby neztučněla. Tloušťka pro ni náhle nabyla nového významu – hrůzného, ba příšerného významu.

Ghek si všiml, že se princezna stává bledší a hubenější. Zeptal se jí na příčinu a tu mu řekla, že nemůže existovat takto v podzemí, že potřebuje nutně čerstvý vzduch a slunce, neb jinak že by chřadla a zemřela. Ghek zřejmě donesl tuto zprávu Luudovi, neboť brzy poté dívka sdělil, že král nařídil, aby nadále byla chována ve věži – v té, u níž byla v polích zajata. Tara děkovala milostivému osudu, že její rozhovor s Ghekem měl kýžený, až nečekaný úspěch. Již skutečnost, že opět může zřít slunce, jí byla velmi milou, ba nyní, kdy byla opět na světle božím, vkrádala se jí do hrudi znovu v podzemním labyrintu chodeb pohřbená naděje, že snad se jí přece jen podaří uniknout na svobodu. Z věže, v níž byla nyní uvězněna, viděla řetěz pahorků, věnčících údolí – naskytne se jí však příležitost uprchnout tak daleko? Kdyby tak byla pouhých deset minut svobodná – jen deset krátkých minut! Letadlo bylo dosud ukryto na pahorku – zcela jistě tam *muselo* být, Tara z Helia o tom byla přesvědčena. Pouhých deset minut svobody a byla by navždy pryč z těchto míst hrůzy. Dny však mýjely a dívka nezůstala ani na okamžik o samotě. Ustavičně přemýšlela o možnosti svého útěku. Kdyby nebylo lvů, bylo by nejlépe pokusit se o útěk za noci. Ghek se obvykle v noci odpoutal od svého těla a upadl v jakési polosnění. Nebylo lze říci, že spí, alespoň jeho oči bez více tomu nenasvědčovaly – ležel však klidně v rohu komnaty. Tara z Helia si tisíckrát znovu a znovu promítala v mysli scénu svého útěku. Vrhne se k rykorovi a zmocní se meče, který byl zavěšen u jeho opasku. To vše se jí zdaří dříve, než Ghek pochopí, oč běží, a pak mu vrazí ocel do jeho ohavné lebky. Za okamžik nato bude u ohrady. Rykorové jí nezabrání v útěku, poněvadž nemají mozek, který by jim sdělil, co se děje. Z okna věže, v níž byla uvězněna, viděla denně, jak se vrata zavírají a otevírají, takže znala zcela dobře jejich mechanis-

mus. Proběhne bránou a bude prchat k pahorkům, které jsou tak blízko, že se kaldaneům nepodaří ji dohonit. Vše jí připadalo tak lehké! Vše by bylo lehké – kdyby jen nebylo lvů! Lvů v noci a dělníků v polích za dne.

Přestože nyní byla vězněna ve věži, Tara z Helia netučněla, jak si přáli její uchvatitelé, neboť neměla náležitý pohyb a pokrm. Ghek se ptal, čím to je, že nepřibývá na váze – její celkový vzhled totiž byl nyní horší než tehdy, kdy ji zajali. Jeho zájem byl navíc podněcován opakovanými dotazy Luuda, jenž chtěl mermomocí znát příčinu tohoto pro kaldanee nepochopitelného zjevu. A tato okolnost vnukla Taře z Helia plán, který jí mohl poskytnout novou možnost útěku.

„Jsem zvyklá procházet se na slunci a čerstvém vzduchu,“ řekla Ghekovi. „Nemohu být tak zdráva jako dříve, když jsem nyní stále uzavřena v těsné komnatě a nemohu se volně pohybovat. Dovolte mně vycházet každého dne do polí a strávit tam alespoň chvíli v době, kdy svítí slunce. Uvidíte, že se pak moje vzezření zlepší a že přibudu na váze.“

„Vy nám utečete,“ pravil Ghek.

„Jak bych vám mohla utéci, když jste stále se mnou?“ opáčila Tara. „A i kdybych chtěla utéci, kam bych se poděla? Vždyť ani nevím, kterým směrem se nalézá Helium. Musí to být velmi daleko. Vždyť již první noci by mne málem byli pozřeli lvi!“

„To ano,“ odpověděl Ghek. „Zeptám se Luuda.“

Příštího dne jí Ghek oznámil, že mu Luud řekl, že ji má vyvést do polí. „Zkusí to s vámi nějaký čas tímto způsobem a uvidí, zda vám bude lépe. Neztučníte-li ani potom,“ dodal, „pak pro vás tak jako tak pošle, ale neužije vás jako pokrmu.“

Tara z Helia se zachvěla.

Onoho dne a mnoho dní poté byla vyváděna z věže, mimo ohradu a do polí. Stále čekala na sebemenší příležitost k útěku; Ghek však jí byl neustále v patách. Jeho přítomnost ji sice neodrazovala od provedení jejího záměru – pole mezi ní a pahorky však byla stále plná dělníků. Ghekovi by byla uprchla zcela snadno, s ostatními však to již bylo horší. A tu jednoho dne, když byla opět s Ghekem na procházce v polích, sdělil jí tento, že je to dnes naposled.

„Dnes v noci půjdete k Luudovi,“ pravil. „Je mi to velice líto – to proto, že vás již neuslyším zpívat.“

„Dnes v noci!“ Tara, uslyševši tato slova, strnula hrůzou. Chvatně

se ohlédla k pahorkům. Byly tak blízko! Mezi ní a svobodou bylo asi dvacet dělníků.

„Mohli bychom jít o kus dále?“ řekla Tara z Helia, ukazujíc na pracující dělníky. „Ráda bych viděla, co dělají.“

„Je to příliš daleko,“ namítl Ghek. „Nenávidím slunce. Stojím raději zde, ve stínu stromu, kde je to mnohem příjemnější.“

„Dobrá tedy,“ souhlasila Tara, „vy zůstanete zde a já půjdu tam. Za chvíli se vrátím.“

„Ne,“ odvětil Ghek. „Půjdu s vámi. Vy chcete uprchnout – leč vězte, že se vám to nepodaří.“

„Nemohu přece uprchnout,“ řekla Tara.

„To vím také,“ připustil Ghek, „leč mohla byste se o to pokusit. A já nechci, abyste to zkoušela. Učiníme lépe, vrátíme-li se okamžitě do věže. Kdybyste uprchla, bylo by se mnou zle.“

Tara z Helia zřela, jak poslední jiskérka její naděje zhasíná. Bud' dnes, anebo nikdy! A proto se usilovně snažila vymyslet si nějakou záminku, aby Gheka přilákala blíže k pahorkům.

„Vždyť na vás žádám tak málo,“ řekla. „Dnes večer jistě budete chtít, abych vám zpívala. Bude to naposledy. Nedovolíte-li mi však, abych se šla podívat, co oni kaldaneové dělají, již nikdy vám znovu nezaspívám.“

Ghek zaváhal. „Budu vás však stále držet za ruku,“ upozornil.

„Proč ne, chcete-li,“ souhlasila Tara. „Pojďme!“

A oba kráčeli k pracujícím na poli a zároveň se blížili k pahorkům. Hlouček dělníků vykopával ze země jakési hlízy. Tara zřela, jak jsou většinu času sehnuti k rozorané hlíně, kterou sledují vypoulenýma očima. Dívka vedla Gheka až zcela těsně k nim, prohlašujíc, že chce zblízka vidět jejich práci – Ghek ovšem po celou dobu nepustil její ruku ze své.

„To je velmi zajímavé,“ řekla Tara se strojeným údivem a poté náhle vzkřikla: „Pohleďte, Gheku!“ a ukázala zpět k věži. Kaldane, stále ji dosud drže za zápěstí, se napolo obrátil naznačeným směrem. A vtom jej Tara, hbitá jako banth, udeřila pravicí vši silou do kulovité lebky těsně nad límcem. Rána byla dostatečně prudká, aby splnila svůj účel, neboť kaldane byl úderem sražen ze svého rykoru a skutálel se na zem. Rykorova ruka, dosud třímající její paži, povolila, nejsouc již dále kontrolována Ghekovým mozkem; rykor se bezcílně zapotácel a klesl zprvu na kolena a posléze úplně k zemi. Tara z Helia však neče-

kala, aby se přesvědčila o výsledcích svého činu. Sotvaže její zápěstí bylo volné, jala se prchat k pahorkům. V téže chvíli ozval se z Ghekových úst varovný hvizd a dělníci, pracující v polích, se vztyčili a vrhli se za Tarou. Jeden stál dívce přímo v cestě, leč ona se obratně vyhnula jeho rozpřaženým pažím a pustila se nejvyšší rychlostí, jakou byla s to vyvinout, dále k horám. Princezna utíkala skvěle, takže jí svoboda připadala na dosah ruky, když vtom se jí noha zaklesla o hákovitý nástroj, kterým dělníci kypřili půdu a který náhodou ležel v poli, jsa tam zapomenut. Tara, klopýtnuvši, snažila se docílit opět ztracené rovnováhy, leč zachytila nohou znovu o vyhloubenou brázdu a upadla. Když se snažila povstat, dopadlo na ni čísi těžké tělo a uchopilo ji za ruce. Za okamžik poté byla obklopena tlupou pracovníků, kteří ji postavili na nohy. Mezitím se již Ghek doplazel ke svému rykoru, ležícímu na zemi, vstal a popošel k dívce.

Jeho ohavná tvář, neschopná jakéhokoliv citového výrazu, neprozradila, co se dalo v jeho obrovitém mozku. Byla to zlost, pomsta či nenávist, jež hárala v jeho nitru? Tara z Helia to nevěděla, ba ani se nesnažila to vědět. Došlo na nejhorší. Pokusila se o útěk a ztroskotala. Již nikdy se jí nenaskytne podobná příležitost.

„Pojďme!“ vyzval ji Ghek. „Vrátíme se do věže.“ Smrtná jednovtávnost jeho hlasu se naprosto nezměnila. Bylo to horší než cokoli jiného, než přirozený výbuch zlosti, neboť se nedalo tušit, co míní podniknout v nejbližších okamžicích. Tara se mimoděk chvěla zoufalstvím a hrůzou – pohnutky těchto obrovitých mozků ležely zcela mimo dosah lidského chápání.

Ghek ji zavlekl zpět do jejího vězení ve věži a bděl nad ní, skrčiv se u dveří s taseným mečem; tentokráte neopustil svůj rykor, naopak vyměnil si jej za nový, silnější, neboť pozoroval, že onen prvý jeví známky únavy. Tara usedla v protějším rohu komnaty a zírala na něho. Nechoval se sice vůči ní nevlídně, dívka však vůči němu ve svém nitru necítila sebemenší vděčnost – na druhé straně však ani nenávist. Mozek neschopný jakéhokoliv projevu citu nemohl vzbudit žádný cit ani v nitru Tary. Naplňoval ji pouze tíž nesnesitelný pocit hnusu a hrůzy z přítomnosti onoho tvora; vzpomínala si, jak kdysi v Heliu slyšela učenou rozpravu dvou vědců o budoucnosti rudé rasy. Tvrdili, že člověk příštích věků bude mít nadměrně vyvinutý mozek, který zcela ovládne jeho osobnost; následkem toho vymizí veškeré instinktivní činy a podněty, lidé nebudou více jednat pudově – vše bude ovlá-

dáno mozkiem. Tehdy jeden z obou učenců prohlásil, že lituje, že mu není dopřáno dožít se oné doby, kterou považoval za ideální věk lidstva na Barsoomu. Tara z Helia si nyní z celého srdce přála, aby se onen učenec ocitl na jejím místě v Bantoomu, aby se na vlastní oči mohl přesvědčit o praktických výsledcích své teorie. O čistě fyzického rykora, právě tak jako o ryze mentálního kaldanea nebylo valně co stát – šťastnou zlatou střední cestu tvořil normální, poměrně fyzicky i mentálně nedokonalý člověk, tak jak jej Tara znala ze svého dřívějšího života. Pobyt v Bantoomu by dal notně za vyučenou všem těm idealistům, kteří tvrdí, že spása lidstva spočívá v jeho naprosté dokonalosti – což je stejně málo žádoucí jako pravý opak.

Dívka, jsouc zabrána v ponuré myšlenky, očekávala, až ji Luud k sobě zavolá, což pro ni mohlo znamenat pouze jediné – smrt. Tušila, proč pro ni hodlá poslat, a uvědomovala si, že musí nalézt nějaký způsob, jak ukončit své trápení sebevraždou, dříve než mine noc. Dosud však houževnatě lpěla na svém životě. Nechtěla se vzdát boje dříve, dokud neviděla zcela jasně svoji porážku. A zapomenuvši, kde se vlastně nalézá, téměř divoce zvolala: „Vždyť dosud žiji!“

„Co tím chcete říci?“ zeptal se jí Ghek.

„Chci říci jen to, co říkám,“ odvětila. „Dosud jsem naživu, a pokud žiji, mohu nalézt cestu. Až zemřu, bude pozdě pomýšlet na záchranu.“

„Nalézt cestu k čemu?“ otázal se Ghek.

„Cestu k životu, ke svobodě a zpět do mé otčiny,“ odvětila Tara.

„Kdokoliv vejde do Bantoomu, nevrátí se nikdy zpět!“ zamumlal kaldane.

Dívka na tato slova nic neřekla, a tu po chvíli opět promluvil Ghek. „Zazpívejte mně něco.“

A jakmile se Tara dala do zpěvu, vstoupili do komnaty čtyři ozbrojenci, kteří ji měli odvést k Luudovi. Ghekovi řekli, že má zůstat v komnatě.

„A proč?“ zeptal se jich Ghek.

„Upadl jste u Luuda v nemilost,“ odpověděl mu jeden z ozbrojenců.

„Z jakého důvodu?“ chtěl vědět Ghek.

„Prokázal jste, že trpíte nedostatkem neochvějné rozumové síly. Připustil jste, aby vaše činy byly ovlivněny citem, čímž jste zjevně dal najevo svoji nedokonalost. A osud nedokonalých je vám jistě znám.“

„Znám osud nedokonalých, já však nejsem nedokonalý,“ odporoval

Ghek.

„Liboval jste si v líbivých zvucích, které vycházejí z hrdla této bytosti, věda, že ony zvuky nelze nikterak srovnat s logikou nebo se silou rozumu. To samo o sobě je již dostatečnou známkou vaší nedostatečnosti a chabosti. A tu, jsa nepochybně ovlivněn nelogickým pocitem soucitu, dovolil jste jí, aby si vyšla do polí na místo, kdež jí bylo umožněno pokusit se o útěk, který by se byl málem zdařil. Kdyby vaše mentální schopnosti nebyly vadné, přesvědčily by vás samy, že jste rozumově mdlý. Přirozený a jedinečně myslitelný důsledek vašeho stavu je ten, že musíte být zničen. A proto budete zničen způsobem, který bude provždy všem kaldaneům z kmene Luudova odstrašujícím příkladem. Prozatím však zůstanete v této komnatě.“

„Máte pravdu,“ řekl Ghek. „Zůstanu zde, dokud se Luud nerozhodne zničit mne tím nejrozumnějším způsobem.“

Když Taru vyváděli z komnaty, ohlédla se udiveně na svého strážce a přes rameno na něj zavolala: „Uvědomte si, Gheku, že jste dosud živ!“ A poté ji vedli spleť nekonečných chodeb do komnaty, kdež prodléval Luud.

Luud ji očekával, jsa uveleben v jednom koutě místnosti na svých šesti pavoukovitých nohou. U protější stěny ležel jeho urostlý rykor, oblečený v nádhernou zbroj – bez kaldanea pouhá mrtvá hmota. Luud nařídil ozbrojencům, kteří Taru přivedli, aby odešli. Poté dívku dlouhou chvíli provrtával svými bezvýraznými, plamennými zraky, aniž pronesl slova. Tara z Helia trpělivě čekala. Nebyla schopna ani tušit, co přijde. Nesnažila se předvídat svůj osud. Až nebezpečí nastane, bude dostatek času mu čelit. A vtom Luud promluvil.

„Chcete nám uprchnout,“ řekl svým mrtvolně monotónním hlasem. „Útěk však se vám nezdařil a také nezdaří. Jste pouhým ztělesněním dvou nedokonalých celků – nedokonalého mozku a nedokonalého těla. Obě ony hmoty nemohou existovat pohromadě jako dokonalý celek. Zde vidíte dokonalé tělo!“ A ukázal klepetem na svého rykora. „Nemá sice mozek – avšak dokonalý mozek je zde,“ dodal a dotkl se přitom svojí hlavy. „Nepotřebuje žádné tělo, aby bezchybně a spolehlivě fungoval. Vy byste chtěla srovnávat svůj chabý mozek s mým intelektem! Víím, že mne nyní chcete zavraždit. Zkřížím-li vaše plány, jste rozhodnuta zabít sama sebe. Poznáte však za okamžik převahu myslí nad hmotou. Já jsem ztělesněním myslí. Vy jste hmota. Váš mozek je tak chabý a nízce vyvinutý, že si ani nezaslouží být nazýván

mozkem. Tuto slabost jste si zavinila tím, že jste na sebe příliš nechala působit svůj cit. Vaše činy jsou diktovány sentimentem. Váš mozek nemá ceny, neboť není schopen řídit vaši existenci. Vy mne nezavraždíte. Ba ani sama sebe nezavraždíte. Uznám-li logickou vaši smrt, pak vás ovšem zabiji bez okolků. Nedovedete si ani představit, jaké možnosti spočívají v mém dokonale vyvinutém mozku. Pohleďte na můj rykor! Nemá mozek a může se sám sotva hýbat, pouze vrozený mechanický instinkt, který v něm zůstal, mu dovoluje, aby se sám nakrmil – potravu si však sám nalézt nedovede. Musíme mu dát vždy pokrm na dosah ruky a pokud možno na stejné místo. Kdybychom mu dali jídlo třeba k nohám a nechali ho poté samotného, zemřel by hlad. Pohleďte však nyní na to, co skutečný mozek dokáže.“

A zahleděl se ostře svými zraky na rykora. Dívka ke své nemalé hrůze zřela, jak se tělo bez hlavy pohnulo. Rykor zvolna vstal a kráčel přes komnatu k Luudovi; zde se zastavil, uchopil jeho ohavnou hlavu do svých rukou a posadil si ji na ramena.

„Co si chcete počít proti takové myšlenkové síle?“ zeptal se Luud. „Vězte, že totéž, co jsem učinil s rykorem, mohu učinit i s vámi.“

Tara z Helia neodpověděla – neměla, co by řekla, a navíc bylo zřejmé, že žádné hlasité odpovědi není třeba.

„Vy pochybujete o mé schopnosti!“ zvolal Luud. Uhodl Tařinu nevyslovenou myšlenku – přesně to totiž dívce v oné chvíli probíhalo hlavou.

Luud přešel komnatu a ulehl. Pak se odpoutal od těla a lezl po podlaze, až stanul přímo proti kruhovitému otvoru, z něž jej Tara poprvé spatřila se vynořovat. Tam se zastavil a upřel své hrůzné oči na dívku. Nemluvil, leč jeho zraky se zavrtávaly jakoby přímo do středu jejího mozku. Tara cítila, že ji jakási nepochopitelná síla přitahuje ke kaldaneovi. Přemáhala se, aby oné síle odolala; snažila se od Luuda odvrátit oči, leč nedokázala to. Její pohled byl fascinován hrůzným pohledem mrtvolných očních bulv hnusného netvora. A zvolna, téměř s bolestnou námahou, s níž se snažila odolat děsivému vlivu obřího mozku, kráčela obludě vstříc. Pokoušela se vykřiknout nahlas, aby tím vzpamatovala své rozumové schopnosti, leč žádný zvuk jí nesešel ze rtů. Tara si uvědomovala, že kdyby Luud od ní odvrátil své zraky byť i jen na jediný okamžik, mohla by opět kontrolovat své smysly a činy; leč Luud z ní nespustil oči. Naopak palčivé jeho hledy zavrtávaly se hlouběji a hlouběji, zbavující ji stále více a více vlády nad jejím nervovým

systémem.

Jak se blížila k Luudovi, zřela, že netvor před ní pomalu couvá na svých pavoukovitých nohou. Všimla si též, že zvolna pohybuje klepety nahoru a dolů, ustupuje ke kruhovitému otvoru ve zdi. Musí i tam následovat onu věc? Jaká nová bezejmenná hrůza je před ní ukryta v oné komnatě za zdí? Ne, vzchopí se a nepůjde tam! Přesto však – proti své vůli – klesla k zemi a po všech čtyřech lezla k otvoru ve stěně, z něhož plály dvě ohnivé oči. Na prahu otvoru napjala veškeré své síly a učinila poslední, heroický pokus, aby odolala onomu strašlivému vlivu, leč po chvíli podlehla. Těžce oddychujíc, prolezla Tara otvorem ve zdi do vedlejší místnosti.

Otvor byl tak těsný, že se jím jen tak tak protáhla. Ocitla se v malé komnatě. Před ní seděl na zemi Luud; u protější stěny leželo obrovské, nádherně modelované mužské tělo. Bylo zcela prosto zbroje a jakýchkoliv ozdob.

„Vidíte nyní,“ pravil Luud, „že veškeren váš odpor je marný.“

Zvuk slov Taru na chvíli vzpamatoval z moci podivného kouzla, takže se jí podařilo od Luuda odvrátit oči.

„Hleďte přímo na mne!“ rozkázal jí Luud.

Tara z Helia zírala namáhavě jinam. Cítila v sobě novou sílu a nebylo-li tomu ve skutečnosti tak, alespoň se jí zdálo, že Luudův vliv na ni se zmenšuje. Že by v tom snad spočívalo tajemství jeho moci nad její vůli? Neodvážila se zatím ani doufat. S odvrácenýma očima se otočila a zamířila zpět k otvoru, jímž byla nucena vlézt do komnaty. Luud jí znovu nařídil, aby se zastavila, leč samotný jeho hlas na ni neměl vlivu. Dívka zaslechla, jak netvor zahvízdl, a uvědomila si, že přivolává pomoc; ježto však se neodvážila na něj pohlédnout, neviděla, jak Luud nyní koncentruje svoji veškerou myšlenkovou sílu na obrovské bezhlavé tělo, ležící u protější zdi.

Tara byla dosud částečně pod vlivem kaldaneova mocného kouzla – nebyla schopna ovládat plně svoji vůli a své nervy. Pohybovala se kupředu jako náměsíčná – jako někdo v hrůzném polosnu, pomalu a bolestně, jako by měla údy obtěžkány něčím neskonale těžkým nebo jako by se prodírala nějakou podivnou hustou hmotou. Otvor ve stěně byl tak blízko, přesto však dívce připadal nesmírně daleko.

A zatím bezhlavé tělo, jsouc ovládáno Luudovou vůlí, lezlo po všech čtyřech za Tarou. Posléze se dívce podařilo dosáhnout otvoru. Così jí v nitru našeptávalo, že jakmile se ocitne za zdí, přestane na ni

těž působit Luudův vliv. A byla již téměř ve vedlejší komnatě, když vtom ucítla, jak ji jakási silná ruka uchopila za kotník. Vzápětí ji rykor pevně uchvátil a vtáhl ji za sebou zpět. Bránila se sice houževnatě, nebylo jí to však nic platno. Rykor ji přitáhl těsně k sobě a poté k nemalé její hrůze ji počal laskat.

„Vidíte nyní, že váš odpor je marný,“ ozval se opět Luudův dutý hlas.

Tara z Helia se zoufale bránila, leč její svaly byly příliš chabé vůči brutální, nemyslicí síle olbřímího rykora. Přesto však statečně bojovala, tváří v tvář beznadějnému osudu, chráníc své jméno a svoji čest. Bojovala úplně sama – Tara z Helia, princezna mocné říše, za niž byl ochoten se bít a své životy s radostí položit výkvět marťanského rytířstva!

## ODPUDIVÝ POHLED

Křižník *Vanator* se řítíl bouří kupředu. Skutečnost, že nebyl sražen k zemi nebo rozerván silou živlů na bídný vrak, byla pouhým rozmarem všemocné Přírody. Po celou dobu trvání běsnícího orkánu kolotal se bezmocný křižník na rozbouřených vlnách vichřice sem a tam. Leč loď i její posádka přestály šťastně všechna nebezpečí příšerného hurikánu a zdálo se, že zdárně vydrží až do konce – až tu náhle došlo ke katastrofě, jež krutě postihla osádku *Vanatoru* i celé království Gathol.

Mužstvo vzducholodi bylo bez pokrmu a nápoje od okamžiku, kdy opustili Helium; nemilosrdné živly pak jimi zmítaly a bičovaly je tak, že všichni byli vyčerpáni do nemožností. A tu v jednom okamžiku, když bouře poněkud ustala, jeden z mužstva, snaže se dostat do kajuty v podpalubí, odpoutal se od bezpečnostních lan, která jej poutala k palubě. Tento neprozřetelný čin sám o sobě byl hrubým porušením kázně, což ostatní mužstvo trpce neslo; zlý osud však vzápětí nešťastníka krutě potrestal. Sotva se muž pustil bezpečnostních lan, přihnal se nový nápor bouře, jenž rozkolotal *Vanator*, převrací jej z boku na bok, takže nebožák při prvním úderu vichru přepadl přes palubu.

Stálými otřesy vzducholodi smeklo se z paluby přístávací a kotevní zařízení – byl to spleť svazek kožených lan a ráhnoví. Když se *Vanator* občas nárazem větru úplně otočil kolem své osy, lanoví se omotalo okolo něj, zpětný obrat je však opět rozplétal, takže viselo volně po kýlem, divoce se zmítajíc v zuřící bouři.

A do té změti provazů spadlo tělo nebožáka, který se podvědomě zachytil za kožená lana, tak jako tonoucí se chytá stébla. Provazy jej obepjaly a zabránily dalšímu pádu. Se zoufalým vypětím posledního zbytku sil snažil se nešťastný muž pevněji zachytit. Každým zakymácením se vzducholodi však klesal po lanech, která se pod tíhou jeho těla rozmotávala, níže a níže; přestože ubožák věděl, že se zřítí k zemi, bojoval přece úporně o několik posledních vteřin svého života, ačkoliv musel vědět, že tím jen prodlužuje svoji agónii.

Gahan z Gatholu, chtěje seznat osud nešťastníka, odvážil se až na kraj paluby a nahlédl dolů – zřel svého muže ve svrchovaně kritické situaci. Na dosah ruky viselo ze zábradlí jedno kožené přístávací lano, které nebylo zamotáno do spleti ostatních a na konci bylo opatřeno

hákem. Jed Gatholu si okamžitě uvědomil vážnost chvíle. Dole pod ním jeden z jeho posádky zíral tváří v tvář smrti. A v rukou jeho jeda ležel prostředek k záchraně.

Nebylo lze ani vteřinu váhat. Gahan ze sebe strhl bezpečnostní lana, která jej poutala k palubě, chopil se volně visícího řemenu, přehoupl se přes bok lodi a spouštěl se dolů. Vítr jím zoufale zmítal nad propastí, zvrčí hloubky tří tisíc stop, jako nějakým šíleným kyvadlem. Náhoda, v kterou spoléhal, mu nakonec přála. Náraz větru jej zanesl k lanoví, v jehož spleti visel nebožák, zřítivší se z plošiny. Sil nešťastníkových každým okamžikem ubývalo. Gahan z Gatholu zachytil se jednou nohou oné změti a přitáhl se tak blíže k ubožákovi. Poté, přidržuje se pevně pravicí, soukal se po kotevním laně dále dolů, až se mu podařilo zachytit rukou hák, upevněný na jeho konci. A tento hák zavěsil za kruh na opasku nešťastníkovy zbroje, právě v okamžiku, kdy mužovy prsty vysílením pouštěly spásné lanoví.

Gahan, vida, že život jeho bojovníka je alespoň dočasně zajištěn, jal se starat o svoji vlastní bezpečnost. Ve spleti lan a řemenů, v níž vězela jeho noha, bylo zamotáno několik dalších přistávacích háků a jeden z nich se snažil připevnit k vlastnímu pasu, aby byl zabezpečen do té doby, než se bouře zmírní, kdy mu opět bude možno vyšplhat se vzhůru na palubu. A tu novým nárazem vichru rozkolotané lanoví se prudčeji zakymácelo a jeden z těžkých kovových háků udeřil jeda z Gatholu přímo do čela.

Gahan rázem ztratil vědomí a jeho prsty se sesmekly z lanoví; hrdiný jed Gatholu se řítí řídkým ovzduším umírajícího Marsu k zemi, do bezedné hlubiny tří tisíc stop, zatímco na palubě *Vanatoru* jeho věrní bojovníci, utýráni bouří téměř k smrti, drželi se křečovitě svých zabezpečovacích lan, nevědouce ani zbla o příšerném osudu svého milovaného vůdce. Teprve za hodinu poté, kdy se orkán poněkud utišil, zpozorovali, že zmizel, a uvědomili si nezištný heroismus jeho činu, který zpečetil jeho osud. *Vanator* byl nyní hnán kupředu ostrým, leč stálým větrem, který již korábem tolik nezrátil. Bojovníci se odpoutávali od palubních lan a důstojníci prohlíželi škody, které orkán na vzducholodi natropil, a tu teprve je slabý výkřik zdola upozornil na muže, visícího pod kýlem lodi v lanoví. Silné paže jeho druhů vyzdvihly jej na palubu – a tehdy posádka *Vanatoru* zvěděla tragiku příšerného konce svého jeda. Nemohli ani dobře odhadnout, jak daleko již zalétli od místa neštěstí, ba pro poruchu, bouří na vzducholodi způ-

sobenou, nebylo ani lze pomýšlet na návrat a na pátrání. A tak s bolem v srdci nechali se unášet větrem dále, neznámému osudu vstříc.

A co se stalo s Gahanem, jedem Gatholu? Řítil se nejprve jako olovnice ovzduším asi tisíc stop a tu jej orkán znovu uchopil do svých spárů a olbřímí silou jej unášel dále. Kymácel se jako cár papíru, jsa bezmocnou hříčkou živlů. Nahoru a dolů, ze strany na stranu, tak stále znovu, přitom však s každým novým nárazem větru klesal povlovně k zemi. Náлады větrných bouří jsou nevyzpytatelné. Vyrvou ze země starobylé stromy, zničí bytelné chrámy, a o kus dále uchvátí křehké lidské tvory, unáší je s sebou několik mil daleko a uloží je na zem neporušeny.

A právě tak se dalo s Gahanem z Gatholu. Domníval se, že nárazem o půdu bude roztržštěn, a zatím jej orkán zcela měkce složil na hebký, okrovým mechem porostlý povrch vyschlého oceánu – byl nezraněn, kromě otekliny na čele, způsobené úderem háku. Nemoha ani uvěřit svým smyslům, že Osud se vůči němu zachoval tak milosrdně, Gahan vstal, prohlížeje své kosti, zda jsou dosud celé. Byl neporušen. Zíral udiveně kolem sebe, snaže se orientovat, kde se vlastně nalézá. Ovzduší bylo plné prachu a úlomků rozervané vegetace. Slunce nebylo možno spatřit, ježto bylo zahaleno mlhavým oparem. Viditelnost byla slabá, jen na několik stovek yardů – v tomto okruhu bylo lze zřít pouze prach a okrovou vegetaci. Ve vzdálenosti pěti set yardů mohly čnět k obloze hradby neznámého města, a Gahan by je byl neviděl. Uznal, že je zcela bezúčelno jít dále, dokud se vzduch nevyčistí a nebude možná přesná orientace. Ulehl proto na mech a čekal, uvažuje o osudu své vzducholodi a její posádky, opomíjeje téměř úplně svoje vlastní trapné postavení.

Na opasku jeho zbroje byly zavěšeny jeho meče, pistole a dýka a v torbě měl nevelkou zásobu koncentrovaných tablet potravy – obvyklou to výstroj barsoomských bojovníků. Tyto věci ve spojení s mrštnými svaly, odvahou a nezdolnou vůlí byly s to překlenout vzdálenost mezi neznámým místem, na němž se nalézal, a rodným Gatholem, o němž ovšem neměl ani tušení, kterým směrem leží.

Vítr valem ustával a s ním mizel i prach, který dosud bránil ve výhledu. Gahan byl pevně přesvědčen, že bouře se již přehnala, ježto však nebylo lze se nadít, že se bude možno před večerem lépe orientovat, rozhodl se, že stráví noc na tomže místě, kam jej orkán zanesl.

Noc bez spacích koží a pokrývek nebyla valně příjemná, takže byl svrchovaně rád, když zřel, jak se rozednívá.

Ráno byl vzduch čistý a jasný. V záři rodícího se dne spatřil Gahan před sebou mírně zvlněnou planinu, která se rozprostírala kol něj široko daleko, pouze severozápadní obzor byl vrouben sotva znatelnou linií nízkých pahorků. Podobná krajina oné, v níž se nyní Gahan nalézal, rozprostírala se na jihovýchod od Gatholu – když pak Gahan vzal v úvahu rychlost a směr orkánu, který jej unášel, dohadoval se, že se ocitl kdesi v blízkosti planiny, o níž se domníval, že ji poznal, a usoudil, že Gathol leží v dáli za oněmi pahorky, které nyní viděl – zatímco ve skutečnosti se jeho město nalézalo daleko na severovýchodě.

Po celé dva dny putoval Gahan po okrované pláni, až posléze došel na vrchol pahorků, z nichž doufal uvidět svoji rodnou končinu – seznáv pak svůj omyl, byl svrchovaně roztrpčen. Před ním se táhla do dále nová pláň, ještě rozlehlejší než ona, kterou právě prošel, a za ní byla nová řada pahorků. Tato pláň se lišila od první pouze tím, že tu a tam byla zvlněna osamělými výšinami. Gahan však stále pevně věřil, že Gathol se nalézá kdesi oním směrem, a proto sestoupil do údolí a obrátil své kroky opět k severozápadu.

Dlouhé dny a týdny Gahan z Gatholu přecházel údolí a horské hřebeny, pátraje po známé končině, která by mu naznačila cestu do jeho rodného kraje; sotvaže však vystoupil z údolí na výšinu, spatřil vždy další neznámou krajinu. Potkal na své cestě velmi málo zvířat a žádné lidi, až posléze dospěl k přesvědčení, že se dostal do bájně oblasti starobylého Barsoomu, jež byla prokleta a proměněna v poušť starými bohy, kteří dříve na tajemné planetě vládli, za to, že obyvatelé kdysi bohaté a žírné končiny je ve své pýše a nadutosti odpírali uctívat.

A tu jednoho dne, když Gahan stanul na vysokém pahorku, zíral z jeho vrcholu na obydlené údolí – údolí porostlé stromy, jehož půda byla proměněna v úrodná, obdělávaná pole, uprostřed nichž čnily do výše podivné štíhlé věže, obehnané hradbami. Zřel i pracující lidi v polích – nespěchal však k nim. Zprvu se musel o nich dozvědět více a přesvědčit se, zda jsou to přátelé či nepřátelé. Skrýváje se za nízkým křovím, plížil se Gahan z Gatholu, pokud mohl zůstat od dělníků v údolí nepozorován, kupředu, a leže přikrčen k zemi, prohlížel si neznámé obyvatele. Byli od něj dosud dosti vzdáleni, takže jim dobře neviděl do tváře, přesto však mu svým vzezřením připadali jaksi nepřirození. Jejich hlavy se zdály být nepoměrně velké vzhledem k je-

jich tělům.

Gahan dlouho na neznámé tvory zíral a posléze došel k přesvědčení, že to nejsou lidé téhož druhu jako on a že by bylo příliš neprozřetelné odvážit se mezi ně. A vtom spatřil dvě jiné bytosti, které vyšly z nejbližší ohrady a blížily se k pracujícím na poli. Gahan si ihned všiml, že jedna z obou postav se liší ode všech ostatních. I na tak velkou vzdálenost rozeznal, že hlava této bytosti není tak velká jako hlavy ostatních – kromě toho, když se tvorové ocitli ještě blíže, zjistil, že i její zbroj se liší od zbroje jejího průvodce a všech dalších, kteří se lopotili na polích.

Oba, které Gahan pozoroval, se často v chůzi zastavovali, jako by jeden chtěl jít kupředu a druhý se zdráhal. Posléze onen menší získal souhlas svého druha, a tak se pomalu blížili k poslední řadě dělníků i ke Gahanovi, který je sledoval z pahorku. A tu znenadání slabší bytost udeřila svého průvodce přímo do tváře. Gahan ke své nemalé hrůze spatřil, jak se hlava druhého skutálela z trupu na zem, tělo pak se zapotácelo a kleslo. Mladý muž napolo vstal ze svého úkrytu, aby lépe viděl, co se děje dole v údolí. Bytost, která skolila svého druha, prchala chvatně směrem k pahorku, na němž byl Gahan ukryt. A vtom srazila jednoho z dělníků, který se ji snažil zachytit. Gahan, neuvědomuje si ani dobře proč, přál si, aby neznámá bytost unikla svým pronásledovatelům. Když se tajemný tvor ještě více přiblížil, zdálo se Gahanovi, že přináleží k téže rase jako on. Bohužel pronásledovaný klopýtl a upadl a ostatní se kolem něj sesypali. Poté jed Gatholu náhodně obrátil svoje zraky k bytosti, kterou uprchlík skolil.

Jaká hrůza! Či snad jej jakýmsi d'ábelským úskokem šálí smysly? Nemohl v prvním okamžiku ani věřit svým očím. Ne, to snad není ani možné – a přece je to pravda! Hlava, oddělivší se nárazem od trupu, lezla zvolna zpátky k padlému tělu. Uvelebila se na ramenou, tělo pak vstalo a celá bytost, vypadající opět jako nová, utíkala k místu, kde ostatní uprchlíka zdvihali se země.

Nato ona znovuzrozená bytost uchopila zajatce za rámě a vedla jej zpět k ohradě. Přestože podivní tvorové byli od Gahana velmi vzdáleni, mladý jed si všiml, že zevnějšek uprchlíka vyjadřuje naprostou skleslost a zoufalství; Gahan byl již také napolo přesvědčen, že uprchlíkem je žena – snad dokonce rudá Mart'anka, příslušnice jeho rasy. Kdyby si byl býval touto skutečností zcela jist, byl by se musel pokusit o záchranu oné ženy, přestože zákony jeho morálky – a zákony

morálky celého tohoto zvláštního světa – mu velely chránit ji pouze v tom případě, náležela-li k témuž kmeni jako on. Ovšem on si nebyl jist. Třebas to vůbec nebyla rudá Marťanka, a byla-li, náležela možná k nepřátelskému kmeni. Jeho prvou a svatou povinností bylo vrátit se bez úhony a co nejrychleji ke svému národu. A tak, přestože mu v žilách bouřila dobrodružná krev, odvrátil se od žírného údolí, do něhož již již chtěl vstoupit, a zamířil po úbočí pahorků směrem, kdež doufal nalézt Gathol.

Když tak Gahan z Gatholu chvíli krácel po jižních svazích hor, které vroubí údolí Bantoomu po jihovýchodní straně, jeho pozornost byla upoutána malou skupinou stromů, rostoucích nedaleko po pravé ruce. Slunce, nacházející se právě nízko nad obzorem, vrhalo dlouhé stíny. Brzy se mělo setmít. Stromy vyrůstaly poněkud opodál cesty, kterou se mínil brát, a Gahan se nechtěl zbytečně zdržovat při pohledu na ně však přece jen zaváhal. V křoví mezi stromy bylo něco podezřelého. Gahan, napínaje zraky, zíral do houští a zdálo se mu, že vidí důvěrně známé obrysy letadla. Ne, jistě se mýlí – zkroucené větve a podivný stín, vytvořený paprsky zapadajícího slunce, vydráždily jeho fantazii. Otočil se a vykročil na další cestu. Když však se ještě jednou v ona místa zahleděl, zalesklo se pod křovím cosi v paprscích klesajícího slunce.

Gahan potřásl nedůvěřivě hlavou a chvatně zamířil ke stromoví, aby rozluštil tajemství, které dráždilo jeho zvědavost. Svítící předmět jej nadále přitahoval, a když stanul před stromy, jeho údiv neznal mezí, neboť jeho oči zřely v záři zapadajícího slunce povědomý, drahokamy vykládaný znak, třpytící se na přídi malého letadla. Gahan uchopil v pravici pevněji rukojeť svého meče a opatrně se blížil k letounu. Brzy však spatřil, že se nemá čeho obávat, neboť stroj byl opuštěn. Obrátil tedy svou pozornost k emblému. Jakmile pochopil význam toho, co vidí, zbledl a srdce se mu prudčeji rozbušilo – byl to znak královského domu Vládce Barsoomu. A v mžiku se mu vynořila v mysli představa zajatkyně, vlečené uchvatiteli zpět do ohrady v údolí za kopci. Byla to Tara z Helia! A on by ji byl zanechal krutému osudu na pospas! Studený pot mu vyvstal na čele.

Kvapná prohlídka opuštěného letadla prozradila mladému jedu celou tragickou historii. Tatáž bouře, která by byla málem Gahana z Gatholu připravila o život, zanesla Taru z Helia do této vzdálené končiny. Zde pravděpodobně přistála, doufajíc, že tu nalezne vodu a pokrm.

Ježto měla roztržštěnou vrtuli, nemohla předpokládat, že ji její letadlo zaneše zpět do rodného kraje nebo alespoň do končiny, obydlené spřáteleným kmenem. Skutečnost, že stroj byl až na chybějící vrtuli neporušen a že byl tak pečlivě ukryt mezi větvemi stromů, svědčila o tom, že dívka měla v úmyslu se k letounu vrátit. Prach a listí na palubě letadla pak zřetelně napovídaly, že stroj je v úkrytu již mnoho dní, ba i týdnů. Bylo nesporno, že Tara z Helia úpěla v zajetí oněch neznámých, podivných bytostí, z jejichž moci se snažila uniknout – jednoho pokusu o útěk byl Gahan z Gatholu bezděčným svědkem.

Nyní se jednalo pouze o to, jak ji zachránit. Gahan z Gatholu věděl, do které věže byla odvedena – to bylo vše. Počet, druh a jakékoliv bližší podrobnosti o jejích uchvatitelích mu byly neznámy – nestaral se však valně o tyto detaily, neboť za Taru z Helia byl by se pustil do boje třeba s celým světem.

Chvatně se jal vymýšlet plán. Zvažoval několik možností, ale jen jedna z nich se mu jevila použitelnou. Dostane-li se nějak k dívce, půjde pak především o to, jak s Tarou z údolí uprchne; vzpomněl si znovu na letadlo. Odstranil lana, kterými bylo připoutáno, vytáhl je z křoví, a vyhoupnuv se na palubu, zkoušel jeho zařízení. Motor okamžitě naskočil a pravidelný šelest svědčil o jeho bezvadném chodu. Vznosné nádrže byly bohatě naplněny a letoun perfektně reagoval na pohyby výškového kormidla. Chyběla pouze vrtule – jinak byl stroj zcela dobře způsobilý pro dalekou cestu do Helia. Gahan chvíli uvažoval – bylo pravděpodobno, že v okruhu nejbližšího tisíce haadů se vrtule nedá opatřit. Leč co na tom vlastně záleželo? Vždyť letadlo, i tak jak je, poslouží dostatečně plánu, který právě vymyslel – předpokládaje ovšem, že uchvatitelé Tary z Helia náležejí ke kmeni, který nemá vzdušných plavidel. V okolí ostatně nebylo nic, co by nasvědčovalo tomu, že obyvatelé údolí létající stroje mají. Architektura ohrad a věží spíše byla důkazem opaku.

Nadešla náhlá barsoomská noc. Cluros majestátně vyplynul na oblohu. V pahorcích se ozýval ohlušující řev banthů, zmnohonásobený ozvěnou. Gahan z Gatholu nechal vystoupit letadlo několik stop do výše a pak sešplhal po laně, visícím z boku dolů. Nyní mohl letoun velmi lehce vléci za sebou – stroj se vznášel za ním jako labuť nad tichým jezerem. Za okamžik již Gahan sestupoval po úbočí pahorku dolů, chvátaje k věži v údolí, matně se rýsující v měsíčním šeru. Těsně za ním se ozval řev lovícího lva. Mladý jed v duchu uvažoval, zda se

lev žene za ním, či zda sleduje stopu kohosi jiného. Uvědomil si však, že se nesmí dát zdržovat pouhou divokou šelmou, neboť každá chvíle mohla být Taře z Helia osudnou. A proto přidal do kroku. Pustý řev masožravého dravce se však za ním ozýval stále blíže a blíže, a vtom již zaslechl šelest jeho kroků těsně za sebou. Obrátiv se, zřel, jak se šelma právě chystá ke skoku. Ruka mu maně sklouzla na rukojeť meče, leč netasil zbraň, uvědomiv si pošetilost jakéhokoliv ozbrojeného odporu, neboť za prvním lvem se jich hnalo nejméně tucet dalších. Zbývala jediná možnost záchrany a Gahan, vida nezbytí, neváhal ani okamžik jí použít.

Vymrštiv se, sevřel pevně lano, visící z boku letadla, a šplhal rychle vzhůru. Váha jeho těla stáhla letoun poněkud níže a v okamžiku, kdy se Gahan vydrápal na příď lodi, vyskočil nejbližší lev na zád'. Gahan se vzchopil a hnál se po palubě k němu, doufaje, že se mu podaří šelmu srazit dolů, dříve než se vyškrábe nahoru celým tělem. Ohlédnuv se kolem sebe, zřel Gahan, jak se za prvním lvem žene celá smečka, chystající se zjevně následovat svého vůdce na plošinu letadla. Pokud by se jim to zdařilo, proti podobné přesile by nebylo lze nic počít. Zbývala tudíž jediná možnost. Vrhł se k výškové páce a nařídil ji na prudký vzestup. V témže okamžiku se již tři banthové sáпали na palubu. Stroj rychle stoupal. Gahan ještě zcela zřetelně zaslechl škrábání lvích spárů o trup letadla a vzápětí nato temné zadunění těžkých těl při dopadu na zem. Jeho zákrok tudíž přišel v pravý čas. Na zádi mezitím lev zaujal pevnou pozici a cíhal na muže s rozšklebenou tlamou a planoucím zrakem. Gahan tasil meč. Banth se pravděpodobně necítil na palubě zcela jist, a proto neútočil. Namísto toho se zvolna plížil ke své oběti. Letadlo stoupalo stále do výše, a proto Gahan strhl páku zpět a zastavil vzestup. Nechtěl se totiž dostat do zrádného vzdušného proudu, jaké obvykle ve výši bývají a který by jej mohl zanést kamsi daleko odtud. Letadlo se mezitím zvolna blížilo k první věži, jsouc oním směrem unášeno nárazem, způsobeným dopadem lvího těla na zád'.

Gahan pozoroval pozvolné nakračování lité šelmy, jejíž d'ábelská tlama byla chtivě rozevřena a oči divě plály. Lev, vida, že má dostatečně pevnou půdu pod nohama, cítil se sebevědomějším – vtom však Gahan prudce stoupl na jednu stranu paluby, takže lehké letadlo se zakymácelo. Banth sklouzl a zuřivě se zaryl drápy do paluby, aby se udržel v rovnováze. Gahan se poté vrhl proti němu s taseným mečem.

Lev uhnul a postavil se na zadní nohy, snaže se předními tlapami srazit drzého smrtelníka, který se odvážil urazit jeho majestát. A v okamžiku, kdy se šelma vrhla kupředu, Gahan uskočil na protilehlou stranu plošiny. Banth se zapotácel, a ve chvíli, kdy Gahan zahlédl nad svojí hlavou obrovitou tlapu, mužův meč proklál dravci jeho sverepé srdce. Když pak bojovník zasunul za pás svou zakrvácenou zbraň, tělo šelmy sklouzlo tiše z paluby dolů.

Rozhlédnuv se okolo sebe, zřel Gahan, že letadlo míří zvolna k věži, do níž byla odvedena zajatá dívka. Za okamžik se ocitne přímo nad vrcholkem stavby. Jed Gatholu přiskočil k výškovému kormidlu a nechal letadlo klesnout k zemi, kde dosud slídili hladoví banthové, lační své kořisti. Kdyby přistál mimo ohradu, byl by se vrhl do náručí jisté smrti, uvnitř hradby však viděl ležet množství jakýchsi schoulených těl, jež vypadala, že spí. Letadlo právě plynulo ve výši pouhých několika stop nad zdí ohrady. Gahanovi nyní nezbývalo než buďto vsadit vše na jedinou kartu a spolehnout se na náhodu, nebo bezmocně a bez naděje na návrat plout dále údolím smrti, jež bylo zamořeno divokými lvy – řev šelem se totiž ozýval ze všech koutů této nehostinné končiny.

Gahan se přehoupl přes palubu a sesoukal se po kotevním laně dolů, až se nohou dotkl vrcholku zdi, kdež pak snadno prudkým trhnutím zarazil další let lehkého stroje. Nato spustil kotvu do ohrady. Rozhlédnuv se z vrcholku zdi, zřel Gahan uvnitř skupiny spících bytostí, které se dosud ani nepohnuly – ležely jako mrtvé. Z otvorů ve zdi věže zářilo matné světlo. Nikde však nebylo lze zřít bdící strážce.

Poté se Gahan spustil po laně do ohrady. Přihlédnuv blíže k bytostem, které zprvu považoval za spáče, odvrátil se od nich s tlumeným výkřikem hrůzy, neboť spatřil bezhlavé trupy rykorů. V prvním okamžiku se domníval, že to jsou těla popravených lidí – lidí, jako je on sám, což by bylo samo o sobě dosti zlé – když však později viděl, že se ony bytosti i bez hlav pohybují a jeví známky života, jeho hrůza a odpor vůči nim se tím více vystupňovaly.

Nyní teprve Gahan dobře chápal onen výjev, jehož byl odpoledne bezděčným svědkem, když Tara z Helia udeřila svého uchvatitele do hlavy, která se skutálela na zem a opět se sama připlazila k tělu. Chvěl se hnusem, když si uvědomil, že perla Helia je v moci tak ohavných příšer. Znovu se otrásl, leč spěchal, aby zabezpečil letadlo – vyšplhal znovu na jeho palubu a uložil stroj uvnitř ohrady. Překročiv poté opa-

trně porůznu na zemi ležící bezhlavá těla nevědomých rykorů, vstoupil do dveří, ústících na úpatí věže. Vzápětí překročil práh a zmizel uvnitř.

## DOKONALÁ PRÁCE

Ghek, kdysi za šťastnějších dnů třetí správce Luudových polí, utápel ve svém nitru svůj hněv a ponížení. Poslední dobou se v něm probudilo cosi, o čem nikdy dříve ani nesnil. Že by snad přítomnost oné podivné zajaté ženy byla příčinou tohoto nepochopitelného rozvratu jeho duševního klidu? Ghek nevěděl, co se s ním děje. Trpce postrádal uklidňující šelest, který ona žena vyluzovala z hrdla a nazývala zpěvem. Bylo by možno, aby skutečně bylo v životě něco důležitějšího než chladný rozum a dokonalý, ničím neposkvrněný mozek? Že by dobře vyvážená nedokonalost činila člověka šťastnějším než absolutně vyvinuté logické myšlení? Ghek přemýšlel o velikém, svrchovaně dokonalém mozku, který byl touhou a cílem všech kaldaneů. O hluchém, němém a slepém mozku... Tisíce krásných cizinek může pak zpívat a tančit kolem takového mozku, leč ten nebude ony příjemné dojmy vůbec vnímat, poněvadž bude postrádat jakékoliv vnímací schopnosti. Vždyť již nyní kaldaneové valně nevyužívají všech svých smyslových možností. Ghek uvažoval o tom, zda dalším odpíráním si jakýchkoliv citových požitků něco vůbec získá – a přitom se mu namanula otázka kritického hodnocení celé teoretické konstrukce kaldaneů. Snad dokonce dívka, pocházející z cizí rasy, měla pravdu – k čemu vlastně může sloužit obrovský, bezchybný mozek, je-li zahrabán kdesi v hloubi země?

A on, Ghek, má nyní zemřít pro tuto teorii. Luud tak rozhodl. Tato nespravedlnost naplnila Ghekovo nitro zlostí. Byl však bezmocný. Nebylo vyhnutí. Za ohradou na něj cíhali lvi – a příslušníci jeho kmenu uvnitř hradby byli právě tak necitelní a krutí. Nevěděli, co znamenají pojmy, jako je láska, věrnost či přátelství – byly to pouhé mozky. Mohl by sice zabít Luuda; leč co by mu to pomohlo? Jiný král by byl vypuštěn ze své zapečetěné komnaty a Ghek by byl pak zavražděn sám. A přitom – a to nevěděl jistě – by možná ani nezakusil pocit zadostiučinění z ukojené pomsty, neboť nedovede vnímat tak jemné odstíny emocí.

Ghek, jsa uveleben na svém rykoru, přecházel ráznými kroky komnatu ve věži, v níž měl nařízeno zůstat. Dříve by byl přijal Luudův soud zcela lhostejně, poněvadž by jej pojímal jako výplod svrchované

logického rozumu; nyní však bylo vše jiné. Podivná cizí žena jej očarovala. Život se mu nyní zdál být rozkošnou věcí s nesčetnými možnostmi. Sen o naprosto dokonalém mozku se rozplynul v hloubi Ghekových myšlenek v jakousi řídkou mlžinu.

A v tomto okamžiku se objevil ve dveřích komnaty rudý bojovník s taseným mečem. Byl to mužský protějšek ženy, jejíž sladký hlas tak změnil chladně kalkulující kaldaneův rozum.

„Ticho!“ varoval energicky příchozí, maje brvy zlověstně svaštěny a míře výhrůžně hrotem svého meče na kaldanea. „Hledám ženu, kterou jste sem zavekli, jménem Tara z Helia. Kde je? Je-li vám život milý, pak mně okamžitě zjevte pravdu.“

Byl-li mu život milý? Jaká to otázka – Ghek o ní právě před chvílí uvažoval. Rychle přemýšlel. Přece jen mu někdy jeho velký mozek byl ku prospěchu. Snad právě nyní se mu naskýtá příležitost uniknout Luudovu ortelu.

„Vy náležíte k těmž kmeni jako ona?“ zeptal se Ghek příchozího. „Vy ji chcete zachránit?“

„Ano.“

„Poslyšte tedy. Stal jsem se jejím přítelem, a proto mám zemřít. Vezmete mne s sebou odtud, pomohu-li vám ji osvobodit?“

Gahan z Gatholu si prohlédl podivnou bytost, která před ním stála, od hlavy až k patě – její dokonalé tělo, groteskní hlavu a tvář bez výrazu. A v takovém prostředí, mezi takovými bytostmi musela krásná dcera Helia dlít několik nekonečných týdnů!

„Žije-li Tara z Helia dosud a nebylo-li jí ublíženo, pak vás vezmu s sebou,“ pravil Gahan.

„Když ji odvedli ode mne, byla živá a bez úhony,“ odpověděl Ghek. „Co se s ní stalo od oné chvíle, nemohu říci. Luud si pro ni poslal.“

„Kdo je to Luud? Kde je? Doved'te mne k němu!“ Gahan hovořil rychle a tónem prozrazujícím autoritu.

„Následujte mne tedy,“ řekl Ghek, veda Gahana po schodišti ze své kobky do podzemních sklepů, v nichž obývali kaldaneové. „Luud je mým králem. Odvedu vás do jeho komnat.“

„Pospěšte si!“ naléhal Gahan.

„Zasuňte svůj meč,“ varoval jej Ghek, „abychom mohli všude volně projít – moji soukmenovci se budou domnívat, že přivádím nového zajatce.“

Gahan vyhověl Ghekovu přání, přesto však z opatrnosti držel pravicí na rukojeti dýky.

„Nemusíte se obávat zrady,“ ujišťoval jej Ghek. „Moje jediná naděje na uchování života spočívá ve vás.“

„A zklamete-li moji důvěru,“ napomenul jej Gahan, „pak vězte, že vás příšerná smrt nemine – a bude ještě horší, než jakou vám může přichystat váš král!“

Ghek neodpověděl, kráčel však rychle dále a dále do spleti podzemních chodeb. Gahan si počal uvědomovat, že je neznámé groteskní příšeře vydán na milost a nemilost. Kdyby jej onen tvor oklamal, nebylo by Gahanovi nic platno, pokud by jej zavraždil, neboť sám by se nikdy z bludiště podzemních doupat do věže nedovedl vrátit.

Dvakrát potkali a byli osloveni jinými kaldanei; Ghekovo prosté sdělení, že vede Luudovi nového zajatce, stačilo v obou případech k rozptýlení jakéhokoli podezření. Tak posléze přišli k předpokoji královny komnaty.

„Nuže, rudý muži, připravte se k boji,“ zašeptal Ghek. „Vstupte!“ dodal a ukázal na dveře před nimi.

„A co vy?“ zeptal se Gahan, stále dosud nedůvěřuje kaldaneovi a obává se zrady.

„Můj rykor je velmi silný,“ odvětil kaldane. „Doprovodím vás a budu bojovat po vašem boku. Mám zemřít nyní, nebo později Luudovými mukami – na tom již nesejde. Pojd'me!“

Gahan však již mezitím prošel předsíní a vstoupil do vlastní královny komnaty. V protější stěně místnosti nalézal se kruhovitý otvor, střežený dvěma válečníky. Za otvorem spatřil Gahan dvě bojující těla, zmítající se na podlaze v nerovném zápase. Letmý pohled do tváře jednoho z nich vlil do jeho žil sílu deseti bojovníků a zuřivost poraněného lva. Byla to Tara z Helia, bijící se za svoji čest, či dokonce za svůj život!

Bojovníci, stojící na stráž, byli v první chvíli překvapeni neočekávaným objevením se rudého muže a zůstali stát v němém úžasu jako strnulí – a v tom okamžiku byl Gahan z Gatholu u nich, a dříve než se vzpamatovali, jednomu z nich proklál srdce.

„Sekejte je vždy do hlav,“ zašeptal Gahanovi do ucha Ghekův hlas. A vtom již jed Gatholu viděl, jak hlava onoho, kterého skolil, zalezla do otvoru, jímž zřel zoufalý Tařin zápas ve spárech bezhlavého těla. Nato Ghek ťal do druhého rykora, sraziv mečem hlavu z trupu, a Ga-

han proklál svojí ocelí kaldaneovu odpornou lebku.

Rudý bojovník pak skočil do otvoru, následován jsa Ghekem. „Nedívejte se Luudovi do očí,“ varoval jej Ghek, „nebo jste ztracen.“

V komnatě zřel Gahan Taru z Helia ve spárech mohutného tvora; u protilehlé stěny pak se krčila ohavná, pavoukovitá hlava Luudova. Král si okamžitě uvědomil nebezpečí, které mu hrozí, a snažil se Gahana fixovat svými zraky. Zároveň byl ovšem nucen upustit od koncentrace své mysli na rykora, který zápolil s Tarou – toho využila dívka a vyprostila se z objetí hnusné bezhlavé bytosti.

Ohlédnuvši se za sebe, spatřila teprve toho, jenž zkřížil Luudovy plány. Rudý bojovník! Srdce jí prudce zabušilo radostí a důkuvzdáním. Jaký zázrak osudu jej zanesl až sem? Pochopitelně jej v jeho prosté, ošumělé zbroji, na které se netřpytil ani jediný drahokam, vůbec nepoznala. Jak by mohla tušit, že to je tentýž muž, jež viděla před nedávnem ve zbroji blyštící se platinou a diamanty – za zcela odlišných okolností, na dvoře svého vznešeného otce?

Luud, vida Gheka vcházet za neznámým bojovníkem do komnaty, zvolal: „Sražte jej k zemi, Gheku! Zabijete-li ho, daruji vám život.“ Gahan se ohlédl na královu ohavnou tvář.

„Nedívejte se mu do očí,“ vzkřikla Tara varovně; bylo však příliš pozdě. Příšerný hypnotický vliv krále kaldaneů počal již na Gahana účinkovat. Rudý bojovník zaváhal v půli kroku. Špička jeho meče zvolna klesla k zemi. Tara pohlédla na Gheka. Viděla, jak kaldane upřel své bezvýrazné oči na cizincova široká záda a jak se ruka jeho rykoru plíživě sune k rukojeti dýky.

A tu Tara z Helia pozdvihla své zraky do výše a jala se zpívat nejlibeznější melodii Marsu, *Píseň lásky*.

Ghek vytrhl z opasku dýku. Jeho zraky se obrátily k zpívající dívce. Luudův pohled sklouzl z očí muže k obličeji Tary – bylo zřejmo, že zpěv odvrátil královu pozornost od jeho oběti. Gahan z Gatholu se v tom okamžiku otrásl a s vypětím veškeré vůle upřel své zraky na stěnu nad Luudovou hnusnou hlavou. Ghek zdvihl pravici s dýkou, učinil krok kupředu a rozmáchl se. Dívčin zpěv skončil zoufalým výkřikem. Tara se vrhla vpřed, snažíc se zmařit kaldaneův vražedný úmysl; bylo však již příliš pozdě – a dobře, že bylo pozdě, neboť v následující chvíli se ukázala pravá příčina Ghekova konání. Dýka vylétla z Ghekovy pravice, a jsouc dobře mrštěna, minula Gahanovo rameno a zabodla se hluboko do Luudovy měkké hlavy.

„Pojďme rychle odtud!“ zvolal Ghek. „Nesmíme mařit čas otálením!“ A vykročil k otvoru ve zdi, kudy vstoupili do komnaty; vtom však se zastavil u mohutného rykoru, který ležel nehybně na zemi. Byl to královský rykor – nejsilnější a nejkrásnější rykor, jaký kdy v Bantoomu byl vypěstován. Ghek si uvědomil, že na útěku může s sebou vzít pouze jediný exemplář – v celém Bantoomu pak nebylo těla, které by mu mohlo prokázat lepší služby než ono, které leželo před ním na podlaze. A chvatně se přestěhoval na šíji obrovitého netečného těla, jež se jeho přítomností okamžitě probudilo k energickému životu.

„Jsme připraveni,“ řekl kaldane. „Kdokoliv se mně postaví do cesty, toho skolím a obrátím v nicotu!“ A otvorem ve zdi se proplazil do vedlejší místnosti. Gahan s Tarou jej následovali. Dívka teprve nyní řádně pohlédla rudému bojovníku do tváře. „Bohové mého národa byli ke mně laskaví,“ řekla, „neboť vás seslali v pravý čas. K díkům Tary z Helia se přidruží později i díky Vládce Barsoomu a jeho lidu. Odměna, kterou budete zahrnut, předčí vaše nejsmělejší očekávání.“

Gahan z Gatholu si uvědomil, že Tara z Helia jej nepoznala, a chvatně ztlumil vřelá slova přivítání, která měl na rtech.

„Necht’ jste Tarou z Helia neb kýmkoliv jiným, je zcela nepodstatné,“ odvětil. „Samotná skutečnost, že jsem zachránil rudou ženu z drápů tak ohavných příšer, je mi dostatečnou odměnou.“

Zatímco takto hovořili, dívka rovněž prolezla otvorem a vzápětí se již všichni tři ocitli mimo Luudovy komnaty a blížili se chvatně točitými chodbami k věži. Ghek je stále nabádal k ještě většímu spěchu – leč rudí lidé Barsoomu nejsou nikdy nadšeni ústupem, a tak se oba pohybovali příliš pomalu na kaldaneův vkus.

„Vždyť zde není nikoho, kdo by se nám mohl postavit na odpor,“ pravil Gahan. „Proč bychom tedy namáhali princezniny síly tak překotným chvatem?“

„Nebojím se tolik odporu zpředu, neboť dosud nikdo neví o tom, co se zběhlo této noci v Luudových komnatách, pamatujte však, že kaldane jednoho z bojovníků, kteří stáli na stráži před Luudovou komnatou, unikl, a můžete si být jisti, že prchl jen proto, aby přivedl své druhy na pomoc. Že se tak dosud nestalo a že nám ještě nejsou v patách, za to můžeme děkovat jen rychlosti, s jakou se vše v králově<sup>\*)</sup>

---

<sup>\*)</sup> Používám slovo *král* pro označení vládců či náčelníků bantoomských rodů, ačkoliv slovo samo je v pozemské řeči nevyjádřitelné. Ani *jed* či *jeddak* v jazyce

komnatě odehrálo. Jsem však přesvědčen, že dříve než dostihneme věže, budou za námi; a to ve velkém počtu, s mnoha silnými rykory.“

Ghekovo proroctví se skutečně zanedlouho splnilo. Z dále se počaly ozývat podezřelé zvuky, třesk zbraní a hvízdavé svolávání na poplach, jaké bylo u kaldaneů obvyklé.

„Věž již není valně vzdálena,“ zvolal Ghek. „Pospěšte si, pokud můžete – podaří-li se nám v ní zabarikádovat, dokud nevyjde slunce, pak snad máme naději na únik.“

„Nebudeme potřebovat barikád, poněvadž nezůstaneme ve věži,“ odvětil Gahan, postupuje rychleji kupředu, neboť zaslechl nedaleko za sebou šelst četných pronásledovatelů.

„Dnes v noci však nesmíme opustit věž,“ tvrdil Ghek. „Venku nás očekávají banthové a jistá smrt.“

Gahan se usmál. „Neobávejte se lvů,“ utěšoval Gheka. „Podaří-li se nám stihnout ohradu jen o něco málo dříve před našimi pronásledovateli, nemusíme se bát jakékoliv zlé moci, jež by řádila v tomto prokletém údolí.“

Ghek na tato slova nic neodpověděl a jeho bezvýrazná tvář neprozrazovala ani důvěru, ani skepticismus. Dívka pohlédla tázavě na muže. Ani ona totiž dobře nechápala smysl jeho slov.

„Mám na mysli vaše letadlo,“ řekl. „Je připraveno u věže.“

Tařina tvář se rozjasnila. V duši se jí nesmírně ulevilo. „Vy jste je našel!“ zvolala. „Jaké štěstí!“

„Bylo to věru štěstí,“ odvětil Gahan. „Neboť ono nejenom že mně řeklo, že jste zde zajata, ale zachránilo mne i před sverepými lvy, když jsem sestupoval z pahorků sem dolů do údolí, k této věži, do níž, jak jsem viděl, vás zavekli – byl jsem totiž dnes odpoledne svědkem vašeho statečného pokusu o útěk.“

„Jak jste poznal, že jsem to já?“ zeptala se udiveně Tara, svrašťující méně obočí a snažíc se upamatovat, kdy a za jakých okolností vlastně již v minulosti svého zachránce spatřila.

„Kdo by na Barsoomu nevěděl o zmizení princezny Tary z Helia?“ odvětil. „Když pak jsem viděl na letadle váš znak, poznal jsem oka-

---

rudých Marťanů nemají zcela totožný smysl jako tento bantoomský výraz, jenž má prakticky stejný význam jako naše slovo *královna*, užívané pro matku včelího roje. - J. C.

mžitě, o koho jde. V polích totiž, když jsem vás viděl mezi pracujícími dělníky, byla vzdálenost příliš velká, takže jsem ani bezpečně nemohl rozeznat, jste-li muž či žena. Kdyby šťastná náhoda mne nebyla přivedla k vašemu skrytému letadlu, byl bych šel dále svojí cestou, Taro z Helia. Chvěji se hrůzou při pomýšlení, jak jsem byl blízke této možnosti. Kdyby mně sluneční paprsek nebyl prozradil lesk kovových ploch vašeho letadla, byl bych pokračoval dále, nevěda ničeho.“

Tara se maně zachvěla. „Sami bohové vás seslali,“ zašeptala uctivě. „Ano, sami bohové mne poslali, Taro z Helia,“ odvětil.

„Já vás ale nepoznávám,“ řekla dívka. „Snažila jsem se na vás upamatovat, nezdařilo se mi to však. Jak se jmenujete?“

„Nikterak se nedivím, že tak slavná princezna si nepamatuje tvář každého potulného žoldněře, s kterým se na Barsoomu setkala,“ odpovéděl s úsměvem.

„Ale jaké je vaše jméno?“ naléhala Tara.

„Nazývejte mne Turan,“ odvětil bojovník, neboť jej napadlo, že kdyby Tara z Helia v něm poznala muže, jehož náhlé a bouřlivé vyznání lásky v zahradách Vládce Marsu ji tak mocně pohoršilo, mohl by jejich nynější vzájemný styk být napjatější, než když se princezna domnívá, že je jí zcela cizím. A pak, jako prostý panthan<sup>\*)</sup> může si svojí věrností a oddaností získat u ní více důvěry a úcty než jako mocný a vznešený jed Gatholu.

Dostihli právě věže; sotva vstoupili podzemní chodbou dovnitř, ohlédnuvše se zpět do tunelu, spatřili za sebou zástup svých pronásledovatelů – hnusní kaldaneové na rychlých a silných rykorech. A proto chvatně stoupali po schodištích vzhůru, aby dostihli co možná nejdříve úroveň povrchu půdy. Za nimi však stejně rychle, ba snad dokonce rychleji se hnaly legie Luudových bojovníků. Ghek prchal první, veda Taru za ruku, aby snad neklopýtla, Gahan z Gatholu pak spěchal několik kroků za nimi s taseným mečem v ruce, jsa hotov odrazit útok pronásledovatelů.

„Bylo by lépe, kdyby Ghek šel vedle vás a bojoval s vámi,“ řekla Tara z Helia.

„V těchto úzkých chodbách je místo sotva pro jeden meč,“ odvětil Gahan. „Pospěšte si s Ghekem a snažte se dosáhnout paluby letadla.“

---

<sup>\*)</sup> žoldněř, vojín Štěstěny

Mějte pak ruku připravenou na výškovém kormidle, a jakmile se ocitnu u lana, které visí z boku letounu dolů, na můj pokyn se vznesete do výše a já pak se již vyšplhám nahoru sám; uvidíte-li však, že moji pronásledovatelé doběhnou k letadlu dříve, pak budete vědět, že již nikdy nepřijdu, že je po mně veta – vznesete se pak co nejrychleji do výše a svěříte se milosti bohů vašich předků, aby vám poskytlí svěží vítr, který vás zaneše k pohostinnějším tvorům, než jsou tito.“

Tara z Helia potřásla záporně hlavou. „Neopustíme vás, panthane,“ pravila rezolutně.

Gahan, nevšímaje si její odpovědi, zavolal přes její hlavu na Gheka. „Odved'te ji k letadlu, které je upoutáno v ohradě,“ přikázal. „Je to naše jediná naděje. Sám se snad probiji k jeho palubě; kdybych se však musel v boji starat i o vás, nezachránil by se nikdo z nás. Učiňte tak, jak jsem vám rozkázal.“

Tón Gahanových slov byl pyšný a velitelský – tón muže, který byl od mládí zvyklý poroučet a jehož vůle byla vždy ostatním zákonem. Tara z Helia byla jeho slovy pobouřena a zároveň udivena. Nebyla totiž zvyklá, aby jí někdo poroučel nebo ji přehlížel; leč přestože jí v žilách vřela královská krev a její hrdost byla uražena, nebyla tak pošetilou, aby neuznala, že Turan má pravdu. Riskoval svůj vlastní život, aby zachránil její! Proto spěchala vpřed s Ghekem, tak jak on si přál. Když ji přešlo prvotní rozhořčení, dokonce se usmála, uvědomujíc si, že Turan je prostý, nevychovaný bojovník, který není zběhlý v jemných mravech a ušlechtilém chování. Měl však dobré srdce; ano, statečné a věrné srdce, a proto mu Tara ráda prominula hrubá slova, jimiž ji bezděky urazil. Tón jeho hlasu ji však přece znepokojil. Snažila se rozpomenout, kde již tento hlas předtím slyšela. Panthanové jsou povětšinou hrubí, drsní bojovníci a od slov nemívají daleko k činům. Stává se, že svojí zdatností si vydobudou velitelská místa – proto ji ani panovačný charakter Turanova hlasu tolik nepřekvapoval, bylo to však něco jiného, nedefinovatelného – zvláštní zabarvení řeči, které jí připadalo svrchovaně povědomým. Podobné zabarvení slyšela již dříve; charakterizovalo hlas jejího praděda, Tardos Morse, jeddaka Helia, když velel svým bojovníkům, hlas jejího děda Mors Kajaka i otce, slavného Johna Cartera, Vládce Barsoomu.

Leč nyní neměla pokdy, aby uvažovala o takových věcech, neboť za ní se ozval třesk zbraní. Tara si rázem uvědomila, že to je Turan, jenž zkřížil své zbraně s jejími pronásledovateli. Ohlédnouc se, zřela v

ohybu chodby na okamžik souboj, který se rozpoutal. Jsouc dcerou nejznámějšího šermíře Barsoomu, vyznala se i v nejsubtilnějších podrobnostech tohoto umění. Viděla hrubý útok kaldanea a břitký, jistý protiútok panthana. Když zírala na jeho téměř nahé tělo, pokryté pouze sporou, prostou zbrojí, a všimla si hry jeho giganticky pružných svalů, které se mrštně pohybovaly pod bronzovou pokožkou, uvědomovala si ve svém nitru nejen vděčnost, ale i upřímný obdiv jeho mužné dovednosti a zdatnosti – byl to přirozený hold ženy mužské odvaze a síle.

Třikrát se zablýskla panthanova ocel – poprvé čelil ráně svého protivníka; druhou ranou jej oklamal; a třetí ranou zaútočil. A když se ocel potřetí zaleskla v prudkém kmitu, kaldane se bezvládně skutálel z potácejícího se rykora. Gahan poté sestoupil o několik schodů níže, aby čelil útokům dalších nepřátel, zatímco Ghek vlekl Taru vzhůru za sebou. Zátočina chodby zastřela dívce výhled na další boj. Třesk oceli se však ozýval dále, míse se s pronikavým syčením kaldaneů. Tara cítila v hloubi srdce, že by vlastně nyní měla stát svému hrdinnému ochránci po boku; rozum však jí říkal, že mu poslouží nejlépe, bude-li včas na palubě letadla s rukou připravenou na výškovém kormidle, jsouc hotova uposlechnout jeho rozkazů, jakmile se objeví v ohradě.

## NAD NEZNÁMÝMI KONČINAMI

Ghek otevřel dveře vedoucí ze schodiště na prostranství v ohradě. Tara zřela před sebou obezděný dvůr, zalitý měsíčním jasnem, v němž tu a tam leželi bezvládní rykorové u svých jídelních žlabů – byla to dokonalá těla, svalnatá jako nejzdatnější bojovníci jejího otce, postavy žen pak se vyznačovaly půvabem, který by jim mohly závidět i nejsličnější krasavice Helia. Ach, kdyby tak dovedla tato těla oživit! Jistě by ráda přispěla ku pomoci panthanovi; byly to však pouhé bezvládné kusy hmoty, kterým Tara nedovedla vdechnout život. Nebyly schopny se pohybovat, dokud je kaldaneové neovládali svým chladným, bezcitným mozkiem. V nitru bylo dívce oněch ubohých bytostí líto, když kráčela mezi plazícími se těly k letadlu.

A nato chvatně s Ghekem vystoupili na palubu člunu, uvolnivše předtím kotevní lano. Tara se chopila řídicích pák a vznesla se s letounem několik stop do výše. Stroj reagoval poslušně na její pokyny. Poté se spustila opět k zemi a čekala. Z věže se otevřenými dveřmi ozýval hluk boje, hned blíže, hned dále. Dívka, vidouc obratnost svého ochránce, nebála se výsledku střetnutí – ježto schodiště bylo poměrně velmi úzké, mohl proti němu nastoupit vždy pouze jeden sok. Navíc bylo mužovo postavení nad pronásledovatelem velmi výhodné a na rozdíl od svých neohrabaných protivníků byl skvělým šermířem. Kaldaneové však byli nebezpeční svým počtem – kromě toho musel se rudý bojovník obávat možnosti, aby jej snad nezaskočili zezadu.

Tara zbledla při této myšlence. Kdyby byla ovšem mladého panthana zřela, byla by bývala ještě více vzrušena, neboť Gahan nedbal příležitosti, aby couvl z věže ven. Bil se chladnokrevně a vytrvale, jako by bojoval ne na obranu, nýbrž na útok. Často překročil mrtvolu padlého soka v divokém výpadu na dalšího nepřítele a stalo se, že se ocitl i za pěti mrtvými netvory – tak daleko zatlačil své protivníky. Ani oni, ani dívka čekající u letadla netušili, že Gahan z Gatholu nebojuje pouze za svobodu – mstil se za potupné jednání, jímž kaldaneové týrali helijskou princeznu; pomyšlení, že žena, kterou neskonale miloval, byla tupěna těmito ohavnými tvory, mu nahánělo krev do tváří. Náhle si však uvědomil, že svojí krvežíznivostí dává zbůhdarma všanc její bezpečnost, a proto, skoliv ještě jednoho soka, prchal z věže

ven. Kaldaneové, hrnouce se za ním, klopýtali přes mrtvé mozky svých druhů, jimiž bylo schodiště pokryto.

Gahan překročil práh věže asi o dvacet kroků dříve než první z kaldaneů a chvatně běžel k letadlu.

„Vzhůru!“ zvolal na dívku. „Vyšplhám se na palubu po laně!“

A zatímco Gahan přeskakoval bezvládně na zemi ležící rykory, letadlo zvolna stoupalo do výše. První z jeho pronásledovatelů objevil se ve vchodu věže, právě když se Gahan chopil lana.

„Rychleji!“ vzkřikl bojovník na Taru. „Nebo nás stáhnou dolů!“ Gahanovi se zdálo, že se letadlo sotva hýbe – ve skutečnosti však se vznášelo vzhůru, jak jen byl jednomístný stroj se zatížením tří osob schopen. Jed Gatholu, šplhaje po provaze, visel již nade zdí ohrady, konec lana však se dosud vláčel po zemi. Kaldaneové se vyhrnuli mocným proudem z věže. Onen, který je vedl, zmocnil se konce provazu.

„Rychle!“ zvolal. „Chopte se lana a stáhneme je dolů.“

Bylo zapotřebí síly pouze několika málo rykorů, aby splnili tento úkol. Další let člunu byl zastaven a po chvíli Tara ke své nemalé hrůze cítila, že letadlo je zvolna přitahováno k zemi. I Gahan si uvědomil nebezpečí a neodkladnou nutnost zákroku. Zachytil se lana pevně levou rukou, zaklesl se nohou a volnou pravicí uchopil svůj dlouhý meč. Jedno máchnutí skolilo měkkou hlavu kaldanea a druhé přetřelo provazec pod panthanovou patou, jako by to byla pouhá nit. Tara zaslechla poplašný sykot svých uchvatitelů a vtom již cítila, jak se letadlo zdvihá. Zvolna se vznášelo do výše mimo dosah nepřitele a za okamžik poté se Turan pružně přehoupl na palubu. Poprvé opět za dlouhé týdny rozbušilo se dívčino srdce radostí a důkuvzdáním – leč její první myšlenka platila někomu jinému. „Nejste zraněn?“ zeptala se.

„Ne, Taro z Helia,“ odpověděl Gahan. „Nestáli téměř za námahu a ani na okamžik nebyli vážným nebezpečím pro můj meč.“

„A přece vás mohli snadno udolat,“ řekl Ghek. „Rozumové síly našeho rodu jsou tak dokonale vyvinuty, že oni – díky svému nezvratnému logickému úsudku – již předem vždy museli vědět, kam je udeříte, a mohli tak úspěšně čelit vašim ranám a ve vhodné chvíli vám zasadit smrtelný úder.“

„Přece však tak neučinili, Gheku,“ poznamenal kriticky Gahan. „Vývojová teorie kaldaneů je klamná, neboť váš životní celek není dokonale vyvážen. Vypěstovali jste si mozek a zapomněli jste na tělo

– nikdy neovládnete cizí ruce tak jako své vlastní. Moje paže jsou navyklé vládnout mečem – každý sval je podroben podnětům mé vůle a reaguje takřka mechanicky. Bojuji-li, nevnímám ani všechny pohyby svých svalů a hrot mého meče najde si slabinou protivníka cestu tak rychle, až se zdá, že sama moje ocel má mozek a oči. Vy s vašimi mozky kaldaneů a těly rykorů nikdy nebudete schopni tak dokonalých činů jako já. Svrchovaný vývoj mozku není cílem života a úsilí lidstva. Nejbohatšími a nejšťastnějšími národy budou ty, které dospějí k absolutní rovnováze mysli a těla – a ani obě tyto složky nesmí být zcela dokonalé. Naprostá a všeobecná dokonalost značí jednotvárnost a smrt. Příroda vyžaduje kontrasty; chce mít nejen světla, ale i stíny; smutek a štěstí; dobro i zlo; hřích i ctnost.“

„My jsme odedávna usuzovali zcela odlišně,“ pravil Ghek; „od okamžiku však, kdy jsem poznal tuto ženu a vás – oba příslušníky jiné rasy – počínám věřit, že existují jiná měřítka a poznatky, které jsou právě tak oprávněny jako naše. Teprve s vámi jsem alespoň letmo poznal, co znamená cit, jež nazýváte štěstím, a chápu, že štěstí může být příjemné, přestože je neumím vyjádřit, neboť k tomu nemám prostředky. Nedovedu se smát ani usmívat, a přece cítím jakési vnitřní uspokojení, když tato žena zpívá – je to pocit, který mně odhaluje dosud nepoznané krásy a netušené požitky, které daleko převyšují chladné radosti, jež skýtá dokonale fungující mozek. Byl bych neskonale rád, kdybych se byl zrodil příslušníkem vaší rasy.“

Letadlo, jsouc poháněno lehkým vánkem, vznášelo se zvolna k severovýchodu, napříč údolím Bantoomu. Pod nimi se rozprostírala obdělávaná pole; postupně minuli věže – Moakovu, Nolachovu a ostatních vládců jednotlivých kmenů, které obývaly tuto podivně hrůznou zemi. V každé ohradě obklopující věže leželi na zemi ohavně krásní rykorové – nádherná, leč zruďná těla bez hlav.

Gahan, ukazuje z paluby dolů na rykory, prohodil: „Tyto podivné bytosti budou sloužit za poučení oněm – naštěstí nepočetným – příslušníkům naší rasy, kteří se starají jen a jen o svá těla a jimž žaludek je nade vše. Znáte je přece dobře, Taro z Helia; jsou to tací, kteří vám ještě dnes mohou zcela přesně říci, co měli před čtrnácti dny k obědu, jak se nejlépe připraví ledvina z thoata a jaký nápoj je třeba podávat k zitidaří kýtě.“

Tara z Helia se usmála. „Ano, vím – žádný z nich však nezná jméno umělce, jehož malba získala v Chrámu krásy jeddakovu cenu za

nejkrásnější umělecké dílo tohoto roku. Podobají se v mnohém rykorům – jejich vývoj není dokonale vyvážen.“

„Doopravdy šťastní jsou pouze ti, v jejichž bytosti je spojeno dobro i zlo, kteří znají lásku i nenávisť, smutek i radost – tací dovedou na všechno pohlížet snášenlivě a neotravují svým bližním život neoprávněným egoismem.“

Když Gahan domluvil, Ghek vydal z hrdla slabý zvuk jako někdo, kdo chce na sebe upoutat pozornost. „Hovoříte jako člověk, který přemýšlel o mnoha věcech. Bylo by skutečně možno, že by rudá rasa nalézala zalíbení v myšlení? Znáte tedy potěšení ze zkoumání vlastního nitra? Že by rozum a logika tvořily podstatnou součást vašeho života?“

„Zajisté,“ odpověděl Gahan, „nikoliv ovšem tak, aby přemýšlení zaujalo veškeren náš volný čas – alespoň objektivně vzato nikoliv. Vy, Gheku, jste názorným příkladem egoismu, o němž jsem prve hovořil. Ježto vy a vaši lidé věnují celý svůj život přemýšlení, domníváte se, že ostatní bytosti vůbec nemyslí. A možná skutečně nikoliv, alespoň ne ve smyslu, jakým tak činíte vy, kteří přemýšlíte pouze o sobě a o svých velkých mozcích. My přemýšlíme o mnoha věcech, které zakládají blaho celého světa. Kdyby neexistovala na Barsoomu rudá rasa, i kaldaneové by vyhylnuli, neboť zatímco kaldaneové jsou schopni existovat bez vzduchu, nebyly by schopny života ostatní bytosti, na kterých jsou kaldaneové závislí a kterými se živí, a kdyby rudá rasa před dávnými věky nebyla vybudovala obrovskou továrnu na ovzduší, jež od té doby dodává dostatek kyslíku pro všechny, byl by dnes Barsoom odumřelou planetou.“

„Co znamenají veškeré mozky všech kaldaneů, kteří kdy žili, u srovnání s onou jedinou prostou myšlenkou rudého člověka?“

Ghek byl zaražen. Jsa sám kaldaneem, byl přesvědčen, že mozek je nejdokonalejším výtvarným dílem všehomíra, nikdy však jej nenapadlo, že by bylo lze mozek prakticky využít k obecnému prospěchu. Obrátil se a zíral na údolí svých předků, z nějž právě zvolna utíkal do neznámého světa. Věděl, že by si mohl se svým mozkiem připadat mezi příslušníky jiné rasy jako opravdový bůh – v nitru však jej přece jen sžíraly pochyby. Bylo zřejmo, že oni dva z jiného světa jsou připraveni diskutovat o jeho duševní převaze a schopnostech. Přestože byl svrchovaným egoistou, cítil, že jej jaksi převyšují, ba že snad jej dokonce i litují. A tu počal uvažovat, co se vlastně s ním stane. Nebude již mít

libovolný počet rykorů, kteří by vykonávali jeho vůli. Zbude mu pouze jediný, a až ten zemře, nebude mít náhrady. Až se unaví, bude Ghek nucen ležet takřka bezvládně tak dlouho, dokud se rykor nevzpamatuje. Ghek si v duchu přál, aby se byl nikdy nesetkal s onou rudou ženou. Rozvířila pouze a zneuctila jeho život, a nyní jej dokonce i přivedla do vyhnanství. Vtom však Tara z Helia jala se broukat jakousi melodii a Ghek, kaldane, byl opět spokojen.

A všichni tři letěli tiše mart'anskou nocí, ozáření jasem obou měsíců. Pod nimi ubíhaly zřetěšené stíny, vrhané svitem soupутníků. Když míjeli hranice údolí Bantoomu, doléhal k jejich sluchu pustý řev banthů, pátrajících po kořisti. Konečně za sebou zanechali všechny hrůzy oné nešťastné země. Kam však je vítr unáší nyní? Dívka pohlédla na muže, jenž seděl se zkříženými nohama na palubě jejího drobného letadla a zíral před sebe do noci, jsa zřejmě zahloubán v myšlenky.

„Kde se asi nalézáme?“ zeptala se Tara. „Kam letíme?“

Turan pokrčil svými širokými rameny. „Dle postavení hvězd soudím, že letíme směrem k severovýchodu,“ odvětil, „kde však se nalézáme a kudy se ubíráme, to nedovedu říci. Ještě před týdnem byl bych mohl přísahat, že vím, co leží za kteroukoliv proláklinou půdy, ke které jsem se blížil. Dnes však se musím pokorně přiznat, že netuším ani, co se nalézá ve vzdálenosti jediné míle odtud. Ztratil jsem se, Taro z Helia, to je vše, co vám mohu říci.“

Bojovník se usmíval a Tara se usmívala na něj. V její tváři se rozhostil jakýsi lehce udivený výraz – v mužově úsměvu bylo cosi mučivě známého. Tara potkala u královského dvora svého otce mnoho námezdných žoldnérů – přicházeli a odcházeli, jak boj a válka toho vyžadovaly – nedovedla však stále dobře říci, za jakých okolností již dříve Turana spatřila.

„Z které končiny pocházíte, Turane?“ otázala se náhle dívka.

„Což nevíte, Taro z Helia,“ odvětil, „že námezdný žoldnér nezná otčiny? Dnes bojuje pod praporem toho pána, zítra pod praporem jiného.“

„Přece však v době, kdy nebojujete, hlásíte se k určitému kmeni,“ naléhala Tara. „Pod čí prapor se hlásíte nyní?“

Gahan vstal, napřímil se a poté se před Tarou uctivě uklonil. „Sloužím věrně pod praporem dcery Vládce Marsu, dnes a – navždy!“ Tara se lehce dotkla svojí útlou ručkou Gahanova rámě. „Přijímám vaše

služby,“ řekla; „a podaří-li se nám navrátit se do Helia, slibuji vám odměnu, jakou si vaše srdce bude přát.“

„Doufaje v tuto odměnu, budu sloužit věrně a oddaně,“ pravil Turan. Tara z Helia však dobře nepochopila, co má na mysli, domnívající se, že snad má zistitné pohnutky. Jak by také hrdá dcera Vládce Marsu mohla tušit, že prostý panthan hodlá získat její ruku a srdce?

Když se rozbřeslo jitro, vznášeli se nad zcela neznámými končinami. Během noci vítr zesílil a zanesl je daleko od Bantoomu. Krajina pod nimi byla pustá a nehostinná. Nikde nebylo vidět vodu a povrch země byl rozerván hlubokými proláklínami, v nichž pouze tu a tam bylo lze spatřit sporou vegetaci. Široko daleko nebylo známky po jakémkoliv živém tvorů ani se nezdálo, že by tento kraj mohl hostit jakýkoliv život. Dva dny letěli nad těmito hrůznými pustinami. Velice strádali nedostatkem vody a potravy. Ghek čas od času opouštěl svůj rykor, připoutav jej za Turanovy pomoci pevně k palubě. Čím méně jej bude používat, tím méně tělo spotřebuje své životní síly. Již teď na něm ostatně byly patrný následky nouze. Ghek lezl po letadle jako obrovský pavouk, hned po boku pod kylem, hned nahoře na zábradlí u zádi. Zdálo se, že kterékoli místo na letounu mu stejně vyhovuje. Pro jeho druhy však byla prostora jednomístného stroje velmi malá a nepohodlná, neboť jeho paluba nebyla zamýšlena pro tři osoby.

Turan pozorně prohlížel končiny, nad nimiž letěli, pátraje po vodě. Bezpodmínečně museli v nejkratším čase nalézt tekutinu nebo alespoň onu vododárnou rostlinu, která činí mnohé zdánlivě pusté krajiny Marsu obyvatelnými; leč veškerá Turanova snaha byla marná – dva dny bez vody minuly a nyní kvačila třetí noc. Tara si sice nestěžovala, Turan však věděl, že nevýslovně trpí, a bylo mu jí svrchovaně líto. Ghek cítil tyto útrapy ze všech nejméně, neboť, jak vysvětlil, příslušníci jeho rasy byli schopni existovat delší čas bez vody a potravy. Turan mu v duchu klnul, vida, jak Tara z Helia před jeho očima chřadne, zatímco ohavný kaldane byl stále stejně plný života a energie.

„Uznáte, že za určitých okolností je skvěle vyvinutý mozek praktičtější než hrubé, velké tělo,“ poznamenal kriticky Ghek.

Turan na něj pohlédl, avšak neřekl nic. Tara z Helia se chabě usmála. „Nesmíme mu to mít za zlé,“ pravila, „vždyť musíme doznat, že jsme se trochu příliš chvástali svými přednostmi – majíce plné žaludky,“ dodala.

„Snad přece jen jejich teorie je po určité stránce oprávněná,“ při-

pouštěl Turan. „Kdybychom ve chvíli, kdy máme hlad a žízeň, mohli odložit své žaludky, jsem si jist, že bychom tak milerádi učinili.“

„Věřu bych nyní svůj žaludek nepostrádala,“ souhlasila Tara. „Je velmi bídým společníkem.“

Rozbřeskl se nový den a před jejich zraky se rozprostřela krajina, která nebyla již tak nehostinnou, takže jejich nálada se opět zlepšila. Turan se náhle nachýlil přes palubu, ukazuje přímo před sebe.

„Pohleďte, Taro z Helia!“ zvolal. „Město! Jako že se jmenuji Gane, Turan – vidím město.“

V dáli skutečně bylo lze spatřit střechy, hradby a štíhlé věže, lesknoucí se v záři vycházejícího slunce. Gahan se chopil kormidla a snesl se chvatně za nejbližší hřeben nízkých pahorků, neboť si uvědomoval, že dříve než vstoupí do města, musí vědět, zda je obýváno přáteli či nepřáteli. Bylo pravděpodobno, že v oněch neznámých končinách nalézají se spíše nepřátelé než přátelé, a proto se musel Gahan pohybovat kupředu s největší obezřelostí. Nedaleko však bylo město – a ve městě byla jistě voda, byť i by samo bylo opuštěno, a jídlo, bylo-li obydleno.

Jed Gatholu byl pevně rozhodnut opatřit pro Taru z Helia nápoj i potravu, byť by je měl vyrvat z rukou nepřátel. Musel je získat za každou cenu – zde se projevil jistý egoismus válečníka, který však Turan nevnímal, ani Tara, jež pocházela z prastarého rodu válečníků; ale Ghek by se byl mohl jen usmát, kdyby věděl jak.

Turan dovolil stroji doklouzat až těsně k pahorkům, a když již nemohl dále z obavy, aby nebyli zpozorováni, snesl se s letadlem na malou planinku na dně strže. Přeskočiv zábradlí, připoutal člun k blízkému stromu. Několik okamžiků se radili, co počít – zda by bylo lépe posečkat na místě až do úplného setmění a poté teprve se připlížit do města, aby získali vodu a pokrm, či zda se mají pokusit proniknout k městu okamžitě a zvědět něco o povaze a smýšlení jeho obyvatel.

Rozhodli se posléze pro plán, který navrhl Turan. Připlíží se k městu ihned, dbajíce ovšem nejvyšší opatrnosti, aby nebyli prozrazeni, a pokusí se nalézt mimo jeho hradby alespoň vodu – naleznou-li též pokrm, tím lépe. Nenajdou-li nic, ohledají alespoň okolní krajinu za denního světla, a až nastane tma, Turan vnikne do města pro zásoby sám.

Vystoupili po svahu rokliny vzhůru až na vrcholek pahorku, odkud měli nádherný rozhled na onu část města, jež ležela na pláni nedaleko

pod nimi. Sami však zpozorováni být nemohli, poněvadž byli skryti za křovinami, které rostly na hřebenech kopců. Ghek se opět uvelebil na svém rykoru, který utrpěl mnohem méně než těla Tary a Turana, zmořená nuceným půstem.

Když poprvé pohlédli na město z této blízkosti, shledali, že je obydleno. Na mnohých domech byly na ozdobných žerdích zavěšeny prapory a stuhy. Kolem brány, jež se nalézala přímo proti nim, přecházeli sem a tam lidé. Vysoké bílé hradby byly v pravidelných mezích obsazeny strážemi. Na střechách vysokých domů bylo lze zřít ženy, jak větrají spací kožešiny a pokrývky. Turan na toto divadlo chvíli tiše zíral.

„Neznám tento lid,“ řekl nakonec. „Ani netuším, jaké asi město to může být. Je to však zřejmě starobylé město. Jeho obyvatelé neznají letadla ani palné zbraně.“

„Jak můžete vědět, že nemají letadel a palných zbraní?“ zeptala se dívka.

„Na střechách domů nejsou přístaviště pro letadla – alespoň odtud není vidět ani jediné; kdybychom stáli před Heliem, zřeli bychom jich na tisíce. Že neznají palné zbraně, usuzuji z toho, že jejich opevnění je vybudováno tak, aby odolalo útokům oštěpů a šípů. A tytéž zbraně vidím u nich. Je to jistě velmi stará rasa.“

„Byl-li by to skutečně starobylý národ, pak se vůči nám snad zachovají přátelsky,“ prohodila dívka. „Pokud se pamatuji, učili mě moji vychovatelé, že naše planeta byla kdysi obydlena přátelskou a mírumilovnou rasou.“

„Obávám se však, že tak starobylí přece jen nejsou,“ odvětil Turan s úsměvem. „Uplynulo již mnoho věků od oné doby, co obyvatelé Barsoomu milovali mír.“

„Můj otec však miluje mír,“ namítla Tara.

„A přesto stále válčí,“ pravil Turan.

Dívka se zasmála. „On však *tvrdí*, že má rád mír.“

„My všichni máme rádi mír,“ pokračoval Turan, „čestný mír; naši sousedé však nám jej nedopřejí, a proto musíme stále bojovat.“

„A aby muži dobře bojovali, musí mít rádi boj,“ doplnila Tara.

„A aby měli rádi boj, musí se naučit dobře bojovat,“ řekl Turan, „neboť muži neradi dělají věci, které dobře neumí.“

„Nebo takové, které někdo jiný umí lépe.“

„A proto budou války věčné a muži budou vždy bojovat,“ uzavřel

Turan po chvíli. „Vždy se totiž najdou tací, jež horká krev v žilách přinutí věnovat se válečnému umění.“

„Vyřešili jsme právě důležitou filosofickou otázku,“ pravila Tara s úsměvem, „naše žaludky však jsou dosud prázdný.“

„Váš panthan zanedbává svoji povinnost,“ odvětil Turan, „přestože má slíbenou odměnu stále před očima!“

Tara nepochopila pravý smysl jeho slov.

„Jdu ihned, abych ukořistil ve městě vodu a jídlo,“ pokračoval.

„Ne,“ zvolala Tara, položivši mu něžně ruku na ramě, „ještě ne. Zavraždili by vás nebo by vás zajali. Jste udatný a mocný bojovník, vím, nemůžete však přemoci celé město holýma rukama!“

Tara se naň líbezně usmívala, ponechávajíc svoji hebkou dlaň na jeho rameni. Gahan cítil, jak mu žilami proudí žhoucí krev. Měl tisíc chutí strhnout ji do náručí a sevřít ve vřelém objetí. Nebylo zde svědků kromě Gheka – cosi silnějšího však zadrželo výbuch Gahanovy vášně, cosi, co lze snad definovat jako vzácné, vrozené rytířství, jež činí z některých mužů přirozené ochránce žen.

A tu zřeli Gahan, Tara a Ghek ze své skryše za křoviskem, jak z městské brány vyjela četa ozbrojených mužů, jež se vydala kamsi po vzorně upravené cestě a vzápětí zmizela z dohledu za nejbližším pahorkem. Bojovníci byli rudí – jako oni sami – a cválali na malých thotech, jakých obvykle používá rudá rasa. Jejich zbroj byla barbarsky nádherná a jejich hlavy byly ozdobeny mnoha pery, jak bývalo zvykem u starých národů. Byli ozbrojeni meči a dlouhými oštěpy a jevíli se téměř nazí; jejich těla byla žlutě, modře a bíle pomalována. Bylo jich asi dvacet – když tak uháněli tryskem na svých čilých, neúnavných komoních, skýтали věru velmi pestrý a zároveň divoký pohled.

„Zdá se, že obyvatelé tohoto města jsou skvělými bojovníky,“ řekl Turan. „Mám chuť jít přímo do města a nabídnout jim své služby.“ Tara potřásla záporně hlavou. „Sečkejte,“ napomenula jej. „Uvažte, co bych si počala bez vás – a kdyby vás zajali, jak byste získal svoji odměnu?“

„Uprchl bych,“ řekl Turan. „V každém případě se o to pokusím,“ a začal vstávat.

„Nepokusíte,“ pronesla dívka se vši vážností. Muž na ni tázavě poohlédl.

„Vstoupil jste do mých služeb,“ řekla Tara povýšeně. „Vstoupil jste do mých služeb za mzdu, a proto musíte konat vše, co vám poručím.“

Turan se opět položil vedle ní a s lehkým úsměvem na rtech pravil: „Poroučejte, princezno, jsem připraven vyhovět vašim rozkazům!“ Den plynul zvolna kupředu. Ghek, jsa unaven slunečním světlem, opustil svůj rykor a zalezl do díry v zemi, kterou nedaleko objevil. Tara a Turan odpočívali ve sporém stínu nízkého stromu. Pozorovali, jak obyvatelé města vcházejí a vycházejí nedalekou branou. Četa bojovníků, která vyjela z hradeb, se již nevrátila. Během dne bylo vehnáno branou do města malé stádo zitidarů a později se v dáli objevila karavana těžkých vozů, tažených těmito zvířaty, která se zvolna blížila, až posléze zmizela v městské bráně.

Když nastala tma, vyzvala Tara z Helia svého panthana, aby se vydal za potravou a nápojem; před odchodem však jej varovala, aby se měl na pozoru a nevydával se zbytečně v nebezpečí – zejména mu kladla na srdce, aby se nesnažil vstoupit do města. Dříve než Turan odešel, poklonil se před dívkou a políbil jí ruku, tak jak smí bojovník políbit ruku své královně.

## POLAPEN DO LÉČKY

Panthan Turan se blížil k neznámému městu pod ochranným pláštěm tmy. Choval velmi sporou naději, že by našel potravu a nápoj mimo městské hradby – chtěl se však přesto o to pokusit, a teprve v případě nezdaru byl rozhodnut vniknout do města za každou cenu, neboť Tara z Helia potřebovala posily pokud možná nejdříve. Turan shledal, že hradby jsou sice velmi řídky obsazeny strážemi, že však jsou tak vysoké, že jakýkoliv pokus o jejich zlezení bylo lze předem prohlásit za marný, ježto byl předurčen k nezdaru. Skrýváje se za stromy a křovisky, pronikl Turan nepozorován až k úpatí hradební zdi. Ve stínu opevnění se pak tiše plížil k severu kolem brány, která byla uzavřena mohutnými, masivními věžemi, v nichž nebyla ani jediná skulina, jíž by bylo možno nahlédnout dovnitř. Turan doufal, že na severní straně města přijde na planinu, upravenou v pole, na nichž se pěstují plodiny pro jeho obyvatele a kde také hodlal nalézt vodu v zavlažovacích strouhách. Cesta kolem hradeb, ač se mu zdála nekončnou, jej však nedovedla k cíli. Nenalezl ani pole, ani zavodňovací stružky. Pátral také, jak by se dostal do města, leč nemohl na nic přijít. A vtom jej zpozorovaly bdělé oči hlídky na hradbách. Strážce jej chvíli sledoval z vrcholu hradební zdi, pak seběhl dolů na dlážděný chodník a podél vnitřní strany hradeb chvátal, aby neznámého cizince předběhl.

Došel až k malé brance, vedle níž byla nízká budova, u jejíž dveří stál jiný bojovník na stráž. Strážce z hradeb promluvil tiše několik slov s bojovníkem, nato vstoupil do budovy, odkud však opět brzy vyšel, jsa následován asi čtyřiceti válečníky. Poté otevřel opatrně branku v hradbách a nahlédl ven směrem, odkud se blížil neznámý cizinec. Jsa očividně spokojen s výsledkem své obhlídky, nařídil cosi stručně ostatním bojovníkům, načež polovice z nich se navrátila do nízkého stavení, kdežto druhí vyšli spolu s ním z města ven a ukryli se v blízkém houští, rozmístěni do půlkruhu kolem branky, již ponechali otevřenu. A v naprostém tichu čekali...

Žoldnér Turan se plížil opatrně podél hradeb. Došel až k brance, a vida ji otevřenu, zastavil se a naslouchal. Poté nahlédl nízkým otvorem za zeď. Přesvědčiv se, že není nikoho nablízku, vstoupil do města.

Ocitl se v úzké uličce, která vedla rovnoběžně s hradbami. Po protilehlé straně uličky čnely do výše budovy, zbudované v neznámém, bizarním slohu – přesto však podivuhodně krásné. Ačkoliv domy byly nastaveny těsně vedle sebe, nepodobal se ani jeden z nich druhému – průčelí, barva i výška budov byly vesměs rozličné. Tu a tam čnely do výše štíhlé věže a minarety, mohutné kupole, jinde přemisovaly do ulice smělé balkóny. Ke svému nemalému podivení zřel Gahan zcela zřetelně ve slabém svitu vzdálenějšího měsíce, jenž nyní visel nízko nad západním horizontem, že na balkónech domů se nacházejí lidské bytosti. Právě nad ním stál muž a dvě ženy. Opírali se o zábradlí balkónu a očividně zírali přímo na něj; nedali však ani sebemenším posunkem nebo výrazem tváře najevo, že jej vidí.

Turan, spatřiv je, zprvu zaváhal, obávaje se, že již je prozrazen; uvědomiv si však, že jej pravděpodobně pokládají za některého z obyvatel města, kráčel neohroženě dále. Nevěda, kudy se má nejlépe brát, aby našel to, co hledá, a nechtěje vzbudit dalším váháním zbytečné podezření, obrátil se uličkou vlevo, doufaje, že tak nejrychleji ujde pozornosti osob na balkóně. Uvažoval o tom, že noc již drahně pokročila, a nechápal, proč lidé v tomto městě dlí v noci na terasách svých domů, když by se dalo spíše očekávat, že se zabalí do svých spacích pokrývek a koží. Napadlo jej, že jsou to snad pozdní návštěvníci nějakého bujarého večírku, kteří se vyšli ochladit od hostiny na balkon; temná okna v domě a naprosté ticho všude okolo však vyvrátilo vzápětí tuto domněnku. Když kráčel dále, zřel ještě více takových nehybných, mlčenlivých skupin na balkónech. Nevěnovaly mu vůbec pozornosti, ba zdálo se, že jej vůbec nevidí. Některé z osob se opíraly jedním loktem o zábradlí a hlava jim spočívala v dlaních, jiné se nakláněly dolů, zírajíce do ulice – a několik dalších drželo v rukou hudební nástroje, jejich prsty však se nepohybovaly po strunách.

A tu přišel Turan až k místu, kde se ulice zahýbala doprava podél budovy, jež vyčnívala z vnitřní strany hradební zdi – a sotva vykročil za roh, stanul tváří tvář dvěma bojovníkům, stojícím na strážu u vchodu do protilehlého domu. Zcela jistě jej museli upozorovat, ani jeden však sebemenším pohybem nedal najevo, že jej vidí. Turan stál a vyčkával. Chopil se pravicí rukojetí svého meče, leč strážci se ani nepohnuli. Bylo by skutečně možno, aby jej pokládali za jednoho ze svých? Ostatně jinak nebylo lze ani jejich chování vysvětlit.

Když Turan prošel brankou ve hradbách do města a kráčel pustou

ulicí, dvacet bojovníků vstoupilo za ním a zavřelo za sebou vchod; jeden pak jej sledoval po vrcholu hradební zdi, další šel tiše za ním ulicí, zatímco třetí přešel dláždění a vstoupil do budovy, nalézající se na protější straně ulice.

Ostatní, kromě jednoho, který zůstal na stráži u branky, vrátili se opět do budovy, z níž byli povoláni. Byli to velmi statní, urostlí chlapci, jejichž nahá těla byla pomalována a pokryta drahocenným šatem, jehož účelem bylo chránit je před nočním chladem. Když spolu hovořili o cizinci, smáli se, jak se jim poměrně snadno podařilo jej obelstít – smáli se tomu, i když uléhali na přepychové kůže a lehátka, aby pokračovali v přerušené dřímotě. Bylo zřejmo, že jejich četa tvoří stráž, která je pověřena ochranou dvířek, u nichž spali. Městské brány i město samo byly tudíž mnohem dokonaleji hlídány, než se Turan domníval. Kdyby byl jed Gatholu tušil, jak snadno se dal obelstít, byl by se sám na sebe zle horšil.

Když pak Turan kráčel dále ulicí, nevěnoval valnou pozornost dalším strážím, které stály u domovních vrat, neboť ani ony si jej nevšímalý; ovšem panthan nemohl tušit, že mnohé z nich mívá už poněkolkáté – mlčenlivé hlídky, které potkával takřka za každým rohem této bludné uličky, byly již předem dobře zpraveny o každém jeho hnutí a další neviditelní špehové si bedlivě všímali každého jeho kroku. A tak sotvaže Turan přešel kolem některého z nehybných strážců, probudil se tento k náhlému životu, několika mrštnými skoky přeběhl ulici a vstoupil do úzkého otvoru v hradební zdi, odkudž odkvapil kupředu chodbou, zbudovanou uvnitř opevnění, a za chvíli, předběhnuv takto Turana, zaujal opět před některým jiným domem postoj nehybné, mlčenlivé hlídky. Ba panthan rovněž ani nevěděl, že ve stínu budov za ním kráčí další slídič a třetí spěchá vpředu za jakýmsi důležitým posláním.

A tak kráčel Gahan tichými, pustými ulicemi neznámého města, pátraje po pokrmu a nápoji pro ženu, kterou miloval. Z temných balkonů shlížely na něj postavy mužů a žen, zahalené v stíny – žádná z nich však ani nehlesla; stráže u domů nechaly jej kol sebe volně přejít a neptaly se po účelu jeho cesty. Vtom se však z ulice před ním ozval povědomý zvuk cinkání zbroje a kročeje pochoduujících bojovníků – a téměř současně zřel bezprostředně po své pravici matně ozářený otvor vrat. Bylo to jediné místo, kam se mohl skrýt před blížící se četou. Přestože si jej dosud jednotlivé stráže nevšímalý, stěží mohl doufat, že

by ušel dotazům celé hlídky, která se zřejmě kvapem blížila.

Vstoupiv do vrat, zřel před sebou chodbu, která vedla ostře vpravo a hned nato zahýbala v kosém úhlu doleva. Ježto před sebou nikoho neviděl, popošel opatrně až za druhou zátočinu chodby, aby byl co nejlépe skryt před pohledy mužů z ulice. Chodba se táhla dále a byla právě tak matně ozářena jako vchod do ní. Po chvíli zaslechl Turan, jak skupina bojovníků došla až k domu, v němž se ukryl; kdosi se přiblížil ke vchodu a hned nato se vrata, jimiž vešel, s rachotem zavřela. Turan uchopil chvatně rukojeť svého meče, očekávaje, že v nejbližších okamžicích uslyší kroky někoho, kdo se k němu tunelem blíží; neobjevil se však nikdo. Turan popošel až za ohyb chodby a nahlédl ke vratům; celá prostora až ke dveřím byla prázdná. Ten, kdo vrata zavřel – ať již to byl kdokoliv – zůstal venku.

Turan čekal a naslouchal. Nezaslechl však ani sebemenší šelest. Popošel nato až ke vratům a přiložil ucho zcela těsně k nim. I na ulici venku panovalo ticho. Vrata musela být zavřena buď silným závanem větru, nebo tak učinila hlídka, která měla patrně na starost podobné záležitosti. Co na tom? Hlídka již zřejmě přešla dále a on se může vrátit na ulici a pokračovat ve své cestě. Někde jistě nalezne veřejnou studnu, v níž načerpá vody; pokrm pak si vezme ze sušených zásob zeleniny a masa, které bývají zavěšeny na provazcích před vchody do domů v chudších čtvrtích takřka všech barsoomských měst. A takovou čtvrt právě hledal, věda, že se pravděpodobně nebude nacházet v nejbližším okolí hlavní brány – spíše naopak na protilehlém konci města.

Když se pokusil otevřít vrata, narazil na odpor. Veškeré jeho úsilí bylo marné – vrata byla zamčena zvenčí. Ocítl se v trapné situaci. Panthan Turan se poškrábal na hlavě. „Štěstěna se na mne mračí,“ zamumlal – leč za zavřenými dveřmi stál Osud v podobě pomalovaného strážce a usmíval se. Zdařilo se zcela bez obtíží obelstít neznámého cizince. Osvětlený vchod do domu, kročeje hlídky v ulici – to vše bylo zúmyslně připraveno a načasováno oním třetím bojovníkem, který spěchal napřed souběžnou ulicí, a následně bylo příčinou toho, že cizinec musel učinit přesně to, co chlapík předpokládal, totiž vstoupit do domu. Není tedy divu, že se nyní usmíval!

Turan, vida, že má cestu ven zatarasenu, vrátil se zpět do chodby. Kráčel kupředu opatrně a tiše. Tu a tam vedly na obě strany dveře. Když zkoušel jedny po druhých, shledal, že všechny jsou pevně uzamčeny. Čím postupoval dále, tím více se chodba kroutila. Konec kori-

doru byl opět uzavřen zamčenými vraty, po pravici však vedly otevřené dveře do matně ozářené komnaty, jejíž stěny byly proraženy dalšími třemi dveřními otvory. Dvoje dveře byly uzavřeny, třetí pak vedly do šikmého, dolů klesajícího tunelu. Chodba tato se spirálně vinula a bylo lze dohlédnout pouze k její první zátočině. Když Turan přešel, otevřely se dveře v komnatě za ním. Vstoupil jimi onen třetí bojovník a sledoval tiše cizince. Kol jeho stažených rtů rozhostil se lehký úsměv.

Turan tasil svůj krátký meč a opatrně sestupoval. Dole v chodbě opět narazil na zavřené dveře. Panthan přiložil ucho k těžkým veřejím a naslouchal. Neozval se opět ani sebenepatrnější šelest. Tajuplné dveře snadno povolily tlaku jeho těla a otevřely se. Zřel před sebou nízkou místnost se špinavou podlahou. Do stěn ústilo opět vícero dveří – všechny zavřené. Zatím bojovník sestupoval zvolna dolů za Turanem. Panthan rychle přešel místností k protějším dveřím – byly zamčeny. A vtom zaslechl za sebou ostré zacvaknutí. Obrátil se chvatně s připraveným mečem. V místnosti byl zcela sám; avšak dveře, jimiž vešel, byly zavřeny – bylo to cvaknutí jejich zámku, které před okamžikem slyšel.

Jediným skokem ocitl se zpět u vchodu, jímž do komnaty vstoupil, a snažil se jej otevřít – jeho úsilí však bylo marné. Nepokoušel se již vyvarovat se hluku – bylo to zbytečné. Opřel se celou vahou svého těla o dřevěnou desku; veřeje však byly nesmírně pevné a odolaly by i náporu beranidla. V chodbě za dveřmi se ozval tlumený smích.

Turan poté pečlivě prohlédl zbývající dveře. Všechny byly zamčeny. Kromě nich nacházel se v místnosti dřevěný stůl a lavice. Do zdi bylo zapuštěno několik masivních kruhů, k nimž byly přikovány rezavělé řetězy – účel místnosti byl nyní Turanovi zcela jasný. Blízko jedné stěny zely ve špinavé podlaze dva až tři otvory, připomínající vchody do králičích nor – bezpochyby to byla doupata obrovských marťanských krys. Ledva učinil Turan tato sporá pozorování nejbližšího okolí, matné světlo, které ozařovalo místnost, zhaslo a vše zahallala naprostá tma. Turan chvíli tápal kolem sebe a pak si přitáhl lavici ke zdi a postavil před sebe stůl; usedl poté na lavici a v ruce třímal napřažený meč. Byl rozhodnut prodat svoji kůži pokud možná nejdražše.

Nějakou dobu tak seděl a čekal, nevěda na co. Do ponurého podzemního sklepení nedolehl zvenčí ani sebemenší šelest. Turan pečlivě znovu uvažoval o příhodách dnešního večera – otevřená, nehlídaná

branka; osvětlená vrata domu – jediná otevřená a osvětlená vrata v celé ulici, kterou prošel; kroky blížící se městské hlídky přesně v okamžiku, kdy nemohl prchnout nikam jinam než právě do oněch osvětlených vrat; chodby a komnaty, jimiž prošel až do tohoto sklepení – ostatně ani nemohl jít nikudy jinudy, než kudy se právě ubíral.

„Při mých slavných předcích!“ zapřísáhl se Gahan. „Jak to bylo prosté – a jaký já jsem hlupák! Jak jen jsem mohl tak lehce padnout do tak okatě nastrojené léčky? Šel jsem přesně tam, kam chtěli, aniž by se oni sami vystavili nebezpečí jediného škrábnutí. Proč však mne vylákali až sem?“

Rád by znal odpověď na tuto otázku, leč poté jeho myšlenky zaléty opět k Taře z Helia, která na něj čekala na pahorku za městem její čekání bude marné. Gahan byl velmi dobře obeznámen s mravy a zvyky divokých kmenů Barsoomu. Ne, z drápů svých uchvatitelů již nikdy nevyvázne. Proč jen neuposlechl svoji velitelku! Gahan se něžně usmál při sladké vzpomínce na slova, jež splynula z jejích drahých rtů, když mu prikazovala, aby se zbytečně nevydával v nebezpečí. Neuposlechl, a sám se tak připravil o svoji odměnu.

Co však bude s ní? Jaký bude její osud – má snad zhynout hladu v blízkosti nepřátelského města ve společnosti ohavného kaldanea? Avtom mu prolétla hlavou jiná, strašlivá myšlenka. Vzpomněl si, jak mu Tara vyprávěla o hrůzných scénách, které zřela v podzemí Bantoomu, kde kaldaneové pojídali lidské maso. Ghek rovněž trpěl a strádal hladem. Pokud by snědl svůj vlastní rykor, byl by ztracen –mohl však nasytit sebe i svůj rykor tělem dívky! Turan se zachvěl hrůzou a klnul sám sobě pro svoji nerozvážnost. Proč ji jen opouštěl? Byl by učinil lépe, kdyby zůstal u ní a zemřel s ní, jsa hotov chránit ji až do posledního dechu – místo toho ji nechal na pospas nelidskému kaldaneovi.

Náhle ucítil Turan v ovzduší místnosti podivnou, těžkou vůni. Cítil se být ospalý. Snažil se vstát, aby potlačil kvačící lethargii smyslů, leč jeho nohy byly příliš slabé, než aby udržely zpříma jeho tělo. Klesl zpátky na lavici. Meč mu vypadl z prstů, položil lokty na stůl a opřel o ně svoji zemdlenou hlavu.

Když noc mýjela a Turan se nevracel, Tara z Helia byla stále a stále znepokojenější, a jakmile se rozbřesklo jitro a po panthanovi nebylo ani stopy, uvědomila si, že Turanův pokus ztroskotál. Její srdce se sevřelo strachem a úzkostí – a nebyly to pouze obavy o svůj vlastní

neblahý osud – cítila v duchu svrchovanou opuštěnost a smutek. Uvědomila si, jak během doby přilnula ke svému panthanovi, a to nejen pro ochranu, kterou jí skýtal, ale i pro jeho družné přátelství. Postrádala jej a podvědomě cítila, že pro ni byl něčím více než jen nájemným žoldněřem. Bylo jí, jako by přišla o přítele – starého, drahého a vzácného přítele. Vstala a vyšla ze svého úkrytu, aby měla lepší rozhled na město.

U-Dor, dwar osmého utanu O-Tara, jeddaka Manatoru, vracel se časně z jitra do Manatoru z krátké návštěvy v sousední osadě. Když projížděl mezi pahorky, které na jižní straně věnčily město, jeho bdělé oči si všimly sotva znatelného pohybu houštiny na vrcholku nejbližšího kopce. U-Dor zastavil zvíře, na němž jel, a pozorně zíral oním směrem. Viděl na temeni lidskou postavu, odvrácenou tváří od něj a dívající se z křoví na město Manator, jež se v tu chvíli nalézalo za hřebenem.

„Pojďme!“ vyzval své druhy, a pobídnuv neklidného oře, kvapil po úbočí pahorku vzhůru. A v jeho stopách se hnalo dvacet sveřepých bojovníků – měkké tlapy jejich thoatů se neslyšně bořily do země. Teprve třesk zbraní a výstroje vytrhl Taru z přemýšlení. Obrátivši se, zřela před sebou četu válečníků, kteří se řítili s napraženými oštěpy k ní.

Dívka se ohlédla na Gheka. Co asi učiní onen člověk-pavouk tváří v tvář takovému ohrožení? Zřela, jak vylezl na svůj rykor a připojil se k němu. Pak vstal – jeho krásné tělo opět ožilo a stalo se čilým a ostražitým. Tara se v prvé chvíli domnívala, že kaldane se chystá uprchnout. Ostatně nezáleželo jí na tom. Vždyť Ghekovo nevalné šermířské umění proti takovému počtu nepřátel nemohlo nic znamenat.

„Pospěšte si, Gheku!“ vyzvala jej Tara. „Prchněte do hor! Snad tam naleznete bezpečný úkryt!“

Ghek však nedbal jejích slov a postavil se odhodlaně mezi Taru a blížící se jezdce. Tasil chladnokrevně meč.

„Vaše úsilí je marné, Gheku,“ řekla dívka, vidouc, že se chystá k boji. „Co může zmoci jediný meč proti tak značné přesile?“

„Nemůže se stát nic horšího nežli to, že zemřu. Vy a váš panthan jste mne zachránili před zlobou Luudovou – činím nyní pouze to, co by i váš panthan učinil, kdyby stál na mém místě,“ odvětil kaldane.

„Jste statečný, leč vaše snaha je marnou,“ opáčila Tara. „Zasuňte

svůj meč do pochvy. Snad nám ani nechtějí ublížit.“

Ghek opřel svou zbraň špičkou o zem, do pochvy však ji nezasunul. A tak oba dva stáli a vyčkávali, co se bude dít, když U-Dor zarezavil před nimi svého thoata, zatímco jeho dvacet bojovníků je obklopilo v nepravidelném kruhu. U-Dor na dlouhou chvíli tiše stanul a zkoumavě si prohlížel nejprve Taru z Helia a pak jejího ohavného společníka.

„Jací jste tvorové?“ zeptal se posléze. „A co pohledáváte před branami Manatoru?“

„Přicházíme z dalekých končin,“ odvětila dívka. „Jsme ztraceni a trýzní nás hlad. Žádáme vás pouze, abyste nám poskytlí pokrm a odpočinek a potom nám dovolili svobodně hledat cestu do našich domovů.“

U-Dor se krutě usmál. „Jen Manator sám a okolní hory, které jej chrání, znají stáří Manatoru,“ řekl; „přesto však během dlouhých věků, jež uplynuly od založení města, není ve starobylých análech Manatoru zmínky o tom, že by z Manatoru nějaký cizinec odešel.“

„Já však jsem princezna z královského rodu,“ zvolala dívka podrážděně, „a moje země není s vaší ve válečném stavu. Jste povinni mně a mým společníkům poskytnout pomoc a umožnit nám návrat do vlasti. Tak zní odvěký zákon Barsoomu.“

„Manator zná pouze zákony Manatoru,“ odvětil U-Dor. „Leč nyní pojďme! Půjдете s námi do města – a poněvadž jste hezká, nemusíte se ničeho obávat. Budu vás sám chránit, rozhodne-li tak O-Tar. A pokud jde o vašeho druha – leč počkejte! Hovořila jste prve o společnících – což je zde nablízku ještě někdo?“

„Vidíte přece, kdo zde je,“ odvětila Tara nakvašeně.

„Necht' tomu je jakkoliv,“ řekl U-Dor, „je-li vás zde více, vězte, že nikdo neunikne moci Manatoru; dovede-li však váš druh dobře bojovat, i on může žít, neboť O-Tar je spravedlivý, právě tak jako jsou spravedlivé zákony Manatoru. Pojďme!“

Ghek zlobně zamručel.

„Nemá to smyslu,“ pravila Tara, vidouc, že Ghek je odhodlán bránit ji i sebe. „Pojďme s nimi. S vaší ocelí nezmůžete nic proti jejich mocným oštěpům. Spíše se můžete spolehnout na svůj velký mozek, kterým je můžete obelstít!“ Dívka hovořila chvatně a tiše.

„Máte pravdu, Taro z Helia,“ odvětil Ghek a zasunul meč do pochvy.

A tak všichni zvolna sestupovali po úbočí hor k branám Manatoru – Tara, princezna z Helia, Ghek, kaldane z Bantoomu, a okolo nich četa divokých, pomalovaných bojovníků U-Dora, dwara osmého utanu O-Tara, jeddaka Manatoru.

## TAŘINA VOLBA

Když Tara se svými uchvatiteli vstupovala do města starobyrou Branou nepřátel, oslňující slunce Barsoomu zalévalo Manator září nádherného lesku. V oněch místech byly hradby asi padesát stop silné, jejich stěny uvnitř brány pak byly opatřeny jakýmsi horizontálními římsami či výstupky, jež dělily zdivo odshora až dolů na mnoho paralelních oddělení. A v těchto rovnoběžných výklencích stály nad sebou dlouhé řady malých postav, které se podobaly groteskním soškám; dlouhý černý vlas jim spadal na paty, ba často ještě níže, až do pod nimi ležícího výklenku. Ony postavy byly sotva jednu stopu vysoké a podobaly se – až na své zmenšené, trpasličí proporce – mumifikovaným tělům kdysi žijících lidí. Dívka si všimla, že bojovníci, když přecházeli kolem těchto figur, zdravili je svými oštěpy, vzdávající jim obvyklou barsoomskou vojenskou poctu. Jakmile projeli bránou, vstoupili do široké třídy, která probíhala napříč městem od západu k východu.

Po obou stranách oné třídy týčily se do výše majestátní budovy. Jejich stěny byly pokryty starobylými malbami nevídané krásy – barvy oněch obrazů zjemněly a vybledly sluncem věků. Ulicí již vířil čilý ruch a život probudivšího se města. Ženy v nádherných rouchách, bojovníci s pérovými ozdobami na hlavách a s pomalovanou zbrojí i těly, řemeslníci, rovněž ozbrojení, leč méně okázale oděni – všichni spěchali za svými povinnostmi. Obrovský zitidar s bohatě vykládaným postrojem táhl širokokolý vůz po kamenné dlažbě k Bráně nepřátel. Život, ruch, barvy a krása, tvořící dohromady nádherný obraz, naplňovaly zraky Tary z Helia nelíčeným obdivem. Byla svědkem dávno zaniklé scenérie na umírající planetě. Tak se kdysi žilo v městech zakladatelů její rasy, dříve než Throxus, nejmocnější ze všech oceánů, zmizel z povrchu Barsoomu. A z balkónů domů po obou stranách ulice pohlíželi tiše muži i ženy na život a ruch proudící dole.

Obyvatelé města zírali na oba zajatce, zvláště na ohavného Gheka, a pokřikovali tázavě na jejich uchvatitele, kteří kráčeli okolo nich. Poznámky přšely ze všech stran. Lidé na balkónech však nemluvili, ba ani se nehýbali – zdálo se dokonce, že vůbec nevěnují pozornost tomu, co se děje dole v ulici. Na každém z nespočetných balkónů mnoha

budov dleli vždy skvěle oděný muž a žena, na některých dokonce i děti – i tyto však byly nehybné a tiché jako jejich rodiče. Když četa přicházela ke středu města, všimla si Tara, že také na střechách domů stojí skupiny oněch němých pozorovatelů – slavnostně oděných a skvosty ozdobených lidí, kteří budili zdání, že se chystají k nějakým radovánkám. Z jejich sevřených, mlčenlivých rtů neozval se však smích či hles, ba ani hudební nástroje, které mnohé postavy třímaly v rukou, nevydaly tónu.

Poté se ulice rozšířila v obrovské prostranství, na jehož protilehlém konci zdvihala se do výše mohutná budova, jejíž zdi se třpytily lesklým bílým mramorem – budova ostře kontrastovala s ostatními domy, které byly pestře pomalovány, i s živě nachovým trávníkem a zeleným listím kvetoucích stromů a křovin. A k této budově vedl U-Dor své zajatce a svou družinu. Před vchodem, který byl vytvořen klenutým loubím, stálo na stráži asi padesát jízdních bojovníků v plné zbroji. Když velitel palácové stráže poznal U-Dora, nařídil svým lidem, aby ustoupili stranou, tak aby náčelník se svým průvodem mohl vejít. Hned za vchodem ústily po obou stranách šikmé chodby, stoupající vzhůru do paláce. U-Dor zabočil do chodby uhýbající vlevo, vystoupal se zajatci do druhého poschodí a vedl je dále jiným dlouhým tunelem, klesajícím opět níže. Na chodbách i v komnatách, kolem nichž se ubírali, spatřili mnoho lidí. Čas od času se chodby rozvětvovaly nahoru i dolů. Tunely i místnosti byly tak prostorné, že všichni bojovníci, které tu potkávali, seděli na thoatech. V jednu chvíli je málem srazil jakýsi válečník, vyřítivší se na svém oři z jedné boční chodby a spěchající očividně za nějakým důležitým posláním.

Až dosud Tara nespatřila v obrovské budově ani jediného opěšalého bojovníka; teprve když U-Dor s nimi vystoupil až do třetího poschodí, zřela, že v komnatách, jejichž dveře byly pootevřeny, dlí pěší válečníci, kteří si krátí dlouhou chvíli rozprávěním či hazardními hrami – mnozí z nich pak hráli jetan, marťanský šach. V jiných místnostech byli umístěni jejich thoatové. Poté U-Dor uvedl své zajatce do rozlehlé, prostorné síně, jež byla tak nádherně a přepychově vyzdobena, že Tara, přestože byla helijskou princeznou, dosud takové nespatřila. Nad sálem se klenul žebrovitý strop, posetý nespočetnými rádiovými lampami. Mohutná stropní žebra sahala smělymi křivkami od stěny ke stěně, nejsouce podepřena ani jediným ústředním sloupem. Stropní oblouky byly z bílého leštěného mramoru a bylo zřejmo, že

jednotlivé obrovské bloky jsou vytesány z jediného kusu. Mezi žebry a rádiovými lampami byl pak strop poset drahokamy, jejichž jas, barva a hýřivá krása zaplňovaly celou komnatu. Výzdoba z drahokamů spadala několik stop v nepravidelných třásních i podél stěn, tvoříc na bílých zdech jakousi skvostnou drapérii. Mramor stěn byl pak ve výši šesti nebo sedmi stop nad podlahou nahrazen ryzím zlatem. Podlaha síně byla taktéž z mramoru, bohatě vykládaného žlutým kovem. V této jediné místnosti bylo nashromážděno tolik pokladů, jakými se nemůže honosit leckteré velké město.

Ještě více než nashromážděné bohatství vzbudily však Tařinu pozornost řady skvostně oděných bojovníků, kteří, sedíce na svých thoatech, nehybní a mlčenliví, byli seřazeni po obou stranách sálu. Jejich řady se táhly jedna za druhou od středové uličky až k protilehlým stěnám síně, a když dívka procházela kolem nich, všimla si, že ani jeden z mužů nepohnul brvou, ba že ani divocí thoatové neopustili svůj zkamenělý postoj.

„Jsme v Síni vůdců,“ zašeptal jeden ze strážců, vida Tařino podivení. V jeho hlase bylo znát hrdost a pýchu, a zároveň cosi jako tajemnou úctu. Poté vešli širokými veřejemi do vedlejší, taktéž prostranné komnaty čtvercového půdorysu, v níž se nalézal asi tucet jízdnic bojovníků, líně si hovicích v sedlech.

Jakmile U-Dor a jeho četa vstoupili do místnosti, bojovníci se rychle napřímili na svých komoních a seřadili se u protilehlé stěny komnaty, v níž se nalézaly další dveře. Velitel stráže pozdravil U-Dora, který se zatím se svojí četou taktéž zastavil.

„Pošlete jednoho ze svých mužů k O-Tarovi se vzkazem, že U-Dor přivádí s sebou dva zajatce, kteří jsou hodni pozornosti velkého jeddaka,“ řekl U-Dor; „zajatá žena vyniká nevšední krásou, její druh pak odpuzující ošklivostí.“

„O-Tar právě zasedá v radě s nižšími náčelníky,“ odvětil velitel stráže, „bud'te však ubezpečen, že slova U-Dorova budou mu neprodleně donesena,“ a obrátiv se, dal příslušné rozkazy jednomu ze svých lidí, jenž seděl na thoatu za ním.

„K jakému druhu bytostí přísluší onen muž?“ zeptal se velitel U-Dora. „Přece nemůže přináležet téže rase jako ona krásná žena.“

„Nalezl jsem je společně v pahorcích na jih od města,“ vysvětloval U-Dor. „Říkali, že jsou smrtelně unaveni a že strádají hladem.“

„Ona žena je vskutku krásná,“ poznamenal padwar. „Ta jistě ne-

bude dlouho darmo obcházet prahy manatorských domů.“ A poté zavedli řeč jinam – na běžné události v paláci, na výpravu U-Dora, až posléze se vrátil bojovník, který byl prve vyslán k jeddakovi, a vyřizoval, že O-Tar vzkazuje, že zajatci mají být přivedeni před něho.

Nato prošli masivními dveřmi a ocitli se ve velké poradní síni O-Tara, jeddaka Manatoru. Středem komnaty vedla ulička, která u protilehlé stěny končila několika mramorovými stupni ústícími na výstupek, na němž stál trůn. Na trůně, připomínajícím spíše rozložitě křeslo, seděl muž. Podél uličky stály po obou stranách řady stolů a křesel, zhotovených z umně dlabaného tvrdého dřeva neobyčejné krásy. Pouze několik křesel bylo obsazeno – ta, která byla nejbližší trůnu.

U vchodu do komnaty U-Dor sestoupil z thoata, následován jsa čtyřmi ze svých lidí, kteří obklopili oba zajatce a vedli je k podnoží trůnu. Když se zastavili před mramorovými stupni, vedoucími vzhůru k pódiu, hrdý zrak Tary z Helia spočinul na muži, sedícím v křesle. Držel se vzpřímeně, bez jakékoliv strnulosti či topornosti – ztělesnění autority a moci uprostřed barbarské nádhery, kterou barsoomští vládci tak milují. Byl to urostlý muž, jehož souměrný obličej byl znetvořen pouze kovově chladným, povýšeným pohledem očí a krutou konturou ostře sevřených rtů. Nade vši pochybnost to byl skutečný vladař – jeddak boje a války, kterého jeho lid sice ctí, avšak nemiluje, jeddak, pro jehož sebemenší náznak přízně byli jeho bojovníci ochotni obětovat svůj život. Takový byl O-Tar, mocný jeddak Manatoru. Tara z Helia si při pohledu na něj bezděky uvědomila, že cítí před ním jakousi posvátnou bázeň, neboť svým divokým vzhledem a chováním jako by zosobňoval starobylého boha války z bájí šerého dávnověku.

U-Dor a jeddak vyměnili obvyklý barsoomský pozdrav, načež velitel vyprávěl znovu, jak a kde našel zajatce. O-Tar si během vyprávění oba vězně bedlivě prohlížel, jeho tvář však neprozradila ani sebemenším pohnutím, co se děje v jeho nitru. Když důstojník domluvil, jeddak upřel své zraky na Gheka.

„Vy! Kdo vlastně jste?“ zeptal se jej. „Z které končiny pocházíte? Co pohledáváte v Manatoru?“

„Jsem kaldane,“ odvětil Ghek, „nejvyšší a nejdokonalejší tvor na povrchu Barsoomu. Já jsem mysl, vy jste hmota. Přicházím ze země, která se zove Bantoom. Jsem zde, poněvadž jsme zabloudili a trpíme hladem.“

„A co vy?“ obrátil se O-Tar náhle k Taře. „Vy jste též kaldane?“

„Jsem helijská princezna,“ odvětila dívka. „Byla jsem zajata v Bantoomu. Tento kaldane a jeden bojovník téže rasy jako já mne osvobodili. Onen bojovník nás opustil, aby vyhledal potravu a nápoj. Pravděpodobně již také upadl do rukou vašich lidí. Žádám vás, abyste jej osvobodili, poskytlí nám jídlo a vodu a nechali nás svobodně jít naší cestou. Jsem vnučkou jeddaka, dcerou jeddaka jeddaků, Vládce Barsoomu. Žádám vás pouze, abyste se ke mně a mým společníkům zachovali tak, jako by se naši lidé v podobném případě zachovali k vám.“

„Helium?“ opakoval O-Tar. „Nevím nic o Heliu – kromě toho jeddak Helia nevládne v Manatoru. Já, O-Tar, jsem jeddakem Manatoru. Zde vládnu pouze já sám. Chráním jen příslušníky svého kmene. Jistě jste nikdy v Heliu neviděla zajatou ženu nebo bojovníka z Manatoru! Proč bych měl chránit lidi, jimž vládne jiný jeddak? Jeho povinností je chránit je. Nemůže-li tak učinit, je slabý a jeho lidé pak snadno upadnou do moci toho, kdo je silnější. Já, O-Tar, jsem silný. Nechám si vás zde. A on,“ ukázal na Gheka, „dovede bojovat?“

„Je statečný,“ odvětila Tara z Helia, „leč neovládá tytéž zbraně jako vy.“

„Nemáte tudíž nikoho, kdo by pro vás bojoval?“ zeptal se O-Tar. „My jsme spravedlivý národ,“ pokračoval, aniž by čekal na její odpověď, „a kdybyste měla někoho, kdo by se za vás bil, mohl by tak získat svobodu pro sebe i pro vás.“

„U-Dor však mne ujistil, že nikdy žádný cizinec z Manatoru živ neodešel,“ namítla Tara.

O-Tar pokrčil rameny. „To nikterak nevyvrací spravedlivost zákonů Manatoru,“ odpověděl, „spíše je to důkazem nepřemožitelnosti bojovníků Manatoru. Kdyby však přišel někdo, kdo by byl s to přemoci naše bojovníky, ten by si získal svobodu.“

„Vyhledejte a přiveďte tedy mého bojovníka,“ zvolala Tara pyšně, „a uvidíte tak mistrné ovládání meče, jakého dosud trouchnivějící zdi vašeho bídného města nezřely – a není-li vaše řeč o svobodě šalebnou, pak jsme vlastně již nyní svobodni.“

O-Tar se usmál, jeho příkladu následoval též U-Dor a ostatní náčelníci a bojovníci – všichni na sebe pokyvovali a cosi si šeptali. Tara z Helia si okamžitě uvědomila, že v jejich spravedlnosti nepochybně je nějaký podvod, leč přestože se její postavení zdálo být beznadějným, nezoufala si – vždyť přece byla dcerou Johna Cartera, Vládce

Barsoomu, který si nikdy nezoufal, dokud v jeho žilách proudila odhodlaná krev. „Vždyť dosud žiji!“ – tak zněla jeho slavná a neohrožená výzva Osudu. Při vzpomínce na svého statečného otce se Tara z Helia hrdě napřímila. Ach, kdyby tak její otec věděl, kde se ona nalézá, pak by se svých uchvatitelů ani trochu nebála. Helijské šiky by zaplavily hradby Manatoru, zelení bojovníci, příslušníci divokých hord a spojenci Johna Cartera, by přitáhli z mrtvých moří, vtrhli do manatorských ulic a zpustošili vše, co by jim přišlo do rukou, obrovské vzducholodi její milovaně flotily by se snesly nad nechráněné minarety a věže města, jehož osud by byl zpečetěn a jež by nespasilo nic než kapitulace a vysoké výkupné.

Leč John Carter nevěděl o své dceři! Na celém Barsoomu existoval pouze jediný člověk, v jehož pomoc mohla doufat – panthan Turan. Kde však se nyní asi nalézá? Viděla jej šermovat a byla si vědoma, že ovládá svoji zbraň skutečně mistrně – a Tara z Helia rozuměla velmi dobře tomuto řemeslu, vždyť učitelem jí byl šermíř šermířů, sám John Carter. Zнала zvláštní švihy a seky, jimiž dovedla udolat protivníky fyzicky mnohem zdatnější, než byla sama. Dovedla tak chytře a takticky útočit, že jí její zběhllost záviděli i staří zkušené bojovníci. A na Turana si vzpomněla nejen proto, že v něm spočívala její záchrana – již ve chvíli, kdy od ní odešel, si uvědomila, že se mezi nimi vyvinulo jisté přátelství, kterého nyní postrádala. Když dlel u ní, zapomínala zcela, že on je pouhý žoldnér a ona že je princeznou – mizela propast mezi jejich společenským postavením a stali se navzájem blízkými. Náhle zjistila, že jej postrádá pro mnohem více než pouze pro jeho meč. A obrátila se k O-Taroví.

„Kde je Turan, můj bojovník?“ zeptala se.

„Vám se nebude nedostávat bojovníků,“ odvětil jeddak. „Žena tak krásná jako vy nalezne celé čtyři válečníky, kteří budou ochotni bojovat za její krásu. Možná ani nebude nutno chodit daleko. Líbíte se mně, ženo. Co byste řekla té poctě, kdybych se za vás bil sám, já, jeddak Manatoru?“

A vládce Manatoru si zálibně prohlížel šterbinami víček helijskou princeznu, od umně spletených vlasů až k sandálům jejích útlých nožek.

„Pocta!“ zasykla zlobně Tara z Helia. „Já že se vám líbím? Nuže, vězte, vy zvíře, že vy se mně nelíbíte. Dcera Johna Cartera není zrozena pro takové stvůry, jako jste vy!“

Mezi shromážděnými vůdci zavládlo trapné ticho. Ponurá tvář O-Tara, jeddaka Manatoru, zesinala. Jeho oči se zúžily ve dvě tenké štěrbinu a sevřená ústa tvořila jedinou bezkrvou, zlověstně staženou linku. V manatorské trůnní síni nebylo dlouho slyšet ani sebemenší selest. Posléze se jeddak obrátil k U-Dorovi.

„Odved'te ji,“ řekl změněným hlasem, chtěje zakrýt výbuch zlosti. „Odved'te ji a při příštích hrách necht' vězňové a prostí bojovníci hrají o ni jetan.“

„A co s tímto?“ zeptal se U-Dor, ukazuje na Gheka.

„Uvrhněte jej do podzemí,“ odpověděl O-Tar.

„To je tedy ta vaše slavná spravedlnost, jíž se honosíte!“ zvolala Tara z Helia. „Dva cizinci, kteří vám ani tím nejmenším neublížili, mají být bez řádného řízení odsouzeni? A jedním z nich je navíc žena! Manatorská zvířata jsou asi právě tak spravedlivá jako statečná.“

„Pryč s ní!“ vzkřikl O-Tar.

Na U-Dorův pokyn stráže utvořily kolem obou zajatců formaci a odvedly je z komnaty.

Když se Ghek a Tara ocitli z paláce venku, byli rozděleni. Dívku vedli dlouhými ulicemi do středu města a posléze do nízké budovy, z níž čnělo do výše několik věží masivní konstrukce. Tam byla předána bojovníku, jehož odznak věstil, že je *dwarem* – vůdcem čety.

„O-Tar si přeje,“ vysvětloval U-Dor veliteli, „aby tato žena byla zde střežena až do doby příštích her, kdy zajatci a prostí bojovníci budou o ni hrát svými meči. Kdyby neměla tak surový jazyk jako tho-at, byla by hodna zájmu oceli nejvznešenější,“ dodal U-Dor s povzdechem. „Snad se mně přece jen ještě podaří vymoci pro ni odpuštění. Bylo by skutečně trapné, kdyby tak vzácná krása měla padnout za kořist nějakému obyčejnému otropovi. Sám bych si pokládal za čest bojovat pro ni.“

„Mám-li být vsazena do žaláře, uvězněte mne,“ ozvala se dívka. „Myslím, že jsem nebyla odsouzena, abych musela poslouchat urážky kteréhokoliv nízkého tvora, který mne náhodou obdivuje.“

„Vidíte, A-Kore,“ zvolal U-Dor, „jak má hrubý a ostrý jazyk. Tak a ještě hůře hovořila se samotným jeddakem O-Tarem.“

„Slyším a vidím,“ odpověděl A-Kor, který při této scéně stěží potlačoval úsměv. „Nuže, pojďte se mnou, ženo,“ vyzval Taru. „Nalezne-me pro vás bezpečné místo ve Věžích jetanu – leč sečkejte! Co se to s vámi děje?“

Dívka zavrávala a byla by upadla, kdyby ji muž nebyl zachytil do náručí. Okamžitě však se vzpamatovala a snažila se stát zpříma beze vší pomoci. A-Kor pohlédl na U-Dora. „Věděl jste, že ona žena je nemocná?“ otázal se.

„Pravděpodobně je zesláblá hladem,“ odpověděl U-Dor. „Tuším, že se již dříve zmínila, že ona ani její společníci nejedli již několik dní.“

„O-Tarovi bojovníci jsou skutečně velmi stateční,“ prohodil cynicky A-Kor. „Budiž velebena jejich pohostinnost. U-Dor, jehož bohatství nelze ani spočítat, a hrdinný O-Tar, jehož řičící thoati jsou ubytováni v mramorových palácích a krmeni ze zlatých žlabů, nemohou postrádat ani jediné kůrky, aby nasýtili hladovějící dívku.“

Černovlasý U-Dor se zamračil. „Tvůj ostrý jazyk proklá jednou tvoje srdce, synu otrokyně!“ zvolal. „Jedenkrátě překypí míra O-Tarovy trpělivosti. Sřez proto svůj jazyk právě tak bedlivě, jako sřezíš svěšené tobě věže.“

„Nedomnívejte se, že mne ponížíte vyčítáním stavu mé matky,“ řekl A-Kor. „Skutečnost, že v mých žilách koluje krev otrokyně, naplňuje moji hrud' pýchou, hanbím se však, že jsem zároveň synem vašeho jeddaka.“

„Slyšel již O-Tar tato tvá slova?“ otázal se U-Dor.

„Ano, O-Tar již je slyšel z mých vlastních úst,“ odpověděl A-Kor; „tato a mnohá ještě jiná.“

Poté se obrátil, a podpíraje Taru z Helia kolem pasu, napůl ji vedl a napůl nesl do nitra Věží jetanu. U-Dor pak pobídl svého thoata a odkvapil nazpět do paláce.

U hlavního vchodu do Věží jetanu stálo asi půl tuctu bojovníků. A-Kor, správce Věží, jednoho z nich oslovil. „Vyhledejte Lan-O, mladou otrokyni, a řekněte jí, aby do hořejšího poschodí Thurijské věže přinesla jídlo a pití!“ A sám vyzdvihl zesláblou Taru do náručí a vynesl ji spirálovitě se točící chodbou vzhůru do věže.

Při tomto dlouhém výstupu dívka ztratila vědomí. Když se vzpamatovala, zřela, že se nalézá v prostorné kruhové komnatě, jejíž kamenné stěny byly po obvodu v pravidelných intervalech proraženy okenními otvory. Ležela na hromadě koží a pokrývek, nad ní pak klečela mladá žena a snažila se jí do vyprahlých úst vpravit jakýsi chladivý nápoj. Tara z Helia se napůl zdvihla na lokti a rozhlédla se kolem sebe. V prvních okamžicích, kdy se jí vracelo vědomí, zapomněla úplně na vše, co se s ní během posledních týdnů dělo. Domnívala se, že

se probudila v paláci Vládce Helia. Když však zřela nad sebou schýlenou neznámou tvář, svráстила brvy.

„Kdo jste?“ zeptala se. „A kde je Uthia?“

„Jsem otrokyně Lan-O,“ odpovědla tázaná. „Neznám dívku, která by se jmenovala Uthia.“

Tara z Helia se napřímila na lůžku a podívala se pečlivěji kolem sebe. Hrubý kámen zdí se zřetelně lišil od bílého mramoru komnat jejího otce. „Kde to jsem?“ zeptala se.

„V Thurijské věži,“ odpověděla dívka, a vida, že rudá žena dosud nechápe svůj osud, jala se jí vše blíže vysvětlovat. „Jste zajata ve Věžích jetanu ve městě Manatoru. Byla jste přinesena do této komnaty zesláblá a omdlévající A-Korem, strážcem Věží jetanu, který mne k vám poslal s jídlem a nápojem. A-Kor má laskavé srdce.“

„Nyní si již vzpomínám na vše,“ řekla Tara zvolna. „Vzpomínám si; leč kde je Turan, můj bojovník? Slyšela jste o něm?“

„Neslyšela jsem nic o nikom,“ odpovědla Lan-O. „Byla jste sama přivedena do věží. V tomto ohledu máte šťastný osud, neboť není šlechetnějšího muže nad A-Kora v celém Manatoru. Zdědil své dobré vlastnosti po matce, která byla otrokyní z Gatholu.“

„Gathol!“ zvolala Tara z Helia. „Což Gathol leží blízko Manatoru?“

„Blízko sice ne, avšak přesto je to nejbližší země,“ odpověděla Lan-O. „Rozprostírá se ve vzdálenosti asi dvaadvaceti stupňů<sup>\*)</sup> východně od Manatoru.“

„Gathol!“ šeptala Tara. „Vzdálený Gathol!“

„Vy však nepocházíte z Gatholu,“ řekla otrokyně; „vaše zbroj není z Gatholu.“

„Jsem z Helia,“ pravila Tara.

„Z Helia do Gatholu je velmi daleko,“ přikývla Lan-O, „pamatuji se však, že když jsem byla malá, učila jsem se v Gatholu na školách mnohé o velikosti helijské říše, takže se mi ani nezdá tak příliš vzdálena.“

„Vy jste také z Gatholu?“ zeptala se Tara.

„Mnozí otroci v Manatoru pocházejí z Gatholu,“ odpovědla dívka. „Gathol nejbližší sousedí s Manatorem, a proto Manatorští u nás nej-

---

<sup>\*)</sup> přibližně 814 pozemských mil

častěji kořistí otroky. Jejich vojenské oddíly vycházejí ve velkém počtu vždy po třech nebo sedmi letech, přepadávají na cestách vedoucích do Gatholu naše karavany a zajímají je. Nikdo jejich přesile neunikne, takže Gathol se o bídném osudu svých příslušníků nikdy nedozví. A z Manatoru také se ještě nikomu nepodařilo uprchnout, aby o všem zpravil našeho jeda Gahana.“

Tara z Helia zvolna a tiše jedla. Dívčina slova jí připamatovala poslední okamžiky strávené v otcově paláci a den, kdy se setkala s Gahanem z Gatholu. Ještě nyní při vzpomínce na jeho opovážlivá slova jí nach zbarvil líce.

Vtom se však otevřely dveře a objevil se v nich hromotlucky válečník – byl to obrovský chlapík s odulými masitými rty a nepříjemnou, zlodušnou tváří. Lan-O rázem vstala a vyšla mu v ústrety.

„Co to má znamenat, E-Mede?“ zvolala. „Což nenařídil A-Kor, že tato žena nemá být vyrušována?“

„Ano, tak zněl rozkaz A-Korův!“ zasykl výsměšně muž. „Rozkaz A-Korův však nyní již nemá ve Věžích jetanu moci, ani nikde jinde, neboť A-Kor v této chvíli úpí v podzemních sklepeních O-Tara a E-Med je ustanoven strážcem Věží!“

Tara z Helia zřela, jak tvář otrokyně zesinala a zornice jí zaplály hrůzou.

## GHEK SI TROPÍ ŽERTY

Zatímco Tara z Helia byla odvedena do Věží jetanu, Ghek byl zavlečen do podzemních sklepů paláce, kdež byl ve spore osvětlené komnatě uvězněn.

V místnosti se nalézala lavice a stůl, stojící na špinavé podlaze u zdi, do které bylo zapuštěno několik masivních kruhů, z nichž visely kusy řetězů. U stěn v hliněné podlaze bylo vidět několik děr. A právě tyto díry Gheka z celého zařízení místnosti nejvíce zajímaly. Sedl si na lavici a tiše očekával, co se bude dít. Po chvíli zhaslo sporé světlo. Kdyby se byl kaldane dovedl usmát, byl by tak jistě učinil, neboť viděl ve tmě právě tak dobře jako ve světle, ba snad dokonce ještě lépe. Ghek pozorně zíral na tmavá ústí děr v podlaze a čekal. Náhle ucítil, že se ovzduší kolem něj mění – naplňovalo se totiž zvláštní těžkou vůní – a byl by se mohl opět usmát, kdyby to svedl.

I kdyby celé ovzduší komnaty bylo naplněno otravnými, smrtícími plyny, bylo by to Ghekovi zhola jedno, neboť jsa kaldaneem, neměl plíce, a nepotřeboval tudíž k životu vzduchu. S rykorem to ovšem bylo jiné. Pokud by se mu nedostalo arci sporého množství dýchatelného vzduchu, odumřel by; dávka plynu však, která stačí na uspání normálního člověka, neměla na rykora vůbec účinku, neboť rykor postrádá objektivní mysl, kterou by bylo lze omámit. Pokud množství kyslíčnicku uhličitého v krvi nebylo tak značné, aby znemožnilo funkci srdce, trpěl by rykor pouze zmenšením vitality, stále však by byl schopen reagovat na rozkazy kaldaneova mozku.

Ghek pohodlně usadil svého rykora a opřel jej zády o zeď tak, aby mohl sedět bez pomoci jeho mozku. Pak přerušil své spojení s míchou rykora, zůstal však i nadále na jeho šíji, vyčíváje, co se bude dít. Byl totiž nesmírně zvědav na události nejbližších okamžiků.

A věru nemusel čekat dlouho. Světla znovu vzplanula, jedny ze zamčených dveří se otevřely a dovnitř vešlo asi půl tuctu bojovníků. Přiblížili se rychle ke Ghekovi, odejmuli mu zbraně a připoutali železnou objímkou jeden z rykorových kotníků k řetězu, který byl přivěšen ke kruhu ve zdi. Nato přitáhli stůl ze středu komnaty zcela těsně k zajatci a upevnili jej zvláštní západkou k podlaze. Na stůl před vězně postavili jídlo a nápoj, na protilehlý konec desky pak položili klíč k

poutům. Poté odemkli a otevřeli dokořán všechny dveře vedoucí do místnosti a odešli.

Jakmile panthan Turan znovu nabyl vědomí, pocítil v pravém předloktí ostrou bodavou bolest. Účinek omamujícího plynu vyprchal právě tak rychle, jako nastal, takže když Turan otevřel oči, byl zcela při smyslech. Světla byla opět rozsvícena a v jejich záři zřel obrovskou marťanskou krysu, krčící se na stole a hryzající jeho paži. Turan škulb rukou, chtěje se chopit svého krátkého meče, krysa však, zprvu couvnuvši, znovu se rozehnala po jeho předloktí. A tu shledal Turan, že mu zbraně byly odňaty – oba meče, dýka i pistole. Ledva jej krysa znovu napadla, panthan ji odrazil pěstí a vstal, rozhlížeje se kolem sebe po něčem, čím by jí zasadil pádnější ránu. Krysa opět zaútočila, a když Turan uskočil chvatně zpět, chtěje se vyhnout hrozivým tesákům bestie, cosi mu náhle podtrhlo pravou nohu v kotníku, a když se levou nohou snažil nabýt opět rovnováhy, zachytil patou o napjatý řetěz a upadl těžce zády k zemi, právě v okamžiku, kdy mu krysa skočila na prsa a sápala se mu po hrdle.

Marťanské krysy jsou velmi krvelačná a nenáviděná zvířata. Mají množství nohou a zcela postrádají srsti – jejich kůže je ohavně lysá jako u právě narozených myší. V dospělosti dosahují velikosti a váhy vzrostlého airedalského terriera. Mají malé šterbinovité oči, posazené blízko sebe v hlubokých otvorech, které kryjí masitá víčka. Nejodpornější a nejnebezpečnější však jsou na nich jejich čelisti – holé kostěné útvary, které vyčnívají několik palců ven z hlavy. Z bezmasých dásní pak vyrůstá pět ostrých, zahnutých tesáků. Celý čenich se tak téměř podobá lebce zbavené masa.

A taková ohavná krysa vyskočila panthanovi na hrdlo, aby mu rozervala krční tepnu. Dvakrát ji Turan ze sebe srazil, snaže se povstat, krysa však se na něj vždy vrhla se zdvojenou zuřivostí. Jedinou zbraní marťanské krysy jsou její zuby – nohy má totiž ploché, lopatkovité, vyzbrojené pouze tupými drápy. Svými vyčnívajícími trháky si hloubí rozsáhlá doupata a vyhrabanou zeminu odhazuje za sebe širokými tlapkami. Turanovi se tudíž jednalo především o to, aby se ubránil před ostrými zuby příšery. Posléze se mu podařilo uchopit bestii za chřtán – a pak už bylo vše záležitostí okamžiku. Jediný mocný stisk rukou zbavil jej hnusného nepřítele. Odhodil odpornou mrtvolu stranou a vstal, otřásaje se ošklivostí.

Nyní si teprve řádně uvědomil, co se s ním vlastně stalo. Byl usmán omamným plynem, odebrali mu zbraně a za jednu nohu byl připoután řetězem ke zdi. Rozhlédl se kolem sebe po místnosti. Všechny dveře byly otevřeny dokořán! Jeho uchvatitelé mu chtěli ztrpčit jeho žalář tím, že mu znemožnili jakýkoliv pohyb, ponechavše mu výhled na možnost uniknutí na svobodu. Na stole před ním stálo na dosah ruky jídlo a nápoj. To alespoň mohl uchopit a jeho hladem utýraný žaludek okřál; při pohledu na ně se stěží přemohl, aby nejedl a nepil nad míru.

Jak tak sytil svůj hlad, jeho oči bloudily po okolí, až zavadily o předmět, který ležel na nejvzdálenějším konci stolu. Byl to klíč. Turan zdvihl připoutanou nohu a prohlížel si bedlivě zámek řetězu. Nebylo pochyby o tom, že klíč, který ležel na stole před ním, se hodil do tohoto zámku! Některý neopatrný bojovník jej tam nedbale položil a zapomněl. Prsa Gahana z Gatholu alias panthana Turana se vzedmula nadějí. Pokradmu si prohlížel dveřní otvory. Nikde nablízku nebylo vidět živou duši. Ach, kdyby tak mohl uprchnout! Jistě by se mu podařilo nalézt cestu z tohoto proklatého města – a pak by se navrátil k ní a neopustil by ji již nikdy dříve, dokud by ji nedopravil do bezpečí nebo sám nezemřel.

Vstal a opatrně se blížil k protějšímu konci stolu, na němž ležel kýžený klíč. Spoutaná noha zadržela jeho první krok, leč Gahan toho nedbal a natáhl se celým tělem přes stůl, šátraje horečně prsty po vzácné kořisti. Již jej vzdalovalo od klíče pouhých několik centimetrů – ještě kousek, a dotkne se jej! Gahan napínal svoje svaly až k prasknutí, klíč však stále ležel mimo jeho dosah. Panthan se vrhl vpřed, až se kovový náramek na jeho kotníku zaryl hluboko do masa – leč veškeré jeho úsilí bylo marné. Poté se zhroutil zpět na lavici a zíral na otevřené dveře a na klíč, uvědomuje si, že toto vše je součástí rafinovaně vymyšleného plánu ke zvýšení jeho psychických muk, jež byly horší než fyzické bolesti.

Jen malou chvíli však byl Gahan skleslý a zklamaný, poté se vzpamatoval, jeho zrak nabyl opět bývalé odvahy a síly a dal se znovu do jídla. Nechť alespoň se jeho katané nekochají škodolibým pohledem na jeho muka. Jak tak jedl, napadlo jej, že kdyby postavil stůl napříč, možná by dosáhl na klíč; když však se o to pokusil, zjistil, že stůl byl během jeho bezvědomí pevně zasazen do podlahy, takže s ním vůbec nelze hnout. Gahan však se jen usmál, pokrčil rameny a pokračoval v chudé hostině.

Když bojovníci odešli ze žaláře, v němž byl Ghek uvězněn, kaldane slezl z ramen rykora na stůl. Napil se trochu vody a pak posunul ruce rykora ke zbytku nápoje a k misce s jídlem – tvor bez mozku se vrhl na obě s nevídanou chtivostí. Ghek mezitím lezl jako pavouk na protější konec stolu, kdež ležel klíč k rykorovým poutům. Uchopiv klíč do jednoho z klepet, spustil se na podlahu a plazil se chvatně k ústí jedné z děr u stěny, v níž zmizel. Již dlouho předtím pozorně zíral na tyto otvory. Hověly totiž jeho kaldaneovským choutkám, a pak – tvořily skvělou skryši pro klíč a jistě byly útlukem tvora, který mohl jediné poskytnout kaldaneovi vhodnou potravu – tvora z masa a krve.

Ghek dosud nikdy nespatrił ulsia, neboť tyto velké marťanské krysy vyhynuly v končinách Bantoomu již před dávnými věky, byvše snědeny kaldanei, kteří jejich maso a krev velmi oblíbovali; leč Ghek podědil po svých předcích téměř nezvětralé vzpomínky na vše, co se událo v minulých dobách, a tak tedy věděl, že ulsio obývá v oněch děrách a že je dobrý k snědku, ba věděl i jak vypadá a jaké jsou jeho zvyky, přestože jej nikdy neviděl živého ani vyobrazeného. Právě tak jako my chováme zvířata pro přenášení fyzických vlastností na potomstvo, tak kaldaneové pěstují sami sebe pro přenášení vlastností mentálních, jako je paměť a schopnost rozpomínání se, což se jim zdařilo do té míry, že jejich zděděný instinkt předčí objektivní úsudek v případech, kdy je nutno upamatovat se na věci a události dávno minulé. Nelze pochybovat o tom, že i v našich subjektivních myslích je otištěno mnoho dojmů a zkušeností našich předků. Jsou to však pouhé sny nebo matné, neurčité představy, o nichž se domníváme, že pramení z naší dřívější existence. Kdybychom tak dovedli ony představy a vzpomínky vyvolat! Před našimi zraky by se pak objevily zapomenuté výjevy z dob dávno minulých – snad bychom dokonce mohli kráčet se samotným Hospodinem v zahradě Jeho hvězd, zatímco člověk byl ještě pouhou rašící ideou v Jeho myslí.

Ghek sestoupil dírou příkře dolů asi do hloubky deseti stop, kdež se ocitl v nádherně spleťtém labyrintu podzemních chodeb a doupat. Byl tímto objevem nadšen. Zde mu kynul skutečný život! Pohyboval se rychle a beze strachu kupředu, jako by zde bydlel odjakživa – choval se stejně jistě jako člověk ve vlastní kuchyni. Zastavil se teprve v nižším patře, v oválné dutině zvící svými rozměry většího sudu. Tam ve hnízdě, vystlaném cáry látek a kožešin, leželo šest mlád'at ulsia.

Když se matka ulsiů vrátila, bylo jich tam již jen pět – v doupěti pak stála podivná pavoukovitá bytost, na kterou se rázem vrhla. Její útok byl však zaražen mohutným klepetem onoho tvora, který ji sevřel tak, že se vůbec nemohla hnout. Klepeto přitáhlo zvolna ulsií matku před ohavná ústa a za okamžik poté prchnul život z jejího těla.

Ghek by byl mohl zůstat v hnízdě několik dní, neboť měl kolem sebe dosti jídla, leč neučinil tak; jal se pečlivě prohlížet chodby. Sledoval je opět vzhůru do mnoha podzemních kobek Manatoru a stěnami pak i do komnat domů nad povrchem. Přišel tak na mnohé uměle zkonstruované léčky i na otrávené pokrmy, jimiž obyvatelé Manatoru vedli stálý boj s ohavnými bytostmi podzemí, které ohrožovaly jejich bezpečnost v soukromých domech i ve veřejných budovách.

Svým pátráním došel k úsudku, nejen že spleť podzemních chodeb pod Manatorem je nesmírně rozsáhlá a zasahuje zřejmě všechny části města, ale objevil též, že mnohé z těchto tunelů jsou kromobyčejně starobylé. K jejich vybudování bylo nutno odstranit nesčetné tuny hlíny a kamene – Ghek se divil, kam asi onen materiál krysy vynášely, když vtom v jednom svažujícím se tunelu neobvyklé šířky a délky dolehl k jeho sluchu hromový hukot podzemních vod a brzy nato se ocitl na břehu veliké řeky, valící nepochybně své hlučící vody pod povrchem celého světa do pohřbeného moře Omeanu. Nesčetné generace ulsiů odnesly na svých tlapkách ony tuny hlíny do této mohutné podzemní stoky, která ji odplavila.

Ghek však dlouho neprodléval na břehu skrytého veletoku, neboť jeho bloudění v labyrintu podzemních chodeb nebylo nikterak náhodné. Sledoval houževnatě cíl, který si předsevzal. Propátrával chodby, které končily v podzemních kobkách nebo komnatách obývaných Manatoriany – ony místnosti si bedlivě prohlížel, jsa bezpečně skryt v ústí otvorů, a teprve když se přesvědčil, že v komnatě není to, co hledá, ubíral se dále. Pohyboval se na svých pavoučích nohou poměrně rychle a urazil za krátký čas značné vzdálenosti.

Když pak jeho úsilí nedošlo kýženého výsledku, odebral se zpět do podzemní kobky, kdež seděl upoután a přikován jeho rykor, aby mohl přihlídnout k jeho potřebám. Jak se blížil ku konci tunelu, který ústil do oné cely, zpomalil své kroky, až se posléze zcela zastavil, aby mohl dříve prozkoumat vnitřek místnosti, než do ní vstoupí. Vtom však zřel, jak do komnaty dveřmi v protilehlé stěně vstupuje rudý bojovník. Rykor seděl u stolu a neohrabaně tápal rukama po potravě, které neby-

lo. Ghek zřel, jak se bojovník zarazil a v nesmírném úžasu zíral na rykora; jeho oči se rozšířily údivem a jeho bronzová tvář zmodrala. Couvl, jako by jej někdo udeřil do hlavy. Paralyzován příšerným strachem, zůstal tak chvíli stát, pak vyrazil z hrdla ostrý skřek, obrátil se a prchl. A opět byla velká škoda, že se Ghek neumí smát.

Kaldane vlezl rychle do kobky, vyšplhal na stůl, pak se připojil k šíji svého rykora a čekal. Kdo by mohl tvrdit, že Ghek, ačkoliv se nedokáže smát, postrádá smysl pro humor? Když tak seděl asi půl hodiny, ozval se v jedné z chodeb, ústících do komnaty, šelest blížících se kročejů. Ghek slyšel zcela zřetelně, jak zbraně přicházejících bojovníků haraší o kamenné stěny tunelu. Šli zprvu chvatně, čím blíže však přicházeli ke kobce, jejich kroky se zpomalovaly, až posléze stanuli před vchodem. V čele čtyř kráčel důstojník, jemuž v patách šel bojovník, který prve tak spěšně opustil kobku. Oči měl dosud rozšířeny hrůzou a tvář popelavou. Důstojník se k němu obrátil, ukázal prstem na Gheka a promluvil:

„Zde sedí onen tvor! Jak se odvažuješ tak bídne lhát svému veliteli?“

„Přísahám,“ zvolal bojovník, „že jsem mluvil pravdu. Ještě před okamžikem byl onen tvor bezvládně opřen o tento stůl, jsa bez hlavy. Necht' můj první předek mne schvátí hroznou smrtí na tomto místě, pronesl-li jsem byt' i jen jediné slovo lživě!“

Velitel byl zaražen. Obyvatelé Marsu téměř vůbec nelžou. Pokýval nedůvěřivě hlavou a obrátil se k vězni. „Jak dlouho jste zde?“ zeptal se jej.

„Kdo to může vědět lépe než ti, kteří mne sem zavedli a přikovali ke zdi?“ opáčil Ghek.

„Viděl jste zde tohoto bojovníka před několika minutami vstoupit do cely?“

„Ano, viděl jsem jej,“ odvětil kaldane.

„A seděl jste při tom na tomtéž místě jako nyní?“ pokračoval důstojník.

„Podívejte se spíše na řetěz, kterým jsem připoután – ten vám dobře poví, kde mohu sedět a kde nikoliv!“ zvolal Ghek. „Což jsou zde všichni u vás ve městě zbaveni rozumu?“

Tři další bojovníci se mezitím tlačili na své dva druhy, kteří stáli vpředu. Natahovali krky, aby viděli vězně, a pošklebovali se zklamání svého druha. Jejich velitel se zamračil na Gheka.

„Tvůj jazyk je právě tak jedovatý jako jazyk oné ženy-lvice, kterou O-Tar poslal do Věží jetanu,“ řekl zachmuřeně.

„Hovoříte o mladé ženě, která byla zajata se mnou?“ zeptal se Ghek, přičemž jeho mrtvolně jednotvárná tvář ani hnutím brvy neprozradila jeho živý zájem o toto téma.

„Ano, hovořím o ní,“ odvětil velitel, a obrátiv se k bojovníku, který jej přivolal, řekl mu: „Vrať se do svého bydliště a zůstaň tam až do příštích her. Snad do té doby ti budou tvoje oči lépe sloužit a nezklamou tě jako dnes!“

Bojovník vrhl na Gheka jedovatý pohled a odešel. Důstojník potřásl hlavou. „To je mně nepochopitelné,“ zamručel. „U-Van byl vždy věrným a spolehlivým bojovníkem. Bylo by však možno...?“ ustal v řeči a zahleděl se nedůvěřivě na Gheka. „Máte divnou hlavu, která se nehodí k vašemu tělu, chlapíku,“ zvolal. „Naše legendy nám vyprávějí o dávno vyhynulých bytostech, které uměly okouzlit do myslí svých bližních klamně halucinace. Náležíte-li k takovým bytostem, pak by možná U-Van nevinně trpěl, jsa ve vleku vašich prokletých sil. V tom případě ovšem si O-Tar s vámi bude vědět rady!“ Domluviv, otočil se a vyzval své bojovníky, aby jej následovali.

„Sečkejte!“ zvolal Ghek. „Nechcete-li mne utýrat hlady, pak mně pošlete jídlo.“

„Vždyť jste již obdržel jídlo,“ odvětil důstojník.

„Což mám být krměn pouze jedenkrátě denně?“ zeptal se Ghek. „Vyžaduji častěji pokrm. Pošlete mi něco k snědku.“

„Budete mít jídlo,“ odpověděl velitel. „Nikdo nesmí říci, že by zajatci v Manatoru byli špatně živeni. Zákony Manatoru jsou spravedlivé,“ dodal a odešel.

Sotva zvuky jejich kročejů zmizely v dáli, Ghek slezl z ramenou svého rykora a odkvapil k díře, v níž předtím ukryl klíč k poutům. Poté otevřel zámek obojku, jenž svíral kotník rykora, zamkl jej prázdný a zanesl klíč hlouběji do skryše. Vzápětí se znovu uvelebil na ramenou svého nemyslíciho služebníka. Když pak opět slyšel blížící se kroky, zvedl se i se svým rykorem a vstoupil do jiné z chodeb, ústících do cely, než kterou přicházel žalářník; tam, jsa nepozorován, naslouchal. Slyšel, jak bojovník vstoupil do kobky a zastavil se; nato se ozval tlumený výkřik, následovaný třeskem kovových talířů o stůl; poté se ozvaly chvatné kročeje, které v brzku zanikly v dáli.

Ghek se spěšně vrátil do komnaty, vylovil klíč, sevřel opět pouto

kolem rykorovy nohy, ukryl znovu klíč v díře, a vyšplhav na stůl, posunul ruce rykora k jídlu, které bylo rozházeno po desce. Zatímco rykor jedl, Ghek seděl vedle něho a vyčkával, až se opět ozve šelest blížících se kročejů a třesk zbraní – což, jak věděl, se jistě brzy stane. Jakmile k tomu došlo, vyšplhal na ramena svého rykora. Za chvíli se skutečně v komnatě objevil stejný velitel se třemi bojovníky. Jeden z nich byl očividně tentýž, který prve přinesl jídlo, neboť se mu oči rozšířily hrůzou, když spatřil, jak Ghek sedí u stolu, a zmateně zíral na svého důstojníka, který k němu obrátil své přísné zraky.

„Bylo to, jak jsem říkal!“ zvolal. „Nelhal jsem. Když jsem sem přinesl jídlo, nebyl zde.“

„Je však zde nyní,“ řekl velitel ponuře, „a jeho pouto je uzamčeno kolem nohy. Pohleďte! Zámek nebyl otevřen. Leč kde je klíč? Má ležet na protějším konci stolu. Kde je klíč, netvore?“ rozkřikl se na Gheka.

„Jak já, vězeň, mohu vědět, kde je klíč k mým poutům, když to ani moji žalávníci nevědí?“ opáčil Ghek.

„Vždyť ležel zde!“ zvolal velitel, ukazuje na protilehlou stranu stolu. „Viděl jste jej tam?“ zeptal se Ghek.

Důstojník zaváhal. „Ne, avšak musel tam být,“ trval na svém.

„Viděl jste snad vy ležet klíč na stole?“ otázal se Ghek jiného bojovníka.

Ten potřásl záporně hlavou. „A co vy? A vy?“ obrátil se kaldane na zbývající dva.

Oba přiznali, že klíč vůbec neviděli. „A i kdyby tam byl, jak bych na něj mohl dosáhnout?“ pokračoval Ghek.

„Ne, nemohl na klíč dosáhnout,“ připustil velitel. „Avšak těmto kouzlům musíme předejít! I-Zave, zůstanete zde na stráži u zajatce, dokud nebudete vystřídaní!“

I-Zav nebyl tímto posláním zřejmě nikterak nadšen, a když velitel a oba zbylí bojovníci opustili kobku a zanechali jej samotného s jeho nešťastným údělem, podezíravě si Gheka prohlížel.

## ZOUFALÝ ČIN

E-Med přešel komnatou věže směrem k Taře z Helia a otrokyni Lan-O. Tu první uchopil hrubě za rameno. „Vstaňte!“ velel. Dívka odsunula jeho paži ze svého rámě, a povstávajíc, odtáhla se od něj.

„Nedotýkejte se svojí rukou princezny Helia, zvíře!“ zvolala varovně.

E-Med se dal do smíchu. „Což můžete být tak pošetilou a domnívat se, že bych hrál jetan o něco, aniž bych se dříve přesvědčil, oč vlastně hraji? Přistupte blíže!“ vyzval ji surově.

Tara se vztyčila v plné výši a zkřížila ruce na prsou. E-Med si nepovšiml, že štíhlé prsty její pravé ruky jsou zasunuty pod široký kožený pás zbroje, který obepínal její levé rámě.

„Až se O-Tar dozví o vašem vzpurném chování, E-Mede, budete toho litovat,“ zvolala mladá otrokyně. „Zákony Manatoru vám nedovolují, abyste se této dívky dotkl dříve, než si ji bojem poctivě získáte.

„Což se O-Tar stará o její osud?“ opáčil E-Med. „Což jsem neslyšel o jejích rouhavých slovech? Vždyť urazila samotného jeddaka! Přísahám při svém prvním předku a pevně věřím, že O-Tar učiní jedem toho, kdo ji zkrotí,“ zakončil vyzývavě a přiblížil se opět o krok k Taře.

„Stůjte!“ pravila dívka vznešeným, vyrovnaným hlasem. „Snad ani nevíte, co činíte. V národě helijském jsou ženy nedotknutelné a posvátné. Za čest i té nejchudší a nejponíženější ze všech by sám velký jeddak Helia tasil svůj meč. Největší a nejmocnější národy Barsoomu tisíckrátě válčily na obranu mé vznešené matky Dejah Thoris. Jsme sice smrtelné, a proto můžeme zemřít; nesmíme však být zhanobeny. Tak zní odvěké zákony Barsoomu. Můžete hrát jetan o princeznu Helia, a přesto, vyhraje-li, nesmíte ji nikdy žádat co odměny. Chcete-li ovšem získat jen mrtvé tělo, pokračujte ve svém naléhání. Vězte, muži z Manatoru, že krev Vládce Barsoomu neproudí nadarmo v žilách Tary z Helia. Domluvila jsem.“

„Nevím nic o Heliu – naším svrchovaným vládcem je O-Tar,“ odvětil E-Med; „vím však, že si musím blíže prohlédnout cenu, pro kterou mám bojovat a vítězit. Chci okusit rty té, která bude po příštích hrách mojí otrokyní, a vězte, ženo, že nečiníte dobře, podněcujete-li darmo můj hněv.“ Při těchto slovech se jeho oči zúžily ve dvě úzké

štěrbiny a jeho tvář vzala na sebe zvířecí škleb. „Pochybujete-li o pravdivosti mých slov, pak se zeptejte otrokyně Lan-O.“

„Ano, jeho slova jsou pravdivá, ó ženo z Helia,“ vmísila se Lan-O. „Střežte se vydráždit zlost E-Meda, je-li vám váš život milý.“

Tara z Helia neodpověděla. Již řekla vše, co bylo třeba. Mlčky zírala na hřmotného bojovníka, který se k ní zvolna blížil. Došel až zcela těsně k ní, uchopil ji za ruku, a přitisknuv ji rázem k sobě, snažil se dosáhnout jejích rtů.

Lan-O zřela, jak se Tara z Helia napolo obrátila a její pravice se bleskurychle vysunula z místa pod levým nadrem, kde dosud spočívala. Paže se zvedla a mihla nad E-Medovým ramenem – a v pěsti se zaleskla dlouhá, ostrá dýka. Rty bojovníka se zvolna blížily ke rtům Tary, avšak nedosáhly jich, neboť E-Med náhle strnul, z jeho úst se vydral zoufalý skřek, zapotácel se a klesl bezvládně k zemi jako neživá hromada masa. Tara z Helia se sklonila a otřela ostří svého nože o zbroj mrtvoly.

Lan-O zírala na mrtvé tělo očima rozšířenýma údivem a hrůzou. „Za toto zemřeme nyní obě!“ zvolala.

„Není to lepší než žít jako otrokyně v Manatoru?“ zeptala se Tara z Helia.

„Nejsem tak statečná jako vy,“ pravila otrokyně. „Život je sladký a vždy nám skýtá naději na vyvážnutí.“

„Život je sladký,“ souhlasila Tara z Helia, „leč ctnost je posvátná. Nemějte strachu. Až přijdou, řeknu jim pravdu – že vy nejste ničím vinna a že jste mně nemohla v mém konání zabránit.“

Otrokyně se na chvíli hluboce zamyslela. A náhle se její oči rozjasnily. „Doufám, že nalezneme prostředek, jak bychom od sebe odvrátily jakékoliv podezření. On má u sebe klíč k této komnatě.“

Otevřme dveře a vyvlečme jej ven – snad najdeme pak i místo, kam bychom jej ukryly.“

„Dobře!“ zvolala Tara z Helia a obě se daly do provádění plánu, který Lan-O právě vymyslela. Vyhledaly spěšně v E-Medové torbě klíč, otevřely dveře a pak napůl vyvlekly a napůl vynesly mužovu mrtvolu z komnaty. Poté ji dopravily po schodech o podlaží níže, kdež, jak Lan-O tvrdila, se nacházely prázdné komnaty. První dveře v nižším patře, které vyzkoušely, byly odemčeny, a proto tam zavlekly své těžké brímě a uložily je v malé místnosti, jež se nalézala za nimi a byla opatřena pouze jedním oknem. Komnata, do níž vstoupily, svěd-

čila o tom, že kdysi byla pravděpodobně používána jako obývací místnost a nikoliv jako cela, neboť její vnitřní zařízení prozrazovalo dávný přepych. Zdi byly vyloženy do výše asi sedmi nebo osmi stop od podlahy dřevěným táflováním, zbytek stěn a strop pak byly vyzdobeny nádhernými malbami, jejichž barvy však již bohužel ohlodal zub času.

Ledva Tara zběžně přelétla zrakem po vnitřku komnaty, byla její pozornost upoutána částí dřevěného obložení zdi, která zřetelně odstávala od ostatní výplně. Tara chvatně popošla až k onomu místu a shledala, že kolmá hrana panelu vyčnívá oproti vedlejší výplni takřka o půl palce. Dívčina zvědavost byla vzbuzena na nejvyšší míru. Poslechla podvědomý impuls, který jí bleskl hlavou, uchopila za vyčnívající panel a pokusila se jej odsunout. A skutečně, panel se zvolna otočil v závěsu, otevřel se směrem k ní – a za ním ve zdi zel temný otvor.

„Pohled’te, Lan-O!“ zvolala. „Vidíte, co jsem našla – skrýš, do které uložíme mrtvolu.“

Lan-O přistoupila blíže a obě dvě společně prohlédly temný otvor, za nímž se nalézala malá plošinka, přecházející v úzkou chodbu, jež vedla kamsi dolů do neproniknutelné tmy. Silná vrstva prachu pokrývala podlahu chodby, prozrazujíc tak, že jistě minul drahý čas od oné doby, co tudy naposledy prošla lidská noha – pravděpodobně to byl tajný východ z komnaty, který žijícím Manatorianům nebyl znám. Obě dívky vsunuly mrtvolu E-Medovu do otvoru, zanechavše ji na plošině zapomenutého kabinetu; Lan-O pak chtěla prudce přibouchnout dřevěný panel, leč Tara jí v tom zabránila.

„Sečkejte ještě!“ řekla a jala se pozorně prohlížet konstrukci tajného uzávěru.

„Pospěšte si,“ zašeptala vzrušeně otrokyně. „Dopadnou-li nás zde, jsme ztraceni!“

„Seznáme-li tajemství uzávěru, budeme alespoň vědět, jak vniknout v případě potřeby do této tajné chodby,“ odvětila Tara z Helia. A vtom se náhodou dotkla špičkou nohy části dřevěného obložení v patě sousedního panelu. „Ach!“ vydechla radostně, neboť našla bezděčným dotekem nohy skryté pero. Poté zasunula chvatně panel na místo, až zcela zapadl mezi ostatní obložení. „Pojďme!“ řekla a obě spěšně prchaly do hořejší komnaty.

Dostaly se do své kobky, aniž by je někdo spatřil. Tara zavřela dve-

ře, zamkla je zevnitř a klíč ukryla v tajné kapse své zbroje.

„Necht' nyní přijdou!“ pravila. „Necht' se nás vyptávají! Jak mohou dvě ubohé zajaté dívky vědět něco o osudu svého vznešeného žalářníka? Co tomu říkáte, Lan-O?“

„Nic,“ pravila prostě Lan-O, usmívajíc se na svoji družku.

„Povězte mně něco o manatorských mužích,“ vyzvala ji náhle Tara. „Jsou všichni tací jako E-Med, či podobají se někteří z nich A-Korovi, který se zdá být mužem statečného a ušlechtilého charakteru?“

„Jsou právě takoví jako příslušníci ostatních barsoomských kmenů,“ odpověděla Lan-O. „Jsou mezi nimi dobří i špatní. Vesměs jsou však udatnými a mocnými bojovníky. Někteří z nich mají hluboce vyvinutý smysl pro rytířskost a čest, leč ve svých stycích s cizinci znají pouze jediný zákon – zákon síly. Pohrdají slabými a nešťastnými příslušníky cizích národů, což v nich vzbuzuje ty nejhorší stránky jejich povahy – proto také tak špatně zacházejí s námi, se svými otroky.“

„Proč však by měli pohrdat těmi, jež potkalo to neštěstí, že upadli do jejich nemilosrdných rukou?“ zeptala se Tara.

„To nevím,“ odvětila Lan-O. „A-Kor tvrdí, že to je způsobeno tím, že Manator dosud nikdy nebyl ztečen vítězným nepřítelem. Jejich neustálé nájezdy do sousedních končin nikdy neskončily porážkou, poněvadž nečekají v cizí zemi tak dlouho, aby se jim mohla postavit na odpor značnější síla protivníka. Proto se považují za nepřemožitelné a pohrdají ostatními národy jako méně zdatnými v užívání zbraní a ve válečné taktice.“

„A přesto je A-Kor také jen jedním z nich,“ řekla Tara.

„Je synem jeddaka O-Tara,“ odušila Lan-O; „leč jeho matka pochází ze vznešeného rodu Gatholu – byla totiž zajata a učiněna O-Tarem otrokyní. A-Kor se honosí, že v jeho žilách proudí pouze krev jeho matky, a skutečně sluší se říci, že se svojí povahou liší od ostatních Manatorianů. Je rytířštější, přestože žádný z jeho nepřátel se dosud neodvážil pochybovat o jeho statečnosti. Jeho šermířské umění, dovednost vládnout oštěpem i krotit thoaty jsou známy široko daleko po celém Manatoru.“

„Co myslíte, že s ním učiní?“ zeptala se Tara z Helia.

„Odsoudí jej k účasti při hrách,“ odvětila Lan-O. „Není-li hněv O-Tarův příliš rozlícen, bude odsouzen k účasti pouze v jedné hře, v kteréžto případě by mohl vyváznout životem; chce-li se jej však O-Tar

nadobro zbavit, odsoudí jej k celé sérii všech deseti her, z nichž dosud žádný bojovník nevyšel živý – tím spíše ten, kdo upadl v O-Tarovu nemilost.“

„Co je to vlastně za hry? Nechápu dobře význam onoho termínu,“ řekla Tara. „Slyšela jsem je hovořit o tom, že hrají jetan – při jetanu však přece nemůže být nikdo zabít. My sami jej často hráváme doma.“

„Nikoliv však tak, jak se jetan hraje v aréně Manatoru,“ vysvětlovala Lan-O. „Přistupte k oknu!“

Obě dívky popošly k zamřížovanému otvoru, jímž se otevíral výhled východním směrem. Dole pod sebou zřela Tara z Helia prostranné hřiště, obklopené kol dokola nízkým stavením; skupina štíhlých věží, v jedné z nichž byla uvězněna, souvisela s budovami, věnčícími pole. Kolem arény bylo vidět vyvýšené řady sedadel; nejvíce však upoutala Taru z Helia obrovská jetanová šachovnice, vytvořená z černých a oranžových čtverců na půdě arény.

„Zde hrají jetan s živými figurami. Hrají o význačné ceny, obvykle o ženy – o otrokyně, které vynikají nevšední krásou. O-Tar sám by byl hrál o vás, kdybyste byla neroznítla jeho hněv – nyní rozhodl, že o vás budou soupeřit otroci a zločinci; stanete se kořistí oné strany, která zvítězí – nikoliv jen jednoho bojovníka, nýbrž všech, kteří přežijí onu hru.“

Taře z Helia na chvíli vzplály zraky, leč neřekla nic.

„Ti, kteří řídí hru, nemusí se jí vždy zúčastnit,“ pokračovala Lan-O ve výkladu, „nýbrž sedí na oněch dvou vysokých trůnech, které zříté na obou stranách arény, a usměrňují povely své figury od čtverce k čtverci.“

„Leč v čem tedy vlastně spočívá ono nebezpečí?“ zeptala se Tara z Helia. „Odpadne-li prostě při tahu některá figura, odstraní se z hrací plochy – tak zní pravidlo jetanu, které je téměř tak staré jako sama civilizace na Barsoomu.“

„Ovšem zde v Manatoru, když se hraje jetan ve velké aréně s živými figurami, je toto pravidlo změněno,“ vysvětlovala Lan-O. „Když některý bojovník obdrží od vůdce rozkaz, aby postoupil na jiné pole, obsazené protivníkovou figurou, dojde se soupeřem k boji, který musí skončit smrtí jednoho z nich. Vítěz pak obsadí protivníkovu pole a má výhodu následujícího tahu. Jeden každý bojovník představuje určitou figuru, je nádherně oblečen a kromě toho nosí zjevné označení, zda je otrokem, či zda se bije z trestu, nebo zda jde o dobrovolníka. Je-li ně-

kdo nucen bojovat z trestu, bývá vyznačeno, i kolika her se musí účastnit. Tak ten, kdo hru řídí, ví, které figury může riskovat a které musí chránit. Navíc naděje jednotlivých mužů na přežití jsou dány postavením, které je jim ve hře přiděleno. Obvykle na nejnebezpečnější místa jsou stavěni nájemní žoldnéři, na jejichž životě nikomu nezáleží.“

„A což ti, kdo hru řídí – zúčastní se jí někdy také činně?“

„Ach, ano,“ odpověděla Lan-O; „často, když dva bojovníci, náležející leckdy i k vysoké urozené třídě, mají mezi sebou spor nebo chovají vůči sobě zášť, O-Tar je vyzve, aby vyrovnali své účty na písku arény. Za takových okolností účastní se aktivně hry a s tasenými meči řídí své figury z postavení vůdců. Své spolubojovníky si vybírají – obvykle si volí nejlepší a nejzdatnější žoldnéře či otroky, pokud je vlastní, někdy s nimi dobrovolně bojují jejich přátelé, nebo posléze si mohou vyžádat vězně z podzemních žalárních kobek. V takových případech pak jsou hry skutečně zajímavé. Často dochází k tomu, že vůdci sami padnou.“

„V tomto amfiteátru tedy spravedlnost Manatoru dává průchod právu?“ zeptala se Tara.

„Ano, z valné většiny,“ odpověděla Lan-O.

„A jak tedy při takové spravedlnosti může některý vězeň získat svobodu?“ vyzvídala dále Tara z Helia.

„Je-li to muž a přežije-li deset her, pak může být svoboden,“ odpověděla Lan-O.

„Dosud však nikdo nepřežil deset her?“ otázala se Tara. „A jak se to má se ženami?“

„Doposud žádný cizinec, který kdy prošel branami Manatoru, nepřežil deset her,“ odpověděla Lan-O. „Zajatci se mohou též dobrovolně nabídnout do trvalého otroctví, dávají-li mu přednost před bojem v jetanu. Samozřejmě že i otroci, právě tak jako jiní bojovníci, mohou být přinuceni, aby se činně zúčastnili hry; jsou-li ovšem v otroctví, mají naději, že sice budou déle žít, nemohou však již nikdy nabýt kýžené svobody.“

„Ale co ženy?“ trvala na svém Tara. „Jak může žena získat svobodu?“

„Zcela prostě,“ zasmála se Lan-O. „Stačí, nalezne-li muže, který by pro ni bojoval po deset po sobě následujících her, a tak jí i sobě získal svobodu.“

„Vidím, že zákony Manatoru jsou skutečně spravedlivé,“ poznamenala uštěpačně Tara.

A vtom bylo slyšet před komnatou kroky a za chvíli poté zachrastil klíč v zámku, dveře se otevřely a objevil se v nich bojovník. „Viděly jste dwara E-Meda?“ zeptal se.

„Ano,“ odvětila Tara, „byl zde právě před chvílí.“

Muž se nejprve zkoumavě rozhlédl po prázdné komnatě a poté pohlédl podezřívavě na Taru z Helia a posléze na otrokyni. Jeho tvář jevila svrchovaný údiv – a rozpačitý výraz nyní ještě vzrostl. Prohrábl se rukou ve vlasech. „Je to velmi podivné,“ řekl. „Několik bojovníků jej vidělo vstupovat do věže, a přestože z ní vede pouze jediný východ, který je navíc dobře strážěn, nikdo jej neviděl vyjít ven.“

Tara z Helia zcela nenuceně předstírala, že zakrývá dlaní zívnutí. „Princezna z Helia je hladova, chlape,“ řekla. „Vyříd'te vašemu pánovi, aby jí poslal pokrm.“

Za hodinu poté přinesl otrok Taře jídlo; a s ním přišel důstojník, provázený několika bojovníky. Důstojník prohlédl pozorně komnatu, leč neshledal nic v nepořádku. Rána, která dopravila E-Meda k jeho předkům, naštěstí nekrvácela.

„Ženo,“ zvolal důstojník, obraceje se k Taře, „vy jste byla poslední, která jste spatřila strážce Věží E-Meda. Odpovězte mně pravdivě! Viděla jste jej odejít z této místnosti?“

„Ano,“ odvětila Tara z Helia.

„Kam se odebral odtud?“

„Jak bych to mohla vědět? Což myslíte, že mohu vidět pevnými, zamčenými dveřmi?“ odsekla zlostně Tara.

„To nám není známo,“ pravil důstojník. „Vždyť s vaším druhem v podzemních kobkách Manatoru se dály podivné věci. Snad i vy dovedete procházet pevnou hmotou zavřených dveří právě tak lehce, jako on dovede uniknout z nerozbitných pout.“

„Koho tím míníte?“ zvolala Tara. „Panthana Turana? On tedy žije? Řekněte mi, je zdrav a nezraněn v Manatoru?“

„Hovořím o bytosti, která se sama nazývá kaldaneem Ghekem,“ opáčil důstojník.

„Ale co je s Turanem? Rcete mi, padware, slyšel jste něco o něm?“ naléhala Tara na důstojníka, jsouc mocně vzrušena.

Oči otrokyně Lan-O, které bedlivě princeznu pozorovaly, se v tomto okamžiku soucitně zamžily. Důstojník však Tařinu otázku prostě

ignoroval – co jemu záleželo na osudu a bytí nějakého otroka?

„Není možné, aby se člověk rozplynul beze stopy v ovzduší,“ zamručel, „a nebude-li E-Med nalezen co nejdříve, pak se této záležitosti ujme sám O-Tar. Varuji vás, ženo, jste-li jedním z oněch hrůzných Corphalů, kteří ovládají duchy prokletých zemřelých a pronásledují živé, tak jako ona bytost, která se nazývá Ghek, a nenavráťte-li nám E-Meda, pak O-Tar nebude s vámi mít slitování.“

„Co to blábolíte za pošetilosti?“ zvolala Tara. „Jsem helijská princezna – řekla jsem vám to již několikrát. I kdyby bájní Corphalové existovali, čemuž ani ti nejnevědomější na Barsoomu dnes již nevěří, ze starých zkazek se dochovalo, že vstupovali pouze do těl nejzarytějších a nejpustších zločinců, pocházejících z nejnížší spodiny. Muži z Manatoru, jste pošetilý blázen, právě tak jako váš jeddak a celý jeho národ.“

Domluvivši, Tara se obrátila k důstojníkovi svými královskými zády a zírala oknem ven přes Pole jetanu a přes střechy Manatoru na pahorky, věčnicí město, a na zvlněnou krajinu, táhnoucí se do dáli, svobodě vstříc.

„Víte-li toho tolik o Corphalech,“ zvolal důstojník, „pak víte také, že byť i jim obyčejný člověk nemůže ublížit, mohou být snadno a bez trestně zabiti rukou jeddaka!“

Dívka neodpověděla; byla rozhodnuta nepronést již ani slovo, byť i důstojník na ni naléhal, jak chtěl, vědouc, že nikdo kromě jeddaka O-Tara se neodváží na ni vztáhnout ruku. Po chvíli padwar odešel a odvedl své bojovníky s sebou. Když se za nimi zavřely dveře, Tara ještě dlouho zírala na město Manator, uvažujíc o tom, jakou další krutou zkouškou ji osud potýrá. Stála tak tiše u okna, zabrána jsouc v hluboké mlčení, když vtom dolehly k jejímu sluchu zvuky válečné hudby, linoucí se z města dole – hluboké, plné tóny dlouhých válečných trub, užívaných jízdními četami, a jasné zvonivé zvuky pěších oddílů. Princezna pozdvihla hlavu a pozorně naslouchala. Vtom Lan-O, stojící u protějšího okna, ji vyzvala, aby k ní přistoupila. A obě zíraly přes ulice a střechy manatorských domů k Bráně nepřátel, kudy se hrnuly do města řady vojska.

„Velký jed přichází,“ řekla Lan-O; „nikdo jiný by se s takovým hřmotem neodvážil do Manatoru vstoupit. Je to U-Thor, jed Manatosu, druhého to města Manatoru. Po celém Manatoru jej nazývají Velkým jedem; O-Tar jej nenávidí právě proto, že ho lid miluje. Za-

svěcení, kdož znají dobře zdejší poměry, tvrdí, že by stačila jen malá provokace a že by zcela jistě mezi nimi došlo k válce. Jak by taková válka skončila, to se nikdo neodváží odhadnout, neboť lidé v Manatoru uctívají velkého O-Tara, přestože jej nemají rádi. U-Thora milují, leč on není jeddakem.“

Tara zcela dobře pochopila význam tohoto jednoduchého prohlášení, jemuž může plně porozumět pouze rodilý Barsoomian. Oddanost a věrnost Mart'anů k jejich jeddakům je totiž instinktem, který je téměř tak mocně vyvinut jako pud sebezáchovy. Nelze se této skutečnosti divit, neboť Mart'ané jsou rasou, která uctívá své předky; jejich rodiny kladou svůj původ do šerého dávnověku a jeddakové sedí na stejných trunech, které jejich předkové ovládli před sty a tisíci lety, a panují potomkům těch, jimž vládli jejich praotcové. Stalo se sice, že krutí jeddakové byli svrženi z trunu, leč byli nahrazeni takřka vždy členy téhož královského rodu, přestože zákon dává jedům právo, aby si zvolili za jeddaka toho, kdo se jim líbí.

„U-Thor je tedy dobrým a spravedlivým člověkem?“ tázala se Tara z Helia.

„Není nad něj šlechetnějšího,“ odvětila Lan-O. „V Manatosu jsou nuceni hrát jetan pouze ti nejzlotřilejší zločinci, kteří jsou odsouzeni k smrti, a i tak je hra poctivá a dává jim možnost získat si svobodu. Hry se mohou zúčastnit též dobrovolníci, leč v tom případě nemusí každý tah končit smrtí jednoho z hráčů, neboť často pouhé zranění, či leckdy jen dotek meče rozhoduje utkání. V Manatosu pohlížejí na jetan jako na válečný sport – zde pak jetan znamená jatky. U-Thor se také staví proti zdejším častým výpravám za otroky a proti politice, která od věků izoluje Manator od spojení s ostatními kulturními národy Barsoomu; leč U-Thor není jeddakem, a tak se jeho zásady nemohou stát skutkem.“

Obě dívky zíraly na čtyry, krácející širokou třídou směrem od Brány nepřátel k O-Tarovu paláci. Byl to skvělý průvod barbarských bojovníků, ozdobených válečnými barvami, s drahokamy posetou zbrojí a s vlajíci pernatými chocholy na přilbách; i nezkrotní thoati, na nichž válečníci jeli, se pyšnili nádherným, bohatě zdobeným řemením. Na kopích a oštěpech, hrdě vztyčených nad hlavami jezdců, třepaly se barvitě praporky. Pěší bojovníci kráčeli po kamenné dlažbě téměř neslyšně, neboť jejich obuv ze zitidaří kůže našlapovala úplně bez hluku. Za každým oddílem mamutí zitidaři vlekli pestře pomalované vozy, v

nichž byla vezena výstroj a zásoby vojínů. Četa za četou vstupovala do města širokou branou, a když první muži docházeli již do O-Tarova paláce, poslední ještě nevstoupili ani do městských hradeb.

„Jsem zde již mnoho let,“ řekla Lan-O, „leč dosud nikdy jsem neviděla, že by Velký jed přivedl s sebou do Manatoru tak značný počet bojovníků.“

Tara z Helia pozorovala přimhouřenýma očima válečníky, kráčející širokou třídou, a snila o tom, jak by jí bylo lehce v duši, kdyby to byli její milovaní helijští bojovníci, kteří by přicházeli osvobodit svoji drahou princeznu. Vpředu na velkém thoatu by jistě jel sám John Carter, Vládce Barsoomu, a za ním by se rojily nespočetné oddíly udatných veteránů říše.

Leč otevřevši znovu oči, zřela Tara pouze šiky pomalovaných barbarů a smutně vzdychla. Přesto však jakoby fascinována zírala na podivuhodné válečné divadlo, a při tom si opět všimla oněch skupin tičných, nehybných lidí na balkónech domů. Nikdo nezamával, nikdo neprovolával slávu, nikdo neházel bojovníkům na cestu květy či šperky, jak bývalo v jejím rodném městě zvykem, zvláště šlo-li o uvítání tak skvělého průvodu.

„Zdá se, že obyvatelé Manatoru nejsou valně nakloněni bojovníkům z Manatosu,“ poznamenala Tara. „Vždyť lidé na balkónech se ani nepohnou.“

Lan-O pohlédla na princeznu s úžasem v očích. „Není přece možné, abyste to nevěděla!“ zvolala. „Vždyť přece...“

Vtom však se dveře komnaty otevřely a objevil se v nich důstojník.

„Otrokyně Tara je vyzvána, aby se dostavila ke slyšení před jeddaka O-Tara!“ oznamoval obřadně příchozí.

## NA GHEKŮV ROZKAZ

Panthan Turan úpěl ve svých okovech. Čas plynul zvolna kupředu; ticho a jednotvárnost kobky prodlužovaly minuty v hodiny. Nejistota o osudu ženy, kterou miloval, měnila pak každou hodinu v pekelnou věčnost. Netrpělivě naslouchal, zda se někde neozvou kročeje živé bytosti, aby od ní alespoň něco vyzvěděl o Taře z Helia. Po hodinách nesnesitelného, mučivého napětí byl jeho sluch odměněn řinčením zbroje. Někdo přicházel do vězení! Turan bez dechu očekával, co bude následovat. Snad to budou bojovníci, pověřeni vykonat nad ním ortel; než co na tom, i ty by rád přivítal. Zeptal by se jich na osud Tary, a kdyby o ní nic nevěděli, rozhodně by jim neprozradil umístění skryše, v níž ji zanechal.

Do kobky vešlo asi půl tuctu bojovníků s důstojníkem v čele; přiváděli neozbrojeného muže – nepochybně to byl nový vězeň. Vzápětí se o tom Turan mohl přesvědčit, neboť bezbranný muž byl válečníky v několika okamžicích připoután k vedlejšímu kruhu ve zdi. Jed Gatholu se jal okamžitě vyptávat velitele stráže.

„Řekněte mně, proč jsem vlastně byl uvězněn a zda od chvíle mého vstupu do města byli zajati ještě jiní cizinci?“

„Jací jiní cizinci?“ otázal se důstojník.

„Žena a muž s podivnou hlavou,“ odvětil Turan

„To je možné,“ řekl velitel; „jak zní jejich jména?“

„Žena je helijskou princeznou a nazývá se Tara, a muž se jmenuje Ghek, kaldane ze země Bantoom.“

„Oni jsou vašimi přáteli?“ zeptal se důstojník.

„Ano,“ odvětil Turan.

„Právě to jsem chtěl vědět,“ řekl důstojník, a úsečně nařídív svým lidem, aby jej následovali, obrátil se a opustil celu..

„Povězte mně něco o nich!“ volal za ním Turan. „Řekněte mně něco o Taře z Helia! Je zdráva a v bezpečí?“ Leč důstojník jeho volání nedbal a kroky bojovníků brzy zanikly v dáli.

„Tara z Helia byla ještě před nedávnem v pořádku,“ pravil znenadáná zajatec, přikovaný po jeho boku.

Turan se ohlédl po mluvčím; zřel před sebou muže statné postavy a ušlechtilé tváře. „Vy jste ji viděl?“ zeptal se jej. „Oni ji tedy zajali?“

Hrozí jí nebezpečí?“

„Je držena ve Věžích jetanu jako cena, určená pro příští hry,“ odvětil neznámý.

„A kdo jste vy?“ chtěl vědět Turan. „A proč jste zde zajat?“

„Jsem A-Kor, strážce Věží jetanu,“ odvětil tázaný. „Jsem zde uvězněn, poněvadž jsem se odvážil promluvit pravdu o jeddaku O-Tarovi před jedním z jeho důstojníků.“

„A jaký vám byl určen trest?“ zeptal se Turan.

„Nevím. O-Tar dosud nevyřkl ortel. Pravděpodobně budu odsouzen k účasti při hrách – nejspíše k celým deseti hrám, neboť O-Tar nemiluje A-Kora, svého syna.“

„Vy jste jeddakův syn?“ tázal se panthan.

„Jsem synem O-Tara a otrokyně Haji z Gatholu, která byla ve své domovině princeznou.“

Turan pohlédl pátravě na mluvčího. Syn Haji z Gatholu! Syn sestry jeho matky – tento muž byl tedy jeho vlastní bratranec! Gahan se velmi dobře pamatoval na záhadné zmizení princezny Haji i celé její osobní vojenské stráže. Vydala se na návštěvu do místa poměrně vzdáleného od Gatholu a na zpáteční cestě zmizela záhadně ze světa i se svým ozbrojeným doprovodem. Takové bylo tedy tragické rozluštění onoho zdánlivě nerozřešitelného tajemství? A tím se zároveň vysvětlovala i mnohá jiná záhadná zmizení jednotlivců z Gatholu, jež se táhla téměř celou historií města. Turan si bedlivě prohlížel svého druha a shledal, že je v mnohém podoben matce. A-Kor mohl být asi o deset let mladší než Turan, leč takový rozdíl u Barsoomianů nehraje roli, neboť se dožívají pravidelně věku kolem jednoho tisíce let a v dospělosti prakticky vůbec viditelně nestárnou.

„A kterým směrem leží odtud Gathol?“ zeptal se Turan.

„Téměř přímo na východ od Manatoru,“ odvětil A-Kor.

„A jak daleko?“

„Vzdálenost mezi městy Manator a Gathol obnáší asi dvacet jeden stupeň,“ řekl A-Kor. „Hranice obou zemí jsou však od sebe vzdáleny jen o něco více než deset stupňů. Krajina, ležící mezi nimi, je prostoupena do výše strmíci rozervanými útesy, jež jsou odděleny zejícími propastmi.“

Gahan znal velmi dobře ony končiny, které vroubily jeho území na západě – i veliké vzducholodi se oněm krajům vyhýbaly, neboť nad jejich hlubokými stržemi se tvořily nebezpečné vzduchové víry a ne-

bylo lze nikde spolehlivě přistát. Jed Gatholu se nyní konečně dozvěděl, kde leží Manator a – po dlouhých týdnech! – kudy přibližně vede cesta do jeho rodné země; a jeho spoluvězněm byl muž, v jehož žilách kolotala krev jeho vlastních předků, muž, jenž dobře znal Manator, jeho obyvatele, zvyky i okolní krajinu, muž, který mu mohl svými znalostmi místních poměrů být alespoň radou nápomocen k zbudování plánu na útěk a vysvobození Tary. Leč bylo možno se svěřit A-Korovi? Nezbyvalo než podniknout riskantní pokus.

„Domníváte se, že O-Tar vás odsoudí k smrti?“ zeptal se. „A proč?“

„Rád by tak učinil,“ odvětil A-Kor, „neboť lidé úpí pod vládou jeho železné ruky, a jejich oddanost je pouze oddaností k prastarému rodu vynikajících jeddaků, z nichž vyšel, a nikoliv k němu. O-Tar je žárlivým na svoji moc a odklidil již mnoho jedinců, jejichž krev je opravňovala činit si nároky na trůn a jejichž obliba u lidu je učinila politicky vlivnými osobami. Skutečnost, že jsem synem otrokyně, sice zmenšila moji důležitost v očích O-Tara, leč zároveň jsem synem jeddaka a mohu zasednout na trůn Manatoru týmž právem jako on sám. Kromě toho během minulých let lid, a zvláště mladší bojovníci, si mne oblíbili, za což děkuji svým přednostem morálním i fyzickým, které jsem zdědil po své matce – O-Tar však se domnívá, že tuto přízeň lidu si získávám uměle jen za tím účelem, abych se jednou mohl zmocnit manatorského trůnu.“

Mám za to, že nyní moji kritiku jeho chování se vůči otrokyni Taře si vzal za záminku, aby se mne mohl zbavit.“

„Ale což kdyby se vám podařilo uprchnout a dostat se do Gatholu?“ navrhl Turan.

„Pomýšlel jsem již na to,“ odpověděl A-Kor, „leč co bych si tam počal? V očích Gatholských bych nikdy nebyl skutečným občanem Gatholu, pokládali by mne za cizince a nepochybně by se mnou naložili právě tak, jako nakládají s cizinci zde v Manatoru.“

„Kdybyste jim mohl podat neklamný důkaz, že jste synem princezny Haji, jistě byste byl přátelsky přijat,“ řekl Turan; „v opačném případě byste si pak lehce získal svobodu i občanská práva nepřiliš dlouhou prací v diamantových dolech.“

„Jak to, že tak dobře znáte tamější poměry?“ zeptal se A-Kor. „Domníval jsem se, že pocházíte z Helia.“

„Jsem námezdný žoldněř,“ odvětil Turan, „a sloužil jsem již v

mnoha zemích, mezi jinými i v Gatholu.“

„Totéž co vy vyprávěli mně otroci z Gatholu a rovněž moje matka, dříve než ji O-Tar poslal žít do Manatosu,“ pravil A-Kor zamyšleně. „Myslím, že O-Tar se obával jejího vlivu na otroky z Gatholu a jejich potomky, jichž může být na území Manatoru snad celý milión.“

„Jsou tito otroci organizováni?“ zeptal se Turan.

A-Kor, dříve než odpověděl, zahledl se svému spoluvězni dlouze do očí. „Jste zajisté čestný muž,“ řekl, „čtu vám to v očích, a já se zřídka kdy mýlím v lidech, ale...“ a naklonil se těsněji k Turanovi, „i zdi zde mají uši.“ A pak šeptem zodpověděl panthanovu otázku.

Později z večera přišli do kobky bojovníci, otevřeli Turanovi pouta a vedli jej před jeddaka O-Tara. Cesta k paláci vedla úzkými křivolakými uličkami i širokými třídami; ze všech balkónů zíraly do ulic v nekonečných řadách tiché, nehybné skupiny obyvatelů města. Jeddakův palác sám o sobě hýřil životem a ruchem. Bojovníci na thoatech projížděli chodbami sem a tam, z poschodí do poschodí. Zdálo se, že v paláci nechodí nikdo pěšky, kromě několika málo otroků. Řičící a vzpouzející se thoati byli ustájeni v nádherných sálech, zatímco jejich jezdcí a pánové, pokud se nevěnovali nějakým povinnostem v paláci, hráli jetan s malými, ze dřeva vydlabanými figurkami.

Turan si všiml nádhery vnitřní architektury paláce, barbarské skvělosti drahokamů a vzácných kovů, z nichž byly zhotoveny umělecké mozaiky zdobící zdi. Mozaiky zobrazovaly většinou válečné scény, především osobní duely, které – jak se zdálo – byly vybojovávány na jetanových šachovnicích gigantických rozměrů. Hlavy mnoha sloupů, které podpíraly stropy chodeb a komnat, jimiž procházeli, byly vytesány z kamene do podoby jetanových figur. Vše, kamkoliv člověk jen pohlédl, připomínalo onu hru. Turan byl veden do trůnní síně jeddaka O-Tara touže cestou jako Tara z Helia. Když vstoupil do Síně vůdců, byl jeho zájem upoután pohledem na řady bojovníků, sedících jako sochy v plné zbroji na hřbetech nádherně vystrojených thoatů. Dosud nikdy nezřel na Barsoomu tak bezvadně k nehybnosti a kázni vycvičené vojsko. Ani sval se nepohnul, ani žilka nepovolila jezdcí i zvířata stáli jako zkamenělí. Orlí zrak upřen přímo dopředu, ostrá, těžká kopí skloněna v tomže úhlu, tak se tyčili jako nehybná hradba těl. Turan byl touto podívanou nezvykle dotčen – jeho nitro bylo naplněno bázní a úctou. Tento dojem v něm setrval, dokud nepřešli celý sál. Poté byl doveden před obrovské dveře, kdež čekal, až bude vyzván, aby před-

stoupil před vladaře Manatoru.

Když byla Tara z Helia uvedena do jeddakovy trůnní síně, shledala, že rozlehlá komnata je naplněna náčelníky a důstojníky O-Tara a U-Thora. U-Thor byl usazen na čestném místě u paty trůnu, jak vyžadovalo jeho postavení. Dívka byla přivedena až k pódiu před jeddaka, kde hrdě stanula. O-Tar na ni pohlížel ze svého vysokého křesla hrubým, krvelačným zrakem zpod mračných brv.

„Zákony Manatoru jsou spravedlivé,“ řekl O-Tar, osloviv dívku; „proto jste byla znovu povolána sem, abyste byla souzena před nejvyšší autoritou Manatoru. Došla mně zvěst, že vzešlo podezření, že jste Corphal. Co chcete uvést na svoji obhajobu?“

Tara z Helia stěží potlačila výbuch smíchu, slyšíc, že je obviněna z čarodějství. „Kultura mého národa je tak starobylá,“ pravila, „že autentická historie neskýtá žádné obrany proti nařčení z něčeho, o čem dnes víme, že existovalo pouze v nevědomých a pověřivých myslích nejprimitivnějších kmenů, které obývaly Barsoom v dávné minulosti. Pro ty, kteří dosud jsou tak omezení a věří v existenci Corphalů, nemůže platit žádný argument, který by je vyvedl z jejich omylu – pouze dlouhé věky vnitřního zušlechtění a kultury mohou je vyprostit z pout nevědomosti. Domluvila jsem.“

„Vy tedy nepopíráte obsah obžaloby,“ řekl O-Tar.

„Vaše obžaloba proti mně vznesená není vůbec hodna popření,“ odvětila Tara úsečně.

„Kdybych já byl na vašem místě, ženo,“ ozval se hluboký hlas po jejím boku, „přesto bych ono obvinění popřel.“

Tara z Helia se ohlédla po mluvčím a zřela vedle sebe U-Thora, mocného jeda Manatosu. Jeho zraky na ni upřené nebyly ledové a krvelačné jako zraky O-Tara. Vtom O-Tar zlostně udeřil do pozlaceného opěradla svého trůnu. „U-Thor zapomíná,“ zvolal, „že O-Tar je v Manatoru jeddakem!“

„U-Thor však ví,“ odvětil jed Manatosu, „že zákony Manatoru dovolují, aby obžalovanému přispěl někdo před soudem radou i skutkem k obhajobě.“

Tara z Helia, uvědomivši si, že onen muž jí zřejmě z jakéhosi neznámého důvodu hodlá být nápomocen, uposlechla jeho rady. „Popírám obžalobu!“ zvolala. „Nejsem Corphal.“

„Přesvědčíme se o pravdivosti vašich slov,“ zasykl O-Tar. „U-

Dore, kde jsou ti, kdož mají povědomost o tajemné moci a síle této ženy?“ U-Dor přivedl několik Manatorianů, kteří vyprávěli ono málo, co bylo známo o záhadném zmizení E-Meda, a další, kteří líčili, jak byli zajati Ghek a Tara. Ze skutečnosti, že byli nalezeni pohromadě, dedukovali pak, že vina obou je stejná a že stačí, dokáže-li se corphalismus jen jednomu z nich. O-Tar pak povolal Gheka. Strážci okamžitě přivlekli do trůnní síně ohavného kaldanea. Manatorští stěží přemáhali svůj strach před nevidanou bytostí.

„A co vy!“ pravil O-Tar ledovým, obžalujícím tónem. „To, co jsem o vás slyšel, postačí zcela k tomu, aby jeddakova ocel proklála vaše prokleté srdce – ukradl jste mozek bojovníku U-Vanovi, takže se domníval, že vidí vaše bezhlavé tělo, dosud naplněné životem; jinému jste vsugeroval, aby věřil, že jste uprchl, a viděl jen prázdnou lavici a holou zeď.“

„Ach, O-Tare, to vše není nic!“ zvolal mladý padwar, jenž velel stráží, která přivlekla Gheka. „Čin, který provedl I-Zavovi, dokáže sám o sobě jeho vinu.“

„Co učinil bojovníku I-Zavovi?“ zeptal se O-Tar. „Necht’ I-Zav mluví!“

Bojovník I-Zav, velký to chlapík s býčími svaly a volskou šíjí, předstoupil k podnoží trůnu. Byl bledý jako stěna a viditelně se třásl, což svědčilo o tom, že jeho nervy byly nedávno valně pošramoceny.

„Necht’ můj první předek dosvědčí, že moje slova jsou pravdivá, O-Tare,“ začal I-Zav. „Bylo mně nařízeno, abych střežil tuto bytost, která seděla na lavici, jsouc přikuta ke zdi. Stál jsem v otevřených dveřích u protější stěny komnaty. Nemohl se mne samozřejmě dotknout, poněvadž byl ode mne příliš vzdálen, leč přesto – O-Tare, necht’ mne pohltní Iss, nebylo-li tomu tak – mne k sobě vlekl, bezmocného jako nevylíhlé vejce. Táhl mne k sobě, nejmocnější z jeddaků, *silou svých očí!* Svým pronikavým zrakem vpil se do mých zornic, přivlekl mne k sobě a donutil mne, abych svůj meč a dýku odložil na stůl před něj, a pak mne zahnal zpět do vzdáleného koutu komnaty, a jeho hlava, zářící stále do mých očí, poté opustila své tělo a na šesti krátkých nohou slezla na podlahu a odcouvala do ulsí díry – ne však tak daleko, aby při tom ze mne spustila zraky; z díry pak se vrátila s klíčem od pout, zaujala opět místo na šíji svého těla, jež otevřelo zámek svého obojku; nato celý tvor vstal, znovu mne očima přitáhl k sobě, posadil mne na lavici, na níž prve sám seděl, a připevnil můj kotník pouty ke zdi. Pro-

ti oné strašlivé moci jeho zraků jsem nemohl vůbec nic dělat. Měl jsem strnulé údy, takže jsem se nemohl ani hnout. Navíc měl mé dva meče a dýku. Poté jeho hlava odnesla klíč od pout do ulsí díry, vrátila se na své tělo a onen netvor mne střežil až do té doby, dokud pro něj nepřišel důstojník a neodvedl jej sem.“

„Již dosti slov!“ zvolal O-Tar nakvašeně. „Oba si zaslouží ostří jeddakovy oceli!“ A povstav z trůnu, tasil svůj dlouhý meč a sestupoval po mramorových schodech dolů. Dva a dva bojovníci chopili se Tary a Gheka, aby se snad nevzpírali před obnaženou jeddakovou čepelí.

„Zadržte, O-Tare!“ zvolal náhle U-Dor. „Je zde ještě někdo, jenž má být souzen. Dříve než oba zemrou, nechť jsou konfrontováni s oním, jenž se zове Turanem!“

„Dobrá!“ souhlasil O-Tar, stanuv v půli cesty na stupních. „Přiveďte otroka Turana!“

Když byl Turan přiveden, bylo mu nařízeno, aby se postavil Taře po levici, těsně u paty trůnu. O-Tar na něj výhrůžně zíral.

„Vy jste Turan,“ zeptal se jej, „druh a přítel obou těchto bytostí?“ Panthan chtěl již odpovědět, když vtom promluvila Tara z Helia. „Neznám tohoto muže,“ řekla. „Kdo se odvažuje tvrdit, že je druhem a přítelem princezny Tary z Helia?“

Turan i Ghek na Taru překvapeně pohlédli. Dívka výmluvně a zároveň varovně mrkla okem na Gheka, jako by mu chtěla říci: „Drž jazyk za zuby!“ Na Turana se ani nepodívala.

Jed Gatholu nepochopil, ba ani se nepokoušel prohlédnout Tařinu lest; hlava nebývá člověku nic platná, když se srdce vzbouří. Uvědomoval si pouze, že žena, kterou miloval, jej zapřela, a vysvětloval si tuto pro něj v prvním okamžiku téměř nepochopitelnou skutečnost pošetilou domněnkou, že jej odmítla poznat, protože se chtěla uvarovat nepříjemností, které by jí mohly vzejít ze společenství s ním.

O-Tar pohlédl nejprve na jednoho, pak na druhého, leč nikdo z nich nepromluvil.

„Což nebyli zajati společně?“ zeptal se U-Dora.

„Ne,“ odvětil U-Dor. „Onen, jenž se nazývá Turanem, byl polapen, když se snažil vloudit se do města – stráže jej vlákaly do podzemí. Příštího jitra pak jsem na pahorku před Branou nepřátel nalezl zbývající dva cizince.“

„Leč oni jsou přece spolčeni,“ ozval se vtom mladý padwar, „neboť tento Turan se mne ptal na ony dva, nazýval je jmény a tvrdil o nich,

že jsou jeho přáteli.“

„Dosti na tom,“ prohlásil O-Tar, „všichni tři musí zemřít!“ A sestoupil o další mramorový schod dolů.

„Proč bychom měli zemřít?“ zeptal se Ghek. „Váš lid se chvástá spravedlivými zákony Manatoru, a přesto chcete zbavit života tři cizince, aniž byste jim řekli, z jakého zločinu je viníte.“

„Má pravdu,“ ozval se ponurý hlas. Byl to hlas U-Thora, Velkého jeda Manatosu. O-Tar na něj zlobně pohlédl a zachmuřil se, leč i mezi řadami manatorských šlechticů se ozvaly hlasy, volající po spravedlnosti.

„Nuže vězte, že zemřít musíte v každém případě,“ zvolal O-Tar, „poněvadž všichni tři jste usvědčeni z corphalismu, a ježto pouze jedak vás může zabít, aniž by sám doznal újmy, dostane se vám té cti, že vás proklá O-Tarova vlastní ocel!“

„Pošetilče!“ vzkřikl na něj Turan. „Což nevíte, že v žilách této vznešené ženy proudí krev deseti tisíců jeddaků – že její moc v rodné zemi je mnohem větší než vaše zde? Je to Tara, princezna z Helia, pravnučka Tardos Morse, dcera Johna Cartera, Vládcе Barsoomu. Nemůže být Corphal. Ani tato bytost, zovoucí se Ghek, ani já nejsme Corphaly. Kdyby se mně dostalo práva slyšení, řekl bych vám mnohem více, a snad by mně byla dána víra, kdybych si mohl pohovořit s princeznou Hajou z Gatholu, jejíž syn byl se mnou uvězněn vlastním otcem v podzemních kobkách Manatoru.“

Při těchto slovech povstal U-Thor a pohlédl na O-Tara. „Co to má znamenat?“ otázal se. „Mluví onen muž pravdu? Je syn Haji skutečně uvězněn ve vašem žaláři, O-Tare?“

„Jakým právem ptá se jed Manatosu na to, kdo je uvězněn v žaláři jeho jeddaka?“ odsekl O-Tar nakvašeně.

„Nezpochybnitelným právem,“ odvětil U-Thor hlubokým hlasem, jenž byl jen o málo silnější než šepot, a přesto jej bylo slyšet po celé prostorné O-Tarově trůnní síni. „Vy, O-Tare, dal jste mi otrokyni Haju, která byla rodem princeznou z Gatholu, poněvadž jste se obával jejího vlivu na otroky z Gatholu. Učinil jsem z ní svobodnou ženu a pojal ji za choť, takže se stala princeznou Manatosu. A její syn, O-Tare, je i mým synem! Jste sice mým jeddakem, přesto však zde slavnostně prohlašuji, že bude-li jen jediný vlas zkřiven na hlavě A-Kora, zodpovíte za to mně, U-Thorovi, jedu Manatosu.“

O-Tar pohlédl dlouze na U-Thora, leč neodpověděl zhola nic. Poté

se znovu obrátil k Turanovi. „Je-li jen jediný z vás Corphal, pak jste i vy všichni Corphalové. My víme dobře o všem, co tato bytost učinila,“ pokračoval, ukazuje na Gheka. „Jsme pevně přesvědčeni, že je Corphal, neboť žádný smrtelník nedovede tak skvěle ovládat ony nadlidské síly. A protože jste tudíž všichni Corphalové, musíte zemřít!“

Učinil další krok dolů, leč vtom se ozval Ghek.

„Tito dva neovládají duševní síly tak jako já,“ řekl. „Jsou to pouze obyčejní, prostí tvorové s nedokonalým mozkem, jako vy sám. Ano, vykonal jsem vše to, o čem zde vyprávěl váš nešťastný bojovník; to však pouze dokazuje, že jsem vyšší řád tvorstva, že moje duševní schopnosti jsou vyvinutější než vaše. Jsem kaldane, a nikoliv Corphal. Ve mně není nic nadpřirozeného ani tajemného; pouze nevědomí nazývají nadpřirozeným to, čemu nerozumí. Zcela lehce jsem mohl omámit vaše bojovníky a uprchnout z vašeho vězení; zůstal jsem však, doufaje, že budu moci prospět těmto dvěma ubohým bytostem, které nemají mozek na to, aby vám mohly bez mé pomoci uniknout. Oblíbili si mne a jsou to moji přátelé, poněvadž mně zachránili život. Jsem jim povinován vděčností. Nezapíjejte je, neboť nejsou ničím vinni. Chcete-li, zavražděte mne. Nabízím vám svůj život, abych ukojil vaši krvelačnou zášť. Nemohu se navrátit do Bantoomu, a proto raději zemřu, poněvadž nenalézám potěšení v obcování s bytostmi, které jsou natolik tupé a obývají celý svět mimo údolí Bantoomu.“

„Hnusný netvore,“ řekl O-Tar, „připrav se na smrt a neodvažuj se diktovat svoji vůli jeddaku O-Tarovi. Rozsudek byl vyřčen a všichni tři se stanete kořistí jeddakovy oceli. Domluvil jsem!“

A pokročil o další stupeň dolů z trůnu. A vtom se stalo něco podivného. Zastavil se a jeho oči jako by byly připoutány ke zrakům Gheka. Meč mu vyklouzl ze ztuhlých prstů a potácel se jako v mdlobě. Jakýsi jed mu přiskočil ku pomoci, Ghek však jej pokynem zadržel.

„Sečkejte!“ zvolal. „Život vašeho jeddaka je v mých rukou. Věříte, že jsem Corphal, a věříte proto také, že toliko ostří jeddakova meče mně může zasadit smrtelnou ránu – vaše meče jsou tudíž proti mně zcela neužitečné. Ublížíte-li některému z mých přátel, nebo přiblížíte-li se ke svému jeddakovi dříve, než svolím, O-Tar klesne mrtev na tuto mramorovou podlahu. Pust'te mé přátele a přiveďte je ke mně! Chci s nimi důvěrně mluvit. Vyhovte mým rozkazům! Neučiníte-li tak okamžitě a nezískají-li svobodu, pak O-Tar, váš jeddak, zemře!“

Stráže uvolnily Taře a Turanovi sevření, nato oba přistoupili těsně ke Ghekovi.

„Učíněte, jak vám řeknu, a to rychle,“ zašeptal jim kaldane. „Nemohu toho chlapíka držet silou své vůle dlouho v šachu, a rovněž nemám dost síly, abych mohl přivodit jeho smrt. Mnoho myslí v této chvíli pracuje proti mé vůli. Můj mozek se brzy unaví a pak se O-Tar rázem vzpamatuje. Musíte co nejrychleji využít příznivé situace. Za závěsem, který tvoří pozadí trůnu, je tajný otvor ve zdi. Projdete otvorem, z nějž vede chodba do podzemí paláce, kde naleznete skladiště s potravou a pitím. Málokdo tam kdy přijde. Podzemí jeddakova paláce je propojeno s podzemím ostatního města. Vydejte se na cestu chodbou, jež vede přímo k západu, a dostanete se tak zcela bezpečně až k Bráně nepřátel. Ostatní pak spočívá na vás. Já pro vás nemohu více učinit; pospěšte si, dříve než moje zemdlévající síly ochabnou docela – nemám té moci jako Luud, jenž byl naším králem. Ten by dovedl O-Tara udržet v šachu věčně! Pospěšte si! Jděte!“

## STARÝ MUŽ V PODZEMÍ

„Neopustím vás, Gheku,“ řekla Tara z Helia prostě a zároveň přesvědčivě.

„Jděte! Jděte!“ naléhal kaldane. „Vy mně zde nemůžete nijak prospět. Jděte, jinak veškeré moje úsilí bude marným.“

Tara potřásla záporně hlavou. „Nemohu,“ pravila.

„Oni ji zabijí,“ zašeptal Ghek Turanovi. Panthan chvíli váhal, zmítaje se mezi oddaností k podivné bytosti, jež pro něj nasadila svůj život, a láskou k milované ženě, poté však uchopil Taru do náručí a nesl ji vzhůru po stupních trůnu manatorského jeddaka. Za trůnem rozhrnul oponu, kdež našel tajný otvor do zdi. Vstoupil do otvoru a unášel dívku dlouhým, úzkým, točitým tunelem dolů do nižších podlaží, až došli do podzemí O-Tarova paláce. Tam se ocitli v labyrintu spletitých chodeb, komnat a komůrek, jež skýtaly tisíce možností úkrytu.

Když Turan stoupal s Tarou v náručí po schodech vzhůru, několik manatorských bojovníků se mu postavilo do cesty, snažíce se jej zadržet.

„Zůstaňte na svých místech!“ rozkřikl se na ně Ghek. „Hnete-li se, váš jeddak zemře.“ Všichni do jednoho uposlechli rozkazu vůle oné tajuplné bytosti.

Sotva Ghek po chvíli odvrátil zraky od očí O-Tarových, jeddak se zachvěl jako někdo, kdo chce ze sebe setrást špatný sen, a napřímil se, zíraje – jsa dosud napůl omámen – vypouleně před sebe.

„Hled'te,“ zvolal Ghek, „vrátil jsem vašemu jeddakovi život a neublížil jsem nikomu z vás, přestože jsem mohl kohokoliv z těch, kdo byli v mé moci, lehce zabít. A moji přátelé také nikomu v Manatoru neublížili. Proč nás tedy pronásledujete? Dejte nám naše životy! Darujte nám naši svobodu!“

O-Tar se mezitím zcela vzpamatoval, sklonil se a chopil se svého meče. V trůnní síni zavládlo hrobové ticho a všichni čekali na jeddakovu odpověď.

„Spravedlivé jsou zákony Manatoru,“ ozval se posléze O-Tar. „Snad koneckonců je něco pravdy v cizincových slovech. Vsaďte je znovu do podzemí, pronásledujte uprchlíky a taktéž je uvězněte. O-Tar jim ve své blahosklonnosti daroval milost a svoluje, aby v na-

stávajících hrách na Polích jetanu bojovali o svoji svobodu.“

Když byl Ghek odváděn do podzemí, jeddakova tvář měla dosud vzezření obličej člověka, který již jedenkrát přestoupil práh věčnosti – byla mrtvolně bledá, až popelavá, takže bylo zřejmé, že O-Tar hleděl do tváře tajemna se strachem, a nikoliv s klidnou myslí, jak by se slušelo pro odvážného muže. Mnozí v trůnní síni však věděli dobře, že vykonání ortelu tří zajatců bylo pouze odloženo a zodpovědnost za ně přesunuta na bedra jiných; smýšlel tak i U-Thor, Velký jed Manatosu. Ponurá jeho tvář svědčila o tom, že pohrdá jeddakem, který si zvolil raději ponížení než smrt. Věděl, že O-Tar ztratil za onu chvíli na prestiži více, než byl schopen za celý zbytek svého života získat, neboť Mart'ané mají velmi bystře vyvinutý smysl pro odvahu svých vládců, kterou cení nade vše. Se ctí a smyslem pro povinnost nejsou na Barsoomu žerty! Ticho v trůnní síni a zamračené tváře svědčily o tom, že U-Thorův názor sdílí i mnozí jiní.

O-Tar se rozhlédl úkosem kolem sebe. Zajisté vytušil určité nepřátelství, které se zrodilo proti němu, ba pochopil i jeho příčinu. A rozhněval se jako člověk, který se snaží silou svých slov stvořit ve svém srdci novou odvahu.

„Vůle O-Tara, vašeho jeddaka, je zákonem Manatoru,“ zvolal, „a zákony Manatoru jsou spravedlivé – nikdy se nemýlí. U-Dore, rozešlete okamžitě bojovníky, necht' prohledají palác, město i jeho podzemí a vsadí uprchlíky zpátky do jejich cel!“

A nyní několik slov k vám, U-Thore z Manatosu! Což se domníváte, že vám přísluší právo beztrestně vyhrožovat svému jeddakovi že smíte zpochybňovat jeho právo trestat zrádce a hanebné štváče? Co si mám myslet o vaší oddanosti a věrnosti, když jste pojal za choť ženu, kterou jsem vyhnal ze svého paláce pro úklady, jež strojila proti svému jeddaku a pánu. Leč O-Tar je spravedlivý. Vysvětlete své počínání, dříve než bude pozdě!“

„U-Thor nemá, co by vysvětloval,“ odvětil jed z Manatosu; „nechce také sporu se svým jeddakem; má však právo, kterého požívá každý jed a každý bojovník, aby žádal svého jeddaka o spravedlnost pro kohokoliv, o němž se domnívá, že je nevinně pronásledován. Jeddak Manatoru stíhal otroky z Gatholu záštitu stále větším a větším od té doby, co uloupil pro sebe princeznu Haju. Skutečnost, že otroci z Gatholu pomýšleli na odvetu a kuli plány o útěku, je zcela přirozenou. Vždyť nelze nic jiného očekávat od tak hrdého a statečného národa.“

Vždy jsem radil, aby se u nás zacházelo s otroky lidštěji, hlavně s těmi jedinci, kteří dříve ve své vlasti zaujíмали význačné postavení; O-Tar však pokaždé moje návrhy arogantně zamítal. Jsem neskonale rád, že konečně dnes došlo k nastolení této palčivé otázky, i když nikoli tak zcela mým přičiněním, neboť nadešel čas, kdy jedové Manatoru budou žádat na O-Tarovi respekt a úctu, kterou jim tento je z moci svého vysokého úřadu povinován. Vězte tedy, O-Tare, že musíte neprodleně A-Kora propustit z vězení na svobodu – nechcete-li tak učinit, pak jej okamžitě postavte před spravedlivý soud shromážděných jedů Manatoru. Domluvil jsem.“

„Ano, domluvil jste, U-Thore,“ zvolal O-Tar, „a odhalil jste zároveň přítomným jedům bezednou hloubku své hanebné zrady, kterou jsem již dávno tušil. A-Kor byl již souzen a odsouzen nejvyšším tribunálem Manatoru – jeddákem O-Tarem; i vám se dostane spravedlivé odplaty z téhož nevysýchajícího zdroje. Mezitím půjdete do žaláře. Uvrhněte jej do podzemí! Do podzemí s U-Thorem, proradným jedem!“ A zatleskal rukama na znamení, aby jeho rozkaz byl okamžitě vykonán.

Několik bojovníků se vrhlo na U-Thora. Byli to vesměs O-Tarovi oddaní strážci z paláce; vzápětí však dvakrát tolik válečníků tasilo meče na obranu U-Thora. Ocel řinčela o ocel a pod stupni trůnu došlo k lité seči. Jeddak O-Tar stál s obnaženou čepelí nad bojujícími, jsa hotov každým okamžikem se pustit v zápas o svoji prestiž.

Řinkot zbraní přivolal palácové strážce i z ostatních křídel rozsáhlé budovy, takže za chvíli byli U-Thorovi obránci zatlačeni do rohu. Jed Manatosu, vida rostoucí přesilu, stáhl své bojovníky a probil si s nimi cestu z trůnní komnaty chodbami a sály jeddakova paláce ven do ulice. Tam byl posílen svojí čackou armádou, která jej provázela z domova do Manatoru. Zvolna ustupovali širokými třídami vroubenými řadami mlčících diváků, kteří na ně shlíželi z balkónů, směrem k Bráně nepřátel a posléze z města ven, kde se na dohled hradeb zastavili.

Ve spoře osvětlené komnatě v podzemí paláce jeddaka O-Tara panthan Turan postavil Taru z Helia na zem, zadíval se jí do tváře a řekl:

„Lituji, princezno, že jsem byl nucen zprotivit se vašim rozkazům a opustit Gheka. Nezbyvalo nám však jiné východisko. Kdyby vás byl býval mohl zachránit, byl bych já setrval na jeho místě. Řekněte mi,

prosím, že mně odpouštíte.“

„Jak bych mohla vaší prosbě nevyhovět?“ odvětila roztomile Tara. „Připadalo mně však příliš zbabělým opustit přítele.“

„Kdybychom byli bývali ohroženi tři muži,“ pravil Turan, „bylo by to bývalo něco zcela jiného. Byli bychom zůstali a bojovali – a všichni společně bychom zemřeli; víte však sama dobře, Taro z Helia, že nelze hazardovat s bezpečím ženy, byť i bychom riskovali ztrátu cti.“

„To vím, Turane,“ odvětila Tara; „leč nikdo nemůže tvrdit, že jste riskoval svoji čest, kdo zná vaši nezdolnou odvahu a vyhraněný smysl pro povinnost.“

Gahan si překvapeně a zároveň radostně uvědomil, že poprvé slyší z úst Tary slova, která neprozrazovala, že je ona princeznou a on jen pouhým žoldnéřem – ačkoliv to byl spíše její tón než skutečný obsah slov, v němž rozpoznal rozdíl. Jak se vůči němu za onu krátkou dobu změnila! Leč jedno nedovedl pochopit – a tu se Gahan neudržel a z úst mu vyklouzla otázka, která tížila jeho mysl od okamžiku, kdy dívka O-Tarovi řekla, že Turana nezná.

„Taro z Helia,“ začal, „vaše slova jsou jako balzám na ránu, kterou mně způsobila vaše řeč v trůnní síni O-Tara. Řekněte mně, princezno, proč jste mne zapřela.“

Tara obrátila své velké, hluboké oči k jeho zrakům – bylo v nich zřít lehounkou výčitku.

„Což jste nevytušil, že vás zapírají pouze mé rty – srdce však nikoliv? O-Tar mne odsoudil k smrti především proto, že jsem byla společnicí Gheka – jiného důkazu proti mně neměl. Věděla jsem tudíž, že budete-li i vy přibrán do onoho osudného společenství, že bude po vás rovněž veta.“

„Vy jste mne tedy chtěla zachránit?“ zvolal Turan radostně, s rozjasněnou tváří.

„Chtěla jsem zachránit svého statečného panthana,“ pravila tiše dívka.

„Taro z Helia,“ řekl mladý bojovník, poklekaje před ní, „vaše slova jsou rajským pokrmem pro mé hladové srdce,“ a uchopil ji za ruku, na niž přitiskl své žhavé rty.

Tara něžně Gahana pozvedla. „Nemusíte přede mnou klečet, když se mnou hovoříte,“ řekla měkce.

Když Gahan vstal, její ruka dosud byla v jeho. Stáli těsně u sebe a Gahan se dosud chvěl slastným dotykem jejího těla, an ji unášel v

náručí z trůnní síně O-Tara. Cítil, jak mu srdce prudce bije, a vroucí krev mu proudila divě žilami, když hleděl na její nádhernou tvář, hluboké oči a napůl otevřená ústa, jež jako by mu slibovala darovat celé království. Nezdržel se, přitiskl ji na svou hrud' a pokryl její korálové rty žhavými polibky.

To však netrvalo ani několik vteřin. Dívka se vymrštila jako rozzuřená tygřice, udeřila Turana a odstrčila jej od sebe. Ustoupila pak zpět se vztýčenou hlavou a planoucímá očima. „Jak se opovažujete?“ zvolala. „Jak se odvažujete takto zneuctít princeznu z Helia?“

Jeho zraky se vpily do jejích – a nebylo lze v nich zřít ani stín studu nebo výčitek svědomí.

„Ano, odvažuji se,“ řekl Turan pevně. „Ano, odvážil jsem se milovat Taru z Helia; neposkvrnil bych však nikdy polibkem rty ženy, která by mne sama nemilovala.“ A přikročil blíže k ní a položil jí něžně ruku na rameno. „Pohlédněte do mých očí, dcero Vládce Barsoomu,“ pravil, „a rcete mi, že si nepřejete, aby vás panthan Turan miloval.“

„Nepřeji si vaši lásky,“ zvolala Tara, odstrkujíc jej od sebe. „Nenávídím vás!“ A odvrátivši hlavu, skryla ji v dlaních a jala se hořce vzlykat.

Gahan učinil krok k ní, chtěje ji uklidnit, když vtom zaslechl za sebou chroptivý smích. Obrátiv se, zřel v otvoru dveří podivnou mužskou postavu. Byl to starý, prastarý muž, s očividnými známkami svého věku – zvláštnost, s jakou se na Barsoomu jen velmi zřídka kdy lze setkat. Byl shrben, jeho tvář byla vráscitá a podobala se spíše mumii než živému člověku.

„Láska v podzemních kobkách O-Tarova paláce!“ zachroptěl a jeho ponurý smích znovu porušil ticho sklepení. „Podivné a nezvyklé místo k snoubení! Opravdu podivné! Když já jsem byl mladým mužem, chodívali jsme do zahrad pod věkovité pimalie a kradli jsme polibky ze rtů svých milenek při svitu pádící Thurie. Nechodili jsme do ponurých podzemních kobek, abychom tam hovořili o lásce; časy se změnily a mravy se změnily, nikdy jsem si však nepomyslel, že bych se dožil doby, kdy by se i láska muže a ženy mohla změnit. Ach, jak my jsme je tehdy líbali! A což, když se nám vzpíraly? Když se vzpíraly – eh, líbali jsme je tím vášnivěji. Ach, ach, kde jsou ty dávné dny!“ a znovu zakašlal. „Ach, jak se dobře pamatuji na tu, kterou jsem líbal poprvé, přestože od té doby jsem jich již líbal na tisíce; bylo to skvělé děvče – při prvním políbení mně chtěla vsunout mezi žebra dý-

ku. Ach, kde jsou ty dávné dny! A přesto jsem ji políbil. Ona je již více než tisíc let mrtva, přísahám však, že nikdo ji v celém jejím životě nedovedl tak líbat jako já – a možná ani po smrti! A pak jsem měl jinou...“ Leč Turan, vida, že starcovo vyprávění nemá konce a že by takto mohli vyslechnout celé jeho tisícileté či ještě delší vzpomínky, jej přerušil.

„Rcete mi, starče,“ požádal, „spíše něco o sobě než o vašich láskách. Kdo jste? Co zde pohledáváte v podzemí O-Tarova paláce?“

„I já bych se vás mohl ptát na totéž, mladý muži,“ odvětil stařec. „Sem do podzemí přicházejí pouze mrtvolky. Navštěvuje mne jen velmi málo lidí – kromě mých žáků! Ach tak! Vy jste mými novými žáky! Dobře! Doposud nikdy však sem nebyla poslána žena, aby se vyučila mému velkému umění. Leč časy se změnily. Za mého mládí ženy nepracovaly, byly zrozeny pouze pro lásku a pro polibky. Ach, to byly ženy... Vzpomínám si na jednu, která byla zajata kdesi daleko na jihu – ach, byla to d'áblice, ale uměla milovat! Měla mramorová prsa a srdce jako výheň. Ach, ta...“

„Ano, ano,“ přerušil jej Turan; „my jsme vašimi žáky a dychtíme již po práci. Ved'te nás a ukažte nám náš úkol.“

„Ach, ano! Ach, ano! Pojd'te! Mladí lidé dnes tolik spěchají, jako by před nimi nebyly další nesčetné myriády let. Ano, právě tolik věků je před námi, jako leží za námi. Již dva tisíce roků minulo od oné doby, co jsem prolomil obal své skořepiny, a stále lidé spěchají, a přec stále není nic kloudného vykonáno. Manator je dnes tentýž, jako byl kdysi – s výjimkou děvčat. Tehdy byla děvčata jiná. Kdysi jsem vyhrál jednu na Polích jetanu. Ach, kdybyste ji byli viděli...“

„Ved'te nás!“ zvolal Turan. „Až při práci nám o ní povíte více.“

„Ach, ano,“ přitakal stařec a vykročil vpřed spoře osvětlenou chodbou. „Následujte mne!“

„Vy půjdete s ním?“ zeptala se Tara.

„Proč ne?“ odvětil Turan. „Nevíme, kde se nalézáme, ba neznáme ani cestu vedoucí z těchto podzemních chodeb, neboť nemáme tušení, kde je západ a kde je východ; stařec však se zde nepochybně vyzná, a budeme-li opatrní, dozvíme se od něj vše potřebné. Na žádný pád ovšem nesmíme vzbudit jeho podezření.“

A tak následovali starého muže labyrintem chodeb a spleť komnat, až posléze stanuli v jedné místnosti, v níž se nalézalo několik mramorových stolů, asi tři stopy vysokých; na každém stole ležela lidská

mrtvola.

„Jsme u cíle!“ zvolal stařec. „Tito jsou čerství a musíme na nich s prací započít co nejdříve. Já právě pracuji na jednom pro Bránu nepřátel. Zabil mnoho našich bojovníků. Právem tedy zaujme místo v oné bráně. Pojd'te za mnou, ukáži vám jej.“

A vedl je do vedlejší místnosti. Na podlaze leželo mnoho čerstvých kostí a na mramorovém stole byla rozprostřena hromada beztvareho lidského masa.

„Toto vše se naučíte později,“ vysvětloval stařec; „nyní však se dívejte na moji práci, neboť podobných se mnoho nepřipravuje a může trvat dlouho, než se vám znovu naskytne příležitost spatřit mrtvolu, určenou pro Bránu nepřátel. Jak vidíte, musím z každé mrtvoly nejprve opatrně odstranit všechny kosti, tak aby se kůže pokud možná nejméně poškodila. S lebkou je nejsvícelnější práce, leč dovedný umělec si i zde ví rady. Vizte, učinil jsem v kůži pouze jediný otvor. Ten nyní zašiji a pak tělo takto pověším,“ a připevnil kus provazu k vlasům mrtvoly a zavěsil onen hrůzný předmět na kruh ve stropě komnaty. Přímo pod kruhem zela v podlaze oválná díra s poklopem; stařec odstranil víko, zakrývajíc otvor, a ukázalo se, že pod ním je vlastně jakási studně, částečně naplněná hustou, zarudlou tekutinou. „Nyní spustíme tělo do oné kapaliny, jejíž složení vám ve stanoveném čase prozradím. Mrtvola se takto připevní za vlasy k poklopu otvoru, který se přiklopí. Za rok bude příslušný louhovací proces u konce; mezi časem však je nutno se přesvědčovat, zda tekutina stále dosahuje nad temeno hlavy. Tato mrtvola, až bude hotova, bude skutečným mistrovským kusem.“

A máte znovu štěstí, neboť právě dnes se také ukončil louhovací proces u jiné mrtvoly.“ Popošel k protější stěně komnaty, odklopil jiný poklop a vyzdvihl z díry groteskně vyhlížející postavičku. Bylo to mrtvé lidské tělo, scvrklé vlivem chemikálie, v níž bylo ponořeno, na malou, sotva jednu stopu vysokou figuru.

„Hle, není to hezké?“ zvolal stařec. „Zítra bude umístěn ve výklenku na Bráně nepřátel.“ A stařec osušil kusem látky groteskní mumií, pečlivě ji zabalil a uložil do košíku. „Snad byste také rádi zřeli některé z mých živých děl,“ prohodil, a nečekaje na jejich souhlas, vedl je do jiné, větší komnaty, v níž bylo asi čtyřicet či padesát lidí. Všichni tiše a nehybně stáli nebo seděli kolem zdí; jeden pak, statný a urostlý bojovník, čněl uprostřed sálu na vysokém thoatu. Tara i Turan

si v té chvíli rázem vzpomněli na řady tichých, nehybných obyvatel na balkónech, které vroubily ulice města, a na vznešené šiky jízdních válečníků v Síni vůdců. Oběma napadlo totéž vysvětlení, leč ani Turan, ani Tara se neodvážili svou otázku vyslovit nahlas, neboť se obávali, že by svojí nevědomostí prozradili, že nejsou zrozeni v Manatoru a že se pod maskou žáků skrývají podvodníci.

„Vaše dílo je skvělé,“ pravil Turan. „Jistě si vyžádalo vaší velké dovednosti, trpělivosti a času.“

„Ano,“ odvětil stařec, „jsem však v preparaci již tak zručný, že mně práce jde velmi rychle od ruky – mnohem rychleji než ostatním; moje figury jsou však nejpřirozenější ze všech. Hledte, mohl bych lehce popřít tvrzení ženy tohoto bojovníka, že není živý, alespoň pokud jde o vzhled.“ A ukázal na jezdce na thoatu. „Samozřejmě že mnozí, které mi sem přinesou, jsou všelijak zohaveni ranami, které utřžili v boji – ty pak musím opravovat. To právě vyžaduje svrchované dovednosti, neboť každý si přeje, aby jeho mrtvý příbuzný vypadal po smrti stejně dobře jako zaživa, ne-li ještě lépe; leč tomu se všemu přiučíte – budete je sestavovat, malovat a opravovat právě tak jako já; často z ohyzdy učiníte po smrti krasavce. Bude vám působit radost, až budete sami preparovat své vlastní příbuzné. Během minulých patnácti set let nikdo jiný než já nepreparoval nikoho z mých zemřelých a padlých přátel.

Mám mnoho preparovaných mrtvol, moje balkóny jsou jimi přeplněny; mám však vyhrazenou zvláštní komnatu pro své ženy. Mám je tam všechny; prvou počínaje a poslední konče; trávím u nich mnohý večer – jsou to tiché, příjemné večery. Když je preparuji a činím je ještě krásnějšími, než byly ve skutečnosti, působí mně to velké potěšení a nahrazují si tak alespoň částečně jejich ztrátu. Trávím u nich svůj čas, a zatímco jednu preparuji, poohlížím se již po jiné. Když si nejsem krásou některé z nich jist, přivedu ji do oné komnaty, kde přechovávám své ženy, a porovnám její půvaby se zesnulými – v takových chvílích cítím velké zadostiučinění, že nemohou nic namítat. Mám vždy a ve všem rád harmonii.“

„Preparoval jste všechny bojovníky v Síni vůdců?“ zeptal se Turan.

„Ano, preparuji je a opravuji je,“ odvětil stařec. „O-Tar nikomu jinému v této věci nedůvěřuje. Ve vedlejší komnatě mám právě dva ze Síně vůdců, kteří byli nedopatřením poškozeni a ke mně přineseni k vyspravení. O-Tar netrpí, aby se oprava dlouho protahovala, poněvadž

dva thoati v síni by byli bez jezdců; já si však pospíším. O-Tar chce mít všechny mrtvé v pořádku – pro případ, že se naskytne nějaká důležitá státní otázka, ve které by žijící jedové nesouhlasili s jeho názorem. Rozhodnutí takových otázek ponechává mrtvým náčelníkům v Síni vůdců. Tam se s nimi, kteří nabyli smrtí svrchované moudrosti, o samotě uzavře a rokuje. Je to skvělý způsob rozhodování, neboť dosud nikdy nedošlo k nedorozumění mezi O-Tarem a mrtvými. O-Tar tvrdí, že mrtví v Síni vůdců jsou nejlepším poradním sborem na Barsoomu – mnohem inteligentnějším než sbor složený z žijících jedů. Leč pojďme, musíme se dát do práce; vstupmež do vedlejší komnaty a já vám vše potřebné vysvětlím.“

A vedl je do další místnosti, v níž leželo na mramorových stolech několik mrtvol; poté si nasadil na oči mohutné okuláry a ve vedlejší kabinetu jal se v malých přihrádkách shledávat různé nástroje. Naleznuv potřebné, vrátil se zpět ke svým žákům.

„Nyní se na vás teprve řádně podívám,“ řekl. „Moje oči již nejsou takové, jako byly kdysi – potřebuji tato silná skla, abych mohl pracovat a rozeznat tváře lidí, kdož jsou kolem mne.“

A obrátil své zraky na Taru a mladého muže. Turan bezděky zatajil dech, neboť si uvědomil, že stařec jejich lest okamžitě prohlédne, ježto nebyli oblečeni v manatorskou zbroj ani neměli na sobě odznaky Manatoru. Zpočátku se divil, proč si toho stařec okamžitě nevšiml – nevěděl totiž, že je napůl slepý. Starý muž si pozorně prohlížel jejich tváře, spočívaje dlouho na krásné líci Tary z Helia, poté se jeho oči sesmekly na jejich zbroj. Turanovi se zdálo, že stařec v prvním okamžiku jevil určité známky překvapení, leč pokud si něčeho všiml, nedal to následujícími slovy nikterak najevo.

„Pojďte s I-Gosem,“ vyzval Turana, „pomůžete mně přinést z vedlejší komnaty potřebné pomůcky. A vy, ženo, zůstaňte zde, vrátíme se k vám za okamžik.“

Zavedl Turana k jednomu z početných dveří v protější stěně a vkročil sám napřed do místnosti. Hned za dveřmi se zastavil, a ukázav na balík kožesin a hedvábných látek, který ležel u protilehlé stěny, vybídl Turana, aby jej přinesl. Sotva se panthan ocitl uvnitř a chystal se brímě zdvihnout, zaslechl za sebou zacvaknutí zámku. Okamžitě se obrátil a zřel, že je v místnosti úplně sám a jediný vchod je uzavřen. Rozběhl se ke dveřím a zalomcoval jimi, leč marně – byl opět uvězněn.

I-Gos, zamknuv za sebou dveře, obrátil se k Taře.

„Váš oděv vás prozradil,“ řekl, směje se svým chroptivým smíchem. „Chtěli jste starého I-Gose obelstít, leč přesvědčili jste se nyní, že ačkoliv jeho oči jsou chabé, jeho rozum je v pořádku. Než nepovede se vám zle. Jste krásná a I-Gos miluje krásné ženy. Nemohl bych vás sice mít nahoře v Manatoru, zde však není nikoho, kdo by vás upíral starému I-Gosovi. Málokdo přijde sem do sklepení mrtvých – pouze ti, kdož sem přinášejí mrtvoly, a ti ještě odtud prchají, jak rychle jen mohou. Nikdo se nedozví, že starý I-Gos přechovává u svých mrtvol krásnou ženu. Nebudu se vás na nic ptát, ani nechci vědět, komu patříte, poněvadž se vás nehodlám vzdát. A až zemřete, upravím půvabně vaši mrtvolu a umístím ji v komnatě s ostatními svými ženami. Nebude to skvělé, eh?“

Přiblížil se zcela těsně k vyděšené dívce, a uchopiv ji za zápěstí, zvolal: „Pojďte! Pojďte blíže k I-Gosovi!“

## DALŠÍ ZMĚNA JMÉNA

Turan se vrhl celou vahou těla na dveře svého vězení, snaže se rozbít pevnou dřevěnou výplň, aby se opět ocitl po boku Tary, o níž věděl, že se nalézá ve vážném nebezpečení, leč těžké fošny dveří odolávaly jako skála; pouze si marně pohmoždil paže a ramena. Posléze ustal a jal se prohlížet místnost, zda by mu nebylo možno někudy jinudy uniknout. V kamenných zdech sice nenašel žádný jiný otvor, našel však v komnatě spousty všelijakých přebytných zbraní a nástrojů, zbroje, ozdob a válečných insignií, spacích koží a látek. Na hromadách tu ležely meče, svazky oštěpů a též několik velkých, dvojsečných válečných sekyr, které se podobaly svým zvláštním tvarem vrtulím malého letadla. Turan se chopil jedné takové sekyry a jal se znovu zuřivě bušit do dřevěné výplně. Domníval se, že snad I-Gos bude ve vedlejší komnatě nějak reagovat na jeho destruktivní řádění, leč za dveřmi se nic nezvávalo – snad byly stěny i deska příliš silné, než aby jimi pronikl lidský hlas; bylo však více než pravděpodobné, že I-Gos jeho hromové rány jistě slyší. Třísky tvrdého dřeva odletovaly při každém úderu těžké sekyry. Byla to však pomalá a úmorná práce. Posléze byl Turan tak vyčerpán, že si musel na chvíli odpočinout – zdálo se mu, že se takto namáhá již několik hodin. Po několika minutách se znovu pustil do díla, leč ačkoliv se otvor ve dveřích neustále zvětšoval, neviděl Turan nic z interiéru vedlejší komnaty, neboť I-Gos připevnil na zeď těžký kožený závěs.

Konečně se Turanovi podařilo vytesat ve dveřích otvor, kterým jeho tělo mohlo projít. Uchopiv pevně do ruky dlouhý meč, který si již předtím za tím účelem připravil, protáhl se otvorem a stanul ve vedlejší komnatě. Prudce odhrnul závěs a vskočil dovnitř, meč připravený k ráně. Leč Tara z Helia v místnosti již nebyla. Uprostřed komnaty ležela na zemi mrtvola I-Gose, avšak po helijské princezně nebylo nikde ani stopy.

Turan byl zmaten. Jistě to byla její ruka, která zavraždila starce; nechápal však, proč se nepokusila jej osvobodit. A pak si vzpomněl na její poslední slova: „Nepřeji si vaší lásky! Nenávidím vás!“ Trpká pravda mu stáhla hrdlo – Tara použila prvé příležitosti, která se jí naskytla, aby mu mohla uniknout. Se zlomeným srdcem stál Turan upro-

střed komnaty. Co mu nyní zbývá? Na tuto otázku byla jediná odpověď. Dokud je živ a ona rovněž, je jeho svatou povinností, aby podnikl vše, co bude v jeho moci – třeba obrátil každý kámen v tomto městě – aby vysvobodil Taru z hnusného zajetí a vrátil ji v pořádku jejímu národu. Leč jak? Podaří se mu vůbec nalézt cestu z tohoto labyrintu? Jak ji pak opět vyhledá? V kročil do nejbližších dveří. Náhodou vedly do místnosti, v níž byly připraveny restaurované mrtvolky, očekávající transport na balkóny domů či jiná ponurá výstavní místa. Zřel tam i velkého, pomalovaného bojovníka na thoatu, který se skvěl nádhernou zbrojí a použitelnými zbraněmi. A tu mu probleskl hlavou spásný nápad. Chvatně přistoupil k mrtvole a sejmul ji z jejího oře. A právě tak rychle z ní odstrojil řemení a zbraně, a svléknuv se, přestrojil se do zbroje a odznaků mrtvého muže. Poté se vrátil do místnosti, do níž jej předtím I-Gos vlákal, neboť tam se nalézaly věci, jež potřeboval, aby dokončil své zamaskování – nádoby s barvami, kterých starý preparátor používal k úpravě mrtvol; nanášel je v širokých pruzích na studené tváře nebožtíků.

Za několik okamžiků poté se Gahan z Gatholu změnil v dokonalého manatorského bojovníka, až do těch nejmenších podrobností zbroje, odznaků a výzdoby. Sňal z řemení mrtvého muže insignie jeho domu a hodnosti, takže nyní mohl procházet Manatorem jako obyčejný bojovník, aniž by vzbudil podezření.

Uvědomil si, že by bylo pošetilým hledat Taru z Helia v nekonečném labyrintu šerých podzemních chodeb O-Tarova paláce – podobná snaha byla předem odsouzena k nezdaru. Usoudil, že bude zajisté rozumnějším prohledat ulice Manatoru, kdež se snad dozví, zda Tara nebyla znovu zajata, a ne-li, může se pak vrátit do sklepení a pokračovat v pátrání po ní. Nejdříve však musel projít velmi dlouhou spleť chodeb a podzemních komnat, aby se opět dostal na povrch. Nevěděl, kterým směrem leží nejbližší východ, a nedokázal se ani rozpomenout, kudy se s Tarou dostali do těchto chmurných slují, a proto se pustil nazdařbůh, doufaje, že buď náhodou cestou nalezne Taru, nebo alespoň výstup na povrch.

Prošel několika komnatami, které byly naplněny dovedně preparovanými mrtvolami, z nichž mnohé byly složeny v hromádách jako palivové dříví; mýjeje rozličné místnosti a koridory, povšiml si hieroglyfů, namalovaných na stěnách nad každými dveřmi a na každé odbočce či křižovatce chodeb; usoudil, že ony hieroglyfy označují

směry jednotlivých tunelů, takže ten, kdo je dovedl číst, mohl kráčet podzemím rychle a bezpečně. Turan však jim bohužel nerozuměl. I kdyby byl dovedl přečíst manatorské znaky, nebyly by mu bývaly nic platny, neboť nebyl obeznámen s lokálními poměry Manatoru; nedovedl je však rozluštit vůbec, poněvadž na Barsoomu sice existuje pouze jediná společná mluvená řeč, leč písmo je u jednotlivých barsoomských národů rozdílné. Jedno však přece Turan pochopil, že totiž každá chodba má svou určitou hieroglyfickou značku, která se s ní táhne, dokud příslušný koridor neskončí.

Turan si podle vzdálenosti, kterou urazil, záhy uvědomil, že tyto podzemní chodby jsou pravděpodobně součástí celého systému, jenž prostupuje pod celým Manatorem. Posléze usoudil, že se již ocitl mimo dosah královského paláce. Chodby a komnaty měnily čas od času svůj vzhled i architekturu. Všude zářilo světlo, byť i jen matné, linoucí se z obvyklých rádiových lamp. Turan na své cestě dlouho nepotkal živého tvora, kromě nějakého ulsia. Náhle se na jedné z četných křižovatek srazil tváří v tvář s neznámým bojovníkem. Chlapík na něj pohlédl, pokynul mu na pozdrav a šel dále. Panthan si spokojeně oddychl a zároveň se v duchu zaradoval, neboť se alespoň takto přesvědčil, že jeho přestrojení je dokonalé. Vtom se však bojovník otočil a zavolal na Turana, který byl nyní velmi rád, že se mu po boku houpe meč a že má proti sobě v matně osvětlených chodbách jen jediného protivníka.

„Slyšel jste něco o tom druhém?“ volal bojovník.

„Ne,“ odpověděl Turan, jenž neměl ani sebemenší tušení, na koho se táže.

„Nemůže nám uniknout,“ pokračoval válečník. „Ona žena nám vběhla přímo do rukou, a když jsme se jí ptali po jejím společníkovi, zapřísahala se nám, že o něm nic neví.“

„Odvedli ji zpět k O-Tarovi?“ zeptal se Turan, jenž teprve nyní pochopil situaci a uvědomil si, že se může dozvědět více.

„Odvedli ji zpátky do Věží jetanu,“ odvětil bojovník. „Zítra začíná hry a pravděpodobně se bude hrát o ni – pochybuji však, že by ji někdo chtěl, byť i je tak krásná. Ona se nebojí ani samotného O-Tara. Při Clurosů! Ta by dala ale práci, než by ji člověk zkontroloval! Je to lvice! To není nic pro mne,“ dodal bojovník, potřásaje hlavou, a vzápětí zmizel v šerém koridoru.

Turan spěšně pokračoval v pátrání, kudy by se dostal co nejdříve na

povrch, když vtom narazil na malou komnatu, jejíž dveře byly otevřeny a v níž seděl muž, připoutaný řetězy ke zdi. Panthan tiše vzkřikl překvapením a radostí, neboť přikovaný muž byl A-Kor a cela, do které náhodou vkročil, byla tatáž, v níž byl sám dříve uvězněn. A-Kor na něj tázavě vzhlédl. Bylo zřejmo, že svého spoluvězně v jeho přestrojení nepoznal. Turan přikročil až k němu a zašeptal:

„Já jsem panthan Turan, který byl upoután vedle vás.“

A-Kor si jej lépe prohlédl. „Vaše vlastní matka by vás nepoznala!“ pravil. „Rcete mně však, co vše se s vámi dělo od oné doby, co vás odtud odvedli?“

Turan mu vyprávěl o událostech, které se zběhly v O-Tarově trůnní síni a v podzemí jeho paláce. „A nyní musím nalézt ony Věže jetanu a pokusit se o osvobození princezny Helia,“ skončil své líčení.

A-Kor potřásl nedůvěřivě hlavou. „Dlouho jsem byl strážcem Věží,“ řekl, „a proto vám pravím, cizinče, že spíše holou rukou rozdrtíte celý Manator, než byste osvobodil vězně z Věží jetanu.“

„Já však musím helijskou princeznu osvobodit za každou cenu!“ odvětil Turan.

„Jste dobrým šermířem?“ zeptal se jej A-Kor po chvíli.

„Myslím, že jsem za takového považován,“ odpověděl Turan. „Nuže, snad zachráníte helijskou princeznu, budete-li se řídit mojí radou!“ řekl A-Kor. „Byl by zde jeden způsob – avšak psst!“ ustal náhle v řeči a zděšeně ukazoval k úpatí zdi u protilehlého konce komnaty.

Turan se ohlédl naznačeným směrem a zřel, jak z ulsí díry vylézá pár objemných klepet a dvojice vyčnívajících očí.

„Gheku!“ zvolal jed Gatholu. Ohyzdný kaldane okamžitě vylezl na povrch a přiblížil se ke stolu. A-Kor se odvrátil, jsa napolo strnulý hrůzou a odporem. „Nebojte se,“ uklidňoval jej Turan. „Je to můj přítel – ten, o němž jsem vám vyprávěl, že držel O-Tara v šachu, zatímco my jsme s Tarou uprchli.“

Ghek vyšplhal na stůl a uvelebil se mezi oběma bojovnicemi. „Bud'te ujištěn,“ oslovil A-Kora, „že panthan Turan nemá v celém Manatoru přemohitele, pokud jde o umění vládnout mečem. Vyslechl jsem celý váš rozhovor – nyní pokračujte.“

„Vy jste jeho přítel,“ ujal se opět slova A-Kor, „a mohu tudíž ve vaší přítomnosti bez nebezpečí vyložit jediný plán, který mne napadá, pomocí jehož může doufat, že se mu zdaří osvobození helijské princezny. Princezna je určena jako cena při jedné ze zítřejších her a je O-

Tarovým přáním, aby o ni soupeřili prostí bojovníci a otroci, neboť ona jej odmítla. Tak ji chce potrestat, jelikož pak se nestane majetkem pouze jednoho muže, nýbrž všech, kdož na vítězné straně přežijí. Ovšem za pomoci jisté sumy peněz bylo by lze ji ještě před bojem vykoupit od ostatních. To byste mohl učinit, a pokud by vaše mužstvo zvítězilo a vy zůstal naživu, stala by se vaší otrokyní.“

„Leč jak se něco podobného může v Manatoru zdařit mně, jenž jsem zde cizincem a šťvaným psancem?“ otázal se Turan.

„Zcela dobře. Nikdo vás nepozná. Zítra se odeberete ke strážci Věží a přihlásíte se k oné hře, za jejíž cenu je helijská princezna určena. Strážci můžete namluvit, že jste z Manataje, nejvzdálenějšího to manatorského města. Kdyby se vás ještě dále vyptával, řekněte mu, že jste cizinku spatřil, když byla po svém zajetí vedena do města. Zvítězíte-li, naleznete v mém paláci thoaty, jež můžete použít k útěku – dám vám s sebou nějaký předmět, na který vám moji lidé vydají vše, co budete potřebovat.“

„Jak však odkoupím helijskou princeznu od ostatních, když nemám peněz?“ zeptal se Turan. „Nevlastním žádné – dokonce ani ve své vlastní zemi.“

A-Kor otevřel svůj příruční váček a vyňal balíček manatorských peněz.

„Tyto peníze vám postačí více než dvojnásobně, abyste zaplatil svému mužstvu,“ pravil, odevzdávaje část platidel Turanovi.

„Proč jste tak laskav vůči cizinci?“ zeptal se jej panthan.

„Moje matka zde byla rovněž zajata,“ odvětil A-Kor. „Činím pro helijskou princeznu pouze to, co bych chtěl, aby bývalo bylo učiněno pro moji matku.“

„Za těchto okolností nezbyvá mně než přijmout vaši velkodušnost v zájmu Tary z Helia a doufat, že snad jednoho dne se vám nějak budu moci odvděčit.“

„Nyní však se vzdalte,“ radil A-Kor. „Každým okamžikem může přijít stráž a objevit vás zde. Odeberte se přímo na Třidu bran, která obepíná město těsně uvnitř vnější hradby. Tam naleznete mnoho míst, určených k ubytování cizinců. Poznáte ony domy bezpečně dle toho, že nad vchody do nich je ze dřeva vydlabána hlava thoata. Rcete pak, že přicházíte z Manataje, abyste se zúčastnil her. Jméno U-Kal, které prozatím budete prohlašovat za své, nevzbudí podezření a nepřivede vás nikde při řeči do rozpaků. Časně z rána pak vyhledejte strážce

Věží jetanu. Necht' síla a štěstí všech vašich předků stojí při vás!“

Turan se poté rozloučil s Ghekem a A-Korem, a řídě se A-Korovými pokyny, bez valných obtíží se vydal na cestu do Třídy bran. V ulicích potkal několik manatorských bojovníků, z nichž každý mu pokynul na pozdrav, jinak však si jej nevšimli. Stejně lehce našel i dům, v němž bylo ubytováno mnoho cizinců z jiných měst Manatoru. Ježto od minulé noci ještě nezamhouřil oka, uvelebil se na lůžku z koží a pokrývek, aby se posílil spánkem na příští den, což byla ta nejlepší služba, jakou mohl v této chvíli Taře z Helia prokázat.

Probudiv se časně z rána příštího dne, vstal, zaplatil za ubytování, najedl se ve veřejné stravovně a za chvíli poté se vydal na cestu k Věžím jetanu, které brzy našel. Nebyl to ostatně nikterak těžký úkol, díky zástupům lidí, kteří směřovali ulicemi k dějišti her. Nový strážce Věží, jenž nastoupil po záhadně zmizelém E-Medovi, měl příliš mnoho práce, než aby se mohl podrobně obírat jednotlivými dobrovolně se hlásivšími bojovníky, kteří se dostavili ku hrám. Měl složitou agendu s vězni a otroky, které jejich vlastníci přihlašovali ke hrám a jejichž jména, postavení na šachovnici i určení, které hry se mají zúčastnit, musela být přesně zaznamenána, právě tak jako jména jejich náhradníků pro případ, že otrok byl jmenován pro několik her za sebou – musela totiž za něj být náhrada, aby se následující hra nezdržovala, kdyby padl nebo byl zraněn v předchozí partii.

„Vaše jméno?“ zeptal se zapisovatel, když Turan předstoupil.

„U-Kal,“ odvětil panthan.

„Z kterého města pocházíte?“

„Z Manataje.“

Strážce Věží, jenž stál těsně vedle zapisovatele, pohlédl na Turana. „Vážil jste dlouhý kus cesty kvůli hrám jetanu,“ prohodil. „Mužové z Manataje se zřídka kdy účastní jiných než deceniálních her. Víte něco o O-Zarovi? Bude přítomen na příštích hrách? Byl to skvělý bojovník. Vládnete-li vy, U-Kale, jen z polovice tak skvěle mečem jako O-Zar, pak sláva Manataje dnes vzroste. Leč vyprávějte mně něco o O-Zarovi!“

„Daří se mu dobře,“ odvětil hbitě Turan, „a vzkazuje svým přátelům v Manatoru srdečné pozdravy.“

„Dobrá,“ přikývl strážce. „A nyní mně rcete, na kterou hru se chcete zapsat.“

„Chci hrát o helijskou princeznu Taru,“ odpověděl Turan.

„Ale vždyť ona žena je určena za cenu ve hře, stanovené pro otroky a zločince,“ zvolal strážce. „Přece se takové hry dobrovolně nezúčastníte!“

„Ano, zúčastním se,“ odvětil Turan. „Spatřil jsem ji, když byla přiváděna do města, a rozhodl jsem se, že ji musím mít za každou cenu.“

„Budete se však muset o ni dělit s oněmi, kteří zůstanou naživu, dokonce i když vaše barva zvítězí,“ namítal strážce Věží.

„S těmi se již nějak rozumně vypořádám,“ stál na svém Turan.

„Privoláte na svoji hlavu zlost O-Tara, který onu barbarskou ženu nenávidí,“ vysvětloval důstojník.

„Zvítězím-li, O-Tar se jí alespoň zbaví,“ odvětil tvrdošíjně Turan.

Strážce Věží jetanu potřásl varovně hlavou. „Jednáte neprozřetelně. Byl bych býval rád, kdyby se mně bylo podařilo odvrátit O-Zarova přítele od takové pošetilosti.“

„Prokázal byste O-Zarovu příteli určitou laskavost?“ zeptal se Turan.

„Velmi rád!“ zvolal strážce Věží. „Co mohu pro něj učinit?“

„Jmenujte mne vůdcem černých a do mužstva mně zařaďte vesměs otroky z Gatholu, neboť vím, že lidé z onoho kraje jsou skvělí šermíři,“ pravil Turan.

„Vaše přání je velmi podivné,“ odvětil strážce Věží, „leč pro svého přítele O-Zara bych učinil ještě více, ovšem...“ zaváhal, „bývá, jak víte, zvykem, že ten, kdo je vůdcem, zaplatí určitý poplatek.“

„Milerád,“ ujistil jej chvatně Turan. „Nezapomněl jsem na to. Chtěl jsem se vás právě zeptat na jeho výši.“

„Pro přítele svého přítele stanovím poplatek minimální,“ řekl strážce Věží a jmenoval sumu, jež se Gahanovi, který byl zvyklý na gatholské bohatství, zdála být směšně nízkou.

„Rcete mi,“ pravil, podávaje strážci peníze, „kdy přijde na pořad hra o helijskou princeznu?“

„Je druhá v celkovém pořadí her pro dnešní den. Nyní však pojd'te se mnou, abyste si vybral své mužstvo.“

Turan následoval strážce na prostranný dvůr, který se nalézal mezi Věžemi a Polem jetanu, kdež bylo shromážděno na sta bojovníků. Vůdcové jednotlivých her onoho dne si již shledávali své figury a určovali jednotlivcům jejich místa – pro nejvýznamnější hry, které se měly konat v příštích dnech, byly tyto záležitosti sjednány již několik týdnů předem. Strážce vedl Turana do onoho oddílu nádvoří, kde byli

pověštině shromáždění otroci.

„Vyberte si z těch, kteří dosud nejsou přiděleni,“ pravil strážce, „a poté je odveďte k hrací ploše. Vaše místo vám bude vykázáno tamním důstojníkem; nesmíte je ani vy, ani vaše mužstvo opustit, dokud nebude vyvolána druhá hra. Přejí vám štěstí, U-Kale, přestože, soudě dle toho, co jsem slyšel, bude šťastnějším, kdo prohraje, než ten, kdo získá otrokyni z Helia.“

Když chlapík odešel, Turan se přiblížil k otrokům. „Hledám nejlepší šermíře pro druhou hru!“ zvolal. „Přejí si muže z Gatholu, neboť jsem slyšel, že to jsou zdatní bojovníci.“

Jeden z otroků vystoupil z řady ostatních a přiblížil se k Turanovi. „Nezáleží mně na tom, v které hře zemřu,“ řekl. „Chci se bít jako váš panthan ve druhé hře.“

A vtom již předstoupil další. „Já nepocházím z Gatholu,“ pravil. „Jsem z Helia a chci se bít pro čest a slávu helijské princezny.“

„Dobře!“ zvolal Turan. „Byl jste dříve v Heliu zdatným šermířem?“

„Byl jsem důstojníkem ve vojstě velkého Vládce Barsoomu a bojoval jsem po jeho boku v mnoha bitvách od Zlatých útesů až ke Carriónským jeskyním. Jmenuji se Val Dor. Kdo zná Helium, zná též moji zdatnost.“

Jméno Val Dorovo bylo Gahanovi dobře známo, neboť o něm při své poslední návštěvě v Heliu slyšel často hovořit. O jeho tajemném zmizení bylo právě tak diskutováno jako o jeho válečném umění.

„Jak bych mohl znát Helium?“ zeptal se Turan; „jste-li však skutečně tak zdatným bojovníkem, jak pravíte, pak se vám ve hře bude nejspíše zamlouvat postavení letce. Co tomu říkáte?“

V očích Val Dora zračilo se náhlé překvapení. Zahleděl se upřeně a zároveň udiveně na Turana, zkoumaje pozorně jeho zbroj. Poté k němu těsně přistoupil a zašeptal mu zcela tiše, tak aby nikdo třetí jeho slova nemohl zaslechnout:

„Zdá se mi, že znáte Helium lépe než Manator!“

„Co tím chcete říci?“ opáčil Turan, uvažuje usilovně o tom, jak Val Dor může tušit či hádat jeho pravou totožnost.

„Chci tím říci,“ odvětil Val Dor, „že nepocházíte z Manatoru, a rádím vám, chcete-li onu skutečnost zatajit, abyste nemluvil s čisto-krevným Manatorianem tak, jako jste mluvil se mnou – o letcích. V Manatoru neznají letce a žádná figura v jetanu se tak nejmenuje.“

Ony figury stojící vedle vůdce nebo princezny zovou se *odwar*. *Odwar* se pohybuje po poli právě tak jako jinde letec a má stejný význam. Pamatujte si, co jsem vám řekl, a buďte ubezpečen, že Val Dor z Helia nezradí vaše tajemství.“

Turan neodpověděl a vybíral další členy svého mužstva. Val Dor z Helia a Floran, onen dobrovolník z Gatholu, mu byli při tom drahně nápomocni, neboť znali většinu otroků, z nichž bylo možno volit. Když byli posléze všichni vybráni, Turan je odvedl na místo vedle šachovnicového pole, kde měli čekat, až přijdou na řadu. Tam jim objasnil, o jakou zvláštní cenu budou bojovat. Slíbil jim příslušnou finanční odměnu a zajistil si tak, že helijská princezna v případě vítězství jeho mužstva připadne jemu. Ostatně nebylo příliš zatěžko získat Gatholské pro boj za Taru, neboť tito chrabří muži byli zvyklí spíše se bít pro čest než pro peníze. Kromě toho jim Gahan naznačil i možnost ještě vyšší odměny.

„Nemohu vám nic slíbit,“ vysvětloval svému mužstvu, „mohu vám však sdělit, že jsem slyšel, že dnešního dne bude možno touto hrou získat nejen určenou cenu, nýbrž snad i vaši svobodu!“

Na ta slova se všichni shromáždili kolem Gahana a zasypávali jej otázkami.

„Nelze o tom hovořit příliš nahlas,“ řekl Gahan; „leč Floran a Val Dor mne ujistili, že vám mohu plně důvěřovat. Poslyšte tedy! Slova, která k vám pronesu, kladou můj život do vašich rukou; každý z vás nechť si uvědomí, že dnes bojuje nejdůležitější a největší bitvu svého života – že bojuje nejen za čest, slávu a svobodu nejobdivuhodnější princezny Barsoomu, ale i za svoji vlastní svobodu, za naději na návrat k rodinnému krbu ve své otčině.“

Nejprve poznejte mé tajemství. Já nepocházím z Manatoru. Právě tak jako vy i já jsem otrok a pouze v této chvíli jsem přestrojen za Manatoriana z Manataje. Můj původ a moje totožnost musí zůstat utajeny z důvodů, které vám ještě dnes nemohu prozradit. Jsem tedy jedním z vás. Bojuji s vámi za svůj i váš společný cíl.

A nyní vám svěřím další skutečnosti, které jsem se teprve nedávno dozvěděl. Víím, že U-Thor, Velký jed Manatosu, se předevčírem svářil s O-Tarem v jeho paláci a mezi jejich bojovníky došlo k projevům nepřátelství. U-Thor byl zatlačen až za Bránu nepřátel, kdež nyní táboří. Každým okamžikem může znovu vzplát boj; všeobecně se má za to, že U-Thor si poslal do Manatosu pro posily. A vězte další, muži z

Gatholu! U-Thor před nedávným časem pojal za choť princeznu Haju z Gatholu, která byla otrokyní O-Tarovou a jejíž syn A-Kor byl strážcem Věží jetanu. Hajino srdce plá láskou pro Gathol a její nitro je drásáno bolestí nad tím, že její lidé úpí v Manatoru jako otroci. U-Thor, jsa pravděpodobně ovlivněn jejím citem, smýšlí právě tak jako ona. Protož, pomozte mně osvobodit helijskou princeznu Taru a věřím pevně, že i já dopomohu vám společně s ní uniknout z tohoto hrozného města. Skloňte ke mně své uši, otroci O-Tarovi, aby nikdo z krutých nepřátel neslyšel má slova!“ A Gahan z Gatholu jim šepem svěřil celý svůj smělý plán. „A nyní,“ požádal, když skončil, „necht’ se přihlásí ten, kdo nemá dostatek odvahy!“ Nikdo neodpověděl. „Není zde takového muže?“

„Pokud bych vás měl zradit, raději bych ihned hodil svůj meč k vašim nohám, abyste mne na místě ztrestal,“ pravil jeden z mužů tiše a v jeho hlase bylo znát potlačované pohnutí.

„A já také! A já také! A já také!“ ozvali se ostatní rozechvělým sborem.

## HRA SMRTI

Nad Polem jetanu zatřepotal se pronikavý, jasný zvuk trubky. Z vysoké věže se její ostrý hlas nesl nad celým městem a přehlušoval bábelský šumot hlasů, pocházející z davů shromážděných v přeplněné aréně. Lidé zaplňovali každé sedadlo v mohutném amfiteátru. Zvuk trubky svolával hráče k první hře. V téže chvíli objevily se nad hradbami arény a na věžích pestré vlajky a chocholy bojujících manatorských vůdců. Tak se zahajovaly slavné Jeddakovy hry, které se konaly jednou ročně a byly přepychem a nádherou zastíněny pouze Velkými deceniálními hrami.

Gahan z Gatholu pozoroval partii jestřábím zrakem. Byl to nevýznamný zápas, jenž měl rozhodnout jakýsi malicherný spor mezi dvěma náčelníky. Byl hrán profesionálními hráči jetanu, a to pouze na body. Nikdo nebyl zabit a krve teklo velmi málo. Hra trvala asi hodinu a byla obezřele skončena vůdcem mužstva, jehož postavení nebylo příliš skvělé, tím, že dal hru vyhlásit za nerozhodnou.

A znovu zazněla trubka, oznamujíc tentokráte druhou a poslední hru tohoto dne. Přestože ani tato partie nebyla považována za valně důležitou, neboť takové byly vyhrazeny až pro čtvrtý a pátý den her, přece jen slibovala být zajímavou a vzrušující podívanou, neboť šlo o hru na život a na smrt. Zásadní rozdíl mezi partií hranou mrtvými kameny a partií hranou živými bojovníky spočívá v tom, že zatímco v prvním případě tah končí umístěním figury na pole ovládané soupeřovou figurou, při hře s lidmi dojde po každém tahu k souboji mezi oběma figurami a držitelem pole zůstane vítěz. Proto nerozhoduje při tomto způsobu jetanu jen teoretická znalost hry, nýbrž i osobní statečnost a bojové umění jednotlivých účastníků. Vůdce tedy musí znát dobře nejen mužstvo své, ale i protivníkovu.

V tomto ohledu byl Gahan znevýhodněn, přestože oddanost jeho bojovníků mu valně přispěla ku pomoci při rozestavení jeho mužstva – poradili mu, jak nejvýhodněji uspořádat šachovnici, a poctivě mu sdělili nedostatky a přednosti každého muže. Některý byl nejlepší v téměř ztraceném boji; ten byl příliš pomalý; jiný příliš prchlivý; ten měl odvahu a ocelové srdce, scházela mu však vytrvalost. O schopnostech svých protivníků bohužel nevěděli ničeho a teprve tehdy,

když obě strany zaujaly svá místa na černých a oranžových čtvercích obrovité hrací plochy, měl Gahan poprvé příležitost si své protivníky prohlédnout zblízka. Oranžový vůdce dosud nevstoupil na kolbiště, leč jeho mužstvo již bylo na svých místech. Val Dor se obrátil ke Gahanovi. „Jsou to vesměs zločinci z podzemních žalářů Manatoru,“ řekl. „Není mezi nimi ani jeden otrok. Nejsme tudíž nuceni bojovat ani proti jedinému z našich krajanů a každý život, který zničíme, bude život nepřítelé.“

„To je dobře,“ odvětil Gahan; „leč kde je jejich vůdce a kde jsou obě princezny?“

„Již přicházejí, vidíte?“ ukázal Val Dor na protilehlou stranu kolbiště, kde strážé přiváděly dvě ženy.

Když dívky došly blíže, Gahan zřel, že jedna z nich je skutečně Tara z Helia, druhou však nemohl rozeznat. Poté byly obě přivedeny doprostřed kolbiště na volné prostranství mezi mužstvy, kdež vyčkávaly příchod oranžového vůdce.

Floran, sotvaže jej spatřil, vzkřikl překvapením. „Necht' mne prokleje můj první předek, není-li to jeden z jejich vysokých náčelníků,“ pravil. „A bylo nám řečeno, že se této hry zúčastní pouze otroci a zločinci.“

Jeho slova byla přerušena strážcem Věží, jehož úkolem bylo nejen oznamovat počátek hry a výši sázek, ale i dohlížet na její průběh. „Při této partii, která je druhou hrou prvního dne Jeddakových her ve čtyřstém třicátém třetím roce vlády O-Tara, jeddaka Manatoru, jsou určeny za odměnu princezny obou stran. Přeživší vítězové získají obě princezny a mohou s nimi činit, co jim bude libo. Oranžová princezna je otrokyně Lan-O z Gatholu; černá princezna je otrokyně Tara, princezna z Helia. Černý vůdce je U-Kal z Manataje, dobrovolný hráč; oranžový vůdce je dwar osmého utanu jeddaka Manatoru U-Dor, takéž dobrovolný hráč. O jednotlivá pole bude bojováno na život a na smrt. Spravedlivé jsou zákony Manatoru! Domluvil jsem.“

Prvý tah losem připadl U-Dorovi; poté oba vůdcové odvedli princezny své barvy na místa, která měly zaujmout. Při této příležitosti se ocitl Gahan opět sám v blízkosti Tary. Všiml si, jak si jej bedlivě prohlíží, a byl zvědav, zda jej v jeho přestrojení pozná; nedala na sobě však nic znát. Gahan si maně vzpomenu na její poslední slova - „Nenávidím vás!“ - a na to, jak jej opustila v kritické chvíli, kdy byl uvězněn I-Gosem v kobce pod O-Tarovým palácem. Proto se valně

nesnažil, aby jí dal najevo svoji totožnost. Byl rozhodnut bojovat za ni a třebaš i pro ni zemřít, bude-li to nezbytné – a nezahyne-li, bít se až do konce života pro její lásku. Gahan z Gatholu neztrácel nikdy snadno odvalu, leč musel si přiznat, že jeho naděje na získání lásky Tary z Helia je velice chabá. Již dvakrát jej odmítla. Poprvé jako jeda Gatholu a podruhé znovu jako panthana Turana. Navzdory tomu však bylo jeho povinností nejprve ji vysvobodit z otroctví a dovést do bezpečí do Helia – jeho láska prozatím musela ustoupit do pozadí.

Oba vůdci pak také zaujali svá místa mezi ostatními bojovníky, kteří již byli připraveni na příslušných čtvrcích. Taře po levici stál černý vůdce, Gahan z Gatholu; přímo před ní coby princeznin panthan Floran z Gatholu; a po její pravici princeznin odwar, Val Dor z Helia. Všichni znali svoji povinnost, ať již hra skončí vítězstvím nebo porážkou, a znal ji i každý ze zbývajících černých hráčů. Když Tara došla na své místo, Val Dor se před ní hluboce uklonil.

„Můj meč leží u vašich nohou, Taro z Helia,“ řekl.

Dívka se k němu obrátila a na tváři se jí rozhostil výraz svrchovaného překvapení a nedůvěřivosti. „Val Dor!“ zvolala. „Val Dor z Helia – jeden z nejlepších důstojníků mého otce! Je to možné, že mne moje oči neklamou?“

„Ano, jsem to já, Val Dor, princezno,“ odvětil Heliumita, „a jsem připraven zde dnes pro vás zemřít, bude-li to nutné, stejně jako všichni ostatní na naší straně kolbiště. Vězte, princezno,“ dodal tiše, „že nikdo z nositelů černé barvy nepochází z Manatoru – naopak všichni jsou úhlavními nepřáteli Manatoru.“

Tara poté vrhla krátký, významný pohled na Gahana. „Ale kdo je vůdcem?“ zašeptala, než vtom se jí překvapením zatajil dech. „Při stínu prvního jeddaka!“ zvolala. „Již jej poznávám v jeho přestrojení.“

„A důvěřujete mu?“ zeptal se jí Val Dor. „Já jej neznám; mluvil však s námi jako čestný a poctivý bojovník a my jsme uvěřili jeho slovům.“

„A učinili jste dobře,“ odvětila Tara z Helia. „I já mu důvěřuji celým svým životem, celou duší – a vy též mu můžete věřit.“

Gahan z Gatholu by byl býval věru šťasten, kdyby byl slyšel tato slova; leč Osud, který obvykle v těchto věcech bývá k milencům nemilosrdným, neznal ani zde svoji zásadu.

A hra započala. U-Dor poslal princeznina odwara o tři pole úhlopříčně vpravo, čímž se tento dostal před sedmého muže na straně od-

wara černého vůdce. Tento tah svědčil o tom, že U-Dor zamýšlí hrát spíše krvavou než strategickou hru – zřejmě svými nepřáteli pohrdal.

Gahan při následujícím tahu umístil odwarova panthana o jedno pole kupředu – byl to spíše taktický tah, který mu otevíral cestu linií vlastních bojovníků a oznamoval soupeři i divákům, že Gahan sám se chce zúčastnit boje ještě dříve, než jej k tomu vývoj partie přinutí. Tento tah vyloudil na místech, vykázaných prostým bojovníkům a jejich rodinám, bouři potlesku, která svědčila, že U-Dor se u nich netěší valné popularitě; morálka Gahanova mužstva pak byla zřejmě aplausem povzbuzena. Vůdce může – a často tak činí – téměř po celou hru setrvat na svém čtverci, odkud může ze hřbetu thoata celé kolbiště přehlédnout a řídit postup jednotlivých tahů. Nikdo mu přitom nemůže vyčítat nedostatek odvahy, neboť je mnohdy lepší, vyhraje-li zápas rozvahou a strategickým řízením partie, než aby se dal unést zápallem a utrpěl smrtelné poranění, čímž by hra podle pravidel okamžitě skončila. Ten, kdo se osobně pustí do boje, projevuje tudíž velkou odvalu a sebedůvěru ve své šermířské umění – dvě vlastnosti, které nyní naplnily černé bojovníky novou nadějí a chabrostí; když viděli, jak brzy je jejich velitel osvědčil.

V příštím tahu umístil U-Dor Lan-Oina odwara přímo naproti Taře – černá princezna byla ohrožena. Ještě jeden tah a hra mohla být pro Gahana ztracena, nebyl-li by oranžový odwar přemožen nebo Tara přemístěna do bezpečí; kdyby však byl Gahan svojí princeznou pohnul, byl by tím dal najevo, že svým silám nedůvěřuje. Sám pak pro vzdálenost v kritické situaci jsoucího pole nemohl do boje zasáhnout. Jediný hráč na straně černých mohl zachránit situaci a čelit nepřátelskému odwarovi. Byl to vůdcův odwar, stojící po Gahanově levici. Gahan se na thoatu obrátil k němu a pohlédl na muže. Byl to nádherně urostlý bojovník, lesknoucí se ve skvělé zbroji odwara; z černých vlasů mu hrdě vlálo pět bělostných per, označujících jeho postavení ve hře. Stejně jako každý hráč na kolbišti i všichni z diváků věděl, co se v oné chvíli děje v mysli černého vůdce. Neodvážil se promluvit nahlas, neboť etika hry to nedovoluje, leč to, co nemohly říci jeho rty, sřselo bojovným plápoem z jeho jiskrných očí: „Čest mužstva černých a bezpečnost naší princezny se může spolehnout na moji paži!“

Gahan již neváhal déle. „Vůdcův odwar ke čtvrtému muži před princeznou odwara!“ zvolal. Byl to odvážný tah vůdce, který zvedl hosenou mu rukavici.

Bojovník se vrhl vpřed jako vystřelený šíp na pole obsazené U-Dorovým válečníkem. Došlo k první šarvátce v této hře. Oči hráčů byly vpity v oba bojující a diváci se mimoděk nachýlili na svých sedadlech kupředu. Po bouři potlesku, která odměnila odvážný tah, se rozhostilo na kolbišti ponuré ticho. Kdyby byl černý udolán, U-Dor mohl svého vítězného bojovníka posunout na místo, které dosud zaujímala Tara z Helia, a bylo by po hře – Gahan by ve čtyřech tazích prohrál celou partii. Pokud by ovšem byl zabit oranžový odwar, U-Dor by přišel o jednu ze svých nejdůležitějších figur, a kromě toho by zcela ztratil výhodu, které se mu dostalo skutečností, že byl první na tahu.

Fyzicky se oba soupeři zdáli být úplně vyrovnaní a jeden každý bojoval o svůj život; z prvního náporu bylo však již zřejmo, že černý odwar je lepším šermířem a že má určitou převahu nad svým sokem. Oranžový se bil pouze za svůj život, v jeho pohnutkách a způsobu boje nebyl ani stín rytířskosti. Černý odwar se bil nejen za svůj život, jeho mocnou morální posilou bylo též vědomí, že se bije za čest a slávu helijské princezny a za svobodu svou i svých druhů.

Krutý souboj upoutal pozornost všech. Bylo takové ticho, že i šelest padajícího listu by bylo bývalo lze slyšet. Míhotající se meče třpytily se oslnivě na slunci a zvonily při jednotlivých výpadech. Barbarsky pestré barvy zbroje obou soupeřů dodávaly souboji barvitě skvělosti. Oranžový odwar, jsa zatlačen do obrany, bil se zoufale o svůj život. Černý s chladnokrevnou vypočítavostí tiskl jej ustavičně, krok za krokem do protilehlého rohu pole, odkud nebylo uniknutí. Kdyby byl oranžový zbaběle vykročil či couvl ze svého čtverce, znamenalo by to, že jej popouští svému soku, načež by před celým shromážděním musel podstoupit okamžitou potupnou smrt. Oranžový, jsa podnícen svým zoufalým postavením, podnikl za povzbudivého jásotu svého mužstva zuřivý protiútok, pod jehož vahou černý asi o šest kroků couvl. A při tom meč oranžového válečníka krvavě zranil černého na rameni. Smečka U-Dorových zločinců se rozkřičela divým jásotem; oranžový odwar, jsa povzbuzen svým částečným úspěchem, bil se jako rozdivočelá šelma. Meče se v té chvíli křížily s tak příšernou prudkostí, že je nebylo možno ani zrakem sledovat. A tu se černý odwar vymrštil vpřed jako blesk, naleznuv skulinu v soupeřově obraně, a jeho ocel se zabořila až po jílec do srdce oranžového muže.

Ozval se potlesk a křik diváků. Ať již byly jejich sympatie na kterékoliv straně, všichni svorně oceňovali krásný duel a shodovali se v

úsudku, že zdatnější bojovník zvítězil. Mužstvo černých si spokojeně oddychlo, vidouc, že kritická situace je zažehnána.

Nehodlám vás unavovat líčením detailů hry – pro vaše pochopení jejího výsledku jsou nezbytné jen nejdůležitější okamžiky. Čtvrtým tahem po vítězství svého odwara postoupil Gahan o čtyři pole vpřed; úhlopříčně po jeho pravici stál v sousedním čtverci oranžový panthan, přímo proti němu pak sám U-Dor.

Hráčům i divákům bylo již dlouho zřejmo, že Gahan se pohybuje přímo napříč kolbištěm pouze za tím účelem, aby se osobně utkal s oranžovým vůdcem – zřejmě se cítil být zdatnějším šermířem a doufal, že zvítězí; utkají-li se totiž v souboji dva vůdcové, rozhoduje výsledek střetnutí o výhře či prohře celého mužstva. U-Dor mohl postoupit vpřed a pustit se s Gahanem v krvavou potyčku, nebo mohl posunout panthana, stojícího před princeznou, na místo, které obsadil Gahan, v naději, že snad tomuto se podaří skolit černého vůdce a učinit tak hru nerozhodnou – takový je totiž výsledek, pokud někdo jiný než vůdce zabije nepřátelského velitele. Mohl také couvnout a vyhnout se tak dočasně osobnímu souboji; riskoval by tím ovšem svoji popularitu, neboť takový ústup by jistě byl provázen nespokojeným sykotem diváků. U-Dorova rozmrzelost se ještě zvětšila, když zpozoroval, že Gahan se postavil tak, že on, U-Dor, se nemohl nikam hnout, aniž by jej Gahan příštím tahem nedostihl.

U-Dor již předtím umístil svoji princeznu o čtyři pole na východ od Gahana, ježto její postavení bylo ohroženo – doufal kromě toho, že za ní zláká černého vůdce a odvede jej tak od sebe; leč v tomto se zklamal. Poté přišel na myšlenku, že by k souboji s Gahanem mohl postavit vlastního odwara, uvědomil si však, že již jednoho ztratil, a druhého mohl stěží postrádat. Jeho postavení bylo velmi trapné, jelikož se sám nechtěl osobně utkat s Gahanem, naději na uniknutí však měl pramalou. Zbývala mu jediná možnost, totiž postavit princeznina panthana na pole, obsazené černým vůdcem. Dále již neváhal a přikázal mu postoupit na příslušný čtverec.

Sympatie všech diváků byly nyní na Gahanově straně. Kdyby teď prohrál, byla by hra u konce, prohlášena za nerozhodnou – a nesmíme zapomínat, že na Barsoomu smýšlejí o nerozhodných hrách, které neskýtají divákům patřičný požitek, právě tak zle jako u nás na Zemi. Pokud by Gahan vyhrál, dojde beze vší pochyby k souboji mezi oběma vůdci, na což všichni diváci čekali. Jestliže by hra skončila tak

brzy, a to navíc remízou, po usmrcení pouhých dvou hráčů, jistě by rozhněvaný dav otevřeně projevoval svoji nelibost. Vždyť mnozí z publika pamatovali velké, slavné historické hry, při nichž ze čtyřiceti hráčů, s nimiž partie započala, zůstali posléze naživu pouze tři – obě princezny a vítězný vůdce.

Diváci projevovali zřejmý nesouhlas s jednáním U-Dora, ačkoliv bylo jeho plným právem libovolně řídit hru, jak sám uzná za dobré. Odmítnutí, či vlastně vyhybání se přímému utkání s černým vůdcem nemuselo pak také být nutně vykládáno jako zjevná zbabělost. Vždyť on byl známým, věhlasným náčelníkem, který se dal do hry o otrokyni Taru z pouhého rozmaru. Ze souboje s nevolníky a zločinci či z utkání s neznámým bojovníkem z Manataje nemohl si dobýt nového uznání a slávy – a ani odměna nebyla dostatečně významná, aby jej opravňovala takto riskovat.

Leč souboj mezi Gahanem a oranžovým panthanem byl již v plném proudu a rozhodnutí o příštím tahu spočívalo pouze v jejich rukou. Manatorští dnes poprvé viděli bojovat Gahana z Gatholu Tara z Helia byla ovšem přesvědčena, že svůj meč ovládá mistrně.

Kdyby byl Gahan spatřil pyšný záblesk v jejích očích, když zkrřížil svoji zbraň s ocelí oranžového žoldnéře, byl by se jistě divil, zda jsou to tytéž oči, z nichž na něj šlehaly plameny nenávisti v oné chvíli, kdy v pošetilé touze zlíbal její rty ve sklepeních paláce O-Tara. Když dívka zírala na Gahanův způsob boje, srovnávala jej bezděky s nejlepším šermířem dvou světů – se svým otcem, Johnem Carterem z Virginie, princem Helia, Vládcem Barsoomu – a uvědomovala si, že šermířský um černého vůdce si se slávou jejího otce valně nezaadá.

Souboj, který rozhodl o osudu čtvrtého oranžového pole, byl tuhý, avšak velmi krátký. Diváci, kteří se připravovali na dlouhý, zajímavý zápas, byli zklamáni – oslnil je sice příval těžkých ran černého vůdce, dříve však než se vzpamatovali z prvního dojmu, zřeli, jak černý velitel stojí klidně ve svém čtverci, s mečem skloněným k zemi, zatímco jeho protivník pustil zbraň z ruky a tiskl obě paže křečovitě k prsům, odkud mu tryskala krev z hluboké rány. Za okamžik nato klesl oranžový panthan na kolena a poté padl mrtev do písku arény.

A tu Gahan z Gatholu obrátil své zraky přímo na U-Dora z Manatoru, který byl od něj vzdálen o tři čtverce. Pohyb vůdce ve hře je určen právě vzdáleností tří polí – buď o tři pole přímo vpřed, nebo vzad, nebo libovolným směrem v jakékoliv kombinaci za předpokladu, že

při daném tahu neprojde dvakrátě tímže polem. Diváci okamžitě pochopili Gahanův úmysl. Vstávali ze sedadel, jásalí a volali povzbudivě na znamení souhlasu, když Gahan uvážlivě vykročil ze svého čtverce směrem k oranžovému vůdci.

O-Tar seděl zamračen ve své královské lóži. Byl mrzut a rozzloben. Horšil se na U-Dora, že se pustil do hry o tuto otrokyni, o niž, dle jeho původního přání, měli bojovat pouze zločinci a otroci. Horšil se na neznámého bojovníka z Manataje, že svojí zdatností natolik předčil bojovníky z Manatoru. Horšil se na diváky, kteří zřejmě prokazovali svými výkřiky nelibost s mužem, jenž se těšil již dlouhá léta jeho přízni. Jeddaku O-Tarovi bylo dnešní odpoledne svrchovaně nepříjemné. I jeho vlastní družina právě tak jako on byla zachmuřena z týchž důvodů. A v královské suitě byl také starý, vrásčitý muž, který svým chabým, vodovým zrakem zíral na bojiště a na hráče.

Když Gahan vkročil na pole oranžového vůdce, U-Dor se vyřítil proti němu s taseným mečem jako rozběsněný příval. Méně zkušený a zdatný šermíř by byl býval ztracen. Boj, který se rozpoutal mezi oběma veliteli, byl pravou pochoutkou pro oči diváků. Oba byli vskutku vynikající šermíři a zdálo se, že podívaná na skvělý souboj vynahradí divákům pocit zklamání z dosavadního krátkého průběhu hry. A netrvalo dlouho a mnozí z přihlížejících prohlašovali, že jim štěstěna dopřála stát se svědky boje, který se stane hodným historického záznamu v análech jetanu v Manatoru. Oba vůdci používali všech možných triků, lstí a úskoků šermířského umění. Čas od času se podařilo umístit jednomu nebo druhému ránu, takže za chvíli oba byli zbroceni krví; žádnému však se nedařilo zasadit rozhodný úder.

Tara z Helia zírala na dlouhý souboj ze svého místa na protilehlém konci šachovnice. Celou dobu se jí zdálo, že černý vůdce se omezuje jen na obranu, neboť kdykoliv vyrazil proti svému protivníkovi, vždy úmyslně opomenul zasadit smrtelnou ránu, jejíž možnost její zběhlé a zkušené oko pokaždé okamžitě postřehlo. Nikdy se nedalo říci, že by se byl ocitl ve skutečném nebezpečí, ale zároveň se nezdálo, že by se doopravdy snažil ukončit duel. Diváci se mezi sebou živě dohadovali, kdo asi z obou bojovníků si odnese palmu vítězství. Souboj se protahoval a mezitím den se již chýlil ku konci. Za několik okamžiků se průsvitný barsoomský soumrak změní v naprostou tmou – což je dáno řídkou atmosférou Marsu, kde den přechází v noc takřka bez varování. Což souboj nikdy neskončí? Že by hra měla být přece jen prohlášena

za nerozhodnou? Co chtěl černý vůdce docílit svým otálením?

Tara by byla ráda měla zodpověděnu alespoň poslední z těchto otázek, neboť majíc v živé paměti zdatnost a vytrvalost panthana Turana – pod tím jménem jej znala – v boji, byla přesvědčena, že dosud nevydal ze sebe vše, čeho byl schopen. Nemohla uvěřit, že by snad strach zdržoval jeho ruku, a tušila, že jakási jiná důležitá příčina mu brání, aby zasadil U-Dorovi rozhodující, smrtelnou ránu.

V jedné chvíli si všimla, jak se Gahan rychle ohlédl po zapadajícím slunci. Za necelých třicet minut bude povrch Barsoomu zahalen v temnotu. A zaznamenala kromě toho, právě tak jako ostatní diváci, že způsob boje černého vůdce se poněkud mění. Gahan si se svým sokem již od počátku, po celé ony hodiny hrál, nyní však v tom byl jakýsi rozdíl. Od určitého okamžiku si s ním zahrával svrchovaně krutě, jako šelma se svojí obětí chvíli předtím, než ji zabije. Oranžový vůdce byl nyní bezmocně vydán na milost a nemilost šermířskému umění svého soka, a diváci s němým údivem zírali, jak jej Gahan honí po poli a zraňuje na nesčetných místech, až posléze mistrnou ranou do krku přetíná mu tepny. Oranžový vůdce klesl k zemi. Za dvacet minut zapadne slunce. Leč co bude dál?

## NEBEZPEČNÝ ÚKOL

Potlesk, který po ukončení souboje zaburácel nad jetanovým polem v Manatoru, když strážce Věží vyzval obě princezny a vítězného vůdce, aby vstoupili do středu arény, a předal veliteli ovoce jeho námahy, nebral konce. Poté, dle starobylého zvyku, vítězní hráči v čele s Gahanem a oběma dívkami utvořili průvod a strážcem Věží byli zavedeni na Pole vítězství, které se nalézalo před královskou lóží, kdež měli vyslechnout pochvalu jeddaka. Ti z účastníků boje, kteří seděli na thoatech, předali svá zvířata otrokům, neboť při této slavnostní ceremonii musí všichni být opěšalí. Přimo pod královskou lóží se nalézala vrata, ústící do tunelu pod sedadly, jímž se vchází a vychází na kolbiště. Před těmito vraty se celý průvod zastavil. O-Tar zíral z balkónu na shromáždění. Val Dor a Floran nenápadně předešli ostatní a ubírali se přímo k bráně, kde byli skryti před zraky O-Tarovy družiny, dlící se svým jeddakem v lóži. Strážce Věží by si jich byl snad všiml, leč byl tak zabrán do formálního představování vítězného vůdce jeddakovi, že ona skutečnost ušla jeho pozornosti.

„Přivádím k vám, O-Tare, jeddaku Manatoru, U-Kala z Manataje,“ zvolal důstojník mocným hlasem, tak aby mohl být slyšen od velkého množství lidí, „vítěze nad oranžovým vůdcem ve druhé z Jeddakových her, provozovaných čtyřstého třicátého třetího roku panování O-Tara, a přivádím k vám též obě otrokyně, Taru a Lan-O, abyste je mohl odevzdat jako odměnu U-Kalovi.“

Zatímco takto slavnostně hovořil, starý, vrásčitý muž zíral přes zábradlí lóže na ony tři, stojící těsně za strážcem Věží, a namáhal své slabé, mžourající oči, aby je dobře viděl. Proč tak činil? Což jemu, jenž seděl na čestném místě vedle jeddaka O-Tara, záleželo na prostém bojovníku z Manataje a dvou neznámých otrokyních?

„U-Kale z Manataje,“ řekl O-Tar, „zasloužil jste si svoji odměnu. Zřídka kdy naskytne se nám tak vzácná příležitost, abychom přihlíželi natolik ušlechtilému šermířskému umění. Znudí-li vás pobyt v Manataji, pak vězte, že zde, ve městě Manatoru, pro vás vždy bude místo v jeddakově stráži!“

Zatímco jeddak takto hovořil, scvrklý starý muž, nemoha dobře rozeznat tahy tváře černého vůdce, sáhl do váčku, který měl připevněn

na opasku, a vyňal odtamtud brýle s tlustými čočkami, jež si nasadil na nos. Chvilí si Gahana pečlivě prohlížel, pak vzrušeně vstal, a ukazuje třesoucím se prstem na vítězného velitele, cosi O-Tarovi horlivě sděloval. Jakmile stařec vyskočil ze sedadla, Tara z Helia se lehce dotkla paže černého vůdce.

„Turane!“ zašeptala. „Je to I-Gos, o němž jsem se domnívala, že jsem jej zavraždila ve sklepeních O-Tara. Je to I-Gos, pozná vás, a...“ Leč co učiní I-Gos, vyšlo vzápětí najevo – katastrofa byla neodvratnou. Stařec vzkřikl svým pronikavým, fistulovým hlasem: „Vizte, je to otrok Turan, který uloupil onu ženu z vaší trůnní síně, O-Tare. Znesvětil mrtvého vůdce I-Mala a nosí nyní jeho zbroj!“

Okamžitě nastala všeobecná vřava. Bojovníci tasili meče a vstávali ze svých sedadel. Gahanova vítězná četa se shlukla kolem svého velitele, srazivši strážce Věží k zemi. Val Dor a Floran otevřeli prudce bránu pod královskou lóží, uvolnivše tak vchod do tunelu, který vedl z arény do města. Gahan, obklopen svými muži, vedl Taru a Lan-O do tunelu, snaže se jím proběhnout dříve, než mu bude ústup z druhé strany znemožněn. Průchod se zdařil. Když vběhli do města, slunce již zapadlo a vše zahalila tma, prozářená pouze starými a prakticky neúčinnými světly, které jen matně osvětlovaly temné ulice.

Teprve nyní pochopila Tara z Helia, proč černý vůdce protáhl svůj souboj s U-Dorem, a uvědomila si, že vlastně mohl skolit svého protivníka, kdykoliv by se mu bylo zachtělo. Gahanovi bojovníci dokonale vnikli do podrobností plánu, který jim před bojem šeptem sdělil. Měli si prorazit volnou cestu k Bráně nepřátel a tam nabídnout své služby U-Thorovi, Velkému jedovi Manatosu. Skutečnost pak, že většina otroků byli Gatholiané a že Gahan mohl dovést osvoboditele k podzemnímu sklepení, v němž byl uvězněn A-Kor, syn U-Thorovy ženy, přesvědčovala jeda z Gatholu, že se ze strany U-Thora nesetkají s odmítnutím. Leč i kdyby tam neuspěli, nezbývalo jim než dále si odhodlaně razit cestu ke svobodě, třeba i řadami U-Thorových válečníků, kteří stáli u Brány nepřátel. Dvacet mužů proti celé armádě! Než tací jsou již všichni praví bojovníci Barsoomu.

Urazili poměrně značný kus cesty takřka opuštěnou ulicí, než se za nimi objevili první pronásledovatelé. V tu chvíli se náhle za nimi vynořila dvanáct bojovníků na thoatech. Bylo zřejmo, že to je oddíl jedakovy stráže. Rázem se ozval ulicí třesk zbraní, klení bojovníků a řičení thoatů. Krev tekla proudem na obou stranách. Dva z Gaha-

nových mužů padli a v řadách nepřátel tři thoati bez jezdců označovali utrpené ztráty.

Gahan se právě bil s chlapíkem, který byl zjevně vybrán, aby útočil jen proti němu, neboť najel přímo na něj a snažil se jej skolit svojí ocelí, nevěnuje ani sebemenší pozornost ostatním, kteří se nalézali blíže. Gatholian, jsa již zkušený v boji opěšalého muže proti jezdcí, snažil se zaujmout postavení poněkud vlevo od protivníkovy thoata, za zády bojovníka v sedle – bylo to totiž jediné možné postavení, v němž převaha jezdce nad pěšákem nebyla tak markantní. Manatorian, pochopiv, oč běží, snažil se v tom Gahanovi zabránit, otáčeje hned na tu, hned na onu stranu svým divokým zvířetem a pátraje po slabinách v soupeřově obraně.

Zatímco takto zoufale zápolili, přejel kolem nich prudce jiný jezdec. Sotvaže je minul, zaslechl Gahan za sebou poplašný křik. „Tura-ne, unášejí mne!“ ozval se hlas Tary z Helia.

Gahan, ohlédnuv se kvapně přes rameno, zřel, jak zběsile cválající jezdec vyzdvihuje Taru na hřbet svého komoně, hodlaje s ní prchnout. Jed Gatholu, v jehož žilách se rázem rozpoutala zuřivost démona, vrhl se na svého protivníka, strhl jej z jeho oře a ještě v pádu mu jediným mocným máchnutím ostrého meče oddělil hlavu od trupu. Sotvaže mrtvola Manatoria klesla na dlažbu, Gahan se vyhoupl na hřbet osiřelého thoata a jako blesk se hnal za uchvatitelem Tary, který právě mizel za nejbližším zákrutem ulice. Zatímco kvapil širokou třídou, vedoucí kolem O-Tarova paláce k Bráně nepřátel, zanikal za ním v dáli ryk boje.

Gahanův thoat postupoval kupředu mnohem rychleji, neboť nesl na hřbetě pouze jediného jezdce; a tak když se Manatorian se svojí kořistí blížil k paláci, byl Gahan za ním sotva pouhých sto yardů.

A vtom zřel ke svému nemalému zděšení, že chlapík zabočil do hlavní palácové brány. Chvilí se zdržel u stráží a pak zmizel uvnitř. Gahan byl téměř v mžiku za ním, leč Manatorian očividně varoval strážce, které se okamžitě vrhly Gahanovi v ústřety. Avšak ne! Manatorian přece nemohl vědět, že je pronásledován – vždyť neviděl Gatholiana vsednout na thoata – a tušil-li přece jen cosi, nemohl předvídat, že pronásledovatel mu již bude v patách. Prošel-li on branou, projde snad právě tak hladce i Gahan, který měl na sobě manatorskou zbroj. A proto, zaraziv před branou svého thoata, vyzval strážce, aby jej propustily. „Ve jménu O-Tara!“

Strážci chvíli váhali.

„Ustupte!“ zvolal Gahan energicky. „Cože se musí jeddakův posel doprošovat práva, aby směl vyřídit svůj vzkaz?“

„Komu nesete vzkaz?“ zeptal se velitel stráže.

„Což jste jej právě nezřeli vjíždět dovnitř?“ utrl se naň Gahan, a nečekaje na odpověď, pobídl svého oře do klusu, rozrazil šik válečníků a zamiřil rovnou do nitra paláce. Strážci uvažovali, co mají činit, leč bylo již příliš pozdě na to činit cokoliv – jak bývá v podobných případech obvyklé.

Gahan vedl svého thoata spleť mramorových chodeb; vyznal se již dříve v budově a kromě toho tušil, kam asi bude Tara zavléčena, a tak procházel bludištěm palácových komnat a koridorů, jež vedly až k trůnní síni O-Tara. Na úrovni druhého podlaží, do kterého právě vstoupil, potkal otroka.

„Kudy se ubíral ten, který unášel ženu?“ zeptal se Gahan znenadání služebníka.

Otok ukázal do chodby, směřující do třetího poschodí, kamž Gahan rychle odkvapil. A v téže chvíli blížil se k paláci šíleným tryskem další jezdec na thoatu a zarazil před palácovou branou.

„Zřeli jste bojovníka, který pronásledoval jiného, jenž nesl na thoatu ženu?“ zvolal na strážce.

„Právě vjel do paláce,“ odvětil padwar, „a řekl nám, že jej posílá O-Tar.“

„Lhal vám!“ vykřikl vzrušeně příchozí. „Byl to otrok Turan, který před dvěma dny uchvátil z trůnní komnaty onu ženu. Učiňte poplach v celém paláci! Musíme se jej zmocnit živého či mrtvého, raději však živého. Tak zní O-Tarův rozkaz.“

Několik bojovníků se okamžitě rozběhlo do nitra paláce, aby pátrali po Gahanovi a uvědomili ostatní v jeddakově sídle. Ježto byl právě den her, zůstalo v celé budově poměrně velmi málo bojovníků. Přece však bludiště nesčetných palácových chodeb a komnat bylo záhy prohledáváno nejméně padesáti narychlo sehnanými válečníky.

Když se Gahan ocitl se svým thoatem ve třetím poschodí, zahlédl v dálí za zátočinou chodby zadní nohy jiného thoata. Pobídl své zvíře k většímu chvatu – ocitnuv se za zákrutem, spatřil však před sebou prázdný, opuštěný koridor. Prořít se jím a na jeho konci přišel do jiného tunelu, vedoucího do čtvrtého patra. Vystoupav tam, zřel, že téměř dohonil svoji kořist, která právě mizela v nejbližších dveřích,

vzdálených sotva padesát yardů. Když pak Gahan stanul ve vchodu, viděl, že bojovník sestoupil ze hřbetu svého zvířete a vleče Taru k malým dvířkům, ústícím do protější stěny komnaty. Vtom však zazněl za Gahanovými zády třesk zbraní; ohlédnuv se, spatřil tři válečníky, ženoucí se chodbou pěšky za ním. Gahan taktéž seskočil ze svého oře a vrhl se do místnosti, v níž se Tara snažila vyprostit se z moci svého uchvatitele. Zabouchl za sebou dveře, zasunul těžkou závoru a s tase-ným mečem se hnál na Manatoriana. Bojovník, vida se takto ohrožen, vyzval Gahana, aby ustal ve svém počínání, a zároveň nasadil špičku svého krátkého mečíku na Tařinu hrud'.

„Stůjte!“ zvolal. „Nezastavíte-li se, zemře tato žena, neboť rozkaz O-Tarův zní, že má raději zemřít, než aby znovu upadla do vašich rukou.“

Gahan zůstal stát. Pouze několik stop jej dělilo od Tary a jejího uchvatitele, přesto však jí nemohl přispět ku pomoci. Manatorian zvolna couval k otevřeným dvířkám, vleka za sebou princeznu. Dívka se sice statečně bránila, leč bojovník byl velmi silný a dovedl ji lehce udržet v šachu, třímaje ji zezadu za oděv.

„Zachraňte mne, Turane!“ zvolala. „Nedopust'te, abych byla vydána všanc osudu horšímu než sama smrt. Bude lépe, zemru-li nyní před zraky svého statečného přítele, než abych zahynula později sama uprostřed nepřátel, bráníc svoji čest.“

Gahan postoupil o krok kupředu. Manatorian výhružně přiblížil hrot meče k něžné, jemné kůži princezny Tary. Jed Gatholu, vida bezprostřední nebezpečí, se opět zastavil.

„Nemohu, Taro z Helia,“ zaúpěl. „Nesmýšlejte špatně o mé slabosti – nemohu zírat na vaši smrt. Moje láska k vám, vznešená dcero Helia, je příliš veliká.“

Manatorský válečník, maje tvář staženu ve výsměšnou grimasu, zvolna ustupoval. Byl již téměř u dveřního otvoru, když vtom Gahan spatřil v komnatě, do níž byla Tara vlečena, jiného bojovníka, který se plížil tiše přes mramorovou podlahu kupředu, za zády dívčina uchvatitele. V pravé ruce třímál dlouhý meč.

„Dva na jednoho,“ řekl si v duchu Gahan a ponurý úsměv mu zkřivil rty; nepochyboval totiž ani okamžik, že oba chlapíci, až odvrátí Taru do bezpečí, vrhnou se na něj. Nebude-li moci ji zachránit, alespoň pro ni zemře.

Náhle však Gahanovu pozornost upoutalo nezvyklé chování bo-

jovníka, plížícího se zezadu k onomu, jenž tiskl Taru. S úžasem zřel, jak se nově příchozí zastavil těsně za zády druhého, přičemž jeho tvář vzplála výrazem svrchované nenávisti. Nato se zablesklo ostří meče, rozmáchnuté smělým půlkruhem – hrůzná zbraň dopadla plnou vahou na peřím zdobenou lebku Manatoriana, odvlékajícího Taru, rozsekla jeho sardonický úsměv ve dvě a rozpoltila mu hlavu až po šíji.

Sotvaže mrtvá ruka, držící Taru, pozbyla síly, dívka, aniž by se ohlédla zpět, vrhla se ke Gahanovi. Přivinul ji k sobě levicí, aniž by ona tomu odporovala, jsa pravicí, třímající dlouhý meč, hotov čelit nejbližšímu osudu, byť byl jakýkoliv. Osvoboditel Tary otíral krev z ostří zbraně o vlasy své oběti. Byl to zřejmě Manatorian, neboť jeho zbroj svědčila, že je členem jeddakovy stráže – a proto jeho nenadálý a nepředvídaný čin byl jak pro Taru, tak i pro Gahana nepochopitelný. Poté bojovník zasunul do pochvy svůj meč a přiblížil se k nim.

„Rozhodne-li se muž skrýt svoji pravou totožnost za smyšlené jméno,“ řekl válečník, pohlížeje zpříma Gahanovi do očí, „pak kdokoliv, kdo by se vydával za jeho přítele a zradil jeho tajemství, nebyl by pravým přítelem.“

Domluviv, odmlčel se, jako by očekával odpověď.

„Rozumím – vaše rty pronesly nepopíratelnou pravdu,“ odušil Gahan, divě se, jak je možné, že neznámý Manatorian uhodl a pravděpodobně i odhalil jeho pravou totožnost.

„Jsme tudíž nyní zajedno,“ pokračoval bojovník po odmlce, „mohu vám tedy prozradit, že ačkoliv jsem zde znám pod jménem A-Sor, moje pravé jméno zní Tasor.“ A znovu se odmlčel a upřeně zíral do Gahanovy tváře, jako by chtěl vyzkoumat, jaký dojem na něj učinilo jeho sdělení – a byl odměněn krátkým, i když vzápětí potlačeným výrazem poznání.

Tasor! Jeho přítel z dětství. Syn slavného gatholského šlechtice, který zmužile, byť i marně obětoval svůj vlastní život, snaže se ochránit Gahanova otce před dýkami vrahů. Tasor, poddůstojník ve stráži O-Tara, jeddaka Manatoru! Bylo to téměř nepochopitelné a přec to byla ryzí skutečnost, o níž nebylo lze pochybovat.

„Tasor,“ opakoval Gahan nahlas. „To však není manatorské jméno.“ Tato slova pronesl jed Gatholu zcela tázavě, neboť byl zvědav, nakolik se jeho přítel stal skutečným Manatorianem. Již mnoho a mnoho let uplynulo od okamžiku, kdy Tasor záhadně zmizel, podobně jako princezna Haja a mnoho jiných Gahanových poddaných. Jed Ga-

tholu je všechny dávno pokládal za mrtvé.

„Ne, není to manatorské jméno,“ odvětil Tasor. „Pojďme však, a zatímco se pro vás poohlédnu po nějaké bezpečné skrýši v opuštěném křídle paláce, vysvětlím vám stručně během chůze, jak se Gatholian Tasor změnil v Manatoriana A-Sora.“

Kdysi, když jsem asi s tuctem svých bojovníků jel podél západní hranice Gatholu, pátraje po zitidarech, kteří se zatoulali z mých stád, byli jsme znenadání přepadeni a obklopeni početným houfem Manatorianů. Přemohli nás díky své přesile teprve tehdy, když nás polovice padla a ostatní krváceli z mnoha ran, takže nebyli schopni dalšího boje. A tak jsem byl zavléčen jako zajatec do Manataje, vzdáleného to města Manatoru, kdež jsem byl prodán do otroctví. Koupila mne žena – byla to jedna z nejbohatších a nejvznešenějších princezen z Manataje. Zamílovala se do mne, a když její choť objevil její vášeň, vyzvala mne, abych jej zavraždil. Odepřel jsem propůjčit se k tak hanebné službě, a ona si najala jiného vraha, aby to učinil. Pak mne pojala za manžela. Ostatní Manatajští však se s ní nechtěli stýkat, neboť tušili, že má podíl na vraždě svého prvního chotě. A proto jsme se odebrali z Manataje do Manatosu. Provázela nás velká karavana, nesoucí její svršky, skvosty, vzácné kovy a drahokamy. Během cesty dala pak rozhlásit zvěst, že jsme oba zemřeli. Když jsme posléze došli do Manatoru místo do Manatosu, změnili jsme si oba svá jména, abychom nebyli prozrazeni. Od oné doby zovu se A-Sor. Svým velkým jméním dosáhla pak ona žena toho, že jsem obdržel hodnost v jeddakově strážci. Nikdo nyní neví, že nejsem rodem Manatorian, neboť ona žena je již mrtva. Byla to krásná žena – avšak žena ďábel.“

„A vy jste se nikdy nepokusil o to, abyste se dostal zpět do svého rodného města?“ zeptal se jej Gahan.

„Nikdy jsem v hloubi srdce nepřestal doufat v návrat do své otčiny a moje hlava je stále plná plánů, jak bych odtud unikl,“ odvětil Tasor. „Sním o oné smělé možnosti dnem i nocí, avšak vždy dospěji ke stejnému závěru – že totiž mně zbývá jediná naděje. Musím počkat, až budu řízením Štěstěny přidělen k četě nájezdníků, která bude vyslána do Gatholu na loupežnou výpravu. Jakmile se jednou ocitnu na půdě své vlasti, pak mne již Manator nikdy neužije.“

„Snad se vám právě nyní naskýtá na dosah ruky jiná možnost,“ řekl Gahan, „předpokládaje ovšem, že stojíte dosud věrně při svém jedu a že jste odhodlán hájit jeho zájmy i po letech strávených v Manatoru.“

Tato Gahanova slova zněla téměř jako výzva.

„Kdyby můj jed stál nyní přede mnou,“ zvolal Tasor, „a mohl bych mu svoji oddanost dát najevo, aniž bych zneužil jeho důvěry, vrhl bych svůj meč k jeho nohám a žádal bych na něm svolení, abych mohl za něj zemřít, právě tak jako můj otec obětoval svůj život za jeho otce.“

Nebylo možno pochybovat o jeho oddanosti a upřímnosti – ani o tom, že poznal Gahanovu totožnost. Jed Gatholu se usmál. „Kdyby váš jed byl zde, je pravděpodobno, že by vám nařídil, abyste veškeré své úsilí a schopnosti věnoval pokusu o osvobození princezny Tary z Helia,“ pronesl významně. „A kdyby věděl i to, co jsem zjistil já během svého uvěznění, řekl by vám dále: Jděte, Tasore, do podzemního žaláře, kde úpí A-Kor, syn Haji z Gatholu, osvobodte jej a s jeho pomocí vzbudte všechny otroky z Gatholu, vytáhněte s nimi k Bráně nepřátel a nabídněte své služby U-Thorovi z Manatosu, který pojal za manželku Haju z Gatholu, a vyžádejte si na něm v odměnu za své služby, aby provedl útok na palác O-Tarův a osvobodil Taru z Helia. Až to vše vyplní, nechť daruje svobodu i ostatním otrokům, pocházejícím z Gatholu, a opatří je zbraněmi a zásobami, potřebnými k návratu do jejich rodné končiny. – To by na vás, Tasore z Gatholu, žádal Gahan, váš jed!“

„A tomu také, otroku Turane, věnuji veškeré své úsilí, jakmile nalezu pro Taru z Helia a jejího panthana bezpečný útulek,“ odvětil právě tak výmluvně Tasor.

Gahan jej odměnil vděčným pohledem. Tasorovo nitro uzrálo skálopevným rozhodnutím, že buď svěřený mu úkol do posledního písmene splní, nebo zemře. Milovaný vladař svěřil na jeho bedra důležité poslání, od jehož výsledku závisel nejen život Gahana a Tary, nýbrž i blaho a možná celá budoucnost Gatholu. A proto spěchal dále vpřed zatuchlými a zaprášenými chodbami starobylého paláce, kdež věkovitý prach tvořil na mramorové podlaze a stěnách silnou vrstvu. Když přišel k některým dveřím, zkoušel jejich zámky, až posléze našel jedny, které nebyly uzamčeny. Otevřev je dokořán, vstoupil do komnaty, hustě zapadlé prachem. Zpuchřelé hedvábí a kožešiny zdobily zdi spolu se starými zbraněmi a nástěnnými malbami, jejichž barvy byly většinou setřeny do podivuhodné hebkosti.

„Toto místo je stejně vhodné jako kterékoliv jiné,“ řekl Tasor. „Sem nikdo nepříjde. Ani já jsem zde nikdy nebyl, a nevím tudíž o

těchto odlehlých prostorách víc než vy; jsem však alespoň přesvědčen, že sem zcela bezpečně naleznu cestu, abych vám mohl přinést jídlo a pití. Tuto část paláce obýval před dávnými a dávnými věky jeddak O-Mai, řečený Krutý. Je tomu již pět tisíc roků. V jedné z těchto komnat byl nalezen mrtev s tváří zkroucenou příšernou hrůzou, takže ti, kteří jej po smrti viděli, byli vesměs zachvázeni šílenstvím; na jeho těle však nenašli ani sebemenší stopy násilí. Od oné doby každý míjel tyto místnosti, neboť legenda vypráví, že duchové Corphalů zde za noci pronásledují duši hříšného jeddaka. Ony strašidelné zjevy prý jsou provázeny skřeky a nářkem. Leč,“ dodal, chtěje uklidnit sebe i své společníky, „kulturní lidé z Helia nebo Gatholu se nemohou postrašit takovými báčkami.“

Gahan se dal do smíchu. „Nu, a když všichni, kdo na něj pohlédli, zešileli, kdo tedy obstaral pohřební obřady a kdo pro ně připravil tělo mrtvého jeddaka?“

„Nikdo,“ odvětil Tasor. „Tělo jeddaka bylo ponecháno tam, kde skonalo, a jeho práchnivějící kosti dodnes leží v některé zapomenuté komnatě tohoto zapovězeného křídla paláce.“

Tasor je pak opustil, ujistiv Gahana i Taru, že se bude snažit při první příležitosti promluvit s A-Korem, a slíbil, že jim příštího dne přinese pokrm a nápoj.<sup>\*)</sup>

Když Tasor odešel, Tara se obrátila ke Gahanovi, a přiblíživši se k němu, položila mu ruku na rameno. „Události našeho společného osudu tak rychle míjely od oné doby, kdy jsem vás pod vaší škraboškou poznala,“ řekla, „že se mně ani nenaskytla příležitost, abych vám projevila svoji upřímnou vděčnost a ujistila vás o své úctě, kterou vaše odvaha a odhodlanost u mne získaly. Jsem vám skutečně velice zavázána, a mají-li cenu jakékoliv sliby od někoho, jehož život i svoboda jsou vážně ohroženy, prosím, přijměte můj slib, že vás můj otec v Heliu štědře odmění za vaše úsilí a neohroženost.“

„Nežádám odměny jiné,“ řekl Turan, „než onu, kterou mně skýtá vědomí, že žena, kterou miluji, je šťastna.“

Oči Tary z Helia na okamžik vzplály zlovlným bleskem, vztýčila

---

<sup>\*)</sup> Ti, kteří četli Carterův popis zelených Marťanů v *Princezně z Marsu*, si vzpomenu, že tito zvláštní tvorové mohou existovat poměrně dlouhá časová období bez vody a potravin, a v menší míře totéž platí i o ostatních obyvatelích Marsu.

se hrdě, po chvíli však její pohled změkkl a smutně svěsila hlavu. „Nehodlám vás nikterak kárat za vaše slova, Turane,“ pravila tiše, „jakkoli velký je váš prohřešek, neboť vím, že jste mým čestným a věrným přítelem; nehovořte však nikdy o tom, co moje uši nesmějí slyšet.“

„Chcete tím snad říci,“ otázal se mladý jed, „že uši princezny nesmějí naslouchat slovům lásky, vycházejícím z úst prostého žoldnéře?“

„Ne, to nechci říci, Turane,“ odpověděla Tara z Helia, „chci pouze říci, že nesmím s čistým svědomím naslouchat slovům lásky od jiného muže leč onoho, jemuž jsem zaslíbena – mého druha z mládí, Djor Kantose.“

„Tím chcete naznačit, Taro z Helia,“ zvolal Turan, „že kdyby nebylo vašeho zasnoubení...“

„Zadržte!“ přerušila jej Tara. „Nemáte práva dohadovat se více, než vám moje rty prozradí.“

„Oči bývají často výmluvnější než rty, Taro,“ odvětil Turan, „a vězte, že ve vašich očích jsem vyčetl, že není ve vašem srdci nenávisti a pohrdání vůči panthanu Turanovi, a mé srdce mi prozradilo, že vaše rty lhaly, když jste zlobně zvolala: ‚Nenávidím vás!‘“

„Není pravdou, že bych vás nenáviděla, Turane, přesto však vás nesmím milovat,“ pravila prostě Tara.

„Když jsem si proklestil cestu z I-Gosovy komnaty,“ řekl Turan, „byl bych skutečně uvěřil, že mne nenávidíte, neboť se mně zdálo, že jen nenávist může být příčinou toho, že jste ode mne odešla, aniž byste se alespoň pokusila mne osvobodit; dnes však moje srdce i můj rozum mně praví, že Tara z Helia by nebyla schopna opustit svého druha v těžké chvíli, a přestože stále nevím, co se tehdy událo, jsem pevně přesvědčen, že bylo skutečně nad vaše síly přispět mně ku pomoci.“

„Ano, opravdu tomu tak bylo,“ přitakala dívka. „Ledva I-Gos padl pod ranou mé dýky, zaslechla jsem kročeje blížících se bojovníků. Utíkala jsem, abych se někde skryla, než přejdou, doufajíc, že se pak vrátím a osvobodím vás; bohužel však jsem ve snaze vyhnout se jim padla přímo do rukou jiného oddílu. Vyptávali se mne na vás, a tu jsem jim řekla, že jste šel napřed a já že spěchám za vámi – tak jsem je svedla z vaší stopy.“

„Nyní chápu vše,“ dodal prostě Gahan, jeho srdce však jávalo radostí, jako srdce každého milence, který slyší z úst své bohyně při-

znání, že jeho vyvolená pečuje o jeho blaho, ježto jí není lhostejný. Původně sice očekával vřelejší přijetí, je však vždy lepší být dámou svého srdce třebas i týrán a zneužíván než zcela ignorován.

Zatímco Gahan a Tara spolu hovořili ve spoře ozářené komnatě, do níž vlévaly matné světlo staletým prachem pokryté rádiové svítilny, nahrbená vetchá postava se zvolna blížila ponurými koridory a vodovýma, tlustými čočkami ozbrojenýma očima zírала na stopy kročejů vepsané ve věkovitém prachu chodeb.

## HROZBA MRTVÉHO MUŽE

Noc byla dosud mladá, když u vchodu do hodovní síně, v níž dlel O-Tar z Manatoru se svými věrnými při večeři, proklouzl mezi strážemi muž, jenž se tvářil velmi sebevědomě – rozhrnul válečníky s troufalostí někoho, kdo se těší značným výsadám. Když došel až k čelu dlouhého hodovního stolu, jeddak si jej povšiml.

„Nuže, starý!“ zvolal na něj. „Co nám přinášíte ze své milované a smrduté podzemní díry? Domníval jsem se, že pohled na množství žijících lidí při hrách vás zažene opět co nejdříve k vašim mrtvolám.“

I-Gos se chraptivě zasmál. „Ach, ach,“ zaskučel stařec, „vězte, O-Tare, že I-Gos nevychází ze svého příbytku za radovánkami; ten však, kdo bezbožně hanobí mrtvolu I-Gosovy, musí být potrestán! Klid zesnulých musí být pomstěn!“

„Míníte svými slovy čin otroka Turana?“ zeptal se O-Tar.

„Ano, Turana a otrokyně Tary, jež mne zranili vražednou ocelí. Jen malý kousek dále kdyby byla čepel vnikla, O-Tare, a I-Gosova stará, vrásčitá kůže by byla již dnes v rukou některého z jeho učedníků, ach, ach!“

„Oni nám však znovu unikli,“ zvolal O-Tar. „I v samotném paláci velkého jeddaka uprchli dvakrát hloupým hňupům, kteří se nazývají jeddakovou gardou!“ O-Tar povstal a svoje zlobná slova doprovázel ponurými údery zlatým pohárem, který svíral v dlani, o stůl.

„Ach, O-Tare, unikli tvé strážci, ne však starému, chytrému calotovi I-Gosovi.“

„Co tím míníte? Mluvte!“ velel O-Tar.

„Vím, kde jsou ukryti,“ řekl preparátor. „Jejich stopy v prachu starých, neužívaných chodeb je prozradily.“

„Vy jste je sledoval? Viděl jste je?“ naléhal jeddak.

„Šel jsem za nimi a slyšel jsem je hovořit za zavřenými dveřmi,“ odvětil I-Gos; „neviděl jsem je však.“

„Které dveře to byly?“ zvolal O-Tar. „Pošleme okamžitě pro ně,“ dodal a rozhlédl se kolem sebe, jako by hledal někoho, koho by pověřil onou povinností. Asi tucet vůdců vstalo a chopilo se mečů.

„Stopoval jsem je až ke komnatám O-Maie Krutého,“ zakvíčel I-Gos. „Tam je naleznete ve společnosti kvílících Corphalů, kteří proná-

sledují duši neříkajícího O-Maie!“ I-Gos se po těchto slovech odvrátil od O-Tara a zřel, jak všichni vůdci, kteří povstali, do jednoho rázem usedli na svá místa.

Ponuré ticho, jež zavládlo v sále, bylo přerýváno jen chraptivým smíchem I-Gose. Bojovníci zírali tupě na svá jídla, položená na zlatých talířích. O-Tar si netrpělivě mnul prsty.

„Což jsou vůdci Manatoru všichni zbabělí?“ zvolal. „Oni hnusní otroci opětne urážejí majestát vašeho jeddaka. Což vám musím sám poroučet, abyste je sem přivedli?“

Zvolna povstal jeden z velitelů a po chvíli ještě dva následovali jeho příkladu, byť i váhavě a jaksí s odporem. „Přece jen všichni nejsou zbabělci,“ dodal O-Tar. „Vím, že tato povinnost je vám trapnou a nechutnou. Pročež jděte všichni tři a vezměte s sebou tolik bojovníků, kolik budete chtít.“

„Nesnažte se však získat dobrovolníky,“ poznamenal I-Gos, „museli byste pak jít sami.“

Tři vůdcové opustili malátným krokem hodovní síň, jako lidé, kteří jsou odevzdáni na milost a nemilost osudu.

Gahan i Tara zůstali v komnatě, do které je zavedl Tasor. Jed Gatholu setřel z hluboké a bohatě vyřezávané lavice prach, aby si měli kde odpočinout. Nalezl dokonce v místnosti i prastaré spací kožešiny a houně, ty se však při prvním dotyku rozpadly v prach, takže nemohl ani pro dívku upravit pohodlnější lůžko. A tak usedli vedle sebe a tiše hovořili o dobrodružstvích, která až doposud spolu prožili, a uvažovali o nejbližší budoucnosti, plánující útek; doufali, že Tasor se brzy vrátí. Hovořili o mnoha věcech – o Hastoru, Heliu a Ptarthu. Posléze došli v řeči i na Gathol.

„Vy jste byl též v gatholských službách?“ zeptala se Tara.

„Ano,“ odpověděl Turan.

„Setkala jsem se s Gahanem, jedem Gatholu, v paláci svého otce,“ pravila dívka, „právě den před tím, co mne bouře unesla z Helia – byl to sebevědomý a opovážlivý muž, skvěle oděný v platinu a diamanty. Nikdy dosud v životě jsem nespatriła tak oslnivou zbroj, byť i helijský dvůr hýří přepychem, neboť, jak jistě víte, Turane, nádhera a lesk celého Barsoomu prochází Heliem; nedovedla jsem si však představit, že by tak okázale oděný válečník dovedl zdatně vládnout mečem v souboji na život a na smrt. Obávám se, že jed Gatholu je sice hezkým

mužem, pokud se však boje týče...”

Ježto bylo v kobce šero, Tara si nevšimla podivného výrazu, jenž se rozhostil na napůl odvrácené tváři jejího druhá.

„Vy tedy na jeda Gatholu valně nevzpomínáte?“ zeptal se Turan.

„Tu a tam, zřídka kdy,“ odvětila Tara s úsměvem; „jistě by jeho ješitnost trpce hnětlo, kdyby věděl, že prostý panthan si získal u Tary z Helia větší přízně než on sám,“ řekla a něžně položila svoji ruku na jeho koleno.

Turan uchopil její dlaň a přiložil ji vroucně ke rtům. „Ach, Taro z Helia,“ zvolal, „což se domníváte, že moje srdce je z kamene?“ A nedolal a přivinul její poddajné tělo blíže k sobě.

„Můj první předek necht’ mně odpustí moji slabost,“ vydechla Tara, ovíjejíc své paže kol Gahanovy šíje a nabízejíc mu své rty k polibku. Jejich ústa zůstala spojena dlouhým, nekonečným polibkem první lásky. Dívka jej pak něžně odstrčila. „Mám vás ráda, Turane,“ zašeptala, „mám vás tak ráda! Moje láska k vám je jedinou chabou omluvou za moji zpronevěru na Djor Kantosovi, kterého jsem, jak nyní již vím, nikdy opravdově nemilovala, neboť jsem neznala význam onoho slova. Máte-li mne i vy doopravdy rád, jak tvrdíte, Turane, pak vaše láska musí mne uchránit před větším zneuctěním, neboť vězte, že ve vašich rukou jsem chabá jako stéblo trávy.“

A znovu ji k sobě strhl a líbal. Když se mu posléze jemně vyvinula z objetí, vyskočil a kráčel prudce po komnatě sem a tam, nemoha rázem pochopit své velké, nečekané a netušené štěstí. Mozkem i srdcem mu dosud zněla její slova, která pro něj znamenala vše: „Miluji vás, Turane! Tolik vás mám ráda!“ Celé to přišlo tak náhle. Domníval se zprvu, že Tara chová vůči němu pouze city vděčnosti – nyní však škraboška jejího chladu a odmítavosti odlétla stranou a ona nebyla více hrdou a pyšnou princeznou.

Vtom však jej vyrušil z myšlenek podivný zvuk, který se ozval za zavřenými dveřmi komnaty. Turanovy sandály ze zítidaří kůže nepůsobily naprosto žádný hluk, když se plížil po mramorové dlažbě ke dveřím, za nimiž kdesi v dáli na chodbě se ozývaly úderu kovu o kov – neklamná známka, že se blíží ozbrojení muži.

Gahan chvíli pozorně naslouchal – ano, byla to skutečně četa ozbrojenců, jež se kvapem přibližovala. Soudě dle vyprávění Tasorova, bylo nesporno, že do tohoto křídla paláce přicházejí pouze za jediným účelem – za Tarou a jejím ochráncem. Bylo tudíž nutno okamžitě hle-

dat způsob, jak prchnout dále. Komnata, v níž dleli, měla ještě více dveří než ony, kterými vstoupili – a v některých z nich musí najít bezpečnější úkryt. Turan sdělil Taře své podezření a vedl ji k jednomu z protilehlých vchodů. Nalezli veřeje nezabezpečeny. Otevřevše je, stannuli zaraženi na prahu jiné, matně ozářené místnosti; sotvaže nahlédli dovnitř, chvatně couvli a opět za sebou tiše zavřeli dveře, neboť spatřili u stolu čtyři muže, sedící kolem jetanové šachovnice.

Že si jich hráči při vstupu do komnaty nevšimli, přičítal Gahan skutečnosti, že oba muži i jejich přátelé jsou cele zabrání do hry. Zkusili proto opatrně další dveře, ty však nalezli pevně zamčeny. Zbýval jim již jen třetí a poslední vchod – než naneštěstí byl také tento zavřen z opačné strany. Četa bojovníků v chodbě musela být již na dosah.

Věděl-li blížící se oddíl, ve které místnosti se nalézají, pak byl jejich osud zpečetěn. Gahan tasil meč a vedl Taru znovu ke dveřím, ústícím do komnaty, v níž čtyři muži hráli jetan; pozorně naslouchal. Bylo však slyšet pouze hluk z chodby, jak se bojovníci přibližovali – nepochybně byli ve značné přesile. Gahan uvažoval o tom, že by se mu snad podařilo čtyři hráče jetanu překvapit a v nastalém zmatku je pobít. Vzápětí již byl rozhodnut, neboť neměl jiné volby. Otevřel znovu dveře, a veda Taru za ruku, vstoupil tiše do vedlejší komnaty a zavřel za sebou dveře. Hráči si jich ani nyní nevšimli. Jeden z nich se právě chystal k tahu, neboť jeho prsty se dotýkaly figury na hracím prkně. Zbývajících tři přihlíželi, jak čtvrtý potáhne. Gahan se na ně chvíli upřeně zadíval a poté přelétl jeho tvář lehounkým úsměvem.

„Pojďme!“ vyzval Taru. „Nemusíme se jich naprosto obávat. Sedí zde již v této pozici přinejmenším dobrých pět tisíc let – je to skvělý pomník zručnosti některého starého preparátora.“

Když přistoupili blíže, zřeli, že neživé figury, které je tolik zmátly, jsou pokryty tlustou vrstvou prachu – jinak však jejich pokožka byla velmi zachována, téměř jako na současných I-Gosových preparátech. Vtom však již zaslechli, jak se otevřely dveře místnosti, kterou právě opustili – jejich pronásledovatelé jim byli v patách. Protilehlá strana komnaty byla proražena otvorem, ústícím do jakési chodby. Vešedše do této, shledali, že krátký koridor vede do místnosti, v jejímž středu se nalézalo přepychově ozdobené lůžko. Tato komnata, právě tak jako ostatní, byla jen velmi spoře osvětlena, neboť rádiové světelné baňky vyzářily již časem valnou část své emanace a navíc byly pokryty mocnou vrstvou prachu. Místnost byla vybavena těžkým, masivním

nábytkem a také lůžko bylo drahocenně vyřezáváno a pokryto vzácnými látkami a kožemi. Částečně na lůžku a částečně na podlaze cosi leželo. Při bližším pohledu se ukázalo, že je to lidská postava. Komnata nebyla zjevně opatřena jinými dveřmi než oněmi, kterými právě vešli – Tara a Gahan však byli přesvědčeni, že za závěsy, obepínajícími stěny pokoje kol dokola, se jistě nalézají další dveře.

Gahan, jehož zvědavost byla podrážděna vyprávěním legend, vízících se k tomuto křídlu paláce, přistoupil blíže k lůžku, aby si prohlédl mrtvolu muže, který zřejmě spadl z pelesti a ležel naznak dosud v tomže postavení, jak jej kdysi zastihla smrt – s roztaženými pažemi a prsty křečovitě napjatými. Jedna noha mrtvolky byla dosud zamotána do kožešin na lůžku, kdežto druhá ležela pod tělem. Ještě po pěti tisících letech tvář mrtvolky svědčila o příšerném strachu a hrůze, prožité v okamžiku smrti. Gahan si uvědomil, že zírá na mrtvé tělo O-Maie Krutého.

Náhle však Tara, jež stála zcela těsně u Gahana, ukázala rukou na vzdálený kout komnaty. Gahan pohlédl naznačeným směrem – a cítil, jak se mu při onom výjevu ježí vlasy v týle. Ovinul svoji levou paži kolem dívky, tasil meč proti těžkým tkaninám a zvolna ustupoval, drže se stále před princeznou. V ponuré, zatuchlé komnatě, do níž nev kročila lidská noha po dobu delší pěti tisíc let a do níž nemohl proniknout ani ten nejslabší závan větru, pohnuly se závěsy v protilehlém rohu. A to ne snad jen lehce, jako náhodným pohybem vzduchu, nýbrž prudce, jako by do nich někdo zezadu ztěžka udeřil rukou. Když Gahan s Tarou stanuli u závěsů na opačné straně, Gahan je rozhrnul a skryl se s Tarou za ně. Štěrbínou mezi látkami pak zíral do komnaty a na dveře, jimiž měli vstoupit jejich pronásledovatelé, pokud ovšem došli tak daleko.

Za závěsy byla prostora mezi nimi a zdí, zvící asi tří stop šíře a tvořící jakousi chodbu kolem celé komnaty, přerušenu pouze dveřmi naproti nim; podobné zařízení existovalo téměř ve všech ložnicích bohatých a mocných Barsoomianů. Účel tohoto uspořádání byl rozličný. Chodba za závěsy dovoľovala, aby stráž mohla dlít v téže místnosti jako její pán, aniž by jej rušila svojí zjevnou přítomností; zakrývala tajné východy z komnaty; pán domu mohl za závěsy skrýt úkladné vrahy a s jejich pomocí odpravit ty, které do své ložnice vlákal.

Tři vůdcové asi s tuctem bojovníků sledovali stopy uprchlíků, velmi dobře v prachu znatelné, beze všech obtíží. Již samotný vstup do

tohoto křídla paláce vyžádal si veškeré jejich odvahy a nyní, když se ocitli přímo v příbytku O-Maie Krutého, jejich nervy byly napjaty až k prasknutí – ještě jedno leknutí, a snad by se přetrhly. Manatoriané totiž jsou velmi pověřčiví. Jakmile vstoupili do vnější komnaty, postupovali kupředu s tasenými meči a velmi zvolna – nikdo z nich nechtěl kráčet první; dvanáct bojovníků se drželo zpět v neskrývané a nestoudné hrůze, zatímco všichni tři vůdcové se tiskli k sobě a povzbuzovali se navzájem. Kupředu je hnál jen strach před O-Tarem.

Sledující stopy Gahana a Tary v matně osvětlené místnosti, shledali, že přestože uprchlíci překročili ke všem prahům, prošli pouze jedněmi dveřmi. Když tyto otevřeli, stanuli v komnatě, v níž čtyři neživí bojovníci seděli u jetanového stolu. Spatřivše groteskní hráče, chtěli v prvé chvíli uprchnout, domnívajíce se, že to jsou snad duchové – tak byli jejich zjevem překvapeni. Posléze si však dodali odvahy, prošli komnatou a vstoupili do krátké chodby, jež vedla ke starobylé ložnici O-Maie Krutého. Nevěděli, že ona příšerná místnost je již přímo před nimi, ježto kdyby to byli tušili, lze pochybovat, že by tam byli tak rázem vešli; leč kráčeli prostě po stopách uprchlíků, a tak stanuli posléze v ponuré komnatě. Zarazili se hned u vchodu a tři velitelé šeptem vyzvali své druhy, aby se těsně shlukli okolo nich. Když si jejich oči zvykly na pološero, jeden z vůdců náhle ukázal na záhadnou postavu, ležící na zemi s jednou nohou zamotanou v pokrývkách lůžka.

„Pohleďte!“ zalapal po dechu. „To je mrtvola O-Maie! Předkové našich předků! Jsme v prokleté komnatě!“ A v téže chvíli se ozval za závěsy zpoza mrtvého těla příšerný dutý skřek, následovaný pronikavým zakvilením, a těžké tkaniny se roztřáslly a zasmítaly před očima ustrašených pronásledovatelů.

A všichni, vůdci i bojovníci se obrátili a prchali jako šílení k úzkým dveřím, kdež v nastalém zmatku padali jeden přes druhého, křičíce a snažíce se vší silou uniknout ze strašidelného místa. Zahazovali své meče a drali se kupředu jako rozumu zbavení; ti, kteří byli vzadu, lezli na bedra přednějších; někteří upadli a byli pošlapáni, posléze však se všichni dostali z komnaty mrtvého O-Maie, a prolétnuvše dalšími dvěma místnostmi, prchli na chodbu a zastavili se teprve v O-Tarově hodovní síni. Shromáždění bojovníci, vidouce jejich zmatený příchod, tasili meče, domnívajíce se, že jejich druzi jsou pronásledováni přesilou nepřátel; nikdo se však za nimi neobjevil, a tak tři vůd-

cové stanuli se schýlenými hlavami a chvějícími se koleny před O-Tarem.

„Nuže?“ zeptal se jeddak. „Co se stalo? Mluvte!“

„O-Tare,“ zvolal posléze jeden z nich, jenž byl mocen slova. „Kdy kdo z nás tří zklamal naděje v něj kladené v bitvě nebo v souboji? Nebyly snad naše meče vždy mezi prvními, jež se bily za vaši čest a bezpečnost?“

„Upíral jsem vám snad někdy vaše zásluhy?“ otázal se O-Tar.

„Slyšte mne tedy, ó jeddaku, a sud'te nás milostivě. Sledovali jsme stopy obou otroků až do příbytku O-Maie Krutého. Vstoupili jsme do oněch prokletých míst a necouvli jsme. Došli jsme až do ložnice, v níž O-Mai Krutý zemřel – do oné strašlivé místnosti, kterou lidské oko nespatrilo již padesát století – dívali jsme se do mrtvé tváře O-Maiovy, a přesto jsme byli odhodláni jít ještě dále; vtom však dolehl k našim poděšeným uším příšerný skřek a závěsy se pohnuly ve zpuchlém vzduchu. O-Tare, bylo to více, než mohou lidské nervy snést. Obrátili jsme se a prchli. Odhodili jsme své meče a bojovali jeden s druhým jako šílení, abychom se odtamtud dostali. S lítostí, avšak bez hanby vám vše vyprávím, neboť jsem přesvědčen, že by se nenalezl v celém Manatoru bojovník, který by jednal jinak. Jsou-li oni otroci Corphalové, jsou bezpečni mezi sobě rovnými. Nejsou-li pak Corphalové, pak jistě již zahynuli v komnatách O-Maie, a pro mne za mne tam mohou zetlít. Já sám bych se již nevrátil v ona prokletá místa ani za zbroj jeddaka, ba ani za půl Barsoomu. Domluvil jsem.“

O-Tar sraštil obočí. „Což všichni moji vůdci jsou tak zbabělí?“ zvolal, rozhlížeje se kolem sebe.

A tu povstal jeden z náčelníků, kteří se nezúčastnili pronásledování, a ponuře se zahleděv na O-Tara, řekl:

„Jeddak dobře ví, že v letopisech Manatoru byli jeho jeddakové vždy považováni za nejstatečnější bojovníky země. Půjdu tam, kam mne můj jeddak povede, žádný jeddak však se nesmí odvážit nazvat mne zbabělcem, dokud jej neodepřu následovat tam, kam půjde i on. Domluvil jsem.“

Když se vůdce opět posadil, nastalo v hodovní síni trapné ticho, neboť všichni si uvědomovali, že ona slova byla přímou výzvou vladařově odvaze a že O-Tar, jeddak Manatoru, na ně musí odpovědět. Všem bylo nyní zřejmo, že O-Tar je musí sám vést do úmrtní komnaty O-Maie Krutého, jinak že bude mít navždy na čele vpálenou pečeť zba-

bělství. A zbabělec nemohl vládnout v Manatoru. To věděli všichni, a věděl to i sám O-Tar.

Leč O-Tar váhal. Rozhlížel se kolem sebe po tvářích svých spolustolovníků – zřel však, že všichni jeho věrní na něj chmurně a neúprosně zírají. Nebylo lze se domnívat, že by u někoho došel shovívavosti. A tu jeho oko zabloudilo k malému bočnímu vchodu do hodovní síně. Napětí v jeho rysech povolilo a v obličeji se mu rozhostilo ulehčení.

„Hleďte!“ zvolal. „Vizte, kdo přichází!“

## BŘEMENO ZBABĚLOSTI

Gahan viděl štěrbinou mezi závěsy zoufalý útěk svých pronásledovatelů; když zřel, jak ve svém příšerném strachu odhazují i zbraně a rvou se mezi sebou, aby se dostali první ke dveřím, mimoděk se usmál. Úsměv však mu odumřel na rtech, když se ohlédl na dívku a shledal, že Tara mezitím zmizela.

„Taro!“ zvolal hlasitě, neboť věděl, že se nemusí obávat, že by se jeho pronásledovatelé vrátili. Nedostalo se mu žádné odpovědi, pouze kdesi v dáli zazněl chraptivý smích. Chvatně proběhl celou chodbou vytvořenou závěsy kolem komnaty; našel ve stěně několik dveří, z nichž jedny byly otevřeny dokořán. Vstoupil jimi do vedlejší místnosti, která byla lépe osvětlena, neboť jasná Thuria právě zahájila svou ztřeštěnou pouť nebesy. Na podlaze komnaty bylo lze zřít rozvířený prach a zřejmé stopy sandálů; Tara a bytost, která ji unesla – ať to bylo cokoliv – tudy jistě prošly.

Kdo však ji mohl uchvátit? Gahan, jsa mužem vysoké kultury a inteligence, nebyl téměř vůbec pověřivý. Byl sice obyvatel Barsoomu a jako takový uctíval své předky, jak více či méně intenzívně činí všechny marťanské rasy – byla to však spíše vzpomínka na statečné činy a boje svých praotců, kterou ctil, než je samotné. Nikdy alespoň po jejich smrti neočekával od nich nic hmatatelného; nevěřil, že by mohli škodit nebo prospívat živoucím – kromě příkladu, jež zanechali budoucím generacím. Nevěřil proto také v možnost zhmotnění mrtvých duchů. Nevěřil ani v posmrtný život, neboť si uvědomoval, že věda dokázala při všech zdánlivě nadpřirozených zjevech existenci určité hmotné příčiny. Nechápal však, jak se mohlo stát, že Tara tak najednou a záhadně mohla zmizet z komnaty, do níž po pět tisíc let nev kročila lidská noha – a navíc z jeho těsné blízkosti!

Ježto přece jen nebylo zcela dobře vidět, nerozeznal, zda vedle stop Tařiných sandálů jsou znatelné i jiné otisky – prach byl příliš porušen. Když pak šel podél šlépějí dále do tmavé chodby, ztratil stopu úplně. Ocítl se za chvíli v spleťtém labyrintu komnat a průchodů před dávnými a dávnými časy opuštěného příbytku O-Maie. Přišel i do starobylé lázně, sloužící nepochybně samotnému jeddakovu, ba dokonce našel i stůl, na němž dosud leželo připravené jídlo – pět tisíc let stará

a nedotčená snídaně mrtvého O-Maie. V komnatách zřel Gahan šperky, klenoty a bohatství, které i jej, jenž byl ve svém domě zvyklý na platinovou, diamanty vykládanou zbroj a další nesmírné poklady, překvapily. Posléze se ocitl v malé komoře, v jejíž podlaze ústil otvor, tvořící vstup do spirálovité chodby, která vedla do neznámé temnoty dolů. Prach na podlaze vedle vchodu byl také čerstvě porušen, z čehož Gahan usoudil, že únosce s Tarou tudy pravděpodobně prchal. A proto bez dalšího váhání sestoupil do černého otvoru. Postupoval velmi zvolna a opatrně a vždy špičkou nohy vyzkoušel následující krok, neboť jako Barsoomian znalý úkladů, jež skýtaly podobné staré budovy, věděl, že chodba rázem může ústit v bezednou propast.

Když sestoupil do hloubky, kterou odhadl asi na tři poschodí, a zastavil se, aby naslouchal, zaslechl pod sebou zvláštní škrábavý a šoupavý zvuk, který se k němu zdola blížil. Kdosi či cosi vystupovalo zvolna vzhůru a brzy se to ocitne u něj. Gahan se chopil rukojeti svého meče a vytáhl jej opatrně z pochvy předem, aby harašivým zvukem kovu o kov neznámého nevyplašil. Kdyby byl mohl vidět alespoň obrys svého nepřítele, cítil by se ve svém postavení lépe – leč neviděl vůbec nic, a tak se také stalo, že uvolněná pochva jeho meče udeřila o kamennou stěnu, což v úzké chodbě zahučelo hromovou ozvěnou.

Škrábavý zvuk rázem ustal. Gahan chvíli tiše stál a vyčkával, po chvíli však kráčel dále kupředu, odhodiv veškerou obezřelost. Neznámá bytost či věc se nyní chovala zcela tiše, takže Gahan nemohl ani přibližně usoudit, kde se nalézá. Každé chvíle však jej mohla napadnout, a proto jed Gatholu třímal svůj meč stále připravený k ráně. Strmá chodba směřovala neustále dolů. Obklopovala jej tma a ticho jako v hrobce – a přece někde vpředu cosi bylo. Nebyl na tomto příšerném místě sám; jakási jiná bytost, již nemohl slyšet ani vidět, tu byla s ním – tím si byl zcela jist. Snad oním tajuplným tvorem byl právě únosce Tary. Snad to byla Tara sama v drápech jakési bezejmenné příšery!

Gahan postupoval nyní rychleji – téměř běžel, uvědomuje si, že snad právě v této chvíli nějaké neznámé nebezpečí ohrožuje ženu, kterou tak miloval. A vtom narazil na zavřené dveře, které pod nárazem jeho těla povolily. Před ním se táhla osvětlená chodba, do jejíž obou stran ústily vchody do jednotlivých komnat. Uvědomil si, že se ocitl v podzemí paláce. Ušel několik kroků, a tu zaslechl za sebou škrábavý zvuk, který již prve upoutal jeho pozornost ve spirálo-

vité chodbě. Obrátiv se, zřel vynořit se z jedněch bočních dveří, jež právě minul, původce toho zvuku. Byl to kaldane Ghek.

„Gheku!“ zvolal Gahan. „To jste byl prve v chodbě vy? Viděl jste snad Taru z Helia?“

„Ano, byl jsem prve v chodbě,“ odvětil kaldane; „Taru z Helia jsem však neviděl. Hledám ji po celý ten čas. Kde se nalézá?“

„Nevím,“ odpověděl Gatholian; „musíme ji ihned nalézt a vyvést ven z těchto nebezpečných míst.“

„Možná že ji nalezneme,“ podotkl Ghek, „pochybuji však o tom, že budeme schopni ji odtud vyvést. Odejít z Manatoru není tak lehké jako vstoupit do jeho hradeb. Já sice mohu libovolně procházet sem i tam starými uličkami děrami, vy však jste mnohem objemnější, a pak vaše plíce potřebují více dychatelného vzduchu, než je možno nalézt v nejhlubších chodbách.“

„Ale co je s U-Thorem?“ zvolal Gahan. „Slyšel jste snad něco o něm nebo o jeho záměrech?“

„Slyšel jsem mnohé,“ odvětil Ghek. „Táboří u Brány nepřátel. Obsadil místo okolo brány, kdež jsou rozloženi jeho bojovníci; nemá však u sebe dosti sil, aby mohl vstoupit do města a zmocnit se paláce. Ještě před hodinou byste byl mohl k němu lehce proniknout; od té doby však, co se O-Tar dozvěděl, že A-Kor uprchl k U-Thorovi, jsou všechny ulice přísně střeženy.“

„A-Kor uprchl a spojil se s U-Thorem!“ vykřikl Gahan.

„Právě asi před hodinou. Byl jsem u něj, když vtom přišel k němu bojovník – muž jménem Tasor – a přinesl zprávu od vás. Bylo rozhodnuto, že Tasor doprovodí A-Kora do tábora U-Thora, Velkého je-da Manatosu, a vyžádá na něm záruky, které jste požadovali. Pak se měl Tasor proplížit zpět do města a přinést vám i helijské princezně potravu. Šel jsem s nimi. U-Thor, k němuž jsme se snadno dostali, vyhověl každému našemu přání, leč když se Tasor chtěl navrátit k vám, shledali jsme, že cesta je zatarasena O-Tarovými bojovníky. Rozhodl jsem se, že se sám odeběru za vámi, abych vám podal zprávu a zaopatřil vám jídlo a nápoj, a pak že půjdu napřed mezi gatholské otroky, zajaté v Manatoru, a zasvětim je do plánu, který společně vymysleli U-Thor a Tasor.“

„V čem spočívá onen plán?“

„U-Thor si poslal pro posily. Vyslal rychlé jezdce do Manatosu a všech přilehlých končin, které mu podléhají. Než se posily dostaví,

uplyne jistě měsíc, během kteréž doby tajně zorganizujeme otroky ve městě, aby uloupili a poschovávali potřebné zbraně. Až nadejde den, kdy se posily shromáždí, U-Thor vtrhne Branou nepřátel do města, zatímco hlavní síla otroků z Gatholu vpadne O-Tarovým bojovníkům do zad a zbytek obsadí jeddakův palác. Tím se O-Tarovy síly roztrhají, takže U-Thorovi nedá valnou práci vniknout do města.“

„Snad se tento plán zdaří,“ prohodil Gahan. „Nesmíme ovšem zapomínat, že O-Tarových válečníků je velmi mnoho a že ti, kdož bojují na obranu svých domovů a svého jeddaka, jsou vždy ve výhodě. Ach, Gheku, kdybychom tak měli alespoň jednu gatholskou nebo helijskou vzducholod', která by bez milosti vrhala do ulic Manatoru oheň a síru, pak by U-Thor zcela lehce krácel přes mrtvolu svých nepřátel do O-Tarova paláce.“ A na chvíli se hluboce zamysliv, pokračoval: „Slyšel jste snad něco o mužích, kteří se mnou unikli z Polí jetanu – o Floranovi, Val Dorovi a ostatních? Co se s nimi stalo?“

„Deset z nich se probilo Branou nepřátel a byli vřele přijati U-Thorovým vojskem. Osm jich cestou svoji odvahu zaplatilo životem. Val Dor a Floran jsou, pokud vím, naživu, neboť se pamatuji, že U-Thor oslovoval dva bojovníky těmito jmény.“

„Dobře!“ zvolal Gahan. „Projděte tedy uličkami děrami k Bráně nepřátel a doneste Floranovi zprávu, kterou mu napíšete jeho rodným jazykem. Pojd'me, sestavím onen vzkaz.“

V blízké komnatě našli stůl a lavici, na níž Gahan usedl a napsal Floranovi z Gatholu podivnou mart'anskou stenografií několik slov. Když dokončil vzkaz, zeptal se Gheka: „Proč jste hledal Taru v oné spirálovitě točené chodbě, v níž bychom se byli málem setkali?“

„Tasor mně řekl, kde bych vás asi mohl nalézt – věděl jsem dle jeho udání okamžitě, kde budete, neboť jsem prolezl již všechny uličky díry a temné, opuštěné průchody paláce. Ona tajná spirálovitá chodba vystupuje z podzemí až k vrcholku nejvyšší palácové věže. Má skryté východy v každém poschodí paláce; mám však za to, že žádný ze žijících Manatorianů o ní neví. Alespoň nikdy jsem v ní nikoho nepotkal a přitom jsem ji častokrát používal. V komnatě mrtvého O-Maie jsem byl již třikrát – ovšem neznal jsem jeho totožnost ani onu legendární pověst o jeho smrti, teprve Tasor mně v U-Thorově táboře vše vysvětlil.“

„Vy tedy se dokonale vyznáte v paláci?“ přerušil jej Gahan.

„Lépe než samotný O-Tar nebo kterýkoliv z jeho služebníků.“

„Dobrá! Vězte, Gheku, že prospějete princezně Taře nejlépe tím, když budete provázet Florana a uposlechnete jeho pokynů. Napiši vše na tento list, neboť se obávám, že i zdi mají uši, zatímco to, co píše Floranovi, přečte pouze ten, kdo se narodil v Gatholu. On vám vše vysvětlí. Mohu vám plně důvěřovat?“

„Já se již nikdy nesmím vrátit do Bantoomu,“ odvětil Ghek. „A proto mám na celém Barsoomu jen dva přátele. Co mohu činit jiného, než jim věrně sloužit? Můžete mně plně důvěřovat, Gatholiane, vždyť jste to byl právě vy a ona žena, kteří jste mne naučili znát, že dokonalý mozek není vším, že musí být v harmonickém souladu s city a srdcem. Jdu a vykonám vše, oč mne žádáte.“

Když O-Tar ukázal na malý boční vchod do hodovní síně, oči všech se obrátily naznačeným směrem a svrchované překvapení se zračilo ve tvářích bojovníků, když poznali oba příchozí. Byl to I-Gos, vlekoucí za sebou kohosi, jehož ústa byla ucpána roubíkem a ruce spoutány pevnou hedvábnou stuhou. Byla to otrokyně Tara. I-Gosův chraptivý smích se rozlehl tichem komnaty.

„Ej, ej!“ zaskřehotal. „To, co nejsou schopni vykonat mladí O-Tarovi bojovníci, to dokáže starý I-Gos sám.“

„Pouze Corphal může zajmout Corphala,“ zamručel jeden z vůdců, který před chvílí prchl z O-Maiovy komnaty.

I-Gos se dal do smíchu. „Hrůza a strach změnily vaši krev ve vodu,“ odvětil, „a váš jazyk, spoutaný studem, pronásí nesmysly. Tato žena není Corphal, pochází z Helia a její společník je bojovníkem, který vládne mečem mnohem lépe než vy a dovede vám vyříznout vaše ztrouchnivělá srdce z hrudi. Ne, za dob mé mladosti to bylo v Manatoru jiné. Tehdy ještě se rodili skuteční muži. Vzpomínám si na den...“

„Mlč, pošetilý blázne!“ přerušil jej O-Tar. „Kde je onen muž?“

„Tam, kde jsem našel tuto ženu – v úmrtní komnatě O-Maie. Necht' vaši moudří a stateční vůdcové se tam odeběrou a přivedou jej. Já jsem již příliš stár, a proto jsem mohl přivléci jen tuto ženu.“

„Dobře jste učinil, I-Gosi,“ ujišťoval jej rychle O-Tar, neboť zvěděv, že Gahan dosud zřejmě je v oněch proklatých místech, snažil se utišit hněv starce, jehož jedovatý jazyk a povahu dobře znal. „Vy tedy, I-Gosi, se domníváte, že tato žena není Corphal?“ zeptal se O-Tar, chtěje odvést řeč od otroka, jenž byl dosud na svobodě.

„Ne více než vy,“ odvětil starý preparátor.

O-Tar pohlédl dlouze a pátravě na Taru z Helia. Rázem si znovu uvědomil její něžnou, průzračnou krásu, jež rozechvěla každou žilku jeho vědomí. Byla dosud oděna v přepychovou zbroj černé princezny jetanu a jeddak O-Tar cítil, že ještě nikdy nezřel tak nádherně urostlou a svrchovaně půvabnou ženu.

„Není tedy Corphal,“ mumlal sám k sobě. „Není Corphal a je helijskou princeznou. Přisahám při zlatoplavém vlasu Svatého Hekkadora, že jsem nespátřil krásnější ženy. Vyjměte jí roubík z úst a uvolněte její ruce,“ poručil nahlas. „Učiňte místo pro princeznu Taru z Helia po boku O-Tara z Manatoru. Necht' s námi povečeří tak, jak se na princeznu sluší.“

Otroci vyplnili jeddakův rozkaz a Tara z Helia stanula s planoucíma očima nad křeslem, které jí bylo nabídnuto. „Usedněte!“ velel jí O-Tar.

Dívka klesla do křesla. „Sedím zde jako zajatkyně,“ pravila upjatě, „a nikoliv jako host u stolu svého nepřítele O-Tara z Manatoru.“

O-Tar pokynul svým spolustolovníkům, aby odešli z komnaty.

„Chci o samotě rozmlouvat s princeznou z Helia!“ řekl. Jeho družina i otroci odešli z hodovní síně a jeddak Manatoru se znovu obrátil k dívce. „O-Tar z Manatoru se chce stát vaším přítelem,“ pravil něžně.

Tara z Helia seděla s rukama sepjatýma na malých, pevných nádrech a její oči kose zíraly zpod polosevřených víček; neuznala vůbec za vhodné O-Tarovi odpovědět. O-Tar se k ní naklonil blíže. Všiml si jejího zlověstného, nepřátelského vzezření a vzpomněl si na své první setkání s ní. Byla to lvice – leč přesto byla tak neskonalě krásná! Byla nejžádoucnější ženou, na kterou O-Tar kdy pohlédl; rozhodl se, že musí být za každou cenu jeho.

„Mohl bych z vás učinit svoji otrokyni,“ řekl jí; „chci vás však raději učinit svojí ženou. Stanete se jeddarou Manatoru. Po sedm dní se nyní budete moci připravovat na velkou poctu, kterou vás O-Tar hodlá zahrnout, a sedmého dne v tuto dobu budete v trůnní síni jeddaků Manatoru prohlášena vládkyní a chotí O-Tarovou.“

Nato O-Tar udeřil na gong, který stál vedle něj na stole, a když se ve dveřích objevil otrok, nařídil mu, aby okamžitě celou družinu přivolal zpět. Vůdcové zvolna opět zaujali svá místa u stolu. Jejich tváře byly ponuré a zamračené, neboť otázka jeddakovy statečnosti dosud nebyla zodpověděna. Pokud O-Tar doufal, že jeho muži na celou zále-

žitost zapomenou, hluboce se v nich mýlil.

O-Tar povstal. „Za sedm dní,“ vyhlásil, „bude se konat velká slavnost na počest nové jeddary Manatoru,“ a rukou pokynul směrem k Taře z Helia. „Ceremonie se bude odbývat na počátku sedmé zody<sup>\*)</sup> v trůnním sále. Mezitím bude o helijskou princeznu pečováno ve věži palácového křídla, jež je vyhrazeno ženám. Doved'te ji tam, E-Thasi, opatřete ji čestnou družinou a dohlédněte na to, aby byla obklopena četou otroků a eunuchů, kteří budou hotovi každým okamžikem vyhovět jejím rozkazům nebo přáním a budou ji střežit před jakoukoliv újmou.“

E-Thas okamžitě pochopil pravý smysl těchto slov, že totiž má Taru dovést do křídla paláce, vyhrazeného ženám, a to pod ochranou silné stráže, tam ji zavřít ve věži a nechat hlídat důvěryhodnými lidmi, tak aby během oněch sedmi dnů nemohla uprchnout a aby byl zároveň zmařen jakýkoliv pokus o její vysvobození.

Když Tara odcházela z komnaty s E-Thasem a pod dohledem stráže, O-Tar se k ní nachýlil a zašeptal: „Uvažujte během příštích sedmi dnů pečlivě o svrchované poctě, kterou jsem vám nabídl – a o důsledcích, kdybyste jí pohrdla.“

Tara odešla z hodovní síně, jako by jeho slova nebyla vůbec slyšela, s čelem ušlechtilé vzpřímeným a zrakem upřeným do dáli.

Když Ghek Gahana opustil, jal se jed Gatholu prohledávat podzemí a starobylé tunely v opuštěné části paláce, doufaje, že snad přece někde nalezne stopu po zmizelé Taře z Helia. Pomocí spirálně točité chodby vnikal do jednotlivých poschodí, takže po nějakém čase znal v oněch místech každou píd' půdy od nejzazšího sklepení až po nejvyšší vrchol věže. Znal všechny komnaty i tajemné otevírací mechanismy jejich zámků, důmyslně skryté před zraky nepovolaných vetřelců. Ve starobylých skladištích našel hojnost výborně konzervovaných zásob potravin a v noci se dělil o královské lůžko s mrtvou nohou před věky zesnulého jeddaka O-Maie.

Mezitím, aniž o tom Gahan věděl, v jeddakově paláci vše vřelo zvláštním nepokojem. Bojovníci a velitelé obstarávali své povinnosti se zachmuřenými tvářemi; tu a tam scházely se jich hloučky a muži rozhořčeně hovořili o čemsi, co bouřilo mysl všech. Čtvrtého dne po-

---

<sup>\*)</sup> asi 8.30 večer pozemského času

té, co byla Tara uvězněna ve věži, objevil se E-Thas, majordomus paláce a jedna z O-Tarových stvůr, před svým pánem, hodlaje mu svěřit jakýsi bezvýznamný vzkaz. O-Tar dlel právě sám v jedné ze svých menších, soukromých komnat. Jakmile byla záležitost, kvůli níž majordomus přišel, vyřízena, jeddak mu naznačil, aby zůstal, a takto oslovil svého věrného služebníka:

„Z prostého bojovníka, E-Thasi, pozdvihl jsem vás k vysoké hodnosti velitele. Zde v paláci je vaše slovo po mém nejmocnější. Víím, že právě proto nejste milován – co by se s vámi stalo, kdyby na trůn v Manatoru nastoupil jiný jeddak, když právě ti nejlivnější v Manatoru jsou vašimi nepřáteli?“

„Nemluvte o tom, O-Tare,“ prosil E-Thas zkormouceným hlasem. „Během několika posledních dnů jsem právě o možnosti této svízelné situace uvažoval a chtěl bych na ni zapomenout – leč přesto jsem se snažil ukrotit hněv a nenávisť svých nejhorších nepřátel. Jednal jsem s nimi co nejlaskavěji a nejshovívavěji.“

„Což i vy jste vytušil ponuré zvěsti v ovzduší?“ zeptal se jeddak.

E-Thas se tvářil rozpačitě a neodvážil se odpovědět.

„Proč jste se mně okamžitě nesvěřil se svými pochybnostmi?“ otázel se O-Tar. „To tedy má být vaše věrnost?“

„Bál jsem se, ó mocný jeddaku!“ odvětil E-Thas. „Obával jsem se, že byste nepochopil pravý smysl mých slov a že by se jimi marně vznítil váš hněv.“

„Co tedy víte? Mluvte celou pravdu!“ velel O-Tar.

„Mezi bojovníky a vůdci vládne velký nepokoj,“ odpověděl E-Thas. „I ti, kdož jsou vašimi přáteli, obávají se moci těch, kteří hovoří proti vám.“

„Co říkají?“ zavrčel jeddak.

„Praví, že se bojíte vstoupit do ložnice O-Maie a pátrat tam po otroku Turanovi – ach, nehoršete se na mne, ó mocný jeddaku, pro moje upřímná slova. Jsem vám věren až do poslední krůpěje krve a opakuji pouze to, co jsem slyšel.“

„Já? Čeho a proč bych se bál?“ zeptal se O-Tar. „My nevíme, zda se Turan opravdu skrývá v komnatě O-Maie. Vždyť moji vůdcové tam vstoupili a nespátřili jej.“

„Oni však reptají, proč vy tam nejdete,“ pokračoval E-Thas, „a prohlašují, že nestrpí, aby na trůnu Manatoru seděl zbabělec.“

„Že se odvažují vyslovit tato velezrádná slova?“ vzkřikl O-Tar.

„Ano, hovoří takto, velký jeddaku, a ještě hůře,“ odvětil majordomus. „Tvrdí, že nejenže se bojíte vstoupit do komnat zesnulého O-Maie, ale že se bojíte i otroka Turana, a reptají proti tomu, jak jste naložil s A-Korem, o němž se všichni domnívají, že byl zavražděn na váš rozkaz. Oblíbili si A-Kora a mnozí z nich zcela otevřeně prohlašují, že by rádi viděli A-Kora jeddakem.“

„To že se odvažují?“ vzkřikl O-Tar. „Že se odvažují navrhnout bastarda jakési otrokyně na O-Tarův trůn?“

„A-Kor je vaším synem, O-Tare,“ připomněl E-Thas, „a nezapomínejte dále, že je nejoblíbenějším mužem v celém Manatoru – na tyto skutečnosti je nutno vzít zřetel; odvažuji se takto s vámi hovořit, poněvadž musíte zvědět pravdu, chcete-li předejít zlu, které se vznáší nad vaším trůnem a jež každým okamžikem vzrůstá.“

O-Tar klesl znaveně do svého křesla. Jeho tvář byla náhle seschlá a stará. „Budiž proklet onen den, kdy oni tři cizinci vstoupili do bran Manatoru! Škoda, že již není U-Dora! Byl silný – moji nepřátelé se jej obávali; leč je již mrtev – byl zabit rukou onoho nenáviděného otroka Turana. Necht' jej za to stihne Issusino prokletí!“

„Co si počneme, ó velký jeddaku?“ pravil E-Thas. „Proklínáním onoho otroka nevyřešíme naše problémy ani nezlepšíme své postavení.“

„Za pouhé tři dny dojde již k velkému svatebnímu kvasu,“ prohlásil O-Tar. „Bude to skvělá slavnost. Vůdci i bojovníci jsou si toho vědomi – je to odvěký zvyk. Onoho dne budou rozdávány dary a udíleny pocty. Rcete mi, E-Thasi, kteří jsou vůči mně nejzarputilejší? Půjďte k nim a oznámíte jim, že mám v úmyslu je odměnit za služby, které v minulosti prokázali trůnu. Z velitelů je povýším na jedy a z bojovníků na vůdce. Obdaruji je paláci a otroky. Co tomu říkáte, E-Thasi?“

Majordomus pokýval nedůvěřivě hlavou. „To nám nepomůže, O-Tare. Nežádají si vašich darů a poct. Slyšel jsem je v onom smyslu hovořit.“

„Čeho si tedy žádají?“ zeptal se O-Tar.

„Žádají si statečného jeddaka,“ odvětil E-Thas chvějícím se hlasem.

„Což se skutečně domnívají, že jsem zlbabělcem?“ zvolal jeddak.

„Praví, že se bojíte vstoupit do komnat O-Maie Krutého.“

O-Tar se na dlouhou dobu odmlčel a se svěšenou hlavou zíral tupě na podlahu svého příbytku.

„Řekněte jim,“ pravil posléze dutým hlasem, jenž vůbec nezněl jako hlas velkého jeddaka, „řekněte jim, že půjdu do komnat mrtvého O-Maie a budu tam pátrat po otroku Turanovi.“

## VŠE PRO LÁSKU

„Ach, ach, sám je zbabělý až běda, a mne se opovází nazvat starým, pošetilým bláznem!“ zvolal I-Gos. Hovořil k hloučku velitelů v jedné z komnat jeddakova paláce. „Kdyby tak byl A-Kor naživu, ten by byl hodným stát se naším jeddakem!“

„Kdo praví, že A-Kor je mrtev?“ otázal se jeden z vůdců.

„Kde se tedy nalézá?“ opáčil I-Gos. „Což nezmizel právě tak jako mnozí jiní, které lid miloval a kteří stáli příliš blízko O-Tarova trůnu?“ Vůdce potřásl hlavou. „Je-li to pravda, raději bych se připojil k U-Thorovi u Brány nepřátel.“

„Psst!“ přerušil jej jiný z hloučku. „Hle, zde přichází ten slídič!“ A oči všech se obrátily na blížícího se E-Thase.

„Kaor, přátelé!“ zvolal majordomus, stanuv mezi nimi. Jeho srdečný pozdrav však byl opětován pouhým kývnutím hlavy. „Slyšeli jste nejčerstvější novinu?“ pokračoval. Nedal se odstrašit chladným přijetím, na jaké si již pomalu zvykal.

„Copak? O-Tar snad uviděl ulsia a omdlel?“ zeptal se sarkasticky I-Gos.

„Mnozí mužové zemřeli i pro malichernější příčinu, starče,“ připomněl mu varovně E-Thas.

„Já jsem si svým životem jist,“ opáčil I-Gos, „neboť já nejsem tak statečný a populární jako syn jeddaka Manatoru.“

Tato slova svědčila o otevřené zradě, leč E-Thas předstíral, že je vůbec neslyšel. Nevšímal si dále I-Gose a obrátil se k ostatním. „Této noci půjde O-Tar do příbytku O-Maie a vyhledá tam otroka Turana,“ řekl. „Je mu líto, že jeho bojovníci nejsou dosti odvážní pro tak malicherný úkol a že svojí zbabělostí nutí samotného jeddaka, aby osobně pátral po prostém otroku.“

E-Thas tento posměšek šířil po celém paláci. Ve skutečnosti byl autorem druhé části zprávy jen on sám a činilo mu vždy velké potěšení, že svými slovy nalil hořkosti do srdcí svých nepřátel. Když odcházel od skupiny shromážděných mužů, I-Gos za ním zavolal: „V kolik hodin miní O-Tar navštívit komnaty O-Maie?“

„Ku konci osmé zody<sup>\*)</sup>“,“ odpověděl majordomus a kráčel dále za svým posláním.

„Uvidíme,“ prohodil I-Gos.

„Co uvidíme?“ zeptal se jeden z bojovníků.

„Uvidíme, zda O-Tar skutečně vkročí do komnaty O-Maie.“

„Jak?“

„Odeběru se tam sám, a spatřím-li jej tam vskutku, přesvědčím se, že tam byl, a ne-li...“ vysvětloval stařec.

„Je v komnatě O-Maie opravdu něco, co může srdce statečného muže naplnit hrůzou?“ zeptal se jeden z vůdců. „Co jste tam viděl?“

„Nebylo toho mnoho – horší bylo to, co jsem slyšel,“ řekl I-Gos.

„Povězte nám to! Co jste slyšel a co jste viděl?“

„Viděl jsem mrtvého O-Maie,“ řekl I-Gos. Přítomní se zachvěli.

„A nezešílel jste?“ ptali se dále.

„Což jsem snad šílený?“ opáčil I-Gos. „A půjdete tam opět?“

„Ano.“

„Tedy jste vskutku šílený,“ zvolal jeden z bojovníků.

„Viděl jste mrtvého O-Maie; leč rcete nám, co jste slyšel ještě horšího?“ zašeptal jiný.

„Viděl jsem mrtvého O-Maie, ležícího na podlaze své ložnice jedna noha mrtvolky dosud je zamotána do spacích kožešin a látek na posteli. Slyšel jsem příšerné skřeky a hrůzné kvílení.“

„A nebojíte se tam jít znovu?“ ptali se někteří.

„Mrtvý mně nemůže ublížit,“ pravil I-Gos. „Leží tam tak již pět tisíc let. A zvuk mně také nemůže ublížit. Slyšel tam jej již jednou, a přece žiji – mohu jej tedy slyšet znovu. Onen zvuk vycházel z mé bezprostřední blízkosti, když jsem se skrýval za závěsy a pozoroval otroka Turana – za chvíli poté jsem odtamtud uchvátil onu ženu.“

„I-Gosi, jste skutečně velice odvážný muž,“ prohodil jeden z vůdců.

„O-Tar mne nazval pošetilým bláznem – věřte, že bych čelil třebas i mnohem hrůznějším nebezpečím, než jaká na mne číhají v oněch zapovězených komnatách, jen abych se přesvědčil, zda O-Tar skutečně vkročí do ložnice O-Maie. A ne-li, pak nadejde zlá chvíle pro O-Tara!“

Přišla noc, kvačily zody a nadcházel čas, kdy O-Tar, jeddak Mana-

---

<sup>\*)</sup> okolo 1.00 v noci pozemského času

toru, měl se odebrat do úmrtní komnaty O-Maie, aby zde pátral po otroku Turanovi. Nám, kteří pochybujeme o jsoucnosti zákeřných zlých duchů, se může zdát jeho strach něčím neuvěřitelným, neboť to byl silný, udatný muž, skvělý šermíř a vážený bojovník; přesto však, když se ubíral chodbami svého paláce k opuštěným komnatám před věky zesnulého O-Maie, a posléze když jeho ruka spočinula na dveřích, jimiž se do oněch zaprášených místností vcházelo, byl téměř paralyzován hrůzou. Přišel sám, a to ze dvou závažných důvodů – předně proto, aby nikdo nebyl svědkem jeho strachu, pokud by snad na poslední chvíli selhal, a pak, kdyby se mu jeho čin zdařil, nebo alespoň vzbudil věrohodné zdání onoho činu u svých vůdců, bude výsledek mnohem účinnější, než kdyby se do ložnice odebral v průvodu bojovníků.

Přestože vyšel ze svých komnat sám, uvědomoval si, že je sledován – to proto, že jeho lid již nevěřil v jeho odvalu a pravdomluvnost. On sám již nevěřil, že najde otroka Turana. Ba ani si valně nepřál, aby se s ním setkal, neboť přestože sám skvěle vládl mečem a byl vynikajícím zápasníkem v osobních soubojích, byl svědkem toho, jak si Turan hrál s U-Dorem jako kočka s myší, a neměl proto valné chuti marně dávat svůj život v sázku.

A tak stanul O-Tar před první světnicí, s rukou na dveřích – bál se vstoupit a bál se i tak neučinit; leč posléze strach před jeho vlastními bojovníky, kteří jej nepochybně zpovzdálí pozorovali, přemohl strach z tajemného nitra komnaty, a tak nakonec otevřel starobylé dveře dokořán a vstoupil.

Ponuré ticho a prach staletí pokrývaly místnost. Z vyprávění bojovníků, kteří již vnikli až sem, znal cestu, kterou se musel ubírat k hrůznému ložnici O-Maie. Prošel prvou komnatou, nohy ztěžklé strachem, pak pokojem, v němž čtyři mrtví muži hráli svou věčnou hru, až došel ke krátké chodbě, která vedla do úmrtní komnaty O-Maie. Tasený meč se mu chvěl v pravici. Po každém kroku se zastavil a naslouchal; když stanul téměř na prahu oné strašidelné místnosti, srdce mu přestalo bít v hrudi a na čele mu vyvstal chladný pot. K jeho zděšeným uším doléhal chrčivý dech. O-Tar byl blízek tomu, aby utekl před onou neznámou hrůzou, kterou nevidí a která, jak byl přesvědčen, na něj číhá v komnatě. Leč včas si vzpomněl na nenávist a pohrdání svých bojovníků a velitelů, které by zapříčinilo jeho pád a možná i smrt. Věděl zcela určitě, co by jej čekalo, kdyby, jat strachem, uprchl

z O-Maiovy ložnice. Jeho jediná naděje spočívala v tom, že vydrží v komnatě hrůzy, než bude splněno jeho poslání musí dát přednost neznámému zlu před známým osudem.

Pohnul se kupředu. Od vchodu ho dělilo již jen několik kroků, které váhavě učinil. Komnata, do níž hodlal v nejbližším okamžiku vstoupit, byla temnější než chodba, ve které stál, takže rozeznával předměty v místnosti pouze velmi nezřetelně. Zřel uprostřed komnaty vysoké lože a u něj na mramorové podlaze jakousi temnou hmotu. Když postoupil o další krok, zařinčela pochva jeho meče o kamennou zeď. Vtom ke své nemalé hrůze spatřil, jak se spací kožešiny na lůžku pohnuly. Na smrtelném loži O-Maie Krutého se kdosi zvolna posadil. O-Tarovi se zachvěla kalena, sebral však veškerou svou morální sílu, a uchopiv pevněji meč v třesoucích se prstech, chystal se vkročit do místnosti a vrhnout se na tajemné zjevení. Ale náhle zaváhal. Cítil, že jsou na něj upřeny čísi oči – ďábelské oči, které pronikají tmu a zavrátávají se mu do srdce – oči, které on sám nevidí. Znovu se připravil k útoku – leč ona věc na lůžku se v onom okamžiku opět pohnula a vyrazila ze sebe ohavný skřek. O-Tar klesl v bezvědomí k zemi.

Gahan povstal s úsměvem z O-Maiova lůžka, leč vzápětí se otočil a tasil meč – zaslechl totiž za závěsy na opačné straně podezřelý šramot. Skutečně, šterbinou mezi látkami spatřil shrbenou postavu vrásčité tváře. Byl to I-Gos.

„Zasuňte svůj meč do pochvy, Turane,“ řekl stařec. „Nemáte se čeho obávat od I-Gose.“

„Co zde pohledáváte?“ zeptal se Gahan.

„Přišel jsem se přesvědčit, zda nás ten velký zbabělec nechtěl jen obelstít. Ech, on se odvážil mne nazvat pošetilým bláznem – a podívejte se na něj nyní! Leží zde na podlaze, bezvládný hrůzou. To způsobil váš příšerný skřek – a ten, kdo jej zaslechl, by mu snad mohl odpustit. I pro mou odvahu to byla velká zkouška, když jsem jej slyšel. To jste byl tedy také vy, kdo zde kňučel a vyl onoho dne, kdy sem vstoupili O-Tarovi vůdcové a já vám unesl Taru?“

„To jste byl vy, bídný starče?“ zvolal Gahan, napráhnuv výhrůžně ruku proti I-Gosovi.

„Ustaňte!“ prosil stařec. „Byl jsem to já, ale tehdy jsem ještě byl vaším nepřítelem. Dnes bych to již neučinil. Okolnosti se změnily.“

„Jak se změnilo? Co je změnilo?“ otázal se Gahan.

„Tehdy jsem si ještě plně neuvědomoval zbabělost svého jeddaka

ani vaši a dívčinu statečnost. Jsem člověk z minulých věků a miluji odvahu a chrabrost. Zprvu jsem onu dívku nenáviděl pro její útok na mne, později si však získala můj obdiv a dnes oceňuji její odvahu a statečné srdce. Nebála se O-Tara, nebála se mne, nebála se všech bojovníků Manatoru! A vy! Při krvi miliónů mých předků! Jak vy dovedete skvěle bojovat! Lituji, že jsem svým jednáním dopustil, abyste riskoval život na Polích jetanu. Lituji, že jsem vaši společníci Taru odvěkl zpátky k O-Tarovi. Rád bych vše napravil. Rád bych se stal vaším přítelem. Hle, zde vám svůj meč skládám k nohám,“ a tasiv svoji zbraň, položil ji starý I-Gos na mramorovou podlahu před Gahana.

Gatholian věděl, že jen nejzatvrzelejší darebák by odmítl takto slavnostní závazek, a na znamení, že přijímá I-Gosovo přátelství, zdvihl meč a podal mu jej jílcem napřed.

„Kde se nyní nalézá princezna Tara z Helia?“ zeptal se Gahan. „Je v bezpečí?“

„Je uvězněna ve věži v křídle paláce, které je vyhrazeno ženám, a očekává uskutečnění se obřadu, který z ní učiní jeddaru Manatoru,“ odvětil I-Gos.

„Což se ten netvor opovážil doufat, že by se s ním Tara z Helia zasnoubila?“ zamručel zlobně Gahan. „Srovnám si s ním okamžitě svůj účet, nezemřel-li již mezitím strachem,“ a přistoupil blíže k bezvládnému tělu O-Tara, aby mu prohnal zrádné srdce ocelí.

„Zadržte!“ zvolal I-Gos. „Nezabíjejte jej, a prostě osud, aby byl dosud naživu, chcete-li zachránit svoji princeznu.“

„Jak to?“ zeptal se Gahan.

„Dojde-li zpráva o O-Tarově smrti do ženského křídla paláce, pak princezna Tara bude ztracena. Všechny O-Tarovy konkubíny vědí o tom, že jeddak ji hodlá pojmout za choť a učinit jeddarou Manatoru – pochopíte, že všechny ženy na ni žárlí a nenávidí ji na smrt. Pouze O-Tarova moc ji chrání od úhony. Kdyby O-Tar zemřel, vydaly by ji v plen manatorským bojovníkům a otrokům – nebylo by pak nikoho, kdo by ji pomstil.“

Gahan zasunul meč do pochvy. „Váš úsudek je správný. Leč co si s ním počneme?“

„Nechte jej ležet tam, kde leží,“ radil I-Gos. „Není mrtev. Až se probere, vrátí se do svých komnat a bude se chvástat svým hrdinstvím – a nikdo nebude schopen jej usvědčit ze lži, kromě I-Gose. Pojd’me!“

Může obživit každým okamžikem a nesmí nás zde spatřit.“

I-Gos přikročil k omdlelému jeddakovi, na okamžik u něj poklekl a poté se kolem lůžka vrátil ke Gahanovi. Oba nato opustili úmrtní komnatu O-Maie a odcházeli směrem ke spirálovitě se točící chodbě. Tou I-Gos vyvedl Gahana do vyššího poschodí a odtud ven na střechu palácového křídla, odkud mu ukázal na nedalekou věž. „Tam je ubytována helijská princezna. Až do chvíle zásnubního obřadu je v naprostém bezpečí.“

„Snad je bezpečna před vražednou rukou Manatorských, leč nikoliv před svojí vlastní,“ pravil Gahan. „Nikdy se nestane jeddarou Manatoru – jistě by se dříve raději sama zavraždila.“

„Že by i toho byla schopna?“ zeptal se I-Gos.

„Ano, učinila by tak zcela jistě – leda byste ji včas mohl zpravit o tom, že dosud žije a že stále může doufat,“ odvětil Gahan.

„To není možné,“ řekl I-Gos. „Komnaty svých žen O-Tar žárlivě stráží. Na stráži jsou rozestaveni jeho nejvěrnější otroci a bojovníci a ti se navíc špehují navzájem, takže se nelze na nikoho spolehnout. Ani stín se nedostane do oněch komnat, o němž by jeho nohsledové nevěděli.“

Gahan neodpovídal, zíraje na osvětlená okna věže, v níž byla Tara uvězněna. „Já k ní naleznu cestu, I-Gosi,“ pravil posléze.

„Není cesty do oné věže,“ namítl stařec.

Chvilí tak stáli na střeše paláce, zaliti jasem kolotajících měsíců a hvězd, které ozařovaly svými paprsky povrch umírající planety, snujících plány na vysvobození helijské princezny. Ty by se měly uskutečnit dříve, než dívka stane v O-Tarově trůnní síni, neboť poté již bude nadejde na její záchranu zcela zmařena, tvrdil I-Gos. Gahan nevěděl, jak dalece může I-Gosovi důvěřovat, a proto před ním zamlčel plán, který nedávno smluvil s Ghekem, jenž jej opět tlumočil Floranovi a Val Dorovi; omezil se na to, že ujistil starce – je-li vskutku upřímný ve svých prohlášeních, že O-Tara udá – že v oné kritické noci zásnubních obřadů bude mít příležitost.

„Váš čas nadejde, I-Gosi,“ ubezpečoval jej Gahan, „a máte-li stoupence, kteří smýšlejí jako vy, připravte je k rozhodnému činu, abychom v zárodku zmařili O-Tarův podlý záměr oženit se s dcerou Vládce Barsoomu. Kde a kdy se s vámi opět setkám? Jdu si nyní promluvit s Tarou, princeznou Helia.“

„Líbí se mně vaše šílená odvaha,“ řekl I-Gos; „nebude vám však

zhola nic platna. Nepodaří se vám hovořit s Tarou z Helia, přestože podlahy dámských komnat paláce budou nepochybně potřísněny krví mnoha manatorských bojovníků, dříve než vy budete zabit.“

Gahan se usmál. „Nebudu zabit. Nuže, kdy a kde se setkáme? V noci mne vždy naleznete v O-Maiově komnatě. Zdá se, že ono místo je nejbezpečnějším útočištěm v celém Manatoru pro kteréhokoliv jeddakova nepřítele – ač leží přímo v srdci jeho paláce. Jdu!“

„Necht’ duchové vašich předků vás chrání,“ pravil I-Gos.

Poté co jej stařec opustil, Gahan vykročil po střeše směrem k vysoké věži, která, jak bylo na první pohled zřejmo, byla zbudována z hladkých, otesaných balvanů, jež byly tu a tam ozdobeny umnými skulpturami. Přestože ona stavba byla již letitá, vzhledem ke skutečnosti, že na Marsu není téměř dešťů, atmosféra je suchá a prachové bouře velmi řídké, byl její povrch dosud takřka neporušen povětrnostními vlivy. Zlezení této věže bylo tudíž skutečně velmi nebezpečné a bylo s to odstrašit i toho nejstatečnějšího muže. Snad by bylo odradilo i Gahana, kdyby nebyl věděl, že na zdaru tohoto hazardního kousku závisí život ženy, kterou miloval nade vše.

Svlékl si sandály, a odloživ veškeré zbraně a výstroj, kromě jednoduchého opasku s dýkou, pokusil se o nebezpečný a krkolomný výstup. Zaklesával se rukama i nohama mezi výstupky kamenů a reliéfů, a zvolna se tak šplhal vzhůru, vyhýbaje se obezřele místům, kde ve zdi byla proražena okna, a setrvávaje pokud možno na oné straně věže, která byla ponořena do stínu, jsouc odvrácena od jasné záře Thurie a Clurosů. Věž čněla asi do výše padesáti stop nad střechu přilehlé části paláce a byla rozdělena v pět poschodí, kteráž vesměs byla opatřena okny. Místy dokonce ze zdi vyčnívaly balkóny – těm se Gahan vyhýbal ještě obezřeleji, přestože nyní, koncem deváté noční zody, bylo velmi málo pravděpodobno, že by někdo uvnitř věže byl vzhůru.

Posléze se mu bez hluku zdařilo vyšplhat se až k nejvyššímu poschodí. Okna v tomto patře, právě tak jako všechna, která předtím míjel, byla pevně zamřížována, takže nemohl doufat, že by se tudy dostal do cely, v níž byla Tara uvězněna. Nahlédnuv do prvního z otvorů, zřel uvnitř pouhou tmou, jež dokonale halila vnitřek komnaty. Druhým oknem bylo vidět do osvětlené místnosti, v níž přede dveřmi spal bojovník na stráž. Ústilo zde též schodiště, po němž bylo možno sestoupit do nižšího podlaží. Když Gahan popolezl kolem věže k další-

mu oknu, ocitl se nade dvorem, asi ve výši jednoho sta stop nad zemí, a zanedlouho jej měla již dosáhnout záře postupující Thurie. Gahan si uvědomoval, že si musí pospíšet, a prosil osud, aby za třetím oknem našel komnatu Tary z Helia.

Otvorem zřel uvnitř malou, matně ozářenou kobku. Uprostřed místnosti bylo lůžko, na němž kdosi ležel pod pokrývkami a kožešinami. Mezi nimi, na černožluté kůži orluka, prohlédala nádherná nahá paže, na níž se leskl náramek, který Gahan velmi dobře znal. Jinak nebylo lze v komnatě oknem zřít nikoho jiného. Gahan přitiskl svůj obličej k mřížím a zašeptal její milované jméno. Dívka na loži sebou pohnula, leč neprobudila se. Gahan ji zavolal znovu, tentokrát již hlasitěji. Tara se vzbudila, posadila se na lůžko a rozhlédla se kolem sebe. V téže chvíli vymrštil se z podlahy na opačné straně postele, kde spal, obrovský eunuch, a současně jasné světlo Thurie ozářilo celé okno, takže eunuch i Tara zcela zřetelně uviděli Gahanovu siluetu.

Oba byli rázem na nohou. Eunuch tasil meč a hnal se k oknu. Kdyby jej Tara nebyla včas strhla zpět, bylo by bývalo po Gahanovi veta, neboť se stěží držel na mřížích a nemohla se bránit. Dívka bleskurychle vyňala z tajné skrýše v záhybech svého roucha ostrou dýku a proklála eunuchovi hrud', dříve než ji stačil odmrstit. Strážce klesl bez hlesu k zemi a skončil. Tara se vrhla vzrušeně k oknu.

„Turane, můj pane!“ zvolala. „Proč dáváte takto svůj vlastní život všanc, když víte, že žádná moc Barsoomu mne odtud již nemůže vysvobodit – ani vaše statečné srdce!“

„Nehovořte tak zoufale, moje drahá,“ odvětil Gahan. „Doufám, že dnešní moje slova k vám promění se v brzku v čin, který mně vás vrátí navždy. Obával jsem se, že byste snad mohla na sebe vztáhnout ruku, Taro z Helia, abyste ušla zneuctění, které by vám vzešlo zasnubami s O-Tarem, a proto jsem vám přinesl novou naději. Přišel jsem vás poprosit, abyste si zachovala svůj život pro mne, nechť se s vámi děje, co děje, a měla neustále na paměti, že dosud existuje naděje, a bude-li nám osud přízniv, nakonec dosáhneme kýžené svobody. Až vás oně noci přivedou do trůnní síně O-Tara, aby vás jemu oddali, ohlížejte se po mně. Leč co si počneme s tímto chlapíkem?“ dodal, ukazující na mrtvolu eunucha na podlaze.

„O toho se nemusíme starat,“ odvětila Tara. „Nikdo se mně neodvážil ublížit, poněvadž se obávají O-Tarova hněvu – nebýt toho, byla bych již dávno mrtva, ledva jsem vkročila do tohoto křídla paláce,

ježto mne všechny ženy nenávidí. Pouze O-Tar by mne mohl potrestat – a co jemu záleží na životě jednoho eunucha?“

Tiskli si ruce mezi mřížemi a Gahan přivinul Taru blíže k sobě. „Jediné políbení,“ prosil, „než odejdu, moje milovaná princezno!“ A hrdá dcera spanilé Dejah Thoris, princezny Helia, a pána Barsoomu zašeptala: „Můj vládče!“ a přitiskla vášnivě své rty ke rtům Turana, prostého žoldnéře.

## OKAMŽIK SVATBY

Když O-Tar, jeddak Manatoru, otevřel oči v úmrtní komnatě O-Maie, vládlo kolem něj hrobové ticho. Vzpomínka na příšerný zjev, který spatřil, mu opět vstoupila do vědomí. Pozorně naslouchal, leč neslyšel ničeho. V okruhu, kam ze svého místa dohlédl, nezřel nic, čeho by se měl bát. Zvolna se zvedl na loket a znovu se rozhlédl. Na podlaze vedle lůžka ležela věc, která jako první upoutala jeho pozornost; zachvěl se hrůzou a jeho víčka se zděšeně semkla, když poznal, co to je – leč O-Maiova mrtvola se ani nepohnula, ani nepromluvila. O-Tar otevřel namáhavě znovu oči a vstal. Kolena mu podklesávala a třásl se po celém těle. Lůžko, na němž prve zřel onen příšerný zjev, bylo prázdné.

O-Tar zvolna vycouval z komnaty hrůzy. Konečně se ocitl na vnější chodbě. Byla prázdná. O-Tar nevěděl, že chodba se vyprázdnila již v oné chvíli, kdy i jej poděsil onen příšerný skřek – bojovníci, kteří byli vysláni, aby jej špehovali, prchli do jednoho. O-Tar pohlédl na ukazatel času, který měl zasazen v masívním náramku na levém předloktí. Minula již téměř polovina deváté zody. O-Tar tedy ležel v bezvědomí téměř hodinu. Strávil téměř hodinu v O-Maiově komnatě – a přece nezemřel! Zíral na mrtvolnou tvář svého předchůdce – a přece nezešílel! Otřásl se a usmál. Jeho nervy se rychle vzpamatovávaly, takže když došel do obydlené části paláce, již se zcela ovládal. Kráčel s čelem hrdě vztýčeným, tváře se jako bohatýr. Ubíral se přímo do hodovní síně, věda, že shromáždění vůdcové jej tam očekávají. Ve tvářích mnohých z nich bylo lze zřít svrchované podivení a nedůvěru, když jej spatřili, neboť po zprávách od špehujících válečníků o příšerných zvucích, vycházejících z O-Maiovy ložnice, nedomnívali se, že opět uzří svého jeddaka živého. O-Tar si v duchu liboval, že se odebral na ono strašidelné místo sám, neboť takto alespoň nikdo nemohl popřít jeho líčení.

E-Thas mu běžel vstříc a nadšeně jej přivítal, neboť si všiml zlověstných pohledů, jež na něj vrhali ostatní šlechtici, když minuty ubíhaly a jeho chlebodárce se stále nevracel.

„Buďte vítán, statečný a slavný jeddaku!“ zvolal majordomus. „Radujeme se z vašeho šťastného návratu a prosíme vás, abyste nám

vyprávěl o dobrodružství, které jste právě prožil.“

„Nebylo to celkem nic,“ pravil O-Tar. „Prohledal jsem pečlivě všechny O-Maiovy komnaty a ve skrytu za závěsy jsem čekal na návrat otroka Turana, pokud by byl pryč jen dočasně – ten však nepřišel. Dospěl jsem tudíž k přesvědčení, že tam není, a pochybuji velice, že by se tam skrýval. Mám za to, že by se našlo málo bojovníků, kteří by si vybrali tak ponurá místa za dlouhodobější úkryt.“

„A nikdo na vás nepodnikl útok?“ zeptal se E-Thas. „Neslyšel jste žádné skřeky a steny?“

„Slyšel jsem příšerné zvuky a spatřil jsem podivné přízraky; ty však přede mnou uprchly, takže jsem se jich nemohl zmocnit; zíral jsem do tváře O-Maie a nezešílel jsem. Ba dokonce jsem odpočíval poblíž jeho mrtvoly.“

V pozadí hodovní síně seschlý a vrásčitý stařec skryl svůj sarkastický úsměv za zlatý pohár, plný silného moku.

„A nyní pijme!“ zvolal O-Tar a sáhl po dýce, jejíž rukojetí byl zvyklý udeřit do gongu, kterým přivolával otroky – dýka však v pochvě nebyla. O-Tar byl zmaten.. Viděl zcela určitě, že nůž byl na svém místě ještě před tím, než vstoupil do komnaty O-Maie, neboť si na chodbě prohlížel pečlivě všechny zbraně, zda mu snad některá z nich nechybí. Chopil se proto jídelního příboru a udeřil jím na gong. Když otroci přišli, nařídil jim, aby pro něj a jeho vůdce přinesli ten nejsilnější nápoj. Než nastalo jitro, opilí velitelé a náčelníci neskrbili chválou nad odvahou svého jeddaka; byli však stále mezi nimi tací, kteří dosud zírali ponuře před sebe.

Posléze nadešel den, kdy O-Tar chtěl princeznu Taru z Helia učinit svojí chotí. Čtyři hodiny upravovali otroci neochotnou nevěstu k slavnostnímu obřadu. Sedm vonných lázní si vyžádalo času tří dlouhých, únavných hodin; nato bylo její pružné tělo natřeno olejem z pimaliových květů a namasírováno hebkými prsty dovedné otrokyně ze vzdáleného Dusaru. Její úbor, celý nový a zvlášť zhotovený k této slavnostní příležitosti, byl vyroben z bílé kůže velkých barsoomských opic a bohatě posázen platinou a diamanty. Její husté černé vrkoče byly upraveny ve vysoký účes, protkaný jehlicemi s diamantovými hlavicemi, které se leskly jako hvězdy na nebi za bezměsíčné noci.

Byla to však nesmírně zachmuřená a vzdorná nevěsta, když ji vedli z vysoké věže do O-Tarovy trůnní síně. Chodby se hemžily otroky a bojovníky, ženami z paláce i obyvateli města, kteří se na rozkaz O-

Tara všichni měli zúčastnit slavnostního obřadu. Celá moc a pýcha, bohatství a krása Manatoru byly onoho dne shromážděny v jeddakově sídle.

Tara, jsouc obklopena početnou čestnou stráží, zvolna kráčela mramorem obkládanými chodbami, plnými lidí. U vchodu do Síně vůdců ji přivítal majordomus E-Thas. Sín byla dosud prázdná kromě mrtvých preparovaných vůdců, kteří seděli v řadách na svých neživých ořích. E-Thas vedl Taru rozlehlým sálem do trůnní síně, kteráž taktéž byla dosud prázdná. Svatební obřady v Manatoru se totiž valně liší od svatebních obřadů jinde na Barsoomu. Nevěsta tu očekává celý slavnostní průvod i ženicha na úpatí stupňů, vedoucích ke trůnu. Hosté ji měli následovat a zaujmout svá místa, ponechávající středem sálu volnou uličku od Síně vůdců k trůnu, neboť tudy měl přijít ke své nevěstě sám jeddak O-Tar, po krátké předchozí poradě s mrtvými náčelníky, již musel vykonat bez svědků za zavřenými dveřmi v Síni vůdců. Takový byl odvěký mrav a zvyk v Manatoru.

Posléze se všichni hosté sešli a zaplnili trůnní sál; dveře na obou koncích Síně vůdců byly poté uzavřeny. A náhle se vrata na jejím dolním konci otevřela a vstoupil jimi O-Tar. Jeho černá zbroj byla ozdobena rubíny a zlatem; tvář měl pokrytu groteskní maskou z téhož drahého kovu, v níž byly na místě očí zasazeny dva veliké rubíny, pod kterými zely dvě úzké štěrbin, jimiž nositel škrabošky viděl před sebe. Koruna pozůstávala z kruhu ozdobeného pery, zhotovenými rovněž ze zlata. Všechny insignie do posledního detailu odpovídaly zvyklostem, jež vyžadoval královský svatební obřad v Manatoru, a podle týchž zvyklostí nyní O-Tar vstoupil osamocen do rady mrtvých vůdců, aby získal požehnání a souhlas velkých mužů, již vládli v Manatoru před ním.

Těžké dveře se za ním uzavřely. Jeddak Manatoru zůstal sám se svými mrtvými předky. Podle příkazu věků nesmělo žádné oko smrtelníka spatřit, co se v oné chvíli v posvátné síni dělo. Respektující-li mocní Manatoru tyto tradice, mějme i my v úctě starobylé zvyky hrdého a citlivého lidu. Jaký máme zájem na tom, co se přihodilo ve velebné svatyni mrtvých?

Minulo napjatých pět minut. Nevěsta stála tiše a nehybně u stupňů trůnu. Shromáždění hosté hovořili spolu nezřetelným šepotem, takže v komnatě se ozýval šumot jako v úle. Posléze dveře, vedoucí do Síně vůdců, se otevřely a ženich, skvoucí se ve slavnostní zbroji, stanul v

jejich rámci. Hosté okamžitě ztichli. Muž se odměřeným, vážným krokem blížil k nevěstě. Tara cítila, jak se svaly jejího srdce stahují při vědomí, že vlákna Osudu se kolem ní neúprosně zaplétají – a Turana dosud nikde. Kde se asi nalézá? A co by vlastně nyní, v hodině nejtěžší, mohl podniknout, aby ji zachránil? Jsouc obklopena výkvětem O-Tarovy moci, sama mezi nepřáteli, vzdávala se veškeré naděje.

„Dosud žiji!“ zašeptala sama k sobě, snažíc se naposledy hrdinně přemoci hrůzné zoufalství, které ji zmáhalo. Její ruka se však přesto zvolna sunula k ostré dýce, kterou se jí podařilo tajně přemístit ze svého původního úboru do záhybů svatebního hávu. A vtom již ženich stanul po jejím boku a vedl ji za ruku po stupních vzhůru. U trůnu se zastavili, otočili se a zírali na množství shromážděné dole pod nimi. Z pozadí síně blížil se průvod, v jehož čele kráčel vysoký hodnostář, jehož úřadem bylo spojit jeddaka k věčnému svazku s Tarou. Za ním kráčel mladík ve skvělé zbroji, nesoucí hedvábný polštář, na němž ležela zlatá pouta spojená krátkým řetězem ze zlata, jimiž měl hodnostář i formálně naznačit věčnost a nerozlučnost posvátného svazku tím, že náramky připne na zápěstí obou snoubenců.

Přijde snad Turanova slíbená pomoc pozdě? Tara naslouchala netrpělivě dlouhým, monotónním řečem svatebního obřadu. Slyšela, jak byly velebeny O-Tarovy ctnosti a vychvalována krása nevěsty. Onen hrůzný okamžik se blížil a po Turanovi dosud nebylo nikde ani vidu, ani slechu. Co by si však zde počal, i kdyby se mu podařilo vniknout do trůnní síně – nezbývalo by mu než zemřít s ní.

Hodnostář se již chopil zlatých pout a zvedl je z polštáře, na němž spočívaly. Požehnal je a chystal se jedním obojkem sepnout Tařino zápěstí. Rozhodný čas nadešel! Za okamžik, jakmile náramky sevrou jejich ruce, bude dle veškerých zákonů Barsoomu ženou O-Tara z Manatoru, živá či mrtvá. I kdyby záchrana přišla ihned po obřadu nebo kdykoliv později, nikdy by již potom ona pouta nemohla rozvázat – byla by pro Turana mrtva a Turan by pro ni byl ztracen stejně jistě, jako by je rozdělila smrt.

Její ruka se kradmo šinula ke skryté dýce. Leč ženichova paže náhle vystřelila a uchopila ji pevně za zápěstí. Zřejmě uhodl její úmysly. Otvory v groteskní masce zřela, jak jeho oči planou, a vytušila sardonický úsměv, skrytý za škraboškou. Oba tak stáli chvíli napjatě proti sobě. Shromáždění hosté bez dechu přihlíželi k tomu, co bude následovat, neboť dění u trůnu nezůstalo nepovšimnuto.

A v této dramatické chvíli se náhle s rachotem otevřely dveře, vedoucí do Síně vůdců. Oči všech se obrátily oním směrem – a v masívním rámu se objevil napůl oblečený muž, jenž se snažil chvatně zapnout neupravenou zbroj. Byl to O-Tar, jeddak Manatoru.

„Zadržte!“ zvolal, vyhnuv se rozčileně kupředu. „Chopte se podvodníka!“

Shromáždění hosté upřeli zraky na postavu ženicha před trůnem. Viděli, jak zvedl ruku a sejmul z obličej zlatou masku, a Tara z Helia, s očima široce rozevřenýma údivem, zírala ohromeně do tváře panthanu Turanovi.

„Otrok Turan!“ křičeli všichni vzrušeně. „Zabijte jej! Zabijte jej!“

„Zadržte!“ zvolal Turan, tase meč proti tuctu bojovníků, kteří se na něj chystali vrhnout.

„Sečkejte!“ ozval se jiný hlas – byl to chraptivý hlas starého I-Gose, jenž se prodral zástupem hostů ke stupňům trůnu.

Bojovníci, vidouce starého muže, se zarazili, neboť stáří se těší mezi obyvateli Barsoomu velké úctě, jak bývá zvykem snad u všech národů, jejichž náboženství je více či méně založeno na uctívání předků. O-Tar mu však nevěnoval sebemenší pozornost a mezitím se již také ocitl u trůnu. „Stůj, zbabělče!“ zvolal na něj I-Gos.

Shromáždění hosté zírali s údivem na drobného starce. „Mužové manatorští,“ oslovil je I-Gos svým tenkým, chraplavým hlasem, „chcete být ovládáni zbabělcem a lhářem?“

„Sražte jej k zemi!“ vzkřikl O-Tar.

„Nechte mne dříve domluvit,“ odtušil ostře I-Gos. „Je to mé právo. Nebude-li mně dáno za pravdu, splatím to životem – to všichni víte a já jsem si toho vědom. Chci proto být vyslyšen! Je to mým právem!“

„Je to jeho právem,“ ozývaly se z různých částí sálu hlasy shromážděných bojovníků.

„Mohu dokázat, že O-Tar je zbabělcem a lhářem,“ pokračoval I-Gos. „Tvrdil, že statečně čelil hrůzám komnaty mrtvého O-Maie a že tam nespátřil ani stopy po otroku Turanovi. Byl jsem tam v oné chvíli, skryt za závěsy, a přihlížel jsem všemu, co se dělo. Turan se skutečně skrýval v oné komnatě, a dokonce právě ležel na O-Maiově lůžku, když O-Tar vstoupil dovnitř, chvěje se strachem. Turan, jsa vyrušen, si v té chvíli sedl a vyrazil z hrdla pronikavý výkřik. O-Tar, uslyšev onen skřek, omdlel a skácel se k zemi.“

„To je lež!“ zvolal O-Tar.

„To *není* lež, mohu svá slova dokázat,“ opáčil I-Gos. „Všimli jste si, že oné noci, když se O-Tar navrátil z komnaty O-Maie a chvástal se svojí údajnou statečností – tehdy, když chtěl přivolat otroky, aby mu přinesli vína – že neměl u sebe jako obvykle svoji dýku, již by udeřil na gong? Všimli jste si toho? O-Tare, kde je ona dýka, kterou jste měl za opaskem, když jste vstupoval do komnaty O-Maie? Vy to nevíte; já však to vím. Když jste ležel na podlaze, omdlelý strachem, vytáhl jsem ji z vaší zbroje a ukryl ji ve spacích pokrývkách O-Maiova úmrtního lože. Tam se také až do této chvíle nalézá, a pochybujete-li o pravdivosti mých slov, jděte tam, bojovníci manatorští, a přesvědčte se o zbabělosti svého jeddaka.“

„Leč co s tímto uchvatitelem?“ ozval se hlas kohosi, jenž ukazoval na Turana. „Má zde beztrestně stát u trůnu Manatoru, zatímco my se přeme o svého vládce?“

„Jen jeho statečnosti máte co děkovat, že jste poznali O-Tarovu zbabělost,“ odvětil I-Gos, „a vězte, že skrze něj dostanete lepšího jeddaka.“

„My sami si zvolíme svého jeddaka! Chopte se jej a zabijte ho!“ Celá místnost hlučela divým křikem. Gahan napjatě poslouchal, jako by odkudsi očekával záchranu. Zřel, jak se rozlícení bojovníci blíží k trůnu. Stál na pódiu s taseným mečem a druhou rukou k sobě újeji přivinul Taru. Kdyby se jeho plány na poslední chvíli zhatily, přišel by o život – a věděl, že Tara by pak jistě také sáhla na své bytí. Což veškeré jeho úsilí mělo být nakonec marné?

Několik velitelů naléhalo, aby se někdo neprodleně odebral do komnaty O-Maie a přinesl dýku, která by prokázala O-Tarovu zbabělost. Posléze se tři muži uvolili, že do O-Maiovy ložnice půjdou. „Nemusíte se obávat,“ ujišťoval je I-Gos. „Není tam nic, co by vám mohlo ublížit. Dlel jsem v oné komnatě velmi často a také Turan tam spal po několik nocí. Skřeky a lkaní, které vás a O-Tara tolik poděsily, byly vyluzovány Turanem, jenž vás chtěl odehnat ze své skrýše.“ Tři důstojníci se pak se zahanbenými výrazy odebrali do O-Maiova příbytku, aby vyhledali O-Tarovu dýku.

Ostatní pak obrátili svoji pozornost opět ke Gahanovi. Zvolna se blížili k trůnu s obnaženými meči – velmi zvolna, neboť viděli jeho zdatnost a šermířské umění na Polích jetanu. Ve chvíli, kdy stanuli pod trůnem, ozval se vysoko nad palácem podivný rachot a dunění. Turan se jen usmál a spokojeně si oddychl. Snad přece pomoc přišla v

pravý čas! Manatorští bojovníci, stejně jako všichni hosté v sále, se zastavili a naslouchali. Ozval se ostrý zvuk střelby a kdesi vysoko nad stropem místnosti halasil hřmot bitvy, jako by mnoho mužů bojovalo přímo na střechách paláce.

„Co to znamená?“ zeptal se jeden z přítomných. „Velká bouře vypukla nad Manatorem,“ prohodil kdosi. „Nestarejte se o bouři, dokud neodpravíte onoho drzého tvora, který se odvažuje stát u trůnu vašeho jeddaka,“ vzkřikl O-Tar. „Chopte se jej!“

Sotva dořekl tato slova, rozhrnula se opona za trůnem a na pódium vystoupil válečník v plné zbroji. Ze rtů O-Tarových bojovníků se vydral výkřik svrchovaného úžasu a nelibosti. „U-Thor!“ volali. „Jaká je to zrada?“

„To není zrada,“ pravil U-Thor hlubokým hlasem. „Privádím Manatoru nového jeddaka, jenž nebude zbabělcem a lhářem, nýbrž statečným mužem, kterého všichni již dávno milujete.“

Poté ustoupil stranou a mezi rozevřenými závěsy se objevil jiný válečník. Byl to A-Kor. Síň hlučela výkřiky překvapení, radosti i zlosti, jak kdo právě projevoval své smýšlení nad tímto chytrým státnickým kouskem. Za A-Korem se hrnuli další bojovníci, až jich posléze byl plný výstupek u trůnu – byli to vesměs muži z Manatosu.

O-Tar pobízel své válečníky k útoku, když vtom se vedral do síně postranním vchodem zakrvácený a rozedraný manatorský důstojník. „Město padlo!“ volal hlasitě. „Hordy z Manatosu proudí do města Branou nepřátel. Otroci z Gatholu se vzbouřili a přemohli palácové strážce. Obrovské vzducholodi přistávají na střechách paláce a na Polích jetanu. Z jejich niter se hrnou bojovníci. Muži z Helia a Gatholu obsadili ulice Manatoru. Hledají helijskou princeznu a prohlašují, že promění Manator v hořící pohřební hranici, v níž se budou škvířit naše mrtvá těla. Obloha se černá letadly a vzducholoděmi. Přilétají z východu a z jihu stále ve větším počtu.“

A vtom se znovu otevřely dveře, vedoucí do Síně vůdců, a mužové Manatoru zřeli v nich majestátní postavu, stojící na prahu – byl to urostlý muž bílé pleti a černých vlasů, jehož šedé, ocelové oči se blýskaly jako žhavé uhlíky. Síň vůdců za ním byla plná bojovníků, přišedších z dalekých končin. Srdce Tary z Helia se naplnilo neskonale radostí – byl to John Carter, Vládce Barsoomu, její otec, jenž v čele vítězného vojska přišel osvobodit svoji vroucně milovanou dceru, a po jeho boku stál Djor Kantos, muž, jemuž byla zasnoubena.

Vládce Barsoomu se nejprve rozhlédl po shromáždění a pak promluvil. „Odložte své zbraně, mužové z Manatoru,“ řekl. „Vidím svoji dceru – je živá, a nestala-li se jí žádná újma, nemusí být prolita již ani jediná krůpěj krve. Vaše město je zaplaveno bojovníky U-Thora a vojsky z Gatholu a Helia. Váš palác je v moci otroků z Gatholu, nehleď k tisícům mých bojovníků, kteří naplňují prostory kolem tohoto sálu. Osud vašeho jeddaka leží ve vašich rukou. Nechci se mísit do vašich vnitřních záležitostí. Přišel jsem pouze proto, abych si odvedl svoji dceru a osvobodil otroky z Gatholu. Domluvil jsem!“ A nečekaje na odpověď, vstoupil do trůnní síně, jako by byla naplněna jeho vlastními lidmi, a ne hordami nepřátel; krácel širokou uličkou přímo ke své dceři, Taře z Helia.

Vůdcové Manatoru byli ohromeni. Zírali na O-Tara; ten však byl naprosto bezradný. Rozhlížel se bezmocně kolem sebe, neboť nepřátelská vojska ze Síně vůdců vnikla do místnosti a obstoupila celý trůnní sál i jeho věrné. A vtom vešel jeden z helijských důstojníků.

„Zajali jsme tři manatorské vůdce,“ hlásil Vládcí Barsoomu, „kteří žádají, aby byli vpuštěni do trůnní síně, neboť chtějí prý své druhy vyrozumět o něčem, co údajně rozhodne o osudu Manatoru.“

„Přiveďte je sem,“ nařídil Vládce Barsoomu.

Tři manatorští důstojníci, obklopeni helijskými strážemi, došli až ke stupňům trůnu; tam se zastavili a jeden z nich, třímaje v natažené ruce drahokamy posázenou dýku, se obrátil ke svým soukmenovcům. „Nalezli jsme ji,“ pravil. „Nalezli jsme O-Tarovu dýku přesně na místě, které nám označil I-Gos!“ A pohlédl výhružně na O-Tara.

„Nechť žije A-Kor, jeddak Manatoru!“ ozval se jakýsi hlas jenž byl vzápětí opětován stovkami hrdel manatorských bojovníků.

„Jen jeden může být jeddakem v Manatoru!“ prohlásil vůdce, jenž třímal v pravici dýku. Jeho oči byly při těchto slovech ostře upřeny na zoufalého O-Tara, jenž se hrůzou a hanbou nemohl téměř udržet na nohou. „Jen jeden může být jeddak Manatoru!“ opakoval významně velitel, přistoupil k zneuctěnému vladaři a podal mu na otevřené dlani dýku.

O-Tar chopil se posléze nabízené mu oceli, a vztýčiv se v plné výši, vnořil si čepel mohutným rozmachem do prsou. A tímto odvážným činem získal si opět úctu svého lidu a svojí smrtí vykoupil si věčné místo v Síni vůdců.

Když klesl mrtev k zemi, rozhostilo se v komnatě hluboké ticho,

jež posléze přerušil hlas U-Thora. „O-Tar je mrtev!“ pravil „Necht’ A-Kor vládne, dokud nebudou svoláni vůdcové z celého Manatoru, aby zvolili nového jeddaka! Rcete, jaká je vaše odpověď?“

„Necht’ A-Kor vládne! A-Kor budiž jeddakem Manatoru!“ Celá síň hlučela souhlasným pokřikem.

A-Kor pozdvihl meč, aby zjednal ticho. „Je přáním mým,“ pravil, „i přáním Velkého jeda Manatosu a velitele gatholské flotily, a rovněž proslulého Johna Cartera, Vládce Barsoomu, aby v městě Manatoru opět zavládl mír, protože vás žádám, muži manatorští, byste se v klidu a pokoji rozešli a přivítali bojovníky našich spojenců jako přátele a hosty. Ukažte jim starobylé památky a pohostinnost Manatoru. Domluvil jsem.“

Poté také U-Thor a John Carter promluvili ke svým bojovníkům, vybídnuvše je, aby nabízené jim pohostinství přijali.

Když se trůnní síň již téměř vyprázdnila, přistoupil Djor Kantos k Taře z Helia. Dívčina radost z osvobození byla zkalena vědomím, že její srdce ublížilo muži, jemuž byla zaslíbena. Lekala se osudu, který ji očekával, a hanby, která padne na její hlavu, až bude muset přiznat, že porušila dávnou dohodu, jež mezi nimi existovala. Vtom však Djor Kantos před ní poklekl a zdvihl její prsty ke svým rtům.

„Krásná dcero Helia,“ pravil, „nevím věru, jak vám mám říci věc, kterou vám musím sdělit – trýzní mne zneuctění, které jsem vám nevědomky způsobil. Mohu jen spoléhat na vaše laskavé a velkomyslné srdce; vězte však, že – budete-li si toho žádat – jsem ochoten přijmout z vašich rukou dýku a skončit právě tak čestně jako před chvílí O-Tar.“

„Co tím chcete říci?“ zeptala se Tara z Helia. „O čem to hovoříte – proč mluvíte v takových hádankách ke mně, když moje srdce se samo hroutí?“

Její srdce se samo hroutí! Tento začátek byl pro Djor Kantose všechno, jen ne slibný. Byl by raději dříve zemřel, než hovořil dále leč musel, neboť mrav jeho rodu mu tak velel.

„Taro z Helia,“ pokračoval, „my všichni jsme se domnívali, že jste již mrtva. Po celý dlouhý rok jste dlela mimo Helium. Věrně jsem vás oplakával a poté, ani ne před měsícem, jsem pojal za ženu Olvii Marthis.“ Djor Kantos se odmlčel, očekávaje svůj ortel. Jeho oči jako by říkaly: „A nyní mne zabijte!“

„Ach, pošetilý muži!“ zvolala Tara. „Nic mně nemohlo způsobit

větší radost než vaše slova! Djor Kantosi, jak ráda bych vás za ně políbila!“

„Nemyslím si, že by proti tomu Olvia Marthis něco namítala,“ poznamenal Djor Kantos, nyní již s usměvavou tváří.

Zatímco hovořili, vstoupila do trůnní síně četa bojovníků. Byli to statní mužové v prosté zbroji bez jakýchkoliv ozdob. Jejich vůdce se přiblížil k trůnu. Tara se v té chvíli právě obrátila na Gahana a vyzvala jej, aby přistoupil blíže.

„Vizte, Djor Kantosi,“ pravila, „představuji vám panthana Turana, jehož věrnost a udatnost si na věky získaly moji lásku.“

John Carter a velitel nově příchozích bojovníků, kteří stáli opodál, udiveně pohlédli na malou skupinku. Vládce Barsoomu se usmál nevyzpytatelným úsměvem, jenž byl určen helijské princezně. „Panthan Turan?“ zvolal. „Cožpak nevíte, spanilá dcero Helia, že tento muž, kterého nazýváte panthanem, je ve skutečnosti Gahan, jed Gatholu?“

Tara z Helia zírala chvíli překvapeně před sebe; poté však pokrčila svými půvabnými rameny, pohlédla něžně na Gahana, a přivinuvši se k němu, pravila:

„Co na tom, nechť je jedem či panthanem – vždyť donedávna byl pouhým otrokem!“ A usmála se čtverácky do rozzářené tváře svého milence.

Jeho vyprávění skončilo, John Carter vstal z křesla naproti mně, protahuje svou obrovskou tělesnou schránku jako nějaký mohutný pralesní lev.

„Musíš jít?“ vykřikl jsem, neboť jsem ho nerad viděl odcházet a zdálo se mi, že se mnou pobyl sotva chvíli.

„Nebe už je rudé za těmi krásnými pahorky,“ odvětil, „a brzy bude den.“

„Ještě jednu otázku, než odejdeš,“ požádal jsem.

„Nuže?“ souhlasil blahosklonně.

„Jak mohl Gahan vstoupit do trůnního sálu, oblečen v O-Tarovu zbroj?“ zeptal jsem se.

„Bylo to zcela prosté – pro Gahana z Gatholu,“ odvětil Vládce Barsoomu. „Za pomoci I-Gose se vplížil do Síně vůdců ještě před slavností, když byly trůnní sál a svatyně mrtvých vyklizeny, aby mohly uvítat nevěstu. Přišel z podzemí chodbou, která ústila za závěsy v pozadí trůnu, a vnikl do Síně vůdců, kde zaujal místo na hřbetě volného thoata, jehož jezdec byl právě v opravě u I-Gose. Když pak O-Tar vstoupil a přiblížil se k němu, Gahan se naň vrhl a udeřil jej násadou těžkého kopí. Domníval se, že jeddaka zabil, a byl velice překvapen, když se O-Tar objevil, aby odhalil podvodníka.“

„A Ghek? Co se stalo s Ghekem?“ naléhal jsem.

„Poté co odvedl Val Dora a Florana k Tařinu porouchanému letadlu, které opravili, doprovázel je do Gatholu, odkud mně poslali telegrafickou zprávu do Helia. Velel potom početnému vojsku včetně A-Kora a U-Thora, které vedl ze střechy paláce, kde je naše vzducholodi vysadily, tajnou chodbou dovnitř do budovy a posléze do trůnního sálu. Vzali jsme ho pak s sebou do Helia, kde dosud žije i se svým jediným rykorem, jehož jsme našli živého, leč vyhladovělého k smrti v podzemních kobkách Manatoru. Avšak dost! Nyní již žádné další otázky.“

Doprovázel jsem ho k východní arkádě, kde mezi oblouky plál rudý úsvit.

„Sbohem!“ řekl.

„Mohu jen stěží uvěřit, že jsi to skutečně ty,“ zvolal jsem. „Zítra budu přesvědčen, že jsem si to vše vysnil.“

Zasmál se, tasil meč a vyškrábal do jednoho z oblouků hrubý, neumělý kříž.

„Budeš-li zítra na pochybách,“ pravil, „přijď sem a podívej se, zda

*to byl pouhý sen.“  
Za okamžik poté byl pryč.*

## Jetan neboli mart'anské šachy

Pro ty, které zajímají podobné věci a rádi by zkusili onu hru, uvádím zde pravidla *jetanu*, jak mi je vylíčil John Carter. Napíšeme-li názvy, případně tahy jednotlivých figur na kousky papíru a nalepíme je na obyčejné čtvercové podložky, je možno hrát onu hru stejně dobře jako s bohatě zdobenými figurami užívanými na Marsu.

*HRACÍ DESKA*: čtvercová plocha sestávající z jednoho sta střídajících se černých a oranžových polí.

*FIGURY* (v pořadí, v jakém stojí na desce v první řadě, zleva doprava u každého hráče):

*bojovník* – dvě pírka; tah 2 pole přímo v jakémkoliv směru nebo kombinaci

*padwar* – dvě pírka; tah 2 pole úhlopříčně v jakémkoliv směru či kombinaci

*dwar* – tři pírka; tah 3 pole přímo v jakémkoliv směru nebo kombinaci

*letec* – třílístá vrtule; tah 3 pole úhlopříčně v jakémkoliv směru nebo kombinaci; smí přeskakovat mezilehlé figury

*vůdce* – diadém s deseti drahokamy; tah 3 pole v libovolném směru (přímo, úhlopříčně nebo v kombinaci)

*princezna* – diadém s jedním drahokamem; tahy stejné jako vůdce, až na to, že smí přeskakovat mezilehlé figury

Následuje další *letec*, *dwar*, *padwar* a *bojovník* (v tomto pořadí). Jejich odznaky a možnosti tahů jsou popsány výše.

*V druhé řadě zleva doprava:*

*thoat* – jízdní bojovník se dvěma pírky; tah 2 pole, jedno přímo a jedno úhlopříčně v jakémkoliv směru

*panthanové (celkem 8 figur)* – jedno pírkó; tah 1 pole dopředu, stranou nebo úhlopříčně, ale nikoliv zpět

Řadu uzavírá další *thoat*.

*PRAVIDLA HRY*: Partie je hrána dvaceti černými figurami jednoho hráče a dvaceti oranžovými kameny soupeře; předpokládá se, že

původně představovala bitvu mezi černou rasou jihu a žlutou rasou severu. Na Marsu je hrací deska obvykle umístěna tak, že černé figury hrají z jihu a oranžové ze severu.

Vítězství je dosaženo, když se jakákoliv figura ocitne na stejném poli se soupeřovou princeznou, nebo když vůdce vezme („zajme“) protivníkovu velitele. Výsledek je nerozhodný, když je vůdce zajat figurou jinou než soupeřovým velitelem, nebo když obě strany mají po třech figurách stejné hodnoty či méně a hra není rozhodnuta v následujících deseti tazích, tj. pěti na osobu. Princezně je zakázáno přesouvat se na ohrožené pole a nesmí ani vzít soupeřovu figuru. Je oprávněna k jednomu tahu přes deset polí v kterémkoliv okamžiku hry. Tento tah se nazývá *únik* či *útěk*.

Dvě figury nesmějí zaujímat stejné pole s výjimkou závěrečného tahu, kdy je zajata princezna.

Když hráč, táhnoucí správně a podle pravidel, umístí jednu ze svých figur na pole obsazené soupeřovou figurou, je protivníkovu figura považována za zabitou a odstraněna ze hry.

**VYSVĚTLENÍ TAHŮ:** Přímé tahy znamenají k severu, jihu, východu nebo západu, úhlopříčné k severovýchodu, jihovýchodu, jihozápadu nebo severozápadu. Dwar může táhnout přímo k severu o tři pole, nebo k severu o jedno pole a k východu o dvě pole, či jakoukoliv podobnou kombinací přímých tahů, pokud v jednotlivém tahu nepřekročí dvakrát totéž pole. Tento příklad vysvětluje kombinované tahy.

První tah může být rozhodnut jakýmkoliv způsobem přijatelným pro oba hráče; druhou hru zahajuje vítěz předchozí partie, pokud si tak přeje, nebo může první tah přenechat soupeři.

**SÁZKY:** Mart'ané sázejí v jetanu několika způsoby. Samozřejmě výsledek hry určuje, komu náleží hlavní výhra; ale rovněž sázejí určitou částku na hlavu každé figury podle její hodnoty, a za každou figuru, kterou hráč ztratí, tuto částku odevzdá svému soupeři.

**Edice  
JOHN CARTER, PÁN MARSU  
Svazek V.**

**Edgar Rice Burroughs  
VRAŽEDNÁ ŠACHOVNICE NA MARSU**

Překlad Dr. Jirky Macáka z roku 1929  
s přihlédnutím k anglickému originálu The Chessmen of Mars  
upravil, doplnil a chybějící části přeložil Ivan Beránek

Ilustrace Zdeněk Netopil

Obálka s použitím ilustrace Zdeňka Netopila,  
vazba a grafická úprava Pavel Štefan

Vydalo nakladatelství Ladislav Horáček – Paseka  
v Praze a Litomyšli roku 1998

jako svou 254. publikaci

Vydání druhé (v této úpravě první)

Redaktor Ivan Beránek

Technická redaktorka Jana Marešová

Sazba a reprodukce Boom, Praha

Vytiskl PB Tisk, Příbram

ISBN 80-7185-166-3